TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

FETHULLAHÇI TERÖR ÖRGÜTÜNÜN (FETÖ/PDY) 15 TEMMUZ 2016 TARİHLİ DARBE GİRİŞİMİ İLE BU TERÖR ÖRGÜTÜNÜN FAALİYETLERİNİN TÜM YÖNLERİYLE ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU RAPORU

OCAK 2017

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER i
TABLOLAR VE ŞEKİLLER LİSTESİ viii
TERİMLER TABLOSU ix
KISALTMALAR TABLOSU x
KOMİSYON BAŞKANININ SUNUŞU 1
ÖNERGE METİNLERİ 2
TAKDİM YAZISI 13

KOMİSYONUN KURULUŞU VE ÇALIŞMALARI

A. MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİNİN KONUSU VE ÖZETİ 14
B. KOMİSYONUN KURULUŞU, GÖREV SÜRESİ VE KOMİSYON ÜYELERİ 16
C. KOMİSYON ÇALIŞMA SÜRECİ HAKKINDA USUL VE ESASLAR 18
D. KOMİSYON ÇALIŞMALARI SÜRECİ 19
D.1. Komisyonda Yapılan Toplantıların Konusu Bilgi Alınanlar ve Tutanaklar 19
D.1.1. 4 Ekim 2016 Tarihli Başkanlık Divanı Seçimi 19
D.1.2. 7 Ekim 2016 Tarihli (1.) Toplantı 19
D.1.3. 11 Ekim 2016 Tarihli (2.) Toplantı 19
D.1.4. 13 Ekim 2016 Tarihli (3.) Toplantı 19
D.1.5. 18 Ekim 2016 Tarihli (4.) Toplantı 20
D.1.6. 19 Ekim 2016 Tarihli (5.) Toplantı 20
D.1.7. 20 Ekim 2016 Tarihli (6.) Toplantı 20
D.1.8. 25 Ekim 2016 Tarihli (7.) Toplantı 21
D.1.9. 26 Ekim 2016 Tarihli (8.) Toplantı 21
D.1.10. 27 Ekim 2016 Tarihli (9.) Toplantı 21
D.1.11. 01 Kasım 2016 Tarihli (10.) Toplantı 21
D.1.12. 02 Kasım 2016 Tarihli (11.) Toplantı 22
D.1.13. 03 Kasım 2016 Tarihli (12.) Toplantı 22
D.1.14. 08 Kasım 2016 Tarihli (13.) Toplantı 22
D.1.15. 09 Kasım 2016 Tarihli (14.) Toplantı 22
D.1.16. 16 Kasım 2016 Tarihli (15.) Toplantı 23
D.1.17. 17 Kasım 2016 Tarihli (16.) Toplantı 23
D.1.18. 23 Kasım 2016 Tarihli (17.) Toplantı 23
D.1.19. 24 Kasım 2016 Tarihli (18.) Toplantı 24
D.1.20. 01 Aralık 2016 Tarihli (19.) Toplantı 24
D.1.21. 08 Aralık 2016 Tarihli (20.) Toplantı 24
D.1.22. 15 Aralık 2016 Tarihli (21.) Toplantı 25
D.2. Çalışma Ziyaretleri, Yerinde İncelemeler ve Diğer Faaliyetler 26
D.2.1. AKPM Heyetinin 22 Kasım 2016 Tarihli Çalışma Ziyareti 26
D.2.2. 30 Kasım 2016 Tarihli Çalışma Ziyareti 26
D.2.3. 2 Aralık 2016 Tarihli Çalışma Ziyareti 27
D.2.4. 9-10-11 Aralık 2016 Tarihli Çalışma Ziyareti 27
D.2.5. 20-21 Aralık 2016 Tarihli Çalışma Ziyareti 30
E. KOMİSYONDA GÖREVLENDİRİLENLERİN LİSTESİ 31
F. KOMİSYONA SUNULAN ÖNERGELER, RAPORLAR VE BELGELER 32

BİRİNCİ BÖLÜM

FETHULLAHÇI TERÖR ÖRGÜTÜNÜN (FETÖ/PDY) ORTAYA ÇIKIŞI, GELİŞİMİ VE YAPISI

1.1. FETÖ/PDY'NİN GENEL TARİHÇESİ 34

1.1.1. Giriş 34
1.1.2. 1970 Öncesi Yıllar: Kuruluş 41
1.1.3. 1970'li Yıllar: Örgütsel Temellerin Atılması 42
1.1.4. 1980'li Yıllar 46
1.1.4.1. 1980-1983 Yılları (Sıkıyönetim Dönemi: Tedbir Dönemi) 46
1.1.4.2. 1983-1989 Yılları (Özal Dönemi: İvme Kazanma ve Siyasete Nüfûz Dönemi) 49
1.1.5. 1990'dan Günümüze 53
1.1.5.1. 1990'lı Yıllar (Koalisyonlar Dönemi: Yurtdışına Açılma ve Şirketleşme Dönemi) 53
1.1.5.2. 2000'li Yıllar (Ak Parti Dönemi: Paralel Devlet Oluşumu) 59
1.1.5.3. 2010'lu Yıllar (Gizli Amaçların Açığa Çıktığı Dönem) 61

1.2. FETÖ/PDY'NİN GÜÇLENMESİNİ VE GELİŞİMİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR 64

1.2.1. Açık Dış Destekler / Güçler 64
1.2.2. Örtük Dış Destekler / Güçler (İstihbarat Servisleri vs.) 65
1.2.3. İç Etkenler / Güçler 68
1.2.4. Eleman Temin ve Yetiştirme Yöntemleri 68
1.2.4.1. İlk Eleman Temin Etme 68
1.2.4.2. Kamu Personelinin Örgüte Kazandırılması: 75
1.2.4.3. Özel Sektördeki Şahısların Örgüte Kazandırılması: 76
1.2.4.4. Menfaati Nedeniyle Paralel Yapıya Hizmet Edenler: 77
1.2.5. İktisadi Kazanç Elde Etme ve Harcama Yöntemleri 77
1.2.5.1. Himmet Gelirleri 79
1.2.5.2. Kurumsal Gelirler 84
1.2.5.2.1. Kaynak Holding 84
1.2.5.2.2. Finans Gelirleri: Asya Katılım Bankası Anonim Şirketi 84
1.2.5.2.3. Kamu İhaleleri 85
1.2.5.2.4. Eğitim Faaliyetinden Sağlanan Gelirler 86
1.2.5.2.5. Kamu Teşvikleri 86
1.2.5.2.6. FETÖ'ye Kaynak Sağlayanlar 86
1.2.5.2.7. Bağışa Zorlama 86
1.2.6. İletişim Yöntemleri (Gizlilik - Tedbir) 87
1.2.6.1. Yüz Yüze 87
1.2.6.2. Cep Telefonları 88
1.2.6.3. İnternet Programları 88
1.2.6.4. Kriptolu IP Hattı 88
1.2.6.5. Canlı Kurye 89
1.2.6.6. Buluşma 89
1.2.6.7. Sosyal Medya 89
1.2.6.8. Not ile Haberleşme 89
1.2.6.9. Basın Yayın Üzerinden Talimat Verme 89
1.2.6.10. Örgüt Toplantıları 90
1.2.6.11. Mütevelli toplantısı 91
1.2.6.12. Mahrem Toplantı 91
1.2.7. Dinler Arası Diyalog Söylemi 93
1.2.7.1. Dinler Arası Diyalog Düşüncesinin Tarihsel ve Teolojik Kökleri 94
1.2.7.2. Reformasyon Dönemi 94
1.2.7.3. Bir Proje Olarak Diyalog 95
1.2.7.4. FETÖ'nün Diyalog Arzusu ve Politikası 100
1.2.7.5. FETÖ/PDY'nin Dinler Arası Diyalog Bağlamındaki Faaliyetleri 102
1.2.7.6. Değişim Öncesi Söylemler 103
1.2.7.7. Değişim Sonrası Söylemler 104
1.2.7.8. Diyalog ve İbrahimî Dinler Vurgusu 105
1.2.7.9. Diyalog Uğruna İslam İnancının Tahrif Edilmesi 107
1.2.7.10. Ilımlı İslam Projesi 109
1.2.7.11. Küresel Aktör Olma Arzusu ve Diyalog 111
1.2.7.12. İslam Dinî ve Temsil Sorunu 116

1.2.8. Türk Okulları ve Türkçe Olimpiyatları Argümanı 118
1.2.9. Siyasi Konjonktüre Göre Hareket Tarzı (Fırsatçılık / Takiyye) 122
1.2.9.1. Fırsatçılık 122
1.2.9.2. Takiyye 124
1.2.10. Dini ve Diğer Milli - Manevi Değerlerin Sömürülmesi 133
1.2.10.1. Halkın İyi Niyetleri, Dini Duyguları, İnançları, Kutsalları ve Manevi Değerleri İstismar Edilmiştir. 135
1.2.10.2. Allah istismar edilmiştir. 136
1.2.10.3. Kur'an ve yorumu istismar edilmiştir. 136
1.2.10.4. Hz. Peygamber istismar edilmiştir. 138
1.2.10.5. Sahabe istismar edilmiştir. 139
1.2.10.6. Mehdi ve Mesih algısı istismar edilmiştir. 140
1.2.10.7. İslami davet ve tebliğde cami, kürsü, mihrap ve minber en önemli mekanlar, vaaz, hutbe ve sohbet gibi imkanlar ile imam, vaiz, hoca efendi, cemaat ve hizmet gibi kavramlar istismar edilmiştir. 142
1.2.10.8. Din eğitimi ve öğretimi bir araç olarak kullanılmak suretiyle gençlerin akılları, idealleri, hedefleri ve aidiyet duyguları istismar edilmiştir. 144
1.2.10.9. Zekat, sadaka, burs, kurban, dua, beddua ve yemin gibi ibadetler dahi amaçları doğrultusunda çarpıtılarak İslam fıkhı ve fetvalar istismar edilmiştir. 146
1.2.10.10. İtaat, ittiba kavramları istismar edilmiştir. 148
1.2.10.11. Irz, namus, mahremiyet, güven duygusu istismar edilmiştir. 150
1.2.10.12. Tedbir, takıyye gibi kavramlar istismar edilmiştir. 151
1.2.10.13. Rüya, ilham, keşif, istihare, keramet, menkıbe, cifir gibi hususlar istismar edilmiştir. 154
1.2.10.14. Hoşgörü, diyolog, Ilımlı İslam gibi hususlar istismar edilmiştir. 157
1.2.10.15. Devletin mevki ve makamları, her türlü imkanları istismar edilmiştir. 158
1.2.11. Mevzuattaki Eksiklikler 158
1.2.12. Mevzuatın Yeterince Uygulanmaması 158
1.3. FETÖ/PDY'NİN YAPILANMASI, AMACI, STRATEJİSİ 163
1.3.1. Yapılanma 163
1.3.1.1. Genel Olarak Yapılanma Şekli (Genel Teşkilat Şeması) 163
1.3.1.2. Yurt Dışı Yapılanma Şekli: 171
1.3.1.3. Türkiye Özelinde Yapılanma Şekli 173
1.3.1.4. Coğrafi Yapılanma [(Bölge, İl, İlçe, Semt, Mahalle, Ev (Işık Evleri)] 177
1.3.1.5. Mesleki Yapılanma (Üyelerin Meslekleri) 182
1.3.1.6. Mali Yapılanma (Himmet Sistemi) 186
1.3.1.7. Teşkilat Şeması 190
1.3.2. Amaçları 193
1.3.2.1. Görünen Amaçları 193
1.3.2.2. Gizli Amaçları 193
1.3.2.3. Kripto Örgütlenmesi 196
1.3.3. Stratejisi 198
1.3.4. Fetullah Gülen'in Örgütü Yönetme Teknikleri, İç Hiyerarşi vs. 207
1.4. FETÖ/PDY'NİN LEGAL GÖRÜNÜMLÜ FAALİYET ALANLARI 210
1.4.1. Eğitim MEB TEMSİLCİSİ 210
1.4.2. Finans ve İş Dünyası 210
1.4.3. Medya 222
1.4.3.1. Gazeteler 222
1.4.3.2. Dergiler 225
1.4.3.3. Sinema Filmleri 226
1.4.3.4. Televizyon ve Radyolar 229
1.4.3.5. Sosyal Medyada FETÖ 231
1.4.4. Siyaset 231
1.4.5. Sivil Toplum Kuruluşları (Vakıf, Dernek vs.) 231
1.5. FETÖ/PDY'NİN KAMU VE ÖZEL KURUMLAR, STK'LAR, DİĞER KURUMSAL ALANLAR VE ÖZEL HAYATA SIZARAK ÖRGÜTLENMELERİ 276
1.5.1. Kamu Kurumları 276
1.5.1.1. Yargı 284
1.5.1.2. Güvenlik Kurumları 309
1.5.1.2.1. Emniyet 309

1.5.1.2.2. Türk Silahlı Kuvvetleri 319
1.5.1.2.3. MİT 331
1.5.2. Özel Kuruluşlar 337
1.5.2.1. Vakıflar / Dernekler 338
1.5.2.2. Diğer Sivil Toplum Kuruluşları 339
1.5.3. Siyasi Partiler 340
1.5.4. Özel Hayat (Katalog Evlilikleri vs.) 342
1.6. FETÖ/PDY İLE İLTİSAKLI VEYA İRTİBATLI OLARAK GERÇEKLEŞTİRİLEN VEYA MANİPÜLE EDİLEN OLAYLAR 346
1.6.1. Balyoz Davası 346
1.6.2. Ergenekon Davası 354
1.6.3. Kozmik Oda Hadisesi 372
1.6.4. Hüseyin Kurtoğlu Hadisesi 373
1.6.5. Poyrazköy Davası 383
1.6.6. İstanbul Askeri Casusluk Kumpası 383
1.6.7. 2010 KPSS Sorularının Çalınması 393
1.6.8. İzmir Askeri Casusluk Kumpası 397
1.6.9. MİT Tırlarının Aranması 402
1.6.10. Muhsin Yazıcıoğlu'nun Ölümü 414
1.6.11. Hrant Dink'in Öldürülmesi 414
1.6.12. Gazeteci Haydar Meriç'in Cinayeti 418
1.6.13. Malatya Zirve Yayınevi Olayı 421
1.6.14. Selam Tevhid Kudüs Ordusu Dosyası 421
1.6.15. İstanbul Korsan Tahliye Girişimi 433
1.6.16. Önleme Dinlemeleri 435
1.6.17. Devletin Gizli Toplantılarının Dinlenmesi ve İfşası 436
1.6.18. Rus Uçağı'nın Düşürülmesi Kurumdan gelen resmi yazıda cevap verilmedi 436
1.6.19. Siyasete Müdahale ve Sızma Teşebbüsleri 438
1.6.20. Futbolda Şike Davası 443
1.6.21. FEYÖ/PDY'nin Diğer Terör Örgütleriyle İşbirliği (PKK / PYD / DEAŞ İle İşbirliği) 443
1.7. FETÖ/PDY'NİN SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜ OLDUĞUNA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME 451

İKİNCİ BÖLÜM

FETHULLAHÇI TERÖR ÖRGÜTÜNÜN (FETÖ/PDY) 15 TEMMUZ 2016 TARİHLİ DARBE GİRİŞİMİ (KRONOLOJİK SEYRİ, BASTIRILMASI VE ETKİLERİ)

2.1. FETÖ PDY'nin 15 Temmuz Öncesi Siyasete Müdahale Teşebbüsleri 454
2.1.1. HSYK Seçimleri 454
2.1.2. 7 Şubat MİT Krizi (MİT Müsteşarının İfadeye Çağrılması) 454
2.1.3. Dershane Krizi 454
2.1.4. 17-25 Aralık Yargı Darbesi Girişimi 454
2.2. FETHULLAHÇI TERÖR ÖRGÜTÜNÜN (FETÖ/PDY) 15 TEMMUZ 2016 TARİHLİ DARBE GİRİŞİMİ 477
2.2.1. Darbe Girişimi Öncesi Genel Durum (Bölgesel Sıcak Çatışmalar, Terör Olayları, FETÖ'ye Karşı Mücadele Ve İhraçlar, Yaklaşan Ağustos YAŞ'ı) 478
2.2.1.1. FETÖ/PDY'nin Darbe Girişimi Öncesi Yurtdışındaki Yapılanması ve Genel Durumu: 494
2.2.1.1.1. Genel Yapılanma içinde "Örgüt İçi Yurtdışı Teşkilat" Yapısı: 494
2.2.1.1.2. Yurtdışında Örgütün Görünen Faaliyetlerini Yürüttüğü Alanlar ve "Faaliyet Bazlı Yapılanma Şeması: 495
2.2.1.1.3. Örgütün Ülke Bazlı Yapılanması: 496
2.2.1.2. Darbe girişimi öncesinde FETÖ/PDY'nin Yurtdışındaki Yapılanmasıyla Mücadele: 496
2.2.1.3. Darbe Girişimi Öncesinde FETÖ/PDY'ye Karşı Dışişleri Bakanlığı Bünyesinde Alınan Önlemler: 498
2.2.2. Darbe Girişimi Gecesi Türkiye'de Yaşananlar 498
2.2.3. Kronolojik Olarak Darbe Girişimi Gelişimi 498
2.2.4. Darbe Girişimi Gecesi Öne Çıkan Olaylar 508
2.2.4.1. Başbakanlık 508

2.2.4.2. TSK 517
2.2.4.3. Ankara'da Yaşanan Olaylar 522
2.2.4.4. İstanbul'da Yaşanan Olaylar 529
2.2.4.5. Diğer Şehirler ve Yurt Dışında Durum 531
2.2.4.6. Cumhurbaşkanı'na Suikast Girişimi 536
2.2.4.7. Dışişleri Bakanlığı 540
2.2.5. Darbe Girişiminde Rol Alan Yapılar / Aktörler / Kişiler 541
2.3. DARBE GİRİŞİMİNİN BASTIRILMASI 564
2.3.1. Darbe Girişiminin Bastırılmasına Yönelik Faaliyetlerin Kronolojisi 585
2.3.2. Darbe Girişiminin Bastırılmasında Rol Alan Aktörler 613
2.3.2.1. Siyaset Kurumunun Tutumu ve Etkisi 613
2.3.2.2. Kamu Kurumlarının Rolü 618
2.3.2.2.1. Ordu 618
2.3.2.2.2. Emniyet 622
2.3.2.2.3. Jandarma 624
2.3.2.2.4. MİT 629
2.3.2.2.5. Yargı 629
2.3.2.2.6. Diyanet İşleri Başkanlığı 629
2.3.2.2.7. Belediyeler 648
2.3.2.3. Diğer Kurum ve Aktörler (Medya-STK'lar vs.) 650
2.3.2.3.1. Giriş 650
2.3.2.3.2. 15 Temmuz Darbe Girişiminin Medyaya İlk Yansımaları: 651
2.3.2.3.3. Can Erzincan TV'nin Tutum Değişikliği 651
2.3.2.3.4. TRT'de Darbe Bildirisinin Okunması 652
2.3.2.3.5. CNN Türk Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı Halkla Buluşturuyor: 653
2.3.2.3.6. FETÖ'cülerin Türksat Girişimi 654
2.3.2.3.7. Medyanın Darbeciler Tarafından Hedef Alınması 654
2.3.2.3.8. Anadolu Ajansı 656
2.3.2.3.9. 15 Temmuz'da Sosyal Medya Etkisi 656
2.3.2.3.10. Medya ve İletişimin Gücü: Darbe Girişimi Nasıl Engellendi? 658
2.3.2.4. Halkın Duruşu ve Rolü 659
2.3.2.4.1. Halk 659
2.3.2.4.2. Sembol İsimler 669
2.3.2.4.3. Şehitler, Gaziler ve Diğer Mağdurlar 673
2.4. DARBE GİRİŞİMİ SONRASI ULUSAL VE ULUSLARARASI TEPKİLER 737
2.4.1. Ulusal Düzeyde Tepkiler 737
2.4.2. Uluslararası Düzeyde Tepkiler 737
2.5. DARBE GİRİŞİMİ SONRASI ALINAN ACİL TEDBİRLER 738
2.5.1. OHAL İlanı ve Uzatılması 738
2.5.1.1. Olağanüstü Hâl Kavramı ve Çeşitleri 738
2.5.1.2. Mevzuat Hükümleri 739
2.5.1.3. Darbe Girişimi Sonrasında Olağanüstü Hâl İlanı 742
2.5.2. KHK Düzenlemeleri 743
2.5.3. FETÖ/PDY Üyelerinin Kamudan Tasfiyesi 766
2.5.4. FETÖ/PDY'nin Ekonomik Gücünün Tasfiyesi 769
2.5.4.1. Asya Katılım Bankası A.Ş. (Bank Asya) Süreci 769
2.5.4.1.1. BDDK'nın Asya Katılım Bankası hakkında aldığı kararlar: 769
2.5.4.1.2. Asya Katılım Bankası TMSF'ye Devredildikten Sonraki Süreç 770
2.5.4.2. KHK'lar Kapsamındaki Şirketlerle İlgili TMSF'nin Yaptığı Çalışmalar 773
2.5.4.3. Maliye Bakanlığı'nın FETÖ/PDY ile Mücadelede Kapsamındaki Çalışmaları 775
2.5.4.4. Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'nının (MASAK) FETÖ/PDY ile Mücadelede Kapsamındaki Çalışmaları 778
2.5.4.4.1. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün FETÖ/PDY ile Mücadelede Kapsamındaki Çalışmaları 779
2.5.5. FETÖ/PDY'nin Medya Gücünün Tasfiyesi 781
2.5.5.1. Giriş 781
2.5.5.2. FETÖ/PDY'nin Medyayı Kullanma Yöntemleri 783

2.5.5.3. Darbe Girişiminin Sosyal Medyaya Yansıyan Sahte Haberleri 790
2.5.5.4. Batı Basınında 15 Temmuz Değerlendirmesi 791
2.5.5.5. FETÖ/PDY'nin 15 Temmuz Darbe Girişimi Sonrası Kapatılan Medya Organları 794
2.5.6. Örgüt Lideri Fethullah Gülen'in İadesi Girişimi 796
2.5.7. FETÖ/PDY'nin Yurtdışındaki Gücünün Azaltılmasına Yönelik Olarak Alınan Tedbirler 796
2.5.7.1. FETÖ/PDY'nin Yurtdışındaki Dernek, Vakıf, Şirket, Lobi vb. Adı Altında Yürüttüğü Faaliyetlere Karşı Yürütülen Mücadele 796
2.5.7.2. Dışişleri Bakanlığı ve Dış Temsilciliklerimiz Tarafından Gerçekleştirilen Bilgilendirme Çalışmaları 797
2.5.7.3. Yurtdışında FETÖ'yle Mücadele Bağlamında Yürütülen Faaliyetler ve Alınmaya Başlanan Sonuçlar 798
2.5.7.4. 15 Temmuz Darbe Girişimi Sonrasında FETÖ'nün Yurtdışındaki Faaliyetlerinde İzlenen Değişim, Nispeten Güçlü Olduğu ve Etkinliğinin Azaldığı Bölgeler 799
2.6. DARBE GİRİŞİMİNİN ETKİLERİ 801
2.6.1. Darbe Girişiminin Yargı ve Hukuk Sistemi Üzerindeki Etkileri 801
2.6.2. Güvenlik (Ordu, Emniyet, Jandarma, İstihbarat) 810
2.6.2.1. TSK 810
2.6.2.2. Emniyet 815
2.6.2.3. Jandarma 817
2.6.3. Bürokrasi 825
2.6.4. Siyaset 826
2.6.5. Medya 848
2.6.6. Toplumsal Hayat 848
2.6.7. Darbe Girişiminin Ekonomik Etkileri 853
2.6.7.1. Darbe Girişimi Sonrası Finansal Piyasalardaki İlk Etkiler 853
2.6.7.2. Darbe Girişimi Sonrası Türkiye Ekonomisi Üzerindeki İkinci Faz Etkiler 855
2.6.7.3. FETÖ/PDY Nedeniyle Toplumda Artan Güvensizliğin Ekonomiye Yansımaları 857
2.6.8. Darbe Girişiminin Uluslararası İlişkilerimiz Üzerindeki Etkileri ve Darbe Girişimine Karşı Uluslararası Alanda Alınan Tedbirler 857
2.7. FETÖ PDY'NİN DARBE GİRİŞİMİNE KARŞI ALINAN TEDBİRLERE KARŞI YURTİÇİ VE YURTDIŞINDA GÖSTERDİĞİ DİRENÇ 861
2.7.1. FETÖ/PDY'nin Darbe Girişimi Sonrası Alınan Tedbirler ve Örgütün Yurtiçinde Bu Tedbirlere Gösterdiği Direnç 861
2.7.2. FETÖ/PDY'nin Darbe Girişimi Sonrası Alınan Tedbirler ve Örgütün Yurtdışında Bu Tedbirlere Gösterdiği Direnç 864
2.7.2.1. FETÖ Bağlantılı Okullara İlişkin Gelişmeler 866
2.7.2.2. FETÖ İltisaklı Şirketler ve Derneklerle İlgili Gelişmeler 867
2.7.2.3. FETÖ İltisaklı Yüksek Okulların Kapatılması Sürecinde Yabancı Öğrencilerin Durumu 868
2.7.3. Fetö-Pdy'nin Darbe Girişimine Karşı Alınan Tedbirlere Karşı Yurtiçi ve Yurtdışında Gösterdiği Direncin Ekonomi Yönü 870
2.7.3.1. FETÖ/PDY'nin Darbe Girişimi Tedbirlerine Karşı Ekonomi Alanında Yurtiçinde Gösterdiği Direnç 870
2.7.3.2. FETÖ/PDY'nin Darbe Girişimi Tedbirlerine Karşı Yurtdışında Gösterdiği Direncin Ekonomik Yönü 871

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FETÖ/PDY GİBİ ÖRGÜTLENMELER İLE DEMOKRASİYE KARŞI MÜDAHALELERİN ÖNLENMESİNE YÖNELİK SORUNLARIN TESPİTİ VE ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER İLE YENİDEN YAPILANMA ÖNERİLERİ

3.1. 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİNİN AÇIĞA ÇIKARDIĞI SORUN VE ZAFİYET ALANLARI 874
3.1.1. Hukuk 874
3.1.2. Güvenlik ve İstihbarat 874
3.1.2.1. Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) 874
3.1.3. Bürokrasi (Liyakat, Personel Rejimi vs.) 891
3.1.4. Din Alanında Eğitim, Sosyal Hayat ve Kurumsal Oluşumlar 894
3.1.5. Eğitim 894
3.2. ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ VE YENİDEN YAPILANMA 894

3.2.1. Demokratik Hukuk Devletinin Alt Yapısının Geliştirilmesi 898
3.2.1.1. Yeni Anayasa 898
3.2.1.2. Toplumsal Güven ve Meşruiyetin Tesisi (Adalet, Eşitlik, Şeffaflık, Otoritenin Meşru Temelde Kullanımı) 898
3.2.1.3. Sivil Dini Oluşumlar İle Devlet Arasındaki İlişkilerin Yeniden Düzenlenmesi (Yardım Toplama Faaliyeti, İlgili Mevzuat, STK'laşma vs.) 898
3.2.2. Halkın Demokratik Meşruiyete İlişkin Bilincinin Geliştirilmesi 898
3.2.3. Din İstismarının Önlenmesine Ve Halkın Din Algısının Doğru Yönlendirilmesine İlişkin Alınması Gereken Tedbirler 900
3.2.4. Güvenlik Ve İstihbarat Alanına İlişkin Tedbir Ve Öneriler 900
3.2.4.1. TSK 900
3.2.4.2. Emniyet-Jandarma 902
3.2.4.3. İstihbarat 902
3.2.5. Uluslararası Boyutta FETÖ/PDY ve Benzeri Oluşumlara Karşı Alınabilecek Önlemler Ve Yeniden Yapılanma Önerileri 925
3.2.5.1. Durum Tespiti ve FETÖ/PDY ile Mücadele Sürecinde Edinilen Tecrübeler 925
3.2.5.2. FETÖ/PDY'nin Yurtdışındaki Uzantılarına Karşı Alınabilecek Tedbirler ve Bir FETÖ Diyasporası Oluşmaması Amacıyla Atılabilecek Adımlar 927
3.2.5.2.1. Yabancı Kamuoylarına/Resmi Makamlarına Yönelik Bilgilendirme Çalışmalarının Kesintisiz Sürdürülmesi 927
3.2.5.2.2. FETÖ'nün Yuvalandığı Ülkelerdeki Mevcudiyetinin Haritalandırılması Ve Değişimin İzlenmesi 928
3.2.5.2.3. FETÖ Meselesinin İkili İlişkilere Hasar Vermesinin Engellenmesi 928
3.2.5.2.4. FETÖ'nün Ekonomik/Finans Kaynaklarına Yurtdışında Da Darbe Vurulması İçin Çalışılması 929
3.2.5.2.5. Yurtdışındaki Vatandaşlarımız Arasında Örgütle Yönetim Düzeyinde İlişkili Olmaya Kitlelerden Devletimize Muhalif Bir "FETÖ Diyasporası" Yaratılmaması Da Önemlidir. 929
3.2.6. Bürokrasinin Yeniden Yapılandırılması 930
3.2.7. Eğitim 931
3.2.7.1. Organizayon 931
3.2.7.2. Denetim 931
3.2.7.3. Kaliteli ve Ucuz Eğitime Erişim Hakkı 931
3.2.7.4. Eğitsel İçerik ve Hedeflerin Yeniden Kurgulanması (Sorgulayıcı, Analitik Düşünme vs.) 931
3.2.7.5. Öğrenci Yurtları vs. 931
RAPORA EK DOKÜMANLAR VE LİSTESİ 933
RAPORA İLİŞKİN KARAR İMZA CETVELİ 934
RAPORA EK GÖRÜŞLER 935
KAYNAKÇA 936

TABLOLAR VE ŞEKİLLER LİSTESİ

Tablo 1: Komisyon Üyeleri ve Seçim Çevreleri 17
Tablo-2: 667 Sayılı KHK ile Kapatılan Vakıfların Ana Faaliyetleri 237
Tablo-3: 667 Sayılı KHK ile Kapatılan Vakıfların Malvarlıkları 253
Tablo 4: OHAL Kapsamında Kamu Kurum ve Kuruluşlarında FETÖ Çalışmaları 554
Tablo 5: Temmuz Şehitleri Kimlik ve Şehadet Bilgileri..... 684
Tablo 6: Cinsiyet Ve İstihdam Şekline Göre Kamu Görevinden Çıkarılan Sayıları 768

Şekil 1: İlk Açıklama Başbakan Yıldırım'dan 23.00'da Geldi 651
Şekil 2: Can Erzincan TV'de Gazeteci Nazlı Ilıcak Konuşuyor..... 652
Şekil 3: Cumhurbaşkanı Erdoğan, 00.03'te Halkı CNN Türk'ten Sokaklara Davet Ediyor .. 652
Şekil 4: 15 Temmuz Gecesi Hedef Alınan Türksat..... 654
Şekil 5: CNN Türk'ün Yayını Kesiliyor..... 655
Şekil 6: CNN Türk Kameramanı Akpolat, Darbecilere Kamerasını Vermiyor 656
Şekil 7: Opçin'in 14 Temmuz'da Attığı "Darbe" Tweeti..... 657
Şekil 8: TRT'de Zorla Okutulan Darbe Bildirisi 660

TERİMLER TABLOSU

KISALTMALAR TABLOSU

a.g.b.	Adı geçen broşür
a.g.e.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
a.g.r.	Adı geçen rapor
AB	Avrupa Birliği
AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AKOM	Afet Koordinasyon Merkezi
BM	Birleşmiş Milletler
CMK	5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu
DAEŞ/DEAŞ/IŞİD	Irak ve Şam İslam Devleti Terör Örgütü
DHKP/C	Devrimci Halk Kurtuluş Partisi/Cephesi Terör Örgütü
FETÖ /PDY	Fethullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması
HDP	Halkların Demokratik Partisi
HPG	(sözde) Halk Savunma Güçleri – PKK terör örgütü aparatı
IMF	International Monetary Fund – Uluslararası Para Fonu
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KPSS	Kamu Personeli Seçme Sınavı
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MİT	Milli İstihbarat Teşkilatı
ÖSYM	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı
PVSK	2559 Sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu
SBS	Seviye Belirleme Sınavı
SMS	Short Message Service – Kısa Mesaj Hizmeti
TAK	(sözde) Kürdistan Özgürlük Şahinleri – PKK terör örgütü aparatı
TANAP	Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu
TEM Şube	Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü
TSK	Türk Silahlı Kuvvetleri
vb.	ve benzeri
YSK	Yüksek Seçim Kurulu

KOMİSYON BAŞKANININ SUNUŞU

Reşat PETEK
Burdur Milletvekili
Komisyon Başkanı

ÖNERGE METİNLERİ

1. AK PARTİ Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Mustafa ELİTAŞ, Mehmet Naci BOSTANCI, İlknur İNCEÖZ, Bülent TURAN ve Mehmet MUŞ'un ülkemize, milletimize, millî iradeye, ortak değerlerimize ve demokrasimize karşı TSK içindeki çeşitli kademelerdeki hücrelerin kendilerine ülkenin ve milletin korunması için emanet edilmiş silahlar marifetiyle gerçekleştirdiği organize, planlı ve silahlı terörist darbe girişiminin nedenleri ile bu sürecin bir daha yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi. (10/276):

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

15 Temmuz 2016 Cuma günü ülkemize, milletimize, millî iradeye, demokrasimize, ortak değerlerimize karşı, organize, planlı ve kapsamlı bir terörist darbe girişimine kalkışılmıştır. TSK içinde çeşitli kademelerdeki hücrelerin marifetiyle, milletin ve ülkenin korunması için kendilerine emanet edilmiş silahlarla bu kalkışmada bulunan teröristlerin ihanet girişiminin nedenleri ile böyle bir sürecin bir daha yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırılması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

1)	Mustafa ELİTAŞ	Kayseri
2)	Mehmet Naci BOSTANCI	Amasya
3)	İlknur İNCEÖZ	Aksaray
4)	Bülent TURAN	Çanakkale
5)	Mehmet MUŞ	İstanbul

Gerekçe:

15 Temmuz 2016 gecesi, Türk Silahlı Kuvvetlerinin içine yerleşmiş bir terörist grup organize, kapsamlı bir darbe girişiminde bulunmuştur. Her terör yöntemini kullanan kesim gibi halk nezdinde bir karşılığı olmayan, bu yüzden iradesini ülkeye egemen kılmak için şiddet yöntemlerini devreye sokmak isteyen bu terörist grup hepimizin yakından takip ettiği şu türden bir planı yürürlüğe koymuştur: Başta sayın Cumhurbaşkanımıza karşı suikast, korku ve panik yaratmak amaçlı yol kesmeler, ulaşıma ve iletişime mani olma çabaları, direnmeye kalkacak sivil kesimlere karşı saldırılar, psikolojik etki yaratmaya dönük olarak Meclisi, millet iradesinin tecelligâhını uçakla ve helikopterle bombalama ve ateş altına alma, devleti temsil eden ve terörist saldırıya karşı duracak stratejik güvenlik birimlerine karşı da silahlı, stratejik donanımlı girişimler...

Eldeki mevcut veriler, bir süredir Milli Güvenlik belgelerinde ve hukuk zemininde "paralel devlet yapılanması terör örgütü" olarak vurgulanan ve çeşitli tedbirler alınan yapının Türk Silahlı Kuvvetleri içinde organize olmuş çete elemanlarının bu darbe girişimini gerçekleştirdiği istikametindedir. Elbette hukuki ve adli çalışmalar bu konudaki bilgileri sahihliğe kavuşturacak, olaya ilişkin daha kapsamlı bir değerlendirmeyi ortaya koyacaktır.

Bu darbe girişimi 1960, 1971, 1980, 1997, 2007 yıllarında yaşanan kimi sonuca ulaşmış darbe ve girişimlerden çok daha farklı bir karaktere sahiptir. Burada karşı karşıya olduğumuz yapı, yaklaşık elli yıllık bir süre içinde devletin çeşitli birimlerine sızan, taraftarlarının önünü açmak için her türlü gayrimeşru yöntemi kullanan, örgütlenmesi itibariyle olağanüstü bir gizliliğe sahip, zayıflığını telafi için en stratejik yerleri hedefine alan bir niteliğe sahiptir. İdeolojik örgütlenmesi ise sosyoekonomik temelli, çıkar esaslı ancak hemen bunların yanında halkımızın İslami değerlerini istismar ederek bir sempati halesi doğurmaya çalışırlarken taraftarları için de batını, transdantal ögelerle süslenmiş ruhani bir vecd anlatısı ihmal edilmemiş, böylelikle taraftarlarını her iki dünyaya ilişkin normlarla kuşatmış bir karakter üzerine kurmuştur.

Bu, Türk Silahlı Kuvvetler içine yuvalanmış PDY kliği 15 Temmuz gecesi darbe girişimini üç ana esas üzerine kurmuş gözükmektedir.

1) Sayın Cumhurbaşkanımızı denetimleri altına alarak kendileri için tehdit olabilecek sivil direnişi engellemek.

2) Medya organlarını kontrol ederek kudret sahibi olduğu izlenimini vermek.

3) Meclis ve stratejik devlet kurumlarına saldırıp ele geçirerek psikolojik yıkım yaratmak ve kendi iradesini bunun üzerine tesis etmek.

Hemen ifade etmeliyiz ki bu darbeci kliğin bütün planları akamete uğramış ve gecenin sabahında önemli ölçüde teslim alınmışlardır. Ancak, terör örgütü milletin mukavemetine rağmen geride yüzlerce şehit ve binlerce yaralı bırakmış, devletin en önemli kurumlarının binalarına bombalarla ağır hasar vermiştir.

Bu neticenin sağlanmasında Sayın Cumhurbaşkanımızın kendisine yönelik girişimi bertaraf ederek medya üzerinden milletimizi sivil direnişe çağırması, Sayın Başbakanımızın darbe girişimini afişe ederek milletimizi direnmek için sokaklara çağırması, CHP Genel Başkanı Sayın Kemal

Kılıçdaroğlu'nun darbeyi kesin bir dille reddeden ve demokrasiye sahip çıkan tavrı, HDP'nin darbe karşıtı bildirisi, MHP Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin darbeyi reddeden demokrasiye sahip çıkan kararlı tavrı ve yine demokratik kurumların aynı istikametteki açıklamaları çok önemlidir. Keza, televizyon yayın kuruluşlarının ortak bir şekilde darbe karşıtı bir tavırla yayınlarını sürdürmesi ve demokrasiye, halka, millet iradesine sahip çıkan bir yayın akışı planını kararlılıkla sürdürmeleri darbe tehdidinin ortadan kaldırılmasında önemli rol oynamıştır.

Şüphesiz, bu darbenin başarısızlığa uğramasında en büyük pay aziz ve kahraman milletimize aittir. Tüm partilerden vatandaşlarımız darbe girişimini haber alır almaz sokaklara, meydanlara çıkmışlar, darbecilerin tanklarını çıplak elleriyle teslim almışlar, TRT'deki darbeci kliğin egemenliğine son vermişlerdir. Milletimiz, bu kararlı tavırla kendi iradesine sahip çıkmış, düşmana karşı kullanılmak için alın teriyle satın alınan silahları kendisine yönelten bu alçaklığa geçit vermemiştir.

Meclisimizin demokrasiye, millet iradesine ve onun temsilcisi olan kendisine yönelik bu darbe girişimini araştırması, baştan sona sürecin nasıl işlediği, kimlerin ne tür roller üstlendikleri, bu yapılanmanın nasıl organize olduğu vb. konularda bir komisyon kurarak konuyu bütün boyutlarıyla değerlendirmesi önemlidir. Devlet içinde yapılanmış bu tür illegal yapılarla etkin mücadele ile ilgili alınması gereken her türlü etkili, hukuki ve idari tedbirlerin araştırılması için AK PARTİ Grubu olarak yukarıdaki gerekçeler ışığında araştırma önergemizi yüce Meclisimize sunmaktayız.

2. CHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Levent GÖK, Engin ALTAY ve Özgür ÖZEL'in 15 Temmuz tarihinde parlamenter demokrasimize karşı gerçekleştirilen darbe girişimine sürükleyen olayların araştırılarak demokrasimizin onarılması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi. (10/277):

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

15 Temmuz 2016 tarihinde parlamenter demokrasimize karşı gerçekleştirilen kalkışmaya uzanan sürece sürükleyen olaylar ile bu darbe girişimi sonrasında demokrasimizin nasıl onarılması gerektiğinin araştırılarak, demokrasimize yönelik tehditlerin belirlenmesi ve alınması gereken önlemlerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve Meclis İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1)	Levent GÖK	Ankara
2)	Engin ALTAY	İstanbul
3)	Özgür ÖZEL	Manisa

Gerekçe:

Cumhuriyet tarihimizde, değişik dönemlerde askerlerin demokrasiye müdahale ettiği acı olaylara tanık olunmuştur. Darbeler Türkiye'nin sadece çağdaş demokrasiye ulaşma yolculuğunu duraksatmamış, o güne kadar elde edilen kazanımları da geriye götürmüştür. Darbelerin bedelini siyasi partilerle birlikte toplumun tüm kesimleri en ağır şekilde ödemiştir. Ne yazık ki, bugüne kadar darbelerle samimi bir şekilde hesaplaşılmamış, dönemsel siyasi çıkarlar bu amacın önüne konulmuştur. Türkiye'de hâlâ 12 Eylül hukukunun hâkim olması darbelerle gerçek bir hesaplaşmaya gidilmediğinin en önemli göstergesidir.

15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştiren kalkışma da darbelere zemin oluşturan iklimin ortadan kaldırılamadığı gerçeğini gözler önüne sermiştir. Kuşkusuz bu durumdan siyaset kurumu da sorumludur. Siyasi iktidarların özgürlükleri kısıtlayan, toplumu baskıyla şekillendirmeyi amaçlayan uygulamaları ülkedeki demokrasi kültürünün gelişmemesini beraberinde getirmiştir. Baskıcı anlayış, toplumu ayrıştırmaktan beslenen siyasi kültürün kök salması darbelere zemin oluşturmuştur. Türkiye'nin hâlâ darbe tehlikesiyle karşı karşıya olmasının en önemli nedenlerinin başında siyasi partilerin özeleştiri kültüründen yoksun olmaları gelmektedir.

Türkiye, 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında çok önemli bir kavşak noktasına gelmiştir. Darbe girişiminin başarısızlıkla sonuçlandırılması Parlamenter demokrasimizin bir zaferidir. Siyasi partilerimizin ve medyanın halkımızla birlikte sistemin arkasında durması sayesinde darbe girişimi başarısız kılınmıştır. Bu açıdan darbe girişimi Türkiye'de siyaset ikliminin yeniden ele alınması noktasında önemli fırsatlar da ortaya koymuştur. Bu aşamadan sonra siyasete hâkim olan gerginliklerin sonlandırılması ve demokrasimizin nasıl onarılması gerektiğinin el birliğiyle ortaya konulması gerekmektedir. Bu noktada tüm siyasi partilerimize çağdaş demokrasinin tesisi noktasında tarihî görev düşmektedir. Toplumun yaşadığı travmalar, ancak siyaset kurumunun el ele vermesiyle onarılabilir.

Darbe girişiminin ülkemizin uluslararası alandaki imajına verdiği zararın giderilmesi için alınması gereken önlemler de öncelikle ele alınmalıdır.

Parlamento üzerindeki vesayet ve darbeye zemin oluşturan nedenlerin tespit edilmesi ile demokrasimizin onarılması noktasında alınması gereken önlemlerin belirlenmesi konularının yüce Meclisimizce ele alınması son derece önem taşımaktadır.

3. MHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Erkan AKÇAY'ın 15 Temmuz darbe girişiminin ve yaşanan vahim olayların sebep ve sonuçlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi. (10/278):

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

15 Temmuz 2016 tarihinde ortaya çıkan darbe girişiminin ve yaşanan vahim olayların sebep ve sonuçlarıyla birlikte araştırılarak alınması gereken tedbirleri tespit etmek üzere Anayasa'nın 98 inci ve İçtüzük'ün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına arz ve teklif ederim.

1) Erkan AKÇAY Manisa

Gerekçe:

15 Temmuz 2016 akşamı Türk Silahlı Kuvvetleri içinden bir grubun darbe yapmak ve yönetimi ele geçirmek amacıyla yaptığı kalkışmayla Türkiye Cumhuriyeti, olağanüstü ve gayri meşru bir durumla karşı karşıya bırakılmıştır.

Demokrasi ve hukuk dışı bir yaklaşımla yakın tarihimizde Türk milletine büyük acılara ve derin izlere sebep olan askerî darbelerin bir yenisine daha girişilmiş, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en karanlık gecelerinden birisi yaşanmıştır. 15 Temmuz kalkışmasında Genelkurmay karargâhı işgal edilmiş; emniyet binaları, devlet televizyonu, özel kanallar, istihbarat kuruluşları, yollar, köprüler, havalimanları, askerî üs ve bölgeler ablukaya alınmış ve saldırıya uğramış; tanklar sokaklara çıkmış ve gazi meclisimiz 7 kez bombalanmış ve kurşunlanmıştır. Kalkışmaya karşı sokaklarda tepkisini göstermek isteyen vatandaşlarımız darbeciler tarafından açılan ateşlerle hedef alınmıştır. 15 Temmuzu 16 Temmuza bağlayan gece 208 vatan evladı şehit olmuş, 1.491 vatandaşımız yaralanmıştır.

Bu kalkışma, yalnızca seçilmiş Hükûmet veya milletvekillerini değil, Türk milletinin tamamını, millî iradeyi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün kurumlarını hedef almıştır. Bu darbe girişimiyle Türk milletinin birlik ve kardeşliği hedef alınarak ülkemiz bir kaos ortamına sokulmak istenmiştir.

15 Temmuz girişimi demokrasiyi askıya alma, millî iradeyi yok sayma teşebbüsüdür.

Bu girişim sadece siyasi iktidara, herhangi bir görüşe, siyasi partiye veya politikaya karşı değil, topyekûn millet iradesine karşıdır. Dolayısıyla, TBMM'deki siyasi partiler, millet iradesinin temsilcisi olarak bu kalkışma girişimine yekvücut karşı durmuştur.

15 Temmuz darbe girişimi, aynı zamanda Türk devletinin maddi ve manevi varlığına yönelmiş bir saldırıdır. Darbe girişiminin olası sonucu Türk devletinin otoritesinin sarsılması olabilecek ve zorlu bir coğrafyada olan Türkiye Cumhuriyeti içeride ve dışarıda çok olumsuz etkileri olabilecek durumlarla karşılaşabilecekti.

15 Temmuz darbe girişimi sonrası kamu yönetiminde yaşanan gelişmeler, darbe girişiminin kamu yönetimine dair gelişmelerin de yakından takip edilmesi gerektiğini göstermiştir. Kalkışma sonrasındaki iki günde 103 general ve amiral, 30 vali, 2 Anayasa Mahkemesi üyesi, 140 Yargıtay üyesi, 48 Danıştay üyesi, 2.745 hâkim ve savcı, 7.899 polis, 614 jandarma, 47 kaymakam ve çok sayıda askerî personel gözaltına alınmıştır.

Darbe girişimi sonrasında bu denli çok dayıda kamu personelinin gözaltına alınması 15 Temmuz darbe girişiminin dün-bugün-yarın perspektifiyle araştırılması gerektiğini zorunlu kılmaktadır. Özellikle darbe girişiminde bulunan askerî personelin Türk Silahlı Kuvvetlerine kurulan Ergenekon ve Balyoz davaları gibi kumpaslarla tasfiye edilen subay ve astsubaylardan boşalan kadrolara yükseltilen askerî personelin darbe girişiminde yer alması önemle incelenmesi gereken bir durumdur.

Sonuç olarak, Türk demokrasisi yeni bir darbe girişimiyle karşı karşıya kalırken Türk milleti iradesine sahip çıkmış, demokrasi dışı tavır ve arayışlara engel olmuştur.

Türk milletinin ortak geleceği hukuk ve demokrasidir. TBMM; demokrasiye, parlamenter sisteme, Anayasal sisteme bağlı olarak darbe ve darbeciliği Türk siyasetinin lügatından silmelidir. Bu çerçevede başta darbeciler olmak üzere bu kişilerin darbe yapma güç ve iradesini elde etmelerine vesile olan unsurlarla "ama'sız, fakat'sız, lakin'siz" mücadele edilmesi gerekmektedir. TBMM'nin siyasi görüş farklılıklarını bertaraf ederek 15 Temmuz darbe girişiminin bütün süreçlerini Meclis araştırma komisyonu vasıtasıyla sebep ve sonuçlarıyla araştırması gerekmektedir. Bu araştırma TBMM'nin Türk siyasetine karşı tarih ve hukuk önündeki bir görevidir.

4. HDP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Çağlar DEMİREL ve İdris BALUKEN'in 15 Temmuz darbe girişiminin araştırılarak böyle girişimlerin bir daha yaşanmaması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi. (10/279):

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan darbe girişiminin tüm boyutları ile araştırılması ve böylesi girişimlerin bir daha yaşanmaması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci, İçtüzük'ün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

1)	Çağlar DEMİREL	Diyarbakır
2)	İdris BALUKEN	Diyarbakır

Gerekçe:

15 Temmuz 2016 saat 22.00 sularında başlayan darbe girişimi süresince yaşanan olaylar sonucu yapılan resmî açıklamalara göre 104'ü asker olmak üzere 265 kişi yaşamını yitirmiş, 1.440 kişi de yaralanmıştır.

Kurumlarını demokratikleştirmeyen, haklar ve özgürlüklerini geliştirmeyen, denge-denetleme mekanizmalarını demokratik olarak şekillendirmeyen, vesayet ilişkileri üzerinden işleyişe sahip olan ve demokratikleşme sürecini toplumun bütün alanlarına yansıtamayan bütün ülkeler darbe riskiyle her zaman karşı karşıyadır. 12 Eylül Anayasası'na ve kurumlarına bağlı işleyişin sürekli olarak bir darbe ürettiği açıktır. Demokratikleşme sürecini yaşamayan ve demokratik olmayan hiçbir uygulama ve politika böylesi bir Anayasa altında darbe zihniyeti üretiminden başka bir şey değildir.

7 Haziran Meclisine gerçekleştirilen darbe ve halkların iradesinin tanınmaması, 7 Haziran Meclisinin lağvedilmesi süreci, demokratik siyasete ve halk iradesine karşı bir darbeydi. Halk iradesinin tanınmaması üzerine yaşananlar, demokratikleşme süreci eksiklikleri nedeniyle Türkiye'nin karanlık geçmişiyle yetişen ve yok edilmeyen güçlerin tekrar sahneye çıkmasına sebep olmuştur. Temmuz ayından bu yana bölgede ortaya konulan savaş politikaları sonucunda kentler yıkıldı, binlerce insanımız göç etmek zorunda kaldı, birçok yurttaşımızda yaşamını yitirdi. Bu yıkım bölgelerinde insanlığa karşı suçlar işlenmesine rağmen bir cezasızlık politikası olarak askere dokunulmazlık zırhı getirildi. Yıllar öncesinden başlayarak Türkiye'de darbe mekaniğinin işler olduğunu ve canlı bir organizma olarak her an icraya geçebileceğini ifade etmemize rağmen Hükûmet uyarılarımıza kulak tıkamış, gerekli demokratikleşme adımlarını atmamıştır.

1 Kasım seçimleri sonrasında demokratik siyaset alanının daraltılması süreci dokunulmazlıklarının kaldırılmasıyla devam etmiş, halk iradesine bir kez daha darbe vurulmak istenmiştir.

Şüphesiz ki, bu sürece gelene kadar yaşananlar 15 Temmuzda darbe girişiminde bulunanları da güçlendirmiştir. Demokratik siyasetin gerilediği yerde darbe zihniyetinin ve darbeci güçlerin örgütleneceği zemin gelişmektedir. Yasama, yürütme ve yargı erkleri arasındaki ayrılığın silikleşmesi, şehirlerin yıkılarak insanlarımızın göç ettirilmesi ve katledilmeleri, demokratik tepkilerin ideolojik ayrılık gerekçesiyle yok sayılması, kutuplaşmanın arttırılması, nefret söylemlerinin her geçen gün artması, temel insani değerlerde yaşanan aşınma, çoğunluğun tahakkümünün belirginleşmesi, kadın hak ve özgürlüklerinin geriletilmek istenmesi, belediyelere kayyım atanmaya çalışılması ve dokunulmazlıkların kaldırılarak milletvekillerinin keyfî yargılamalara maruz bırakılmak istenmesi ve daha birçok antidemokratik uygulama ve yaşanan gerilik 15 Temmuz darbe girişimine giden yolu açmıştır.

Meclisin havadan bombalanması halk iradesine yapılan büyük bir hadsizlik olarak tarihe geçmiştir. Hiçbir güç ve hiçbir kurum halk iradesini meşru olmayan yol ve yöntemlerle ele geçiremez. Kendini halk iradesinin üzerinde gören hiçbir yapı zorla ve baskıyla da olsa meşruiyetini sağlayamaz. Bu açıdan demokratik siyasetin ve demokrasi kültürünün geliştirilmesi bizlerin en temel sorumluluğudur.

Basın kuruluşlarının ele geçirilerek halkın haber alma hakkının engellenmesi ve tutum almasının önüne geçilmek istenmesi de tarihin en büyük geriliği olarak karşımıza çıkmıştır. Halkın haber alma hakkı hiçbir gerekçeyle engellenemez. Bu hakkı korumak ve gelişmesini sağlamak da yine bizlerin temel görevleri arasındadır.

Bu bağlamda, yaşanan darbe girişiminin ulusal ve uluslararası tüm bağlantılarını bütün ayrıntılarıyla ortaya çıkarmak için, bombalanan Meclisin üyeleri olarak bizlerin, her türlü bilgi ve belgeye ulaşmaya, araştırma yapmaya tam yetkili, her siyasi partiden eşit sayıda üyeyle geniş katılımlı bir komisyon kurmamız demokratik geleceğimiz açısından hayatidir.

TAKDİM YAZISI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Fethullahçı Terör Örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 Tarihli Darbe Girişimi İle Bu Terör Örgütünün Faaliyetlerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu (10/276,277,278,279)

Sayı:

Konu: Komisyon Raporu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Fethullahçı Terör Örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 Tarihli Darbe Girişimi İle Bu Terör Örgütünün Faaliyetlerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan (10/276,277,278,279) Esas Numaralı Meclis Araştırması Komisyonu Anayasa'nın 98 inci ve İçtüzük'ün 104 ve 105 inci maddeleri çerçevesinde çalışmalarını tamamlamış bulunmaktadır.

04.10.2016 tarihinde göreve başlayan Komisyonun yaptığı çalışmalar sonucunda düzenlediği Rapor ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Reşat PETEK
Burdur Milletvekili
Komisyon Başkanı

KOMİSYONUN KURULUŞU VE ÇALIŞMALARI

A. MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİNİN KONUSU VE ÖZETİ

26 ncı Yasama Dönemi'nde, "*Fethullahçı Terör Örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişimi ile bu terör örgütünün faaliyetlerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi*" amacıyla verilen:

- AK PARTİ Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Kayseri Milletvekili Mustafa ELİTAŞ, Grup Başkan Vekili ve Amasya Milletvekili Mehmet Naci BOSTANCI ve Grup Başkan Vekili Aksaray Milletvekili İlknur İNCEÖZ, Grup Başkan Vekili ve Çanakkale Milletvekili Bülent TURAN, Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Mehmet MUŞ'un (10/276) Esas Numaralı,
- CHP Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Levent GÖK, Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Engin ALTAY ve Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Özgür ÖZEL'in (10/277) Esas Numaralı,
- MHP Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'ın (10/278) Esas Numaralı,
- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Diyarbakır Milletvekili İdris BALUKEN ve Grup Başkan Vekili ve Diyarbakır Milletvekili Çağlar DEMİREL'in (10/279) Esas Numaralı,

Önergelerinin, 26.07.2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu tarafından kabul edilmesiyle "*Fethullahçı terör örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişimiyle bu terör örgütünün faaliyetlerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla*" Meclis araştırması komisyonu kurulmuştur.

04.10.2016 tarihinde çalışmalarına başlayan söz konusu Meclis Araştırması Komisyonunun kurulmasına yönelik önergelerin gerekçeleri incelendiğinde özetle;

- Ülkemize, milletimize, millî iradeye, ortak değerlerimize ve demokrasimize karşı TSK içindeki çeşitli kademelerdeki hücrelerin kendilerine ülkenin ve milletin korunması için emanet edilmiş silahlar marifetiyle gerçekleştirdiği organize, planlı ve silahlı terörist darbe girişiminin nedenleri ile bu sürecin bir daha yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin araştırılması gerektiği,

- Devlet içinde yapılanmış bu tür illegal yapılarla etkin mücadele ile ilgili alınması gereken her türlü etkili, hukuki ve idari tedbirlerin araştırılması gerektiği,
- Meclisimizin demokrasiye, millet iradesine ve onun temsilcisi olan kendisine yönelik bu darbe girişimini araştırması, baştan sona sürecin nasıl işlediği, kimlerin ne tür roller üstlendikleri, bu yapılanmanın nasıl organize olduğunun bütün boyutlarıyla değerlendirmesi gerektiği,
- Parlamento üzerindeki vesayet ve darbeye zemin oluşturan nedenlerin tespit edilmesi ile demokrasimizin onarılması noktasında alınması gereken önlemlerin belirlenmesi gerektiği,
- Özellikle darbe girişiminde bulunan askerî personelin Türk Silahlı Kuvvetlerine kurulan Ergenekon ve Balyoz davaları gibi kumpaslarla tasfiye edilen subay ve astsubaylardan boşalan kadrolara yükseltilen askerî personelin darbe girişiminde yer almasının önemle incelenmesi gerektiği,

konularına vurgu yapılmıştır.

B. KOMİSYONUN KURULUŞU, GÖREV SÜRESİ VE KOMİSYON ÜYELERİ

Anayasa'nın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince verilmiş olan (10/276,277,278,279) esas numaralı Meclis araştırması önergeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 26.07.2016 tarihli 118 inci Birleşiminde, konularının ortak olması nedeni ile birleştirilerek görüşülmüştür. Bu görüşmelerden sonra, önergelerde belirtilen hususlarla ilgili bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulmasına karar verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu konudaki 1117 sayılı Kararı 02.08.2016 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu kararda; Meclis Araştırması Komisyonu'nun 15 üyeden oluşmasına, Komisyon'un çalışma süresinin başkan, başkanvekili, sözcü, kâtip üye seçimi tarihinden başlamak üzere 3 ay olmasına ve gerektiğinde çalışmalarını Ankara dışında da yapabileceği hususlarına yer verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 19.08.2016 tarihli 128 inci Birleşiminde komisyon üye seçimi yapılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bu konudaki 1127 sayılı Kararı 07.10.2016 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Komisyon, Meclis Başkanlığının çağrısı üzerine yapılan 04.10.2016 tarihli ilk toplantısında Komisyon Başkanı, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtip üyelerini seçmiştir. Komisyon, hazır bulunan üyeler arasından en yaşlı üye sıfatıyla Burdur Milletvekili Reşat PETEK'in geçici başkanlığında toplanmıştır. Bu toplantıya 15 üye katılmış ve yapılan gizli oylama sonucu Komisyon Başkanlığına Burdur Milletvekili Reşat PETEK (dokuz oy), Başkanvekilliğine Manisa Milletvekili Selçuk ÖZDAĞ (dokuz oy), Komisyon Sözcülüğüne İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma SATIR (dokuz oy) ve Kâtip üyeliğe Erzincan Milletvekili Serkan BAYRAM (dokuz oy) seçilmişlerdir.

Komisyon'a verilen 3 aylık çalışma süresinin sonuna gelindiğinde, konunun kapsamlı bir çalışma gerektirmesi dikkate alınarak bu süre içinde inceleme, araştırma ve rapor yazım sürecinin bitmeyeceğinin anlaşılması üzerine; Komisyon'un ……. tarihli kararıyla bir aylık ek süre istenmesine karar verilmiştir. Komisyon, TBMM İçtüzüğünün 105 inci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince, ……. tarihinden geçerli olmak üzere, 1 aylık ek süre istenmesine karar vermiştir. Komisyon'un bu Kararı doğrultusunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin …… tarihli …… uncu Birleşiminde aldığı ……. sayılı Kararı ile Komisyonun çalışma süresi; …… tarihine kadar itibaren 1 ay uzatılmıştır.

Tablo 1: Komisyon Üyeleri ve Seçim Çevreleri

FETHULLAHÇI TERÖR ÖRGÜTÜNÜN (FETÖ/PDY) 15 TEMMUZ 2016 TARIHLI DARBE GIRIŞIMI İLE BU TERÖR ÖRGÜTÜNÜN FAALIYETLERININ TÜM YÖNLERIYLE ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLERIN BELIRLENMESI AMACIYLA KURULAN MECLIS ARAŞTIRMASI KOMISYONU ÜYELERI (10/276, 10/277, 10/278, 10/279)

BAŞKAN

Reşat PETEK
Burdur

BAŞKAN VEKİLİ

Selçuk ÖZDAĞ
Manisa

SÖZCÜ

Mihrimah Belma SATIR
İstanbul

KATİP

Serkan BAYRAM
Erzincan

KOMİSYON ÜYELERİ

Zekeriya BİRKAN
Bursa

Emine Nur GÜNAY
Eskişehir

Aykut ERDOĞDU
İstanbul

Mustafa Sezgin TANRIKULU
İstanbul

Ravza KAVAKÇI KAN
İstanbul

Zeynel EMRE
İstanbul

Aytun ÇIRAY
İzmir

Hüseyin KOCABIYIK
İzmir

Burhanettin UYSAL
Karabük

Mithat SANCAR
Mardin

Mehmet ERDOĞAN
Muğla

C. KOMİSYON ÇALIŞMA SÜRECİ HAKKINDA USUL VE ESASLAR

Komisyon; başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtip üyelerin seçiminin yapıldığı 04.10.2016 tarihinden itibaren çalışmalarına başlamıştır. Komisyon Başkanının önerisi üzerine ilk toplantıda Komisyon çalışmaları için gerekli olan kararlar alınmıştır.

Komisyonumuz 04.10.2016 tarihinde yaptığı ilk toplantısında;

1. Komisyon'un gerekli görmesi hâlinde, Komisyon olarak ya da oluşturulacak alt komisyonlar marifetiyle mahallinde inceleme ve araştırmalar yapmasına,

2. Komisyon toplantılarında ve Ankara dışı çalışmalarda tam tutanak tutulmasına,

3. Komisyon'un Genel Kurul çalışma saatlerinde de çalışma yapabilmesi için Meclis İçtüzüğü'nün 35 inci maddesi uyarınca Başkanlık Divanı'ndan izin istenmesine,

4. Komisyonun uygun gördüğü çalışmalarını kamuoyuna duyurabilmek amacıyla internet sitesi kurulmasına ve e-posta adresi alınmasına,

5. Komisyon süresince ilgili kurum ve kuruluşlardan konu ile ilgili uzman görevlendirilmesi ile ilgili işlemlerin ve yazışmaların yapılmasında, davet edilecek kişi ve kurumların tespiti hususlarında Komisyon Başkanlığı'nın yetkili kılınmasına,

6. Ankara dışında yapılacak inceleme ve çalışmalara belirlenecek komisyon uzmanları ile kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirilen personelin katılmasına,

7. Rapor yazımında Komisyon Başkanlığı'na redaksiyon yetkisi verilmesine,

8. Ankara'da yapılan Komisyon toplantılarına bilgi vermek üzere çağrılan davetliler ile diğer kurum ve kuruluşlardan görevlendirilen uzmanların ulaşım ve iaşe bedellerinin karşılanmasına,

karar verilmiştir.

D. KOMİSYON ÇALIŞMALARI SÜRECİ

Çalışma süresi içerisinde …. toplantı yapan Komisyonumuzun çalışmaları sırasında tam tutanak tutulmuş, komisyonda görevli uzmanların rapor yazımında yararlanması amacıyla ilgili özel ve kamu kurum/kuruluşlarından belge ve bilgiler temin edilmiştir.

Ayrıca, Komisyon aşağıda belirtilen … çalışma ziyaretinde bulunmuş, bu ziyaretlerde …. kurum ziyaret edilmiştir.

Taslak Komisyon Raporu, Komisyon üyelerine ……. tarihinde dağıtılmıştır. Komisyon üyeleri bu Taslak Rapor üzerindeki değerlendirme ve görüşlerini ise; ……. tarihine kadar Komisyon Başkanlığı'na iletmişlerdir.

Üyelerden gelen öneri ve görüşler çerçevesinde nihai şekli verilen söz konusu Komisyon Raporu, …….. tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunulmuştur.

D.1. Komisyonda Yapılan Toplantıların Konusu Bilgi Alınanlar ve Tutanaklar

D.1.1. 4 Ekim 2016 Tarihli Başkanlık Divanı Seçimi

Başkanlık Divanı Seçimi yapılarak, başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtip üye belirlenmiştir.

D.1.2. 7 Ekim 2016 Tarihli (1.) Toplantı

Komisyon'un çalışma programı taslağının belirlenmesi, çalışma gün ve saatlerinin kararlaştırılması, Komisyon'da dinlenecek akademisyenler, STK'lar, kamu kurumları, meslek örgütleri ile diğer ilgili kişilerin tespit edilmesi ve Komisyon'da görevlendirilecek uzmanların belirlenmesi konuları görüşülmüştür.

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1738

D.1.3. 11 Ekim 2016 Tarihli (2.) Toplantı

Komisyon üyeleri, Komisyon toplantılarına dinlenmek üzere davet edilmesi gereken kişi, kurum ve kuruluşlar ile kişi ve kurumlardan istenecek bilge ve belgeler hakkında görüşlerini bildirmişlerdir.

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1739

D.1.4. 13 Ekim 2016 Tarihli (3.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**

Şahin TİN	**AK Parti Denizli Milletvekili**
Prof.Dr. Şafak Ertan ÇOMAKLI	**Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Akademisi Başkan Yrd.**
Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK	**Çukurova Üniversitesi Öğretim Üyesi-Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi**
Mustafa ÖNSEL	**Jandarma E. Kurmay Albay–Yazar**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1742

D.1.5. 18 Ekim 2016 Tarihli (4.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Org. Ümit DÜNDAR	**Genelkurmay 2. Başkanı**
Efkan ALA	**İçişleri E. Bakanı, Bursa Mv.**
Prof. Dr. Ahmet AKGÜNDÜZ	**Rotterdam İslam Üniversitesi Rektörü**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

D.1.6. 19 Ekim 2016 Tarihli (5.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Hilmi ÖZKÖK	**Genelkurmay E. Başkanı**
Prof. Dr. Nevzat TARHAN	**Üsküdar Üniversitesi Rektörü**
Yavuz Selim DEMİRAĞ	**Yazar, Gazeteci**
Prof. Dr. Ekrem KELEŞ	**Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1744

D.1.7. 20 Ekim 2016 Tarihli (6.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Mehmet AĞAR	**E. Bakan**
Fehmi KORU	**Gazeteci**

Doç. Dr.Yavuz ÇOBANOĞLU	**Tunceli Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Görevlisi-Yazar**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1747

D.1.8. 25 Ekim 2016 Tarihli (7.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Gültan KIŞANAK	**Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı**
Nedim ŞENER	**Gazeteci**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1748

D.1.9. 26 Ekim 2016 Tarihli (8.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Hüseyin GÜLERCE	**Gazeteci**
Işık KOŞANER	**Genelkurmay E. Başkanı**
Emin ARSLAN	**Emniyet E. Genel Müdür Yardımcısı**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1751

D.1.10. 27 Ekim 2016 Tarihli (9.) Toplantı

Komisyon üyeleri Kasım Ayı çalışma takvimi hakkında istişarelerde bulunmuştur.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1754

D.1.11. 01 Kasım 2016 Tarihli (10.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Vasip ŞAHİN	**İstanbul Valisi**
Mustafa ÇALIŞKAN	**İstanbul İl Emniyet Müdürü**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

D.1.12. 02 Kasım 2016 Tarihli (11.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Mehmet KILIÇLAR	**Merkez Valisi**
Galip MENDİ	**Jandarma E. Genel Komutanı**
Mahmut KARAASLAN	**Ankara İl Emniyet Müdürü**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1763

D.1.13. 03 Kasım 2016 Tarihli (12.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Dr. Ergin ERGÜL	**Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı**
İlker BAŞBUĞ	**Genelkurmay E. Başkanı**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1764

D.1.14. 08 Kasım 2016 Tarihli (13.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Mehmet Celalettin LEKESİZ	**Merkez Valisi**
Galip ÖZTÜRK	**İşadamı**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1771

D.1.15. 09 Kasım 2016 Tarihli (14.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan

Kişi	Kurumu/Görevi
Korg. Arif ÇETİN	**Van Jandarma Asayiş Kolordu Komutanı**
Cevdet SARAL	**Ankara E. Emniyet Müdürü**
Emre TANER	**MİT E. Müsteşarı**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1775

D.1.16. 16 Kasım 2016 Tarihli (15.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Hande FIRAT	**Muhabir, Televizyoncu, Yazar**
Prof.Dr. Abdullah ÇAVUŞOĞLU	**YÖK Üyesi**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1785

D.1.17. 17 Kasım 2016 Tarihli (16.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Ali BARDAKOĞLU	**Diyanet İşleri E. Başkanı**
Seyfullah SALDIK	**Bursa Jandarma Bölge E. Komutanı/E.Tümgeneral**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1788

D.1.18. 23 Kasım 2016 Tarihli (17.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Davut ALA	**Gazi Albay**
Mahmut PINARBAŞI	**Gazi Albay**
Rıfat-Mine ÖZER	**Sivil Gaziler**
Can CUMURCU	**Çengelköy Muhtarı/Sivil Gazi**

Metin DOĞAN	**Sivil Gazi**
Enes TOPÇU	**Sivil Gazi**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1797

D.1.19. 24 Kasım 2016 Tarihli (18.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
İbrahim AYDIN	**Jandarma İstihbarat E. Başkanı / E. Tümgeneral**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1801

D.1.20. 01 Aralık 2016 Tarihli (19.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Hüseyin KURTOĞLU	**İstanbul İl Jandarma Komutanı / Tuğgeneral**
Necati ÇEVİK	**Ankara Emniyet Müdürlüğü Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürü**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1804

D.1.21. 08 Aralık 2016 Tarihli (20.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Dr. Hasan POLAT	

Osman AK	**Adana İl Emniyet Müdürü**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1806

D.1.22. 15 Aralık 2016 Tarihli (21.) Toplantı

Konu hakkında aşağıda isim ve unvanları belirtilen kişiler dinlenmiştir.

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Eyüp PINARBAŞI	**Sakarya İl Emniyet Müdürü**
Lokman ERTÜRK	**Kahraman Kazan Belediye Başkanı**

İlgili toplantının tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1825

D.2. Çalışma Ziyaretleri, Yerinde İncelemeler ve Diğer Faaliyetler

D.2.1. AKPM Heyetinin 22 Kasım 2016 Tarihli Çalışma Ziyareti

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi (AKPM) Türk Delegasyonu Başkanı Adana Milletvekili Sayın Talip KÜÇÜKCAN'ın daveti üzerine 21-23 Kasım 2016 tarihlerinde ülkemizi ziyaret eden AKPM Siyasi İşler ve Demokrasi Geçici Komisyonu Heyeti, Komisyon Başkanı Mogens Jensen başkanlığında 22.11.2016 tarihinde Fethullahçı Terör Örgütü'nün 15 Temmuz 2016 Tarihli Darbe Girişimini Araştırmak Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunu ziyaret etmiştir. Komisyon Başkanı Reşat PETEK'in heyet onuruna verdiği yemekli çalışma toplantısında 6 kişilik heyete darbe girişimi, OHAL uygulamaları ve Komisyon faaliyetleri hakkında bilgi verilmiş, heyetin soruları cevaplandırılmış ve konuyla ilgili görüş teatisinde bulunulmuştur.

D.2.2. 30 Kasım 2016 Tarihli Çalışma Ziyareti

15-16 Temmuz tarihlerinde darbenin bastırılmasında aktif rol üstlenen güvenlik birimlerini ziyaret ve yerinde incelemeler kapsamında; Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekat Daire Başkanlığı ve Ankara Emniyet Müdürlüğü Özel Harekat Şube Müdürlüğüne çalışma ziyareti düzenlenmiştir. 15 Temmuz (Fetö/Pdy) Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu ilk çalışma ziyaretini, Fethullahçı Terör Örgütü tarafından bombalanan, 44'ü özel harekat mensubu olmak üzere 51 şehidin verildiği Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekat Daire Başkanlığına gerçekleştirmiştir. 15 Temmuz gecesi hayatını kaybedenlerin anısına kampüs içinde yapılan anıta karanfiller bırakan komisyon üyeleri, 15 Temmuz gecesine ilişkin bilgi almıştır. Ardından yapılan toplantıda ilk olarak Özel Harekât Eğitim Şube Müdürü Recep Korhan Güler tarafından 15 Temmuz gecesine ilişkin sunum yapılmıştır. Sunum içeriğinde kronolojik olarak darbe girişimi etraflıca anlatılmış ve sunumun sonunda şehitlerin isimleri tek tek okunmuştur. Ardından, 15 Temmuz'da Özel Harekat Daire Başkanı olan Sivas İl Emniyet Müdürü Turan Aksoy tarafından 15 Temmuz gecesine ilişkin ayrıntılı izahat yapılmıştır. Akabinde Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Servet Yılmaz ve Emniyet Genel Müdürlüğü Havacılık Daire Başkanı Uygar Elmastaşı konu ile ilgili olarak Komisyona bilgi vermiş ve değerlendirmelerde bulunmuştur. Komisyon üyelerinin EGM Özel Harekat üst yönetimine yönelik soruların cevaplandırılmasının ardından toplantı sona ermiştir. Komisyon Başkanı Reşat PETEK, toplantının ardından çıkışta gazetecilerin sorularını yanıtlamış ve daha sonra Ankara Emniyet Müdürlüğü Özel Harekat Şube Müdürlüğüne geçilmiştir.

15 Temmuz (Fetö/Pdy) Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu üyeleri aynı gün Ankara Emniyet Müdürlüğü Özel Harekat Şube Müdürlüğünü ziyaret etmiştir. 15 Temmuz'da Fethullahçı Terör Örgütü mensuplarınca açılan ateş sonucu yaralanan gaziler ile yemek yiyen Komisyon üyeleri 15 Temmuz'da yaşananlar hakkında bilgi almıştır. Ankara Emniyet Müdürü Mahmut Karaaslan'ın konuyla ilgili kısa brifinginden sonra Ankara İl Emniyet Müdür Yardımcısı Yaman Ağırlar 15 Temmuz gecesinde yaşananların kronolojik seyrini aktarmıştır. Akabinde 15 Temmuz gecesi Jandarma Genel Komutanlığını işgal eden Fetullahçı Terör Örgütü mensuplarının söz konusu Komutanlıktan çıkarılmasına yönelik operasyonları yöneten Ankara Özel Harekat Şube Müdürü Eraslan Er konuyla ilgili ayrıntılı bilgi vermiştir.

İlgili çalışma ziyaretinin tam tutanaklarına aşağıdaki adreslerden ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1811

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1809

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1810

D.2.3. 2 Aralık 2016 Tarihli Çalışma Ziyareti

Komisyon ikinci çalışma ziyaretini 15 Temmuz gecesi bombalanan TÜRKSAT A.Ş. Genel Müdürlüğüne düzenlemiştir.

Fetullahçı Terör Örgütü tarafından 4 ağır tonajlı bomba ile bombalanan, 2 şehidin verildiği ve 4 kişinin yaralandığı TÜRKSAT A.Ş. tesislerinde yapılan toplantıda ilk olarak TÜRKSAT A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı ve Milli Savunma Eski Bakanı Vecdi Gönül tarafından 15 Temmuz gecesine ilişkin brifing verilmiş ve TÜRKSAT'ın darbe girişimine karşı tarihi bir görev ifa ettiği ifade edilmiştir. Ardından TÜRKSAT A.Ş. Genel Müdürü Cenk Şen tarafından yapılan sunumda darbe girişimi kronolojik olarak TÜRKSAT'ta yaşanan gelişmeler özelinde etraflıca anlatılmış ve sunumun sonunda şehitlerin özgeçmişleri okunmuştur. Akabinde TÜRKSAT Hukuk Müşaviri Mehmet Çerikçi komisyon üyelerinin sorularını yanıtlamıştır. Son olarak Komisyon Başkanı Reşat Petek ise Cumhurbaşkanımızın milleti meydanlara çağıran konuşmasını televizyonlar aracılığıyla halka ulaştıran tüm TÜRKSAT çalışanlarına teşekkür ederek bunun bir vatan görevi olduğunu, bu görevi TÜRKSAT çalışanlarının şan ve şerefle yerine getirdiğini ifade etmiştir. Sunum ve konuşmaların ardından darbe girişimi sırasında zarar gören kısımlar komisyon üyeleri tarafından incelenerek bilgi alınmış ve çalışma ziyareti sonlandırılmıştır.

İlgili çalışma ziyaretinin tam tutanaklarına aşağıdaki adresten ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1807

D.2.4. 9-10-11 Aralık 2016 Tarihli Çalışma Ziyareti

15-16 Temmuz 2016 tarihlerinde silahlı ve kanlı darbe girişiminin bastırılmasında aktif rol üstlenen illerimizin başında gelen İstanbul'da, TBMM 15 Temmuz FETÖ/PDY Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu tarafından yapılan ziyaret ve yerinde incelemeler kapsamında; Atatürk Havalimanı (Apron, Kule, Özel Harekat Şube Müdürlüğü) Çengelköy İlçe Emniyet Amirliği ve Çengelköy Esnafı, Gazi Aile Ziyareti, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ve Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü (Vatan Caddesi) ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ziyaret edilmiş ve bunun yanında Komisyon Üyeleri, Basın, Akademisyenler, Yazarlar, STK, Düşünce Kuruluşlarının katılımlarıyla, FETÖ/PDY ile Mücadele Kapsamında Alınması Gereken Önlemler ve Hukuk, Eğitim, Güvenlik, İstihbarat ve Uluslararası İlişkiler Alanlarında Yeniden Yapılanma Önerileri İle İlgili Müzakere Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Atatürk Havalimanı Ziyareti

TBMM 15 Temmuz FETÖ/PDY Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu üyeleri 9 Aralık 2016 tarihinde Atatürk Havalimanı'nda incelemelerde bulunmuştur. Komisyon üyeleri 15 Temmuz gecesi Atatürk Havalimanı uçuş kulesi, apron ve terminallerde yaşananları; İstanbul Vali Yardımcısı Mehmet Ali Ulutaş, Atatürk Havalimanı Emniyet Müdürü Emre Erdoğan, kule yetkilileri, özel harekat polis amiri, dış hatlar amiri ve diğer görevli memurlardan dinlemiştir. Atatürk Havalimanı Emniyet Şube Müdürü Emre Erdoğan, 15 Temmuz gecesi Atatürk

Havalimanı'nda darbeci askerlere yapılan operasyonla ilgili komisyon başkanı ve üyelerine açıklamalarda bulunmuştur. Atatürk Havalimanı Mülki İdare Amiri Mehmet Ali Ulutaş, darbe girişiminin ardından kısa sürede Atatürk Havalimanı'na geldiğini, yaralıların olduğunu, o sırada Sayın Cumhurbaşkanının Atatürk Havalimanı'na indiğini ve 28 Haziran'da terör saldırısında nasıl kısa sürede burayı çalıştırdıysanız hemen hizmete açın dediğini ifade etmiştir. Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) Genel Müdür Yardımcısı Celal Özuğur darbe gecesi çekilen görüntüleri komisyon üyelerine teslim ederek, Sayın Cumhurbaşkanının havalimanındaki operasyonu bizzat kendine ait olan telefondan yönettiğini ifade etmiştir. DHMİ Atatürk Havalimanı Baş Müdürü Şenol Albayrak ve Darbe gecesi Atatürk Havalimanı Hava Trafik Kontrol Kulesi gece sorumlusu olan Enver Yavuz, darbeci askerlerin kuleyi ele geçirmelerini ve Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın o gece Atatürk Havalimanı'na gelişine kadar yaşanılanlar hakkında açıklamalarda bulunmuştur.

İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü

10 Aralık 2016 tarihinde TBMM 15 Temmuz FETÖ/PDY Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu Başkanı Sayın Reşat Petek ile Komisyon Üyeleri Vatan Caddesi'ndeki İstanbul Emniyet Müdürlüğüne giderek çalışma ziyaretlerini sürdürmüş ve tanıkları dinlemiştir. Komisyon Başkanı Sayın Reşat Petek, Türk milletinin gerek Silahlı Kuvvetlerimiz içerisindeki vatanına, milletine ve seçilmiş siyasi otoriteye bağlı kahraman evlatlarının gerek emniyet güçlerimiz içerisindeki bayrağına, ülkesine ve devletine bağlı kardeşlerimizin, o gün üzerlerine düşen görevleri milletimizle birlikte yerine getirdiğini, tarihimizin maalesef darbelerle ve darbe girişimleriyle dolu olduğunu ancak 15 Temmuz'da verilen mücadeleyle bu sürecin siyasi tarihimiz açısından tam tersine döndürüldüğünü ifade etmiştir. İstanbul İl Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan komisyon üyelerine, darbe girişimi akşamı yaşadıklarını anlatarak, Vatan Emniyet Müdürlüğünün çok önemli olduğunu ifade etmiştir. Ardından İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Sinan Kökten, İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Necmettin Öztürk ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğünde görevli polis memuru Bilgin Yıldırım darbe girişimine ilişkin yaşadıklarını etraflıca Komisyon üyelerine anlatmıştır.

Gazi Aile Ziyareti

TBMM 15 Temmuz FETÖ/PDY Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu Başkan ve Üyeleri, daha sonra 15 Temmuz Darbe Girişimi gazisi 14 yaşındaki Adviyye Gül İsmailoğlu'nu ziyaret ederek, geçmiş olsun dileklerini iletmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi

Ardından Komisyon Başkanı Sayın Reşat Petek ile Komisyon Üyeleri Saraçhane'deki İstanbul Büyükşehir Belediyesini ziyaret etmiştir ve Komisyon İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Hayri Baraçlı tarafından karşılanmıştır.
Komisyon üyeleri ve İBB Genel Sekreteri Hayri Baraçlı, belediye binası önünde 15 Temmuz şehitleri için ayrılan alana karanfil bırakmış ve dua okunmuştur. Daha sonra belediye binasına giren ve darbe girişimi esnasında zarar gören yerleri inceleyen komisyon üyeleri, 15 Temmuz için ayrılan bölüme giderek hatıra defterini imzalamıştır.
Komisyon Başkanı Sayın Reşat Petek, bu toprakları bize vatan yapan aziz şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmet, şükran ve minnetle andığını ifade ederek, 15 Temmuz 2016 kanlı darbe girişimini çıplak elleri ve iman dolu göğüsleriyle püskürten güvenlik görevlilerimize, Büyükşehir Belediyesi çalışanlarına, darbecilere karşı etten duvar ören aziz vatandaşlarımıza TBMM Darbe

Araştırma Komisyonu olarak şükranlarını sunduğunu belirtmiştir. Akabinde Komisyon Üyeleri; İBB Genel Sekreteri Hayri Baraçlı ve 15 Temmuz darbe girişimi gazileri ve tanıkları ile toplantı yapmıştır.
Darbe girişimiyle alakalı İBB ve bağlı iştiraklerde yaşananlar anlatan video Komisyon Üyelerine izletilmiştir. İBB Genel Sekreteri Hayri Baraçlı, tüm belediye çalışanlarının ve ekiplerinin, zabıta, itfaiye, yol bakım, İSFALT, İSTON araçlarının, sadece belediye binasının önünde değil, İstanbul emniyeti ile beraber koordineli bir şekilde çalışarak gerekli talimatlar doğrultusunda araçlarla etkin bir rol oynadığını, 39 ilçede Emniyetin talimatları doğrultusunda gereken uygulamaların yapıldığını belirtmiştir. Öte yandan İBB Genel Sekreteri Hayri Baraçlı, 17-25 Aralık sürecinde ve 15 Temmuz darbe girişimlerinde İBB ve bağlı iştiraklerde yürüttükleri çalışmalar hakkında komisyona bilgi vermiştir. Daha sonra Fatih İlçe Emniyet Müdürü Hakan Yılmaz, İBB Güvenlik Amiri Murat Yılmaz, Özel Kalem Gece Sekreteri İsmail Hakkı Öztürk ve diğer personel ve görgü tanıkları darbe girişimi akşamında belediye ve çevresinde yaşananlara ilişkin gözlemlerini Komisyon üyelerine aktarmıştır.

Çağlayan Adalet Sarayı

Ardından TBMM 15 Temmuz FETÖ/PDY Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu Üyeleri Çağlayan'daki İstanbul Adalet Sarayı'nı ziyaret etmiştir. Komisyon Üyelerini İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı İrfan Fidan ile Başsavcı vekili İsmail Uçar karşılamıştır. Basına açık gerçekleşen ziyarette İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı İrfan Fidan, komisyon üyelerine darbecilerle ilgili yürütülen soruşturmalar hakkında bilgi vererek, darbecilerin, Silivri'de 700 kişi kapasiteli duruşma salonu inşa ettiklerini belirterek bu duruşma salonlarında kendilerinin yargılanacaklarını ifade etmiştir. Ayrıca darbecilerin köprüleri işgal etmeye başladığı andan itibaren olayı takip ettiklerini, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin hakim ve savcılarının olayın vahametini anladığını ve gerekli tavrı koyduğunu belirtmiştir.

Çengelköy Polis Merkezi ve Çengelköy Esnaf Ziyareti

Komisyon üyeleri Çağlayan Adalet Sarayı'na yaptıkları ziyaretin ardından darbe girişiminde basılmak istenen Çengelköy Polis Merkezi'ni ziyaret ederek Polis Merkezinde görevli polisleri dinlemiştir. Ayrıca Çengelköy esnafını da dinleyen komisyon üyeleri dükkanların duvarlarında duran kurşun deliklerini komisyon üyelerine göstermiştir.
15 Temmuz gecesi yaşadıklarını Komisyon Başkanı Sayın Reşat Petek'e anlatan Kuleli Kaymak Mustafa Paşa Camii İmamı Osman Keskin, dinler arası diyalog olmaz dediği için, FETÖ'nün anlayışına karşı çıktığı için onları ön plana aldıklarını, esnaf Kadir Akbulut ise kendilerine darbeciler tarafından; dükkanlarınızı kapayın, evlerinize gidin, silahlı kuvvetler yönetime el koydu dendiğini ifade etmiştir.

15 Temmuz Şehitler Köprüsü Ziyareti

TBMM 15 Temmuz FETÖ/PDY Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu Üyeleri polis Merkezi önünde polislerle birlikte hatıra fotoğrafı çektirdikten sonra Çengelköy Polis Merkezinden ayrılarak 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ile Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nü ziyaret etmiştir. 15 Temmuz Şehitler Köprüsünde o gece yaşananları tanıklarından dinleyen komisyon üyeleri, daha sonra köprü gişelere yakın bir noktada şehit olanlar için dua ederek yere karanfil bırakmıştır.

Müzakere Toplantısı

11 Aralık 2016 tarihinde, TBMM 15 Temmuz FETÖ/PDY Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu, Aksaray Akgün Otel Toplantı Salonunda FETÖ/PDY ile Mücadele Kapsamında Alınması Gereken Önlemler ve Hukuk, Eğitim, Güvenlik, İstihbarat ve Uluslararası İlişkiler Alanlarında Yeniden Yapılanma Önerileri İle İlgili Müzakere Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Gerçekleşen Müzakere Toplantısı'na Prof. Dr. Halil Berktay, Prof. Dr. Cemal Zehir, Doç. Dr. Nuri Tınaz, Oğuz Haksever, Rahim Er, Ayşe Böhürler, Köksal Akpınar, Ersin Çelik, Banu El, Selim Çoraklı, Recep Yeter ve Mete Yarar katılmıştır. TBMM 15 Temmuz FETÖ/PDY Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu Üyeleri müzakere toplantısına, 10 Aralık 2016 tarihinde gerçekleşen Beşiktaş Hain Terör Saldırısında hayatlarını kaybeden Şehit Polisler için Vatan Caddesi üzerinde bulunan İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'nde düzenlenen törene katılmak için ara vermiştir. Tören sonrası Müzakere Toplantısına kaldığı yerden devam edilmiştir. TBMM 15 Temmuz FETÖ/PDY Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu Başkanı Sayın Reşat Petek, 15 Temmuz'un bu milletin tarihinde bir kırılma noktası olduğunu ve çeşitli postlar altında bu milletin başına musallat edilmiş bir terör örgütünün kanlı bir kalkışmasını devletin ve milletin el ele vererek durdurduğu tarih olduğunu belirtmiştir. Yapılan verimli müzakere toplantısının ardından Komisyon Üyeleri Ankara'ya hareket etmiştir.

İlgili çalışma ziyaretinin tam tutanaklarına aşağıdaki adreslerden ulaşılmaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1822

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1824

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1823

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1820

D.2.5. 20-21 Aralık 2016 Tarihli Çalışma Ziyareti

E. KOMİSYONDA GÖREVLENDİRİLENLERİN LİSTESİ

Komisyonda görevlendirileceklerin Komisyonun görev sahasına giren alanlarda ihtisas sahibi olmaları gözetilmiştir. Komisyon çalışmalarında ve rapor yazımında katkıda bulunmak üzere toplam …… kişi Komisyonda görevlendirilmiştir.

Tablo E 1: Komisyon'da Görevlendirilenlerin Uzmanların ve Diğer Personelin Listesi

İSİM	UNVANI	KURUMU
Muhammet Emin GÜZEL	Yasama Uzmanı	TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı
Gürsel ÖZTÜRK	TBMM Müşaviri	TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı
Fatih TOPSAK	Yasama Uzmanı	TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı
Doğanay Nafiz İLHAN	İstihdam Uzmanı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Şahin KAYA	Maliye Uzmanı	MASAK
İbrahim Alper TABANOĞLU	Tetkik Hâkimi	Adalet Bakanlığı
Fazıl CAN	Mülkiye Başmüfettişi	İçişleri Bakanlığı
Hasan Hüseyin ULUDAĞ	E.Tbp.Kd.Alb.	Sağlık Bakanlığı
Kerim SÜREL	Araştırmacı	Hazine Müsteşarlığı
Prof. Dr.Mehmet EVKURAN	Öğrt. Üyesi	Hitit Üniversitesi
Prof. Dr. Bünyamin ERUL	Öğrt. Üyesi	Ankara Üniversitesi
Mustafa YAMAÇ	Uzman	Başbakanlık
Mükremin UZUN	Uzman Denetçi	Sayıştay
Oğuz AKALIN	Başmüfettiş	HSYK
Sinan EKİCİ	Başmüfettiş	HSYK
Asaf Alper GÜNER	MGK Uzmanı	MGK
Ali BEKTAŞ	Sosyolog	Konya Büyükşehir Belediyesi
Kerime YILDIZ	Tarihçi	
Servet AYDEMİR	Uzman	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Doç. Dr.Erol YILMAZ	Müdür Yrd.	TBMM
Erdinç KARASU	Müfettiş	MSB
Fevzi ÇAKAR	İdari İşler Müdürü	TDK
Ertuğrul DEMİRCİ*	Şube Müdürü	Dışişleri Bakanlığı
Prof. Dr. Adnan ÇEVİK*	Öğrt. Üyesi	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Ergin DEVREN	Polis Başmüfettişi	Emniyet Genel Müdürlüğü
Öztürk KARAYAZI*	Yarbay	Jandarma Personel Başkanlığı
Mustafa AYGEN*	Yarbay	Jandarma İstihbarat Daire Başkanlığı
Hüdai ŞENCAN*	Yasama Uzmanı	TBMM
Alparslan KOÇAK*	3. Sınıf Emn. Müd.	İçişleri Bakanlığı
Emre PER	BDDK Uzmanı	BDDK
Fethullah GÜNER	Daire Başkanı	MEB
Şüheda EYİCİL	Memur	TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı
Gülfer ARSLAN	Memur	TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı
Fatma MERTOĞLU	Memur	TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı
İsmet DEMİR	Memur	TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı
Rıza ALTINER	Komisyon Görevlisi	Destek Hizmetleri Başkanlığı
Seçkin GÜLTEKİN	Komisyon Görevlisi	Destek Hizmetleri Başkanlığı

(*) Yarı zamanlı görev yapmıştır.

F. KOMİSYONA SUNULAN ÖNERGELER, RAPORLAR VE BELGELER

Sıra No	Kurum/Kuruluş/Kişi	Tarih	Sayı	Konusu

MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU RAPORU

BİRİNCİ BÖLÜM
FETHULLAHÇI TERÖR ÖRGÜTÜNÜN (FETÖ/PDY) ORTAYA ÇIKIŞI, GELİŞİMİ VE YAPISI

1.1. FETÖ/PDY'NİN GENEL TARİHÇESİ

1.1.1. Giriş

FETÖ gibi karakteristik ezoterik (bâtını) özellikler gösteren, ketum tavırlı, gizlilik ve takiye esasına dayalı bir örgütün tarihçesinin tüm yönleriyle ve sağlıklı bir şekilde ortaya konabilmesi güçtür. 40 yılı aşkın bir süre boyunca milli ve manevi hassasiyet ve inançların istismarı ile beslenen ve uyuşturulmuş bir akıldışılığı esas alarak örgütlenerek çok boyutlu, karmaşık iç ve dış ilişkiler ağıyla dünya sathına yayılan devasa bir örgüt olan FETÖ söz konusu olduğunda bu güçlük artmaktadır. Bu sebeple öncelikle söz konusu örgüt hakkında kapsayıcı ve tutarlı bilgiler serdetmek bakımından "FETÖ/PDY'NİN GENEL TARİHÇESİ" bölümünün kronolojik kısımlarına geçilmeden önce örgütün niteliği, yapısı, zihniyeti, vb. hakkında genel bilgi, açıklama ve değerlendirmelere yer verilmesi uygun görülmüştür.

Fetullah Gülen liderliğindeki yapılanma, 2013 yılı sonlarına kadar başta "Cemaat" ve "Gülen Cemaati" olmak üzere, "Fethullah Gülen Cemaati", "Fethullahçı Yapılanma", "Fethullah Gülen Örgütü", "Camia", "Hizmet Hareketi", "Gönüllüler Hareketi" vb. ifadelerle anılmıştır. 2013 yılında hükümete karşı girişilen 17-25 Aralık operasyonlarının ardından ise yapılanmanın özüne, maksadına, karakteristiğine ve eylemlerine daha uygun analitik ve teknik tanım ve ifadeler kullanıma sokulmuş ve "Paralel Devlet Yapılanması" (PDY) ve "Fethullahçı Terör Örgütü" (FETÖ) olarak anılmaya başlanmıştır.

Örgütün kuruluşundan itibaren, örgüt mensupları bu yapılanma hakkında her mecrada, her fırsatta ve ısrarla "Camia", "Hizmet Hareketi", "Gönüllüler Hareketi" vb. ifadeler kullanmayı tercih etmiş ve içinde "örgüt" ya da "yapılanma" gibi kelimelerin yer aldığı ifadeleri kullanmadıkları gibi bu tür kullanım ve söylemleri sürekli eleştirerek reddetmişlerdir. Bu, örgütün takiye stratejisi ve karakteri hakkında önemli bir ipucu olarak değerlendirilebilir. Zira "cemaat" kelimesi anlam ve kullanım açısından geleneksel bir dinî algı yaratmaktadır. Başından beri "radikal" görünmekten ve hatta klasik bir dinî hareket olarak algılanmaktan kaçınarak "farklı, zararsız ve ılımlı" bir görüntü sergilemek isteyen örgüt için "cemaat" gibi kelimeler bile "tedbiren sakıncalı" muamelesi görmüştür. Örgüt hiçbir zaman tamamen dinî bir hareket olarak algılanmak istememiş ve bu uğurda, cemaat kelimesinin bile kullanımından –tavandan tabana kadar- özenle ve ısrarla kaçınmıştır. Son tahlilde, örgütün kendini

isimlendirme tercihlerindeki bu bilinçli ve kolektif tutum dahi bu yapılanmanın sosyolojik süreçlerin doğal akışıyla ortaya çıkan ve gelişen bir sivil toplum hareketi değil, başından beri gizli bir şekilde organize ve devamında ise terörize olan bir örgüt olduğunun göstermektedir. Örgüt, kendisini çeşitli adlarla lanse etmeye gayret etse de gerek kuruluş ve organizasyon gerekse işleyiş açısından masonik bir yapılanma gibi hareket etmiştir.

Örgütün kurucusu ve lideri olan Fetullah Gülen 27 Nisan 1941 tarihinde Erzurum'un Pasinler ilçesinin Korucuk köyünde doğmuştur. Gülen'in babası Ramiz Gülen cami imamı, annesi Refia Gülen ev hanımıdır. Fetullah Gülen, altısı erkek, ikisi kız, sekiz kardeşin ikincisidir.

Örgüt hakkında dikkat çeken hususlar en başta, Gülen'in isminden başlamaktadır: Gülen'in nüfus kayıtlarındaki ismi "Fethullah" değil "Fetullah" olarak geçmektedir. İki kelime arasındaki "h" farkı, ince ve önemli bir nüans oluşturmaktadır: "Fet**h**ullah tercihi sayesinde Gülen, her mecrada ismi "Feth" yani "Fetih" içeren bir dini lider olarak anılmakta ve telaffuz edilmektedir; "Fethullah", "Allah'ın fethi" demektir. Bu kullanımla daha en başından, örgüt liderinin isminden başlayarak, daha sonra büyüyecek ve önce Türkiye'ye ardından da tüm dünyaya yayılacak bir "Fetih" hareketi için bu isim üzerinden bir manevi ve kutsal işaret, sırlı bir keramet ve kudsiyet algısı yaratılarak "dinî fenomenleşmenin" hedeflendiği anlaşılmaktadır. Örgütün kuruluşundan gelişimine ve 15 Temmuz 2016 tarihindeki darbe girişimine kadarki seyri ve serencamı göz önüne alındığında, "Fethullah" kullanımının gerek Gülen'in gerekse örgütünün bilinçli tercihi olduğu değerlendirilmektedir. Gülen'in nüfus kayıt bilgileri hakkında dikkat çeken benzer hususlar bununla da bitmemektedir: Örgütün sapkın ve manipülatif keramet ve kudsiyet algısı Gülen'in doğum tarihi üzerinden kendini göstermektedir: Fetullah Gülen'in doğum yılı 1942 iken nüfus kayıtlarında 1941 olarak düzeltilmiştir. Vaiz sıfatıyla memur olmaya yaşı yetmediği için doğum tarihini 1 yıl geriye çektirerek yaşını büyütmüştür. Örgüt içerisindeki yaygın kabule göre Gülen'in doğum tarihi Mustafa Kemal Atatürk'ün ölüm tarihi olan 10 Kasım 1938 tarihidir ve bu durum "*karanlık bir devrin kapanıp müjdelenen yeni ve aydınlık bir devrin başlaması*" olarak yorulmaktadır. Gülen'in kendini Mehdi olarak gördüğü ve Mustafa Kemal Atatürk'ü Deccal olarak kabul ettiği, tam da bu nedenle onun ölüm tarihini kendisine doğum tarihi olarak seçtiği örgüt içinde bilinmektedir. Mehdinin ahir zamanda zuhur edeceğine inanıldığı için, bu durum "Deccal öldü, Mehdi doğdu" fikrine dayandırılmaktadır. 10 Kasım 1938 tarihinde doğduğuna ilişkin kabulün kaynağının bizzat Gülen olduğu ve bu durumun

tıpkı isminde olduğu gibi Gülen'in kendisine bir uhrevi seçilmişlik, bir manevi ve kutsal işaret, sırlı bir keramet ve kudsiyet atfettirmesi amacıyla Gülen'in mehdi olduğu yolunda takipçilerine yönelik dinî algı manipülasyonu ve motivasyon maksadıyla bizzat Gülen tarafından kasten kurgulandığı ve örgütte yayıldığı değerlendirilmektedir.

Fetullah Gülen'in 1945 yılında Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenmeye başladığı ve kısa zamanda Kur'an-ı Kerim'i hatmettiği rivayet edilmektedir ("Kısa zamanda Kur'an-ı Kerim'i hatmetmek, küçük yaşta hafızlık yapmak vb." gibi dinî olağanüstülük, "mistik harikuladelik" çağrıştıran bu gibi rivayetlerin, örgütte yüceltme ve efsaneleştirme yoluyla "Seçilmiş Kişi, Mehdi" ve "lider kültü" algısını inşa sürecinin temelinde yer aldığı gözden kaçmamalıdır. Benzer şekilde bu durum, inanç motivasyonuna dayalı diğer yapılar için de gözlemlenmektedir. Pek çok "dinî" grubun kendisini "Fırka-i Naciye"[1] ve liderini de "Mehdi" vb. gördüğü açık bir sosyolojik vakıadır). Babasının sert ve otoriter biri olduğu, bunun yol açtığı ataerkil aile ortamının Gülen'in yetişmesinde ve kişiliğinin şekillenmesinde etkili olduğu değerlendirilebilir. Nitekim uzun yıllar bu yapılanma içerisinde yer alan Latif Erdoğan ve Hüseyin Gülerce medyaya da yansıyan kimi ifadelerinde Fetullah Gülen'in öteden beri yakın çevresindekilere dayak ve şiddet uyguladığını ifade etmişlerdir.[2] İlkokula başlayan Fetullah Gülen üst üste sınıfta kalarak ilköğreniminin ikinci yılında okuldan ayrılmış ve yaşı geçtikten sonra ilkokulu dışarıdan girdiği imtihanlarla tamamlayıp ilkokul diplomasını almıştır. Babası ile birlikte Alvar Köyü'ne giden Gülen bir süre Alvarlı Efe Hoca'nın dinî sohbetlerinde bulunmuş, fakat alıngan ve agresif tavırları sebebiyle bu sohbetlerde uzun süre devamlılık gösterememiş, buna rağmen ezberinin ve hitabetinin kuvvetli olmasından dolayı vaiz olmuştur. İlk vaazlarını Alvarlı Köyü'nde vermiş ve sonrasında Erzurum'a giderek Sıtkı Efendi isimli bir hocadan dersler almıştır. Muratpaşa Medresesi'nde kurs görmüş, camilerde hocalardan ders almıştır. Gülen 17 yaşındayken, Mehmet Kırkıncı Hoca'nın davetiyle Erzurum'a gelen Said Nursi'nin talebeleri ile tanışmış ve Risale-i Nur derslerine katılmaya başlamıştır. Gülen'in tartışmalı "Nurculuğu" böylelikle başlamıştır.

Fetullah Gülen, gerek takipçilerinde gerekse kamuoyundaki yaygın düşüncenin aksine, Nurculuk Hareketinin kurucusu olan Said Nursi ile tanışmamış ve hiç görüşmemiştir. Bu durum örgütün "dışa başka, içe başka", ikiyüzlü, istismarcı ve pragmatist tavrının ilk örneklerinden biridir. Zira Fetullah Gülen takipçileri tarafından -tevazu ve mahviyet nazarıyla

[1] Kurtulmuş fırka-grup
[2] Bkz. Latif ERDOĞAN'ın çeşitli TV kanallarındaki beyanları ile Komisyonumuzun 26.10.2016 tarihli …'ncı toplantısında dinlenen Hüseyin GÜLERCE'nin ilgili ifadeleri.

değerlendirilerek- "ihlaslı bir 'Nur Talebesi'" olarak görüldüğü gibi, Said Nursi'nin müellifi olduğu Risale-i Nur Külliyatında "İman ve Kur'an **hizmet**inde kendisinden sonra gelecek kişi" olarak işaret edilen, dolayısıyla bu anlamda Said Nursi'nin (ve doğal olarak da Nurculuğun) "varisi" olarak da görülmüş ve zamanla bu anlayış Gülen'in mehdiyetine dair şeksiz ve kati bir inanca dönüşmüştür. Diğer yandan Gülen, takipçilerine yönelik sohbetlerde ve verdiği mesajlarda, kendisi hakkındaki "Nurcu" isnatlarına mütevazı görünümlü bir gizli hüsn-ü kabulle, "Estağfurullah!", "Biz o şerefe nail olamadık!", "Biz kim Nur Talebesi olmak kim!" ve benzeri "istemem, yan cebime koy" yollu ifadelerle açıkça reddeder gibi görünerek zımnen kabul etmiş, fakat "Nurcu" isnadı örgüt dışından geldiğinde, başka deyişle isnattan ziyade ithama dönüştüğünde, kendisinin ve örgütünün "dışa başka" ikinci yüzünü göstererek "Nurculuk hareketiyle bir ilgisi olmadığı" ve "Kendisinin asla bir Nurcu olmadığı" yönünde savunmalarda bulunmuştur. Kısacası, 17 yaşında Nurculuk Hareketi ile tanışan Gülen, kısa sürede bu hareketin doğal ve beklenen-müjdelenen varisi olarak konumlanmış ve bu şekilde bir algı yönetimi hem örgüt içine hem örgüt dışına karşı başarıyla yürütülmüştür. İlerleyen bölümlerde de açıklanacağı üzere, Fetullah Gülen Said Nursi'nin Nurculuğunu -tabiri caizse- klonlamış; Nurculuk hareketinin üzerine -bu gayrimeşru fiiline yakışacak "mafyatik" bir tabirle- adeta "çökmüş"; "Üstadın müjdelediği kişi" rolüne bürünerek hormonlu yeni bir sahte Nurculuk kurmuş; Nurculuğun "İman ve Kur'an Hizmeti" tanımlamasından "İman ve Kur'an" kısmını çıkarıp atarak "Hizmet" haline getirmiş ve bu ifadeyi örgütüyle özdeşleştirerek dini ve sosyal bir maske, kalkan ve istismar etme/parsa toplama aracı olarak kullanmıştır. Bu durumun sonucu olarak, aslen Fethullahçı olan bu yapılanma pek çoklarınca Nurculuk ile karıştırılmış, Nurculuk çoğu kez Fethullahçılık ile bir tutulmuş ve son tahlilde Gülen ve örgütü her vesileyle bu "karıştırmanın" semerelerinden yararlanmış, esasen Nurcu olan diğer gruplara ise bu karışıklığın olumsuz sonuçlarına katlanmak düşmüştür. Bunun en bariz örneklerinden biri Komisyonumuzun 03.11.2016 tarihli toplantısında dinlenilen eski Genelkurmay Başkanlarından İlker Başbuğ'un ifadelerinde ortaya çıkmıştır. İlker Başbuğ, genelkurmay başkanlığı döneminde TSK içerisindeki örgüt yapılanması hakkında MİT'ten rapor istediklerini ifade etmiş ve "*...MİT kanalıyla kendilerine rakip olan bir cemaatin adamlarını bize attırmışlar. Kim o cemaat? Mehmet Kurdoğlu Cemaati...*"[3] sözleriyle Nurculuk hareketinin kollarından biri olan Mehmet Kurdoğlu Cemaatinin FETÖ ile karıştırıldığını ve bu yüzden Fethullahçılar yerine bu cemaat mensuplarının TSK'dan atıldığını; daha da ötesinde, bu işi de FETÖ'cülerin yaptırdığını ifade etmiştir.

[3] Bkz. TBMM 15 Temmuz FETÖ/PDY Darbe Girişimini Araştırma Komisyonunca 03.11.2016 tarihinde dinlenilen İlker BAŞBUĞ'un ilgili ifadeleri

Bu bağlamda Gülen'in tuhaf ve karanlık kişiliği hakkında önemli ipuçları veren çarpıcı iki olay daha göze çarpmaktadır: Birincisi; Gülen, Said Nursi'den bilerek uzak durmuş ve "Kürt olduğu için uzak durduğunu" ifade etmekte de bir beis görmemiştir. Gülen'in 21 Ağustos 1998 tarihinde Cumhuriyet Gazetesinde Oral Çalışlar'a verdiği röportajda kendisine hitaben "*Anılarınızda, 'İlk zamanlar Said Nursi'nin Kürt olduğunu öğrenince ondan uzak durdum' diyorsunuz. Siz de Ahlatlısınız ve bu yönüyle de Kürt kökenlisiniz. Zaten anılarınızda, dedenize 'Kürt' lakabı takıldığından söz ediyorsunuz.*" denilmesi üzerine "*İsterseniz, bu sorunuzun cevabına sonundan başlayalım. Öncelikle dedeme Kürt veya Kurt denilmesi tamamen o yöreye ait bir yakıştırmadır. Kesinlikle ırk tespiti adına söylenmiş bir söz değildir. Zaten Ahlat merkezi, özbeöz Türk'tür. Bununla beraber eğer Kürt olsaydım, bunu da çok rahatlıkla söylerdim. Zira herhangi bir ırka mensubiyetin tek başına zatî bir değer taşıdığı kanaatinde değilim. Ayrıca bu tür ayrım ifade eden kelimeleri milletim adına çok tehlikeli buluyorum. Said Nursî ile ilgili mülâhazama gelince, bu da tamamen sübjektif bir meseledir. Her Erzurumlu gibi, bende de (bir dönem) milliyetçiliğin tesiri olmuş olabilir.*" diyerek cevap vermiştir.[4] İkinci çarpıcı olay ise Gülen'in 1955 yılının ilkbahar aylarında ders almaya başladığı Alvarlı Efe Hoca'nın torunu Sadi Hoca'yı ihbar ederek tutuklatmasıdır. Gülen, Sadi Hoca'nın öğrencileri arasında ayrımcılık yapmaması ve kendisine özel ilgi gösterilmemesi nedeniyle kızgınlıkla karakola "Hoca Atatürk'ün aleyhinde konuşuyor" diyerek ihbar etmiş ve bu ihbar sonrası Sadi Hoca'nın gözaltına alınması nedeniyle arkadaşları arasındaki bütün prestijini kaybetmiştir. Bu ihbarı sonrası Kurşunlu Medresesi'nden atılmıştır.[5] Bu iki olay Fetullah Gülen'in tevazu ve hoşgörü perdeli "Gülen" yüzünün arkasındaki kindar, hırslı ve kibirli gizli yüzünü daha ilk gençlik yıllarından gösteren çarpıcı örneklerdir.

Fetullah Gülen tarafından örgütün kuruluşu ve çekirdek kadrosunun oluşturulması, 1966 yılında İzmir Kestanepazarı'ndaki İmam-Hatip Derneği ve İlahiyat Öğrenci Yetiştirme Derneğine ait olan Kur'an Kursu'nda öğreticilik ve yine aynı derneğe ait olan öğrenci yurdunda müdürlük yaptığı dönemde olmuştur. Bu dönemde Nurculuk hareketi içerisinde bir "Nur Talebesi ve İman Kur'an Hizmetkârı" olarak görünmüş ve bu kisveyle şahsı etrafında kendi cemaatinin kozasını içten içe örmeye başlamıştır.

Oluşumundan kısa bir süre sonra "cemaatten örgüte" ve zamanla gücü ele geçirdikçe "örgütten terör örgütüne" evrilen Gülen Cemaatinin örgüt olarak gelişimi üç ana aşamada

[4] Bkz. Hilal KAPLAN'ın 03.02.2004 tarihli Yeni Şafak Gazetesindeki köşe yazısı
[5] FETÖ/PDY Çatı İddianamesi, 5. Bölüm

değerlendirilebilir: İlk aşama tamamen yeraltı faaliyeti denilebilecek düzeyde büyük bir gizlilikle işleyen ve 12 Eylül 1980 askeri darbesine kadar süren "kuruluş, temellenme ve kadrolaşmaya başlama" aşaması; ikinci aşama örgütün devlet kadrolarının "kılcal damarlarına kadar"[6] sızarak devleti ele geçirme planını uygulayabilmek için kullandığı muvazaa ve takiye taktiğine dayalı ikiyüzlü örgüt mekanizmasının hızla işlediği, gizlilik ve "tedbir" ile "güçlenerek yayılma ve yayılarak güçlenme" stratejisinin uygulandığı ve 28 Şubat 1997 post-modern darbe sürecine kadar devam eden "hem toplumda hem devlette yayılma ve ele geçirme" aşaması; üçüncü aşama ise nihai hedef olan "altın vuruş-kıyam-huruç" için "kadrolaşmanın tamamlanması ve asıl niyet için harekete geçilmesi" aşaması olup, 15 Temmuz 2016 darbe girişimine kadar sürmüştür.

İlk aşamada "Işık Evleri" denilen öğrenci evleri açılmıştır.[7] Bu evler yapılanmanın müstakbel kadro tarlalarıdır: Gerek cemaatin taban kadrolar gerekse de kamu kurumlarına yerleştirilecek olan kadrolar buralardan yetiştirilecektir. Işık evlerine ekonomik kaynak sağlamak için bilindik yöntemler kullanılmış, zengin hayırseverlerden ya da zengin olmasa bile hayır hasenata düşkün kişilerden alınan yardımlarla bu evler idame ettirildiği gibi hızla yenileri açılmıştır.

12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonraki ikinci aşama, örgüt için okullaşma ve kurumsallaşmanın başladığı ve büyük bir hızla yayıldığı aşamadır. Türkiye'de serbest pazar ekonomisine geçilmesi, ANAP iktidarı ile liberal politikaların uygulanması, teknolojik yeniliklerin ülkeye girişi ve revaç bulması karşısında Fetullah Gülen boş durmamış, kendisini "liberalizme uygun, modern ve farklı hoca" profili ile "Ilımlı İslam'ın Gülen yüzü" olarak konumlandırma yoluna gitmiştir. "Hoşgörülü, barışçıl ve devletçi" bir tutum izleyerek, "okullaşma" ve "kamu kurumlarındaki kadrolaşma hareketini" tamamlamıştır. Bu dönemin 1990'lı yıllardaki ikinci yarısı cemaatin hedef büyüterek yurt dışına açıldığı dönem olmuştur.

---

[6] Fetullah Gülen'e ait olan ve medyada sıklıkla yayınlanan bir videoda Gülen 1995 yılında bir örgüt toplantısında takipçilerine hitaben "Bin dökeceksin bir alacaksın, önemli olan mahkûm ettirmek, hâkim de kiralayacaksın savcı da kiralayacaksın avukat da alacaksın önemli olan hizmeti ibra etmektir. Bunlar mahrem şeylerdir. Ben sizin samimiyetinize ve mahremiyetinize güvenerek bunları söyledim. Elimdeki boş meyve suyu kutuları gibi atacaksınız. **Devletin kılcal damarlarında zamanı gelinceye kadar hissettirmeden dolanacaksınız**" demekte ve böylelikle en gizli ve önemli devlet kadrolarına sızma talimatını vermektedir.

[7] Örgüt içerisinde Işık Evlerinin "*Allah'ın, içlerinde şan ve şerefinin yükselmesine ve isminin zikredilmesine izin verdiği evlerdir; Onların içinde sabah akşam O'nu tesbih ederler...*" (Nûr Suresi, 36. Ayet) ve "*O evlerde oturan öyle erkek oğlu erkekler, öyle yiğitler vardır ki, ne alış-veriş, ne çarşı-pazar.. onları, yapmak istedikleri şeylerden alıkoyamaz*" (Nur Suresi, 37. Ayet) gibi bazı Kur'an ayetlerinde özel olarak anlatıldığına, bu ayetlerin Işık Evlerine işaret ettiğine, hatta bu evlerin bu ayetlerin emri gereği kurulduğuna inanılır. Bu Ayetlere uygulanan Ebced hesapları ile ışık evlerinin kuruluş tarihleri arasında bağlantılar kurulur ve ayetlerin "hizmet"i anlattığı vurgulanır.

Eğitim faaliyetlerindeki hızlı başarı ve yayılmanın verdiği güç ve rüzgâr, yapılanmanın sadece devletin değil toplumun da kılcallarına sızması konusunda cesaret vermiş, diyalog çalışmaları bu aşamada başlamıştır. Kamu kurumlarına yerleşmeler geometrik bir hızla artarak kitlesel boyutta kadrolaşmaya dönüşmeye başlamıştır. Okullaşma ve kurumsallaşma ile birlikte ekonomik kaynak sağlama yöntemleri bakımından (ilk aşamadaki klasik-geleneksel yöntemler de devam ettirilerek) şirketleşme ve holdingleşmeye gidilmiştir. Bank Asya'nın kuruluşu buna en bariz örnek olup, eğitim alanının yanında sağlık, bilişim, finans, taşımacılık, basın yayın gibi alanlarda da faaliyetlere başlanılmıştır.

Cemaatin silahlı terör örgütüne dönüştüğü üçüncü aşama 28 Şubat 1997 postmodern darbe vakasından sonra başlamaktadır. Bu aşamada Fetullah Gülen 1999 yılında sağlık sorunlarını bahane ederek yurt dışına kaçmış ve ABD'ye yerleşmiş; cemaatin söylemini değiştirerek daha çok evrensel ve küresel ifadeler kullanmaya başlamış; milliyetçi, devletçi söylem ve jargon yerine, "dinler arası diyalog", "evrensel insan hakları" gibi küreselleşme konseptine uygun yeni bir söylem geliştirmiştir. "Ilımlı İslam" söylemi artık daha belirgin olduğu gibi daha küreseldir: Bu söylem, sadece Türkiye'ye değil tüm dünyaya karşı vurgulanmakta ve yeni küresel "İslami terörizmin" panzehri olarak sunulmaktadır. Bu aşamada örgüt kamu kurumlarında kadrolaşmasını tamamlanmış, tam bir paralel devlet haline gelmiş, devlet kuruluşlarının çoğu ele geçirilerek haricen yönetilmeye başlanmıştır.

Gerek takipçilerine gerekse de dindar insanlara İslami düşünceyi yayma ve İslam'a hizmet etme niyet ve gayretinde olduğu izlenimi vermeye çalışan Fetullah Gülen, -12 Eylül ve 28 Şubat dönemleri de dâhil olmak üzere- her dönemde içinde bulunduğu sosyo-politik koşullara çok iyi uyum sağlamış, iktidar dengelerini gözetip siyasi konjonktür ve gidişatı iyi okumuş, siyasi partilerden uzak kalır gibi görünmeye, ancak esasen bu uzaklık görüntüsü nispetinde yakın olmaya özen göstermiş, kendi ifadesiyle her zaman "tekme mesafesinde" durmuş, kendisini dönemin güçlü siyasi partisi hangisiyse ona destek veriyormuş gibi göstererek cemaatine alttan alta "kazandıran" bir güç odağı olduğu fikrini telkin etmiştir; sonuç olarak, siyasetten azade bir sahte tavırla siyasetin merkezinde olmayı başarmış ve bunun her türlü nimet ve getirilerinden sonuna kadar istifade etmiştir.

Toplumun önemli bir kesimi Gülen Örgütünün yoksul öğrencilere yardım eden ve hayır işleriyle iştigal eden bir dini cemaat olduğu düşüncesiyle, dini, milli ve manevi hassasiyetlerle yapılanmanın sosyal alanda gelişerek kurumsallaşmasına destek olmuş ve imkân sağlamıştır. Bu, devletin örgüte bakışı ve desteği için de geçerlidir. Örgütün yıllarca ve

devasa boyutlara varacak şekilde ekonomik kaynak toplaması, kendisine eleman devşirmesi ve devlet kurumlarında örgütlenmesi genelde bu tür iyi niyetli yaklaşım ve hassasiyetlerin sonucudur. Kısacası, toplumun gerek milli gerekse de dini ve manevi duyguları ve hassasiyetleri bu örgüt tarafından kullanılarak istismar edilmiş, taviz ve imtiyazlara dönüştürülmüş ve tüm bunlar Fetullah Gülen'i ve takipçilerini gerek maddi gerekse de psikolojik ve sosyolojik olarak özel bir konuma, fakat aynı zamanda bir o kadar patolojik, kibirli ve sorunlu bir konuma getirmiştir: Örgüt kendisini "Hizmet" için "Seçilmiş" kişiler topluluğu ve Gülen'i de "Kurtarıcı Mehdi" olarak konumlandırmıştır.

1.1.2. 1970 Öncesi Yıllar: Kuruluş

Fetullah Gülen 1959 yılının ilkbaharında Edirne'ye gitmiş ve böylece muhit değiştirerek Erzurum'dan uzaklaşmıştır. Edirne'de 1959 yılında şaibeli bir şekilde yaşını büyüterek elde ettiği vaizliğini bir süre devam ettirmiş, Edirne Üç Şerefeli Cami'de 06.08.1959 tarihinde vaiz olarak görev yapmaya başlamıştır. 10.11.1961 tarihinde askere gitmiş, acemi er eğitimini Ankara Mamak'ta, usta birliğini ise İskenderun'da tamamlamıştır. Askerlik süresi 24 ay iken Fetullah Gülen, 17 ay fiilen askerlik yapmış, hastalık gerekçesiyle askerlikten hava değişimi alarak Erzurum'a gitmiştir. Askerliğini bitirmesini müteakip Edirne'ye dönmeyerek bir süre ailesiyle birlikte Erzurum'da kalmıştır. Erzurum'da kaldığı 1962-1963 yıllarında, Erzurum Komünizmle Mücadele Derneğinin kurucuları arasında yer almış ve dernekte aktif olarak görev yapmıştır. Gülen'in yurt dışı bağlantılarla ilk temasının bu dernek vasıtasıyla gerçekleştiği ve örgütün temellerinin bu süreçte atıldığı kuvvetle muhtemeldir. Ayrıca bu derneğin yurtdışı kaynaklı "proje" bir dernek olduğu yönünde çok kuvvetli şüphe ve emareler bulunmaktadır.[8]

1965 yılında Kırklareli'ne tayin edilen Gülen, burada bir yıl vaizlik yapmıştır. 1966 yılında İzmir'de merkez vaizliğine atanan Fetullah Gülen, 1971 yılına kadar buradaki görevine devam etmiştir. 1968 yılında resmi görevlendirme ile ilk kez Hacca gitmiş, gezici bölge vaizi

[8] FETÖ/PDY Çatı İddianamesi, 5. Bölüm, İddianamede yer alan ilgili ifadeler şöyledir:
"*Türkiye'de kurulan "Komünizmle Mücadele Derneği" hakkında ilginç bilgiler vardır. "Türkiye'de ilk Komünizmle Mücadele Derneği'nin kuruluş başvurusu, Zonguldak'ta 1948 yılında yapılmıştır. Resmi olarak ise 1956 yılında İstanbul'da faaliyete geçirilmiştir. Fethi Tevetoğlu, derneğin kurucularından ve fikri liderlerindendir. 1965 yılında Dernek Genel Başkanlığına o zamanki Toprak Dergisi sahibi İlhan Egemen Darendelioğlu'nun geçmesiyle Türkiye genelindeki şube sayısı 110'a çıkmıştır. Kuruluş amacı dernek tüzüğünde; 'Başta komünizm olmak üzere, yıkıcı, yıpratıcı ve bozguncu fikir ve cereyanlarla mücadele etmek, milli kültürü, milli ve manevi değerleri korumak" şeklinde yer almaktadır. Dernek "Soğuk Savaş" döneminde* ***CIA*** *tarafından kurdurulmuş, finansmanını ABD Büyükelçiliği ve bazı sermaye grupları sağlamıştır. Dernek Türkiye genelinde mitingler düzenlemiş, komünizm aleyhtarı gösteriler yapmış, 1977 yılında işlevini yitirdiği için kendini feshetmiştir.*

olarak da Ege Bölgesi'nin çeşitli il ve ilçelerinde vaaz ve sohbetlerde bulunmuştur. Bu dönemlerde Turgut Özal ile de tanıştığını ve tanışıklığının 1960'ların ortalarında olduğunu ifade eden Gülen, Turgut Özal hakkında "Sık sık Bornova camiinde vaaz yaptığımda, vaaz dinlemeye gelirdi" demektedir. Bu ve benzeri beyanlarla Gülen'in öteden beri "devlet büyükleriyle yakın görünüp güç ve itibar algısı yaratma" stratejisi güttüğü anlaşılmaktadır.

1.1.3. 1970'li Yıllar: Örgütsel Temellerin Atılması

Fetullah Gülen 1971 Askeri Muhtırası sonrasında Askeri Sıkıyönetim Mahkemesi'nin 54 sanıklı Nurculuk Davasında laik devlet düşüncesine aykırı faaliyetleri nedeniyle ilk kez ciddi şekilde sorgulanıp tutuklanmış ve yargılanarak hakkında mahkûmiyet kararı verilmiştir. FETÖ'nün üst düzey imamlarından Abdullah Aymaz[9] da aynı davada 1 yıl hapis cezası almıştır. Ancak verilen cezanın Askeri Yargıtay tarafından fazla bulunması nedeniyle hüküm 13.03.1974 tarihinde bozulmuştur. Askeri Yargıtay, 1973/146-272 sayılı ilamında 765 sayılı TCK'nın 163/1-2-5, 36 ve 173 maddeleri gereğince "laikliğe aykırı olarak devletin içtimai, iktisadi, siyasi veya hukuki temel nizamlarının kısmen de olsa dini esas ve inançlara uydurmak amacıyla propaganda yapmak" suçundan sanık Fetullah Gülen'in 163/4 maddesi gereğince üç yıl ağır hapis, TCK'nun 31. maddesi gereğince aynı müddet kadar hidematı ammeden memnuniyet ve TCK'nun 173 maddesi gereğince bir sene müddetle Sinop'ta genel güvenlik gözetimi altında bulundurulmasına ilişkin mahkûmiyet hükmünü 24.10.1973 tarihinde onamıştır. Güney Deniz Saha Komutanlığı nezdindeki Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi 1974/12-10 sayılı davada; Askeri Yargıtay tarafından onanan mahkûmiyet kararının 15.05.1974 gün ve 1803 sayılı Af Kanununun 1/A maddesi gereğince affa uğrayan suçlardan olduğundan davanın düşürülmesine karar vermiştir.

1971 yılında Vehbi Koç'un evinde bir toplantı düzenlendiği ve bu toplantıya Fetullah Gülen, Vehbi Koç, dönemin MİT Müsteşarı Fuat Doğu, ilahiyatçı (Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı) Yaşar Tunagür ve aralarında TSK mensubu olan önemli isimlerin katıldığı iddia edilmiştir. Bu iddia başta uzun bir dönem Gülen'in en yakınında bulunmuş isimlerden biri olan Latif Erdoğan olmak üzere[10], çeşitli kaynaklar tarafından dile getirilmiştir. [11] [12] Yaşar Tunagür'ün Fetullah Gülen'den önce İzmir Kestanepazarı Kur'an Kursu'nda yönetici olduğu, Edirne Üç Şerefeli Cami'deki vaizliği sırasında Gülen'le tanışıp derin bir dostluk kurduğu ve

[9] Abdullah Aymaz sıklıkla "Safvet Senih" kod adını/müstear adını kullanmıştır.
[10] Latif Erdoğan'ın katıldığı 08.08.2016 tarihli CNN Türk - Türkiye'nin Gündemi isimli program.
[11] Soner Yalçın'ın 22.07.2016 tarihli Sözcü Gazetesi'ndeki köşe yazısı.
[12] Selim Çoraklı'nın FETÖ/PDY Çatı İddianamesinde yer alan ifadeleri.

kendisinden sonra Kestanepazarı Kur'an Kursu'ndaki göreve Gülen'i bizzat getirttiği bilgileri ile birlikte, Yaşar Tunagür hakkında MİT ile ilişkisi olduğu yönündeki iddialar da dikkate alındığında, bu toplantıda kritik bir görüşme yapıldığı anlaşılmaktadır. 1970'li yıllarda Fetullah Gülen'in Komünizmle Mücadele Derneği üzerinden ABD istihbaratı ile birlikte hareket eden MİT'e angaje edildiği ve Gülen örgütlenmesinin ABD-MİT işbirliği ile kurdurulduğu iddia edilmekte ve söz konusu toplantı bu iddianın en kuvvetli delillerinden biri olarak değerlendirilmektedir.

Önceleri Yeni Asya Grubu içerisinde yer alan Fetullah Gülen, 1970'li yıllardan sonra İzmir Kestanepazarı Kuran Kursu'nda görev yaptığı dönemde çekirdek kadrosunu oluşturmaya ve müstakil olarak hareket etmeye başlamıştır. Faaliyetlerini ergenlik ve ilk gençlik dönemlerinde olan öğrenci ve gençler üzerinde yoğunlaştırmış, teyp ve video kasetlerine çekilen vaaz ve konuşmaları, sohbet toplantıları ve özellikle yaz kamplarında görüşlerini ulaştırdığı kişilerden bir sempatizan, taraftar ve takipçi-müntesip grubu oluşturarak, kendi adı ile anılan cemaatini kurmuştur. Günümüzde FETÖ'nün "Üst düzey abileri" olarak nitelendirilen Mustafa Özcan, Abdullah Aymaz, İsmail Büyükçelebi ve İlhan İşbilen, bu dönemde Gülen'in ilk öğrencileri arasında, yani çekirdek kadroda yer almışlardır. Bu çekirdek kadro için 1970 yılında bizzat Fetullah Gülen tarafından bir yemin metni hazırlandığı ve o günkü çekirdek kadronun yemin ederek cemaat adına faaliyet yürütmeye başladığı kayıtlara geçmiştir.[13]

Örgütün kurulduğu 1970'li yıllarda Fetullah Gülen son derece katı bir dindarlık içerisinde oldukça mutaassıp bir görüntü vermektedir: Örneğin kadınlara çarşaf giydirilmesi ve peçe takılması yönünde tavsiyeler vermektedir.[14] Gülen'in "kadınlara çarşaf giydirip peçe taktıracak" noktadan "başörtüsü füruattır" noktasına gelmesi dikkat çekicidir. Benzer şekilde, Gülen'in 1980 yılı öncesi vaaz kasetleri örgüt tarafından yok edilmiştir. Bunun sebebi Fetullah Gülen'in 1980 yılı öncesindeki vaaz kasetlerinde ABD ve yandaşları hakkında küfür ve hakaret derecesinde ağır eleştiriler yapmasıdır. Fetullah Gülen'in ABD'ye yönelik küfürlerini gösteren deliller örgüt tarafından imha edilmiştir. Bu kasetlerin örgüt evlerinde tutulması bile ihanet olarak değerlendirilmiştir.[15]

[13] Bkz. FETÖ/PDY Çatı İddianamesi, Tanık İfadeleri.
[14] Bkz. FETÖ/PDY Çatı İddianamesi, Tanık İfadeleri.
[15] FETÖ/PDY Çatı İddianamesi, Sekizinci Bölüm (Örgütsel İletişim)

Fetullah Gülen 23.02.1972 tarihinde Edremit vaizliğine atanmış, aynı zamanda Manisa ilinde de vaizlik görevlerine devam etmiş ve daha sonra İzmir'in Bornova ilçesi vaizliği görevine atanmıştır. 1975 ve 1976 yıllarında Anadolu'nun bazı şehirlerinde Kur'an ve İlim, Darwinizm, Altın Nesil, İçtimaî Adalet ve Nübüvvet isimli konferanslar vermiştir. "Altın Nesil" fikrini ve terminolojisini ilk defa bu yıllarda topluluklara karşı dillendirmeye başlamıştır. "Altın Nesil" ifadesi bir ana umde, özlenen gelecek nesil arzusu ve duasıdır: Gülen cemaatinin beklenen ve müjdelenen, "bir elinde Kur'an, bir elinde bilgisayar" tutan, atılan tohumları yeşertecek nevş-ü nema bulduracak ve adeta Asr-ı Saadeti yeniden yaşatacak olan, "Hizmet"i tamama erdirecek olan yakın gelecekteki kutlu bir kuşağı, bir "Huruç" kuşağını ifade etmektedir. Tıpkı "Altın Nesil" gibi, "Hizmet Erleri", "Işık Süvarileri", "Adanmış Ruhlar" vb. gibi özel anlamlar ve vazifelendirmeler içeren bu gibi "kodlar", Gülen cemaatinin esasen başından beri bir cemaat olmaktan ziyade bir örgüt olduğunun açık bir göstergesidir.

Fetullah Gülen, kurduğu örgüte Nurculuk hareketi içerisinden önemli isimleri de katmayı başarmıştır. Başlıca iki örnek Cevdet Türkyolu ve Kemalettin Özdemir'dir. Cevdet Türkyolu Gülen'in yeğeninin eşi olup, Gülen'in yakın asistanı gibi çalışmış, bütün özel ihtiyaçlarıyla ilgilenmiştir. Said Nursi'nin ilk ve has talebelerinden ve Nurculuk hareketinin önde gelen isimlerinden biri olan Said Özdemir'in oğlu Kemalettin Özdemir ise, İzmir Bozyaka Öğrenci Yurdu yıllarından itibaren yapılanmaya katılmış olup uzun yıllar önemli ve etkin isimlerden biri olarak kalmıştır. Fetullah Gülen'in yeğeni ile evlenmiş ve Gülen'in randevularını ayarlama, sağlık sorunları ile ilgilenme gibi özel hizmetlerinde bulunmuştur. Gülen'in en yakın adamı Mustafa Özcan olarak bilinmektedir. Kemalettin Özdemir FETÖ/PDY davasında tanık olarak verdiği ifadede "*Mustafa Özcan'ın örgüt içerisinde 1970'li yıllardan itibaren yer aldığını, yapının her türlü sorumluluğunda bulunduğunu, Fetullah Gülen'den sonra yapıda ikinci adam konumunda olduğunu, "Fetullah Gülen hakkında yurt içinde ve yurt dışında açılan davaların takibinden, mali işlerin takibinden, basın ve yayından, Fetullah Gülen'in kitaplarının basılıp dağıtılmasından, yurt dışı ve yurt içi faaliyetlerin yürütülmesinden sorumlu" olduğu, "Başyüceler Divanında" en yetkili şahıs olduğunu"* beyan etmiştir.

Fetullah Gülen ve örgütün çekirdek kadrosunun İzmir'de kurduğu "Işık Evleri" sayısı 1977 yılında 60-70 civarına ulaşmıştır. Örgüt bu evlere öğrenci temin ederken "köylü çocuklarının eğitimde eşit pay sahibi olamadıkları ve bu nedenle Anadolu çocuklarına eğitim

konusunda yardımcı olmaları fikrini" telkin etmiş, "Anadolu gençlerinin fakirlikten okuyamadığından bu imkânsızlıklar içerisinde okuyacak öğrencilere yer temini" gerekçesiyle bu işe başlanıldığı ifade edilmiştir. Derslerinde başarılı, ahlaklı ve itaatkâr, dini değerlere, ailesine ve büyüklerine saygılı, herhangi bir kötü alışkanlığı olmayan, vatanını milletini seven örnek talebeler yetiştirme amacına inanan halk kitleleri bu çalışmaları benimsemiş ve bu faaliyetlerin daha ileriye götürülmesi adına Gülen cemaati dernekleşme yoluna gitmiş ve dernek aracılığı ile cemaatin ilk yurtları kurulmuştur.[16] Ne var ki ilerleyen süreçte, gerek yüksek ücretlerle öğrenci alan ve zengin kesime hitap eden, yoksul öğrencilerin ancak ve sadece örgüt tarafından kullanılabileceklerse kendilerine yer bulabildikleri pahalı eğitim kurumları gerekse örgütün 15 Temmuz darbe girişiminde ve öncesindeki diğer siyasete müdahele teşebbüslerinden, "fakir veya köylü çocuğu öğrenci okutma" söyleminin esasen doğruyu yansıtmadığı ve farklı niyetler taşıdığı, örgütün bir kuruluş ve yayılma stratejisi olduğu, "Altın Vuruşu" yapacak "Altın Nesil" için kullanılan bir borçlandırma/medyun kılma ve bu sayede zamanı geldiğinde diyetini isteyerek istediğini yaptırabilme amacı güttüğü açığa çıkmıştır.

Bu dönemde Fetullah Gülen devlete yakınlığını da açıkça ilan etmeye başlamıştır. Örneğin, 1977 yılında yurt çapında yapılan Yüksek İslam Enstitüleri boykotunu eleştirmiş ve "*İslam'da boykot yoktur*" diyerek sadece boykotu kırmakla kalmamış, o dönem eriştiği gücünü de göstermiştir.

Fetullah Gülen, 1977 yılında geçici görevle Almanya'ya giderek orada çeşitli konferanslar vermiştir. İlk sayısı 1979 yılının Şubat ayında çıkan Sızıntı dergisinde önce başyazıları yazan Gülen, daha sonra orta sayfa yazılarını da yazmaya başlamıştır. Bu dergi örgütün ilk ve en güçlü propaganda araçlarından biri olmuştur. Ayrıca örgütün başta devlet kurumları olmak üzere önemli ve lüzumlu görülen her yere "sızma" stratejisi göz önüne alındığında, bu dergi için seçilen ismin rastgele ya da masum bir tercih olmadığı da anlaşılmaktadır. Bu tür isimlerndirme tercihlerin örgütün içinde bulunduğu aşama ve hedefleriyle ilişkilendirildiği görülmektedir: Örneğin oluşum ve gelişim dönemleri için "Sızıntı" ismi tercih edilirken, kadrolaşmanın yoğunlaşıp artık "hareket ve aksiyon" zamanının yaklaştığı dönem içinde -1994 yılında- "Aksiyon" ismiyle yeni bir dergi yayınlanmaya başlamıştır.

[16] Bkz. FETÖ/PDY Çatı İddianamesi, Tanık İfadeleri

Fetullah Gülen, hakkında arama kaydı olmasına rağmen, 12 Eylül Askeri Darbesinin hemen öncesinde Sızıntı Dergisi'nin Haziran 1979 tarihli sayısındaki "Asker" adlı başyazısını şöyle sonlandırmıştır: "*Onun süngüsü, yüz defa iniltimizi dindirdi ve ateşimize su serpti. Yakın tarihimizde dahi kaç defa onda mazinin tebessüm eden çehresini ve yıldırımlaşan celadetini gördük... Eğer, atik davranıp da yıllardan beri hazırlanan karanlık emellerin önüne geçilmeseydi, bütün bir millet olarak inkisar içinde ağlamadan başka çaremiz kalmayacaktı. Tuğa selam, sancağa selam ve onu tutan sancağa binlerce selam*"… Bu ifadelerden Gülen'in 12 Eylül 1980 askeri darbesinden önceden haberdar olduğu ya da bu darbeyi öngördüğü ve darbeci askerlere yaranma mesajı vererek kendini korumaya çalıştığı sezilmektedir.

Fetullah Gülen 12 Eylül 1980 darbesinden hemen önce 05.09.1980 tarihinde doktor raporu alarak görevinden ayrılmış ve 25.11.1980 tarihinde Çanakkale Merkez Vaizliğine edilmiştir. Fakat bu göreve başlamamış, 27.02.1981 tarihinde Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Psikiyatri Kliniğinden 20 günlük rapor almış ve raporun bitiminde görevinden istifa etmiştir.

1.1.4. 1980'li Yıllar

1.1.4.1. 1980-1983 Yılları (Sıkıyönetim Dönemi: Tedbir Dönemi)

12 Eylül 1980 Askeri Darbesinden sonra askeri cuntanın İzmir ve Ege Ordu Sıkıyönetim Komutanlıkları tarafından Fetullah Gülen hakkında yakalanma emri yayınlanmış ve Gülen aynı tarihte İzmir'i terk etmiştir. Fetullah Gülen İzmir'i terk ettikten sonra çeşitli illerde dolaşarak dost ve akrabalarında kalmış, kaçaklık halini sürdürmüştür. 20.03.1981 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığındaki vaizlik görevinden istifa etmiştir. Bu istifa Gülen'in, yapılanmasının o zamanlar için eriştiği büyüklüğe duyduğu güvene dair bir işaret olarak değerlendirilebilir. Zira Gülen artık resmi bir göreve ihtiyaç duymamakta ve belki de kendini resmi görevin getirdiği kısıtlarla sınırlandırmak istememektedir. Keza 1981 yılına gelindiğinde halkın yardımları sayesinde cemaate ait yurtların sayısının ülke genelinde 100'e çıktığı, kısa sürede müthiş bir ivme yakalandığı, bu yurtlarda kalıp üniversite eğitimlerini bitirenlerin doktor, kaymakam, vb. olarak göreve başladıkları dönemin tanıklarınca ifade edilmektedir.[17]

Fetullah Gülen'in yasadışı istihbarat ve dinleme işlerine 1980'li yıllarda başladığı, en yakınında bulunan arkadaşlarını dinlettiği, yeminli çekirdek kadrosundaki İlhan İşbilen'in Altunizade'de kaldığı odasında dinleme cihazının bulunduğu, daha sonra diğer kaldığı yerde

[17] Bkz. FETÖ/PDY Çatı İddianamesi, Tanık İfadeleri

de dinleme ve kamera cihazının bulunduğunu, aradan geçen zamanda Latif Erdoğan ve İlhan İşbilen'in ve daha başka kişilerin de Gülen tarafından dinlendiği yine döneme şahit olan tanıkların ifadeleriyle sabittir.[18]

Gülen'in 1999 yılından beri ikamet ettiği ABD'deki 130 dönümlük çiftliğinin temellerinin de bu dönemde -1980'li yıllarda- atılmış olması, örgütün bu erken sayılabilecek zamanlarında bile eriştiği büyük güce ve de ihtimamla gizledikleri nihai hedeflerine dair fikir vermektedir: Fetullah Gülen'in yakın arkadaşı olan Necdet Başaran tarafından 1980'li yıllarda Altın Nesil Vakfı adı altında bir vakıf kurulmuş ve bu vakıf ABD'de 130 dönüm üzerinde 8 adet müstakil villanın bulunduğu yeri satın almıştır. Bu, örgütün planlamalarının kısa vadeli olmadığının açık bir göstergesi olduğu gibi kuruluşundan çok kısa bir süre sonra uluslararası bir boyut kazandığına da işaret etmektedir. Bu konuda benzer bir örnek de Fetullah Gülen'in Nisan 1980 yılı Nisan ayında İzmir'de gerçekleştirilen bir örgüt toplantısında yaptığı konuşmada "Birkaç gün içerisinde 'Huruç Harekâtı'nın başlatılacağı" yönündeki sözleridir. Sonrasında ise Gülen, 1980 yılı Haziran ayında bu kalkışmanın kısa süreli bir çıkış değil örgütün tüm faaliyetlerini kapsayıcı bir nitelik arz ettiğini, bir anlamda örgütün bizzat kendisini ifade ettiği anlamına gelen mesajlar vermiş ve nihai hedefin gerçekleştirileceği, başka deyişle huruç harekâtının taçlanıp tamamlanacağı zamanı da şöyle anlatmıştır: "*Huruç Harekâtı başlatıldı, ancak bu harekât 35-40 sene sonra uygulamaya konulabilecektir, bugünkü ortamda bu mümkün değildir. Huruç Harekâtının başarılı olabilmesi için bütün ülkede, kendi binalarımızda ve kiralanacak yerlerde orta ve yüksek öğrenim gören öğrenciler için yurt binalarının açılması, yurtlarda eğitilen öğrencilerin meyvelerini vermesi, kendi fikirlerimiz doğrultusunda çeşitli kitap ve dergilerin basımının gerçekleştirilmesi, özellikle Türkiye'deki öğretmenlerin büyük bir bölümünün kendi yönümüzde faaliyet göstermesi gerekmektedir.*"[19]

Askeri Sıkıyönetim Dönemi olan ve bu nedenle toplum bireylerinin ve toplum içerisindeki yapıların normal dönemlere göre daha hareketsiz kaldığı bu dönemde, Gülen ve takipçileri de "tedbir" gereği kendilerini geri planda tutmuş, zaten vakti gelmedikçe göze batmamayı şiar edinmiş olduklarından göz önüne hemen hemen hiç çıkmamayı yeğlemiştir. Bu nedenle bu dönemde örgüt hakkında gerek açık gerekse de resmi kaynaklardan ulaşılabilen bilgiler sınırlı kalmaktadır. FETÖ/PDY Çatı İddianamesinde yer alan tanık ifadeleri ve ihbarlar bu konuda önemli bir kaynaktır. Örneğin, Ankara'da 1975 yılında camiye

[18] Bkz. FETÖ/PDY Çatı İddianamesi, Tanık İfadeleri
[19] FETÖ/PDY Çatı İddianamesi, FETÖ Teşkilat Yapısı bölümü

gidip gelirken Fetullah Gülen Cemaati ile ve 1979 yılında Naci Tosun ile tanıştığını ifade eden bir gizli tanık, örgütün 1980'li yıllardaki durumuyla ilgili olarak "E*v toplantılarında Fetullah Gülen ile tanıştığını, hatipliği ve dini konudaki bilgilerinden etkilenerek toplantılara devam ettiğini, İstanbul ve İzmir'e işi nedeniyle gidip geldiğini, cemaatin esnaf ve birçok iş kolundaki kişileri ile tanıştığını, cemaatin birçok evi olduğunu, çok kişinin gidip geldiğini fark ettiğini, ekonomik durumu iyi olduğu için ekonomik yardım yapmaya başladığını, resmi dairede çalışan üst düzey bürokratlarla toplantıda tanıştığını, cemaatin faaliyetlerinden etkilenip heyecanlandığını, 1983 yılında ilk himmet toplantılarının yapılmaya başlandığını, toplantıların büyük çaplı organizasyonlara dönüştüğünü, ders adı ile toplantılar yapıldığını, risale-i nur okunduğunu, bölge bölge ders organizasyonları yapılıp himmet toplandığını, ders toplantılarında olgunlaşan kişilerin himmet toplantılarına davet edildiğini, toplantılara hitabet gücü güçlü, dini bilgileri iyi olan kişilerin seçildiğini, katılanları etkilemesinin hedeflendiğini, motivasyonu arttırıp daha fazla para vermeleri telkininde bulunduklarını, Ankara imamının 1982 yılında İsmail Büyükçelebi olduğunu, çevre illerin ilgi sahasına alındığını, çalışmaların çevre illere yayıldığını, cemaatin kamu kurum ve kuruluşlarında etkin olmaya başladığını…"* ifade etmiştir. Bu ifadelerde tanığın verdiği "*resmi dairede çalışan üst düzey bürokratlarla cemaat toplantılarında tanıştığı*" yönündeki bilgi ve benzer diğer ifadeler, örgütün devlet içerisindeki kadrolaşmasının 1980'li yıllardan da önce başlamış olduğunu ve o dönemde artarak sürdüğünü göstermektedir.

Fetullah Gülen'in 12 Eylül Askeri Darbesi sonrasında Sızıntı Dergisi'nin Ekim 1980 tarihli sayısında kaleme aldığı "Son Karakol" başlıklı yazısı, Gülen'in her dönemde güçlü olanın yanında saf tuttuğunu göstermektedir. Gülen bu yazısında askeri darbeyi açıkça desteklemekte, şu ifadeleriyle de haklı ve hatta gerekli görmektedir. *"...Ne var ki, yıllardan beri, binbir saldırı ile rehnedar olmuş bir bünye, böyle hemen bir mualece ile iyi edilemeyeceği de muhakkaktı. Daha köklü ve daha gönülden bir hareket gerekliydi ki, milli bünyeyi kemiren yıllanmış seretanlar bertaraf edilebilsin..."*. Darbeyi desteklediği bu yazısı *"...Ve işte şimdi, bin bir ümit ve sevinç içinde, asırlık bekleyişin tuluû saydığımız bu son dirilişi, son karakolun varlık ve bekasına alamet sayıyor; ümidimizin tükendiği yerde, Hızır gibi imdadımıza yetişen Mehmetçiğe bir kere daha selam duruyoruz*" ifadeleriyle bitmektedir. Bu şekilde Gülen, askeri darbeyi sonuna kadar desteklediğini göstermiş ve darbecilere açıkça "emrinizdeyim" mesajı vermiştir.

Esasen Fetullah Gülen her dönemde güç ve iktidardan yana tutum alışında tutarlı ve istikrarlıdır: Şemseddin Nuri müstear ismi ile Latif Erdoğan tarafından yazılan ve Gülen'in hayatını konu alan "Küçük Dünyam" isimli kitapta, dönemin Genelkurmay Başkanı Memduh Tağmaç ve arkadaşlarını överek "*12 Mart bir ihtilal ve darbe değildir*" şeklinde açıklamalarda bulunmuştur. Benzer şekilde, 28 Şubat sürecinde Çevik Bir'e övgü dolu bir mektup yazmış, sonrasında 31 Ocak 2005 tarihli Milliyet Gazetesi'nde Mehmet Gündem'e verdiği röportajda Kenan Evren'i şu sözleriyle cennetlik ilan etmiştir. "*Evren Paşa, seçmeli din derslerini mecburi yapmakla yararlı bir iş yapmıştır. Gençlerin çoğu onun bu icraatı vesilesiyle din eğitiminden nasiplerini almışlardır. Bu iş kanaatimce öyle büyüktür ki doğrusunu Allah bilir hiçbir sevabı olmasa bile bu icraatı ona yetebilir, ahirette kurtuluşuna vesile olabilir, cennete de gidebilir*."

Gülen ve örgütünün bu ve benzeri ifadeleri ile sonrasında 28 Şubat sürecinde de gözlemlenecek olan darbeler karşısındaki işbirlikçi duruş, söylem ve eylemleri, 15 Temmuz'da açığa çıkan nihai hedeflerinin yıllar öncesindeki ipuçları olarak değerlendirilebilir.

1.1.4.2. 1983-1989 Yılları (Özal Dönemi: İvme Kazanma ve Siyasete Nüfûz Dönemi)

Turgut Özal'ın başbakan olduğu 1983 yılı örgüt için bir dönüm noktası olarak değerlendirilebilir. Çünkü bu tarih, Anavatan Partisi'nin tek başına iktidar olarak ve lideri Turgut Özal'ın başbakan olarak Türk siyasi hayatına hakim olduğu dönemin başlangıcı olduğu gibi, Gülen'in siyasilerle güçlü ilişkiler kurmaya[20] ve devletin "kılcallarına" nüfuz etmeye başladığı ve de takipçilerinin örgüt adına okul kurmasının önündeki engellerin kalktığı dönemdir. Bu dönemde 1986 yılında yapılan yasal düzenlemelerle özel teşebbüs tarafından okul açılmasına imkân tanınmıştır. Örgüt bu imkânı büyük bir fırsat olarak değerlendirmiş ve bu dönemde hızlı bir okullaşma furyası başlatmıştır. İzmir'in Bozyaka semtindeki Akyazılı Orta ve Yüksek Eğitim Vakfı adına açılmış olan öğrenci yurdunun "Yamanlar Koleji" adıyla koleje çevrilmesiyle, örgütün ilk özel okulu hayata geçirilmiştir.[21] Aynı zamanda bu okul, örgütü her anlamda besleyen can damarı olan ve yıllar sonra tüm dünyaya yayılacak okullar

[20] Gülen'in bu dönemde siyasilerle ilişkilerini iyice geliştirip güçlendirdiğinin bariz bir örneği, sıkıyönetim komutanlığının hakkındaki arama kaydına rağmen altı 6 yıl boyunca yakalan(a)mayıp 12.01.1986 tarihinde Burdur'da yakalanması, sonrasında ise Başbakan ve İçişleri Bakanı'nın araya girmesiyle 13.01.1986 tarihinde serbest bırakılmasıdır.

[21] Nurettin Veren'in "Kuşatma: ABD'nin Truva Atı Fetullah Gülen Hareketi" adlı kitabı, Siyahbeyaz Yayınları, 2007 yılı basımı

zincirinin de başlangıcı olmuştur. Nitekim Fetullah Gülen Kasım 1987'deki bir sohbetinde "*29.11.1987 tarihinde yapılacak olan erken genel seçimde oylarını ANAP'a vereceklerini, ANAP'ın iktidar olduğu dönemde (1983-1987) rahat çalıştıklarını, devlet kademelerinde işlerini kolayca hallettiklerini, önemli noktalarda nüfuzlu taraftarların elde edildiğini*" belirtmiştir. [22]

İzmir'deki Yamanlar Koleji ile aynı dönemlerde kurulan bir diğer okul olan Ankara'daki Samanyolu Okulları da örgüte ait gözde eğitim kurumlarından biri olmuş, ayrıca örgüt için özel bir sembolik değer de taşımıştır. Bu iki okul ilerleyen dönemlerde bilim olimpiyatları gibi çeşitli platformlarda öne çıkarılarak, örgütün hem yurt içi hem de yurtdışı vitrininin en nadide parçaları olarak kullanılmıştır. "Fevkalade başarılı ve ahlaklı talebeler yetiştiren bir hayır hareketi" imajı oluşturularak bu imajın kamusal algıya ve toplumsal hafızaya işlenmesinde başrolü bu okullar oynamıştır. "Fevkalade başarılı ve ahlaklı talebe" figürü, hem toplumun kahir ekseriyetinin takdir ve gıptayla bakabilecekleri bir reklam ve halkla ilişkiler malzemesi, hem de örgüte muhalif çevrelerin dahi kolayca itiraz edemeyecekleri türden bir "oto savunma" fonksiyonunu icra etmiş, bu şekilde örgütü her türlü şüphe, eleştiri ve saldırılardan peşinen ve sürekli olarak koruyan gayet kullanışlı ve sağlam bir zırh ve kalkan görevi görmüştür.

Üniversiteye hazırlık kurslarına olan ihtiyacın fark edilmesiyle, Fırat Eğitim Merkezi (FEM) açılmış ve bu kurslar da okullar kadar ilgi görmüştür.[23] 1986 yılında Millet Dershanesi ve 1987 yılında Ankara Maltepe'de Maltepe Dershaneleri kurulmuş, eğitim sistemindeki handikapların ve dönemin konjonktürünün de etkisiyle dershanecilikte olağanüstü bir ivme yakalanmıştır. Bu süreçte "mütevelli heyeti" uygulaması geliştirilerek semt mütevellileri oluşturulmuş, hızla büyüyen örgütün büyüme hızına ayak uydurabilecek "dinamik fakat mahrem-ketum idare yapısı" için, -eğitim kurumlarının bulunduğu iller öncelikli olmak üzere- hemen her ilde "abiye itaat" esasına ve sorumluluk paylaşımına dayanan bir yapılanma modeliyle, en küçük birimlere varıncaya kadar "imamlık sistemi" uygulanmıştır: İl imamı, ilçe imamı, semt imamı, mahalle imamı, okul-dersane imamı ve nihayet ev imamı…

Bu dönemde örgütün gerek maddi kaynaklarının gerekse de insan kaynaklarının hızla artmasıyla birlikte engeller, zorluklar ve başarı eşikleri eskiye nazaran kolaylıkla aşılır hale

[22] FETÖ/PDY Çatı İddianamesi, FETÖ Teşkilat Yapısı bölümü
[23] Nurettin Veren'in "Kuşatma: ABD'nin Truva Atı Fetullah Gülen Hareketi" adlı kitabı, Siyahbeyaz Yayınları, 2007 yılı basımı

gelmiş, örgüt sisteminin çarkları çok daha hızlı ve çok daha verimli bir şekilde dönmeye başlamıştır: "Işık evleri" okul ve dershane öğrencileriyle dolup boşalır olmuş, yapılanmaya mensup üniversite öğrencileri bu evlerde kalan öğrencilere dersler vermeye ve "abilik" etmeye başlamış, zamanla bu okullar ve dershaneler farklı isimlerle ülke çapında yaygınlaşarak örgütün en önemli finans kaynakları haline geldikleri gibi, esasen örgüt için son derece geniş ve verimli, sürekli olarak büyüyen ve tazelenen, zengin ve dinamik bir "**insan kaynakları**" olarak da işlev görmüşlerdir. Kısacası bu eğitim kurumları örgüt için vitrin olarak kullanıldığı gibi, kelimenin tam anlamıyla "**örgütün arka bahçeleri**" olmuştur. 2013 yılındaki "dershanelerin kapatılması" sürecinde, örgütün o zamana kadar incelikle, ihtimamla, ısrarla ve istikrarla sürdürdüğü "hükümetlerle barışık ve uyumlu görünme" stratejini terk etmek ve yıllardır biriktiredurdukları kazanımlarını kaybetme riskini bile göze almak pahasına, dershanelerin kapatılmaması için AK Parti Hükümetine karşı açıktan ve amansızca bir mücadeleye tutuşması, bu uğurda daima üzerine titrediği "tedbiri" de elden bırakarak yıllardır özenle gizlediği "asıl niyetini ve yüzünü" en saldırgan örnekleriyle ölçüsüzce ve pervasızca göstermesi dershanelerin örgüt için ne anlama geldiğini tek başına göstermektedir.

Bu dönem, örgütün yetiştirdiği "seçilmiş" öğrencilerin askeri liselere ve polis kolejlerine yoğun olarak yönlendirildiği dönemdir. Bu seçilmiş öğrenciler 1984 yılından itibaren "talebe imamı" denilen örgüt mensupları tarafından sürekli olarak takip ve kontrol altında tutulmuştur. Örgüt mensuplarının ele geçirdikleri askeri lise ve polis koleji sınav sorularını talebe imamlarına ilettiği ve bu soruların deneme sınavı soruları olarak, hatta "abilerin çıkacak bazı soruları rüyalarında gördüğü" gibi kılıflarla söz konusu "seçilmiş" öğrencilere iletildiği açığa çıkmıştır.

FETÖ Çatı İddianamesinin "Teşkilat Yapısı" bölümünde, Fetullah Gülen-CIA ilişkisinin bu dönemde kurulduğu iddia edilmiş ve konu hakkında şu ifadelere yer verilmiştir: "…***Fetullah Gülen ile CIA ilişkisi, 1983 yılında Moon Tarikatının Türkiye'deki uzantısı Kasım Gülek üzerinden sağlanan irtibatla başlamıştır.*** *Resmi adı Birleştirme Kilisesi olan Moon Tarikatını kullanarak komünizme karşı blok oluşturmak isteyen ABD, Türkiye'de komünizmle mücadele kuruluşlarına destek vermektedir. Komünist harekete karşı olan Fetullah Gülen'in de bu politika çerçevesinde Türkiye'de desteklenip büyümesini sağlamış, lise ve kolejler açmasına izin verilmiştir" …* "*…Kendisini önemli göstermek için 1990'lı yıllarda Türkiye'deki önemli devlet adamları ve siyasetçilerle yakınlık kurup Turgut Özal, Süleyman Demirel, Tansu Çiller, Mesut Yılmaz ve Bülent Ecevit ile görüşmüştür.* ***Amerikan***

gizli servisi CIA Başkanlığına getirilen Morton Abromowitz ile 1983 ve 1990 yılları arasında görüşüp dostluk kurmuştur. *Abraham Foxman ile Papa II. John Paul ile görüşmeler yapmıştır...*"

Fetullah Gülen ve örgütü, 1983 yılından itibaren Dünya Kiliseler Birliği'nin Vatikan ile işbirliği yaparak geliştirdiği "Dinler Arası Diyalog" sürecinin ürettiği kavramlardan biri olan "Ilımlı İslam" kavramıyla bu sürece dâhil olmuş, "hizmetini" ve "misyonunu" sürecin İslam coğrafyasındaki önemli bir sacayağı olarak yıllarca büyük bir heves, sadakat ve istikrarla sürdürmüştür. Bu durum 1962-1963 yıllarında, Erzurum Komünizmle Mücadele Derneği'nin kurucuları arasında yer alıp dernekte aktif olarak görev yapan Gülen ve örgütü için, uluslararası güçlere hizmet etme ve işbirliği yapma sürecinin Komünizmle Mücadele Derneği'nden sonra ikinci perdesi olarak görülebilir. Nitekim Gülen'e 1983 yılında aralanan bu perde, 1998 yılında Vatikan'da Papa II. Jean Paul ile görüşmesiyle ardına kadar açılmış ve başta takipçi ve sempatizanları olmak üzere "misyon" artık herkese ilan edilmiştir.

Hızla büyüyen örgüt hem giderek artan ve çeşitlenen örgüt içi ihtiyaçlarını karşılamak hem de ticari ve ekonomik alanda büyük ve organize bir güç haline gelerek hâkimiyet sağlamak amacıyla, 1989 yılı başlarında şirketleşmeye başlamış ve sonrasında holdingleşmeye gitmiştir. Sürat Yazılım, Sürat Teknoloji, Sürat Kargo gibi şirketler bu süreçte kurulan şirketlere örnektir. Bu dönemde kurulan şirketlerin bazılarının görünen amaçları dışındaki asıl amaçları ilerleyen dönemlerde ortaya çıkmıştır. Örneğin, "Sürat Teknoloji'nin kamu ihalelerine girerek bakanlıklar ve kurumlar içerisinde alt yapı teknolojisi oluşturduğu ve devletin tüm verilerini ve gizli bilgilerini yedekleyip örgüte arşiv temin ettiği" şeklindeki ifadeler FETÖ Çatı İddianamesinde yer almıştır. [24]

Ayrıca bu dönem, örgütün medya ayağındaki en güçlü ve sembol organı olan Zaman Gazetesi'nin de kurulduğu ve örgütün kontrolüne geçtiği dönemdir. 3 Kasım 1986 tarihinde İhsan Arslan ve Alaattin Kaya tarafından Ankara'da kurulan bu gazete, önceleri muhafazakâr-İslami kesimin sesi olarak yayın hayatına başlamış, 1987 yılında ise birçok eski çalışanının tasfiyesi ile Gülen yapılanmasının kontrolüne geçmiştir. O dönemlerde bu gazete Gülen'in mesajlarının aracı olduğu gibi, özellikle de örgüte ait eğitim kurumlarının "başarı haberi" görünümlü örtülü reklamlarla kamuoyu nezdinde olumlu imaj oluşturularak öne çıkarılmasında etkin rol oynamıştır.

[24] FETÖ/PDY Çatı İddianamesi, EK-3

1.1.5. 1990'dan Günümüze

1.1.5.1. 1990'lı Yıllar (Koalisyonlar Dönemi: Yurtdışına Açılma ve Şirketleşme Dönemi)

Bu dönem örgütün hızla büyüyerek küresel ölçekte bir örgüt haline geldiği dönemdir. Örgüt bu dönemde -1991 yılından itibaren- yurt dışına açılmaya başlamıştır. Bu dönem dünya genelinde 160 ülkeye yayılan örgüt okullarının temellerinin hızla atıldığı ve Orta Asya cumhuriyetleri üzerinden ilk ve yaygın örneklerinin verildiği dönem olmuştur. Örgüt tarafından bu okullar üzerinden yurtdışında -Türkiye'nin temsilciliğinin dahi olmadığı ülkelerde- Türkiye'yi "alnının akıyla" temsil ettiği görüntüsü verilmeye başlanmış ve bu eksendeki örgüt faaliyetleri bu görüntü ve söylem üzerinden yürütülmüştür. Söylemin vitrinine "Müslümanlığı tanıtan, İslamiyet'i yayan, kültürümüzü, dilimizi, Bayrağımızı ve İstiklal Marşımızı Adriyatik'ten Çin Seddine kadar, en uzak Afrika ülkelerinde bile duyuran bir hizmet ve gönüllüler hareketi" şeklinde ifade edilebilecek hem dini hem de milliyetçi hassasiyetlere hitap eden bir imaj yerleştirilmiş, o okullardaki öğretmen ve öğrencilere de bu imaja hizmet eden, milli-manevi duyguları okşayıcı roller verilmiştir. Bu durumun en bariz ve delil niteliğindeki örneklerinden biri, örgüte ait bu okullardaki öğrencilerin dönemin genelkurmay başkanları başta olmak üzere, devlet büyükleri ve siyasilerle buluşturulması ve örgütün "tehlikeli" değil vatana millete yararlı olduğunun devlet üst düzeyinde her vesileyle işlenmesidir. Örneğin 28 Şubat sürecinde irticayla mücadele bahanesiyle postmodern askeri darbede rol alan Genelkurmay Başkanı Org. İsmail Hakkı Karadayı 1995 yılında o tarihteki örgüt ileri gelenlerini makamında ağırlamış, bu ziyarete söz konusu öğrenciler ve onların başında gelen örgüt yöneticileri de katılmıştır. Örgüt mensupları İsmail Büyükçelebi ve Osman Özsoy, Genelkurmay Başkanı'na öğrenciler üzerinden örgütle ilgili "ülkemiz adına gurur verici" türden bilgiler vermiş, daha önceden Kenan Evren ve Doğan Güreş'i de ziyaret ettiklerini dile getirmiştir. Buradaki en dikkat çekici nokta, ziyaretteki örgüt yöneticilerinin Genelkurmay Başkanı'na "Fetullah Gülen'in cami yerine okul açılmasını tavsiye ettiğini" ifade etmeleri olsa gerektir. Genelkurmay Başkanı öğrencilerle ilgilenip nasihatlerde bulunmuş, hepsi ile tokalaşıp kutlayarak fotoğraf çektirmiş ve hediyeler vermiştir.

Azerbaycan'da 1992 yılında açılan Nahçıvan Türk Lisesi, yapılanmanın Türkiye dışında açtığı ilk okul olmuştur. Bu liseyi Orta Asya'da peş peşe açılan okullar izlemiş ve en yoğun okul açma süreci Kazakistan'da gerçekleştirilerek, 1992 yılında bu ülkede 29 adet lise açılmıştır.

Medya alanında "Muhabereyi kaybeden muharebeyi kaybeder" anlayışıyla hareket eden örgüt, bu dönemde medyaya daha çok önem vermiş, basın yayın organlarının sayısı hızla artmıştır. Örneğin, Zaman Gazetesi'ni bünyesinde bulunduran Feza Gazetecilik A.Ş. tarafından 1 Ocak 1994 tarihinde Cihan Haber Ajansı (CİHAN) yayın hayatına başlatılmış ve ülkenin en yaygın haber ajanslarından biri haline gelmiştir. Keza, örgütün en önemli medya organı olan Samanyolu TV (STV) bu dönemde 13 Ocak 1993 tarihinde yayın hayatına başlamış ve yine bu dönemde 25 Eylül 1996 tarihinde Türksat-1C uydusunun hizmete girmesiyle Orta Asya'daki Türk cumhuriyetlerine de yayınlarını ulaştırmaya başlamıştır.

Örgüt ayrıca bu dönemde hızlı bir ekonomik büyüme göstermiştir. 24 Ekim 1996 tarihinde Bank Asya –ilk adıyla "Asya Katılım Bankası A.Ş.- açılmıştır. Dikkat çekici bir nokta, bankanın 1 numaralı hesabının Fetullah Gülen adına açılmış olmasıdır ki, bu durum Bank Asya'nın asıl sahibinin kim olduğu ve neye "hizmet" ettiği hakkında açık bir mesajdır. Aynı dönemde kurulan Işık Sigorta da Bank Asya'nın yan kuruluşu olup, "muhafazakar sigortacılık" açığını değerlendirerek büyük ve yaygın bir sigorta firması haline gelmiştir.

Örgütün devlet kadrolarına sızmak için başta sınav sorularının çalınması olmak üzere illegal faaliyetleri bu dönemde de artarak devam etmiştir: FETÖ Çatı İddianamesindeki çeşitli tanık ifadelerinde, "bu dönemde çalınan soruların Türkiye genelinde her yere ulaştırıldığı, soruları abilerin rüyasında gördüğü[25], Askeri okullara yerleşecek zeki öğrencilerin sağlık problemi varsa gerekli egzersiz ve problemi aşıcı tedbirlerin uygulandığı, polis okulundan 1995 yılından mezun olan 400 öğrencinin Fetullah Gülen'in elini öpmeye geldiği, Fetullah Gülen'in askeri güce karşı bir güç oluşturmaya çalışıp polis alımına önem verdiğini, askeriyeyi şer odağı olarak gördüğü, daha çok istihbarattaki birimlere polis yetiştirmek için çalıştığı, terör ve diğer kritik birimlere önem verdiği…" gibi pek çok bilgi yer almaktadır.

[25] "Sınavda çıkacak soruların rüyada görülmesi" kılıfı bizzat Fetullah Gülen tarafından meşrulaştırılmış, hatta teşvik edilmiştir. Fetullah Gülen, Fasıldan Fasıla-4 isimli Nil Yayınlarından çıkan kitabın Mart 2001 baskısının 105. Sayfasında "Rüya Hakikati" başlığı altında sınav soruları ile ilgili açıklama yapmış; "*Bazı kimselerin kazanacakları bir başarıyı çok önceden rüyalarında görebildiğini, gireceği imtihan sorularını bütün ayrıntıları ile müşahede edebilmekte olduklarını, rüyaların yoruma açık olduğunu, bütün bunların metafizik dünyaya inanç gereği problem olmadığını, mana âlemine kapalı olanların problemi olduğunu*" anlatmıştır. Bu şekilde takipçilerine yol göstermekte, çalınan sınav sorularına izah ve zemin hazırlamakta ve bu yola teşvik etmektedir. Ayrıca burada şeytani bir tuzak daha vardır: Sınava girecek çocuklara ve gençlere çalıntı sorular "Sınavda çıkacak F. Gülen Hocaefendi'nin rüyasında gördüğü sorular" denilerek verilmiş, ardından aynı soruların sınavda çıkmasıyla F. Gülen'in insanüstü kutsal bir varlık olarak gösterilmesi sağlanmıştır. Kısacası, sadece hırsızlıkla kalınmamış, hırsızlık "keramet ve insanüstülük" olarak pazarlanmıştır. Durumdan habersiz olan çocuklar ve gençler böylece örgüte ölümüne bağlı "adanmışlar" haline getirilmiştir.

Askeri darbe yanlısı tutumunu bu dönemde de sürdüren Fetullah Gülen, 28 Şubat 1997 postmodern darbe sürecinden hemen sonra dönemin Genelkurmay İkinci Başkanı Çevik Bir'e son derece saygılı ve itaatkâr bir mektup yazarak, yapılan müdahalenin çok doğru ve gerekli bir karar olduğundan bahsetmiş, ayrıca örgüte ait tüm okulları kendilerine hemen devredilebileceğini ifade etmiştir.

Her ne kadar Fetullah Gülen 1999 yılında ABD'ye kaçmış olmasından dolayı 28 Şubat sürecinin mağduru gibi görünmeye çalışsa ve örgütünce bu şekilde bir algı yaratılmaya çalışılsa da, geriye dönüp bakıldığında ve 28 Şubat sonrası dönem dikkatle incelendiğinde, 28 Şubat sürecinin Türkiye'deki en büyük kazananının Fetullah Gülen ve örgütü olduğu görülmektedir.

Şüphesiz ki dönemin en önemli ve sansasyonel olaylarından biri Gülen'in Papa'yı ziyaretidir. Papa II. Jean Paul 1991 yılında ilan ettiği "Redemptoris Missio" (Kurtarıcı Mesih) isimli genelgesinde; "*Dinler Arası Diyalog, Kilise'nin bütün insanları Kiliseye döndürme amaçlı misyonunun bir parçasıdır... Bu misyon aslında Mesih'i ve İncil'i bilmeyenlere ve diğer dinlere mensup olanlara yöneliktir. Tanrı, Mesih vasıtasıyla bütün insanları kendine çağırmakta, vahyinin ve sevgisinin mükemmelliğini onlarla paylaşmak istemektedir*" demektedir. Yine Papa II. John Paul bu kez 24 Aralık 1999 tarihli milenyum mesajında ise, *"Birinci bin yılda Avrupa Hıristiyanlaştırıldı. İkinci bin yılda Amerika ve Afrika. Üçüncü bin yılda hedef Asya'dır"* diyerek asıl hedefin ne olduğunu ve Dinler Arası Diyalog projesinin neye hizmet ettiğini açıkça belirtmiştir.

Fetullah Gülen Papa II. John Paul'a özel bir mektup yazmış, mektupta "*Papa VI. Paul cenapları tarafından başlatılan ve devam etmekte olan Dinler Arası Diyalog için Papalık Konseyi misyonunun bir parçası olmak üzere burada bulunuyoruz. Bu misyonun tahakkuk edişini görmeyi arzu ediyoruz. En aciz bir şekilde hatta biraz cüretle, bu pek kıymetli hizmetinizi icra etme yolunda en mütevazı yardımlarımızı sunmak için size geldik...*" şeklinde ifadeler kullanmış ve mektubunu kendinden "Rabbin aciz kulu" diye bahsederek bitirmiştir. [26]

1994 yılında Onursal Başkanlığını Fetullah Gülen'in yaptığı Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı açılmış, yazılı ve görsel medyada büyük yankı bulan bu açılış örgütün Türk ve dünya kamuoyunda daha da tanınmasını sağlamıştır. Gülen, vakfın onursal başkanı sıfatını kullanarak, dönemin başbakanı ve diğer siyasî parti liderleri ile Türkiye'de bulunan

[26] M. Fethullah Gülen, Rabbin Aciz Kulu, 9 Şubat 1998. Zaman gazetesi, 10 Şubat 1998)

azınlıkların, dini yapılanmaların liderleriyle görüşme imkânı bulmuştur. Bu vakıf Fetullah Gülen'in legal görünümlü sözcüsü olmuştur. 1990'lı yılların sonlarında vakfın bünyesinde kurulan Abant Platformu ile Medialog Platformu, Kadın Platformu, Kültürlerarası Diyalog Platformu gibi oluşumlar örgütün sivil toplum alanındaki yapılanmaları olarak göze çarpmıştır.

Gülen'in "kılcallara sızma" temalı talimatlarına paralel olarak, devlet kadrolarına sızan örgüt mensuplarının yaygın olarak kod isim kullanmaya başlaması bu dönemde olmuştur. Bizzat Fetullah Gülen tarafından verilen bu kod isimlerin Gülen haricinde sadece en yakınındaki mahrem hizmet gören birkaç kişi tarafından bilindiği değerlendirilmektedir. FETÖ Çatı İddianamesinden yer alan tanık ifadelerine göre, 1995 yılında Fetullah Gülen'in talimatı ile kamu görevlisi veya herhangi bir yerde görev yapan bütün kadrolarına kamu kurumları içerisinden istihbari bilgi toplama, fotoğraflama, belge ve bilgi elde etme, önemli dosyaların suretini alma, önemli olaylarla ilgili kamu kurumlarındaki bilgi ve belgelerin örgüt yöneticilerine ulaştırılması talimatı verilmiştir. Kamu kurumlarındaki örgüte muhalif kişilerin fişlenmesine de bu dönemde başlanmıştır. Bu tarihten itibaren devletin kamu idarelerindeki her türlü arşivi elde edip dışarı çıkarılmış ve bir örgüt arşivi oluşturmaya başlanmıştır.

Bu dönemde İstanbul Altunizade'de bulunan FEM Dershanesi, özellikle de dershanenin beşinci katında[27] bulunan toplantı salonu örgütün yönetim merkezlerinden biri olarak kullanılmıştır. Gülen'in TSK içindeki örgüt mensubu rütbeli personel, kaymakamlar, emniyet mensupları, yargı personeli ile burada toplantılar yaptığı bilinmektedir. Bu toplantılarda Fetullah Gülen "*Devletin kan damarlarına girin; askeriyeyi, mülkiyeyi, adliyeyi, yargıyı ele geçirin*" talimatlarını vermiş ve bu toplantılara halk ve esnaftan kimse alınmamıştır. Yine örgütün Zaman ve Samanyolu başta olmak üzere medya gücünü yönetmeye ve strateji belirlemeye dönük düzenli toplantıları da burada düzenlenmiştir. Keza, örgüt mensuplarının ilk elden "efsunlanması" da yine bu adreste gerçekleştirilmiştir: Örneğin bir tanık ifadesinde *"...1998 yılında Altunizade'deki cemaatin yurduna götürüldüklerini, 5.*

[27] "Beşinci Kat" örgüt için özel bir anlam ifade etmektedir: Bu seviye örgüt kurumlarında Gülen'in kaldığı makam katıdır. Mahrem ve özel görülür. Örneğin; Harp akademileri ile polis akademisinden mezun olan örgüt mensubu teğmen ve komiserlere Ankara, İstanbul ve İzmir'de örgüte ait okulların beşinci katında "yıldız takma töreni" düzenlenmekte, bu törene talebe imamı katılmamakta, ancak askeri okullardan ve polis akademisinden sorumlu örgüt imamları ile kara, deniz ve hava kuvveti komutanlıklarının sorumlu imamları veya emniyet imamı katılmaktadır. Bu tören tamamen Fetullah Gülen'e özel bir tören olup, Türkiye'de iken törenlere bizzat kendisi de katılmıştır. Tören -tıpkı masonlukta olduğu gibi- gizlilik içerisinde yapılmaktadır.

kata çıkarıldıklarını, Fetullah Gülen tarafından okunmuş komiser yardımcısı rütbelerinin verildiğini…" anlatmaktadır.[28]

Önceki yıllarda (1997) sağlık sorunlarını bahane ederek ABD'ye gidip dönmüş olan Gülen, dönemin DGM Başsavcısı Nuh Mete Yüksel'in kendisi hakkında yürüttüğü soruşturmanın davaya dönüşmesinden önce, 21.03.1999 tarihinde yine sağlık sorunlarını bahane ederek, fakat bu defa kalıcı olarak ABD'ye gitmiş ve örgüt içinde "Hicret" olarak görülen bu olay bir "milat" olarak kabul edilmiştir. Esasen bu gidiş ve yeni devre, küresel güçlerle yakın işbirliği yapma aşamasıdır. Nitekim Fetullah Gülen daha 1997 yılında verdiği bir röportajda [29] *"...Dünyanın halihazırdaki durumuyla, şu çerçevesiyle, Amerika da şu andaki konum ve gücüyle bütün dünyaya kumanda edebilir. Bütün dünyada yapılacak işler buradan idare edilebilir ve hatta denilebilir ki, şöyle veya böyle Amerika ile dostça geçinmeden destek almak değil, dostça geçinmeden, Amerikalılar istemezlerse, kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiçbir iş yaptırmazlar. Şimdi bazı gönüllü kuruluşlar dünya ile entegrasyon adına gidip dünyanın değişik yerlerinde okullar açıyorlarsa, bu itibarla, mesela Amerika ile çatıştığınız sürece bu projelerin gerçekleştirilmesi mümkün olmaz. Amerika, hâlâ bu dünya gemisinin dümeninde oturan bir milletin adıdır."* sözleriyle örgüt mensuplarına hareketin selameti için takınılması gereken tavrı ve ABD ile uyum fikrini telkin etmiştir.

Ayrıca, Fetullah Gülen'in dönemin Ankara Emniyet Müdürü Cevdet Saral ve Yardımcısı Osman Ak tarafından hazırlanan "Fetullah Gülen grubunun devlet içindeki yapılanması ve amaçları" konulu raporun 15.03.1999 tarihinde EGM İstihbarat Daire Başkanlığı'na gönderilmesinden hemen birkaç gün sonra Türkiye'den ayrılması oldukça dikkat çekicidir. Ankara Emniyet Müdürü Cevdet Saral'ın emniyet teşkilatında Gülen örgütü hakkında hazırlanan ilk resmi rapor olan ve yazıldığı dönem ve konjonktür göz önüne alındığında, oldukça detaylı ve isabetli bilgi ve tespitlerin bulunduğu raporunun özeti şu şekildedir: "*Fetullah Gülen üzerindeki sır ve perdesi tam olarak kalkmamış bir kişidir. Yeterli bir din eğitimine ve bilgisine sahip olduğu kuşkuludur. İtikatlı inanan insanları etkilemeyi bilecek noktaları iyi keşfetmiş, üstün bir zekâ sahibi olduğu söylenmektedir. Fetullah Gülen'in âlim olmayı gerektirmeyen dini hikâyeleri, ıstırap yüklü ses tonu eşliğinde sohbetlerinde gözyaşı suyu ile kişilerin manevi alanlarına nüfuz edecek şekilde anlatan ve istediği yöne sevk etmeyi başarmış olduğu konusunda yaygın bir kanaat vardır. Fetullah Gülen'in din dışına çıkarak eğitim dünyasında, basında, ticari sahada, para piyasasında, ordu ve polis içinde*

[28] FETÖ/PDY Çatı İddianamesi, İhbarlar bölümü.
[29] 23.07.1997 tarihinde Yeni Yüzyıl Gazetesi'nde Nevval Sevindi'ye verdiği röportaj

örgütlenme gibi yoğun faaliyetlerini ilmi masumiyet kisvesi ile izah etmek artık mümkün değildir. Türkiye kamuoyu Fetullah Gülen ve bağlılarının ne yapmak istedikleri yönünde değil, değil derinliğine yüzeysel bilgiye bile sahip değildir. Ne kendisi, ne cemaati, ne iç ve dış organizasyon derinlikleri, ne hedeflerinin boyutu ve ilişkileri milli menfaatlerin neresinde yer almakta oldukları tam olarak anlaşılamamaktadır. Kendisini ve cemaatini sürekli kendisi anlattığı için ve kendi harekete ile ilgili bazen diğer hareketlerin veya tarikatların mukayesesini halka bırakarak konuyu efsunlamış, toplum görülmesi gerekeni değil kendisinin göstermek istediğini görmek ile yetinmiştir. İmaj değişiklikleri yapacak kadar uyanık ve dikkatli davranmayı başarmıştır… Fetullah Gülen mensupları arasında tedbir olarak adlandırılan ilişkilerinde ve düşüncelerin aktarılmasında kullanılan takiyye sanatının gelmiş geçmiş en önemli uygulayıcılarından biridir. Kendini "kıtmir" (kıtmir, Türkçe'de, köpek, it, zağar anlamına gelir) olarak gösterebilecek kadar tevazu sahibi, hakikaten Allah dostu bir er kişi gibi gösterme sanatında mahirdir. "Müslüman gerektiğinde Allah'ı bile inkâr edebilir" diyecek kadar takiyyede ilerlemiştir… Fetullah Gülen dedeleri ile ilgili anlatımları gibi anne ve babasıyla ilgili anlatımlarında da bariz çelişkiler içerisinde bulunmaktadır. Ailesini mitolojik bir olayın kahramanları tasvir etmekte, daha sonra yine kendi anlatımları ile sıradan bir insan oldukları anlaşılmaktadır… Fetullah Gülen "Küçük Dünyam" isimli kitapta "ciddi şekilde bütünüyle iki sene okudum", ifadesine yer verip, ayrıca "talebeliğimin hepsini toplasanız iki sene ancak yapar" demektedir. İslamiyet yarım yamalak bir iki yıllık eğitimle hoca sıfatı alıp kürsülere çıkma hafifliğini kaldıramayacak güce ve o nispette de sorumluluk gerektiren bir dindir. Fetullah Gülen'in açıklayamayacağı çok gizli ve çok önemli bir görevi ve hedefi vardır. Fetullah Gülen tarikatçı olmadığını, hiçbir tarikata intisabı olmadığı gibi hiçbir münasebetim de olmadı demiştir… Fetullah Gülen grubu çok disiplinli bir teşkilatlanma ve sıkı bir hiyerarşi altındadır. Bu iddiaların dile getirilmesi üzerine verdiği cevapta "devlete alternatif örgüt teşkili bir fitnecilik, bozgunculuk demektir. Böylesi bozgunculuk ve fitneden en çok kaçınan ve istikrarı en fazla müdafaa eden birisiyim" diyerek cevap vermiştir. Altın Nesil Yetiştirme gibi müphem bir iddia peşinde bir adam ve bunun yanı sıra bir tarikat, bir örgüt hatta cemaat olduklarını gizleme çabası içerisinde olan insanlar durmaktadır…". Raporun şu cümleleri özellikle dikkat çekici niteliktedir: *"…**Fetullah Gülen gençlere yönelip onlarla birlikte ülkeyi çok tehlikeli mecralara sürükleyebileceği endişesi nihai sonuç olacaktır. Açık bir örgütsel modelde nasıl bir gizli hedefe doğru gitmekte olduğunu eklektik felsefe anlayışı ile dini fenomenleri kullanan bir tarikat liderinin fark edilmemesi ülkemiz yönünden oldukça acıdır.***"

1.1.5.2. 2000'li Yıllar (Ak Parti Dönemi: Paralel Devlet Oluşumu)

Kurulduğundan beri her zaman iktidarın, güçlünün ve kazananın yanında saf tutmaya çalışan FETÖ, bu dönemde de 2002 yılı genel seçimlerinden tartışmasız bir zaferle çıkan AK Parti'ye yakın bir görüntü vermeye özen göstermiştir.

Örgütün otuz yıllık çalışmaları neticesinde eriştiği güç sayesinde 2000'li yılların bu döneminde önceki dönemlere kıyasla daha muktedir olduğu değerlendirilmektedir. Zira bu dönem, devlet kadrolarına yerleşme sürecinin tekemmül etmek ve semerelerini vermek üzere olduğu, ordu ve emniyet dışındaki HSYK, Yargıtay, TÜBİTAK gibi kritik ve stratejik yerlerde de son ve büyük kadrolaşma harekâtının hazırlıklarının yapılıp temellerinin atıldığı ve sonuçlarının alındığı dönemdir. Aynı zamanda bu dönem, örgütün ekonomik ve istihbari gücünün, insan kaynaklarının, yurtiçi ve yurtdışı ağının zirveye ulaştığı ve gerek kamu gerekse özel sektörlerde nüfuz ve hatta hakimiyetin sağlandığı dönem olmuştur.

Örgütün 1970'li yıllarda attığı tohumlar 1980'li yıllarda patlayıp filizlenmeye ve hızla yeşermeye başlamış, ardından Gülen'in ifadesiyle "dört bir yanda şehbal açarak" 1990'lı yıllarda dal budak salmış, 2000'li yıllarda hedeflenen her alanı sarmış ve örgüt Altın Nesil'in "Altın Vuruşu" için hazır hale gelmiştir.

Bu dönemin başında -2000 yılında- DGM Başsavcısı Nuh Mete Yüksel tarafından Fetullah Gülen ve yapılanması hakkında "Fethullahçı Terör Örgütü" ismiyle bir dava açılmıştır. "Laik devlet yapısını değiştirerek, dini kurallara dayılı bir devlet düzeni kurmak amacıyla örgüt kurmak" suçundan açılan bu kamu davası, Bülent Ecevit Başbakanlığındaki koalisyon hükümetinin çıkardığı 4616 sayılı Kanun kapsamında kalmış ve bu sayede Fetullah Gülen bu davadan ceza almadan kurtulmuştur. 4616 sayılı bu Kanun, 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenen suçların kesin hükme bağlanmasının ertelenmesini düzenlenmektedir. Bu kanunda özellikle Gülen'in korunması için Fetullahçıların girişimi ile bu tarihin seçildiği dile getirilmiştir. Zira Gülen bu tarihten önce yurtdışına kaçarak zaman itibariyle bu davanın kapsamı dışında kalmıştır.

Fetullah Gülen'in mahkûm olduğu ikinci bir dava yine Başbakan Bülent Ecevit'in çıkardığı af kanunu ile ortadan kaldırılmıştır. Aynı hükümet döneminde ağır cezalar almaktan iki kez Başbakan Ecevit'in erteleme-af düzenlemeleriyle kurtarılmış olması, Fetullah Gülen'in ileriki zamanlarda "ahirette ilk olarak Ecevit'e şefaat edeceği" yönündeki sözlerinin

ve ona karşı öteden beri takındığı sıcak ve olumlu tavrının sonraki yıllarda da aynen devam etmesinin sebebini ortaya koymaktadır.

Diğer yandan, Fetullah Gülen yıllar sonra yaptığı kimi açıklamalarda [30] "2000 yılındaki bu iddianame hazırlanırken ne yaptılarsa hepsinden haberinin olduğunu" söylemektedir. Bu ifade, Gülen'in kendisine ve örgütüne yönelik olası girişimlere aba altından sopa gösterdiği üstü kapalı bir tehdit olduğu gibi, örgütün henüz o dönem itibariyle dahi güçlü ve derin bir istihbari ağa eriştiğinin ifadesidir.

Örgüt bu dönemde de kitlesel algı yönetimi ve halkla ilşkiler çalışmalarını artırarak sürdürmüştür. 2003 yılında düzenlenen ve sonraki yıllarda düzenli olarak tertiplenen "Türkçe Olimpiyatları" organizasyonunda, dünyanın değişik bölgelerinden gelen öğrencilerin Türk halkının gönüllerinde yer etmiş şarkıları seslendirmeleri, "hizmet hareketi" olarak adlandırılan bu yapılanma hakkındaki mevcut olumlu algıyı pekiştiren unsurlardan olmuştur.

Dinler Arası Diyalog faaliyetleri de bu dönemde hız kesmemiş ve artarak devam etmiştir. Gazeteciler ve Yazarlar Vakfının organizasyonuyla 2000 yılında Şanlıurfa-Harran'da "Dinler Arası Diyalog" toplantısı yapılmıştır. İslam'ın yanı sıra Hıristiyanlığın da hak din olduğu fikrini geniş kitlelere duyurabilmek için bir Müslüman kadın ile Hıristiyan erkeğin müftü, papaz ve haham karşısında nikâhı kıyılmış, Hz. İbrahim'in mekânında kıyılan bu nikâh ile ilgili olarak Zaman Gazetesinde "Diyalogdan Düğüne" başlığı ile 15 Nisan 2000 tarihinde haber yapılmıştır.

Yine Dinler Arası Diyalog faaliyetleri kapsamında Mardin'de Kasımiye Medresesinde 13-14 Mayıs 2004 tarihinde bir toplantı yapılmış, bu toplantıya papaz ve hahamlar da katılmıştır. Sembolik olarak Sıratı Müstakim Köprüsü kurulmuş, toplantıda üç din temsilcisi de bu köprü üzerinden konuşmalar yapmıştır. Tüm din temsilcileri yine bu köprü üzerinden geçirilerek, Şanlıurfa'da yapılan düğünde verilen mesajlar Mardin'de de tekrarlanmıştır.

Örgüt bu dönemde uluslararası bağlantılarını okulları üzerinden daha da geliştirmiş ve 160 ülkeyi kapsayan dev bir "network" oluşturmuştur. Özellikle ABD ile ilişkilerine her zamankinden de özel bir önem vermiştir. Zira ABD'deki örgüt okullarının sayısı bu dönemde hızla artmıştır. Bu nedenle üst düzey yetkililerle yakın ilişkiler geliştirilmesi için hiçbir masraftan kaçınılmamış, seçim bağışlarında vs. bulunulmuştur. Örneğin, FETÖ'nün 2007 yılı

[30] Örneğin 25.06.2008 tarihli "Kendim gibi döneceğim" başlıklı konuşması

itibarıyla İstanbul İl İmamı olan ve akabinde Kenya Ülke Sorumlusu olarak atanan Ahmet Kara, Barack Obama'nın başkanlık yemin törenine davet edilen şahıslar arasında yer almıştır. Söz konusu davet, B. Obama'nın başkan adayı olmasıyla birlikte, Ahmet Kara'nın Fetullah Gülen'in talimatı doğrultusunda, Obama'nın Kenya'da yaşayan ailesiyle ilgilenmesi, akrabalarının çocuklarını gruba ait okula ücretsiz kabul etmesi ve aile fertleriyle iyi ilişkiler tesis etmesinin sonucu olarak gerçekleşmiştir.

Bu dönemde örgüt ekonomik gücünü makro ölçekte kurumsallaştırmaya yönelik adımlar atmıştır. 2005 yılında Fetullah Gülen'in talimatıyla, Gülen'e bağlı iş adamlarını tek çatı altında bir araya getiren Türkiye İşadamları ve Sanayiciler Konfederasyonu (TUSKON) kurulmuştur. İlerleyen süreçte TUSKON dev bir yapıya dönüşmüş ve kendisine bağlı 7 federasyon ve bunlara bağlı 211 üye dernekle faaliyet gösterir hale gelmiştir. Üye iş adamı ve girişimci sayısı 2014 yılı itibarıyla 55.000 civarına erişmiştir.

Bu dönemin ikinci yarısında örgüt, Recep Tayyip Erdoğan'a ve onun şahsında AK Parti hükümetine karşı gizli bir mücadele başlatmıştır. FETÖ Çatı iddianamesindeki tanık ifadelerinde AK Parti Hükümetini devirmeye yönelik operasyonların 2009 yılında istihbari çalışmalarla örgüt tarafından başlatıldığı, MİT, emniyet ve jandarmadaki bilgi akışını sağlayan elemanların parti ayırt etmeden bilgi toplamaya başladığı, kişilerin özel hayatları, mali ilişkilerinin tespit edildiği, hükümete yakın olduğu bilinen şirket ve holdinglerin mercek altına alındığı yönünde bilgiler yer almaktadır.

1.1.5.3. 2010'lu Yıllar (Gizli Amaçların Açığa Çıktığı Dönem)

Bu dönem örgütün Recep Tayyip Erdoğan'a ve onun şahsında AK Parti hükümetine karşı başlattığı gizli mücadelenin açığa çıktığı dönemdir. Örgüt 17-25 Aralık sürecine kadar bu mücadelesini gün yüzüne çıkarmamıştır. Bunun sebebinin iktidarı devirmeye yönelik saldırı operasyonları öncesindeki hazırlık süreci olduğu değerlendirilmektedir. Zira örgüt dershanelerin kapatılmasının kesin olarak kararlaştırıldığını ve Başbakan'ın o dönemdeki açıklamalarıyla bu konuda geri dönüşün de mümkün olmadığını anlayana kadar çeşitli yollarla hükümeti yer yer ikaz etmeyi ve hatta medyası yoluyla aba altından sopa göstermeyi [31] [32] [33] yeğlemiş, dershanelerin kapatılması konusunda geri dönüşün mümkün olmadığını

[31] Bkz. 23 Mart 2011 tarihli Zaman Gazetesinde Hüseyin Gülerce'nin "ABD anlamış ama ne yapmış acaba?" başlıklı, "Erdoğan'ın geleceği vesayetle mücadeleye bağlı" dikkat çekici cümlesini içeren köşe yazısı.

[32] Bkz. 12 Eylül 2011 tarihli Zaman Gazetesinde Ali Ünal'ın "Ustalık Dönemi ile İlgili Üç Endişe" başlıklı köşe yazısı.

anladığında ise iktidarı devirmeye yönelik saldırı operasyonları için hazırlıklara başlamıştır. 17-25 Aralık öncesinde ve özellikle de sonraki süreçte, örgüt medya gücünü kullanarak hükümet aleyhinde yoğun bir provokasyon ve manipülasyon yürütme sürecine girmiştir. Örgütün haber bültenleri başta olmak üzere, tüm basın yayın organlarında büyük bir karalama kampanyası yürütülmüştür.

Bu dönemin dönüm noktalarından birisi hiç şüphesiz ki Fetullah Gülen'in meşhur beddua seansıdır. 17 Aralık operasyonunun ardından yayınlanan bu video sadece beddua değil, aynı zamanda 25 Aralık operasyonunun da talimatıdır.

Bu dönemde örgütünün 17-25 Aralık sürecinde başarısız olup, deşifre olmuş ve suçüstü yakalanmış halde adalet karşısına çıkarılmaya başlaması Fetullah Gülen'i dış güçleri açıkça yardıma çağırır hale getirmiştir. Örneğin, 17.11.2015 tarihinde sarf ettiği "*Avrupa Birliği olmasa, NATO olmasa, bazı süper güçlerin birliği olmasa cemaatin faili meçhullerle zift kuyularına atılarak, öldürülerek örtbas edilip şeytani baskı uygulanacağı*" yönündeki sözleri bozgun psikolojini gözler önüne sermektedir. Gülen'in dış güçlere yönelik bu gibi açıklamaları ve örtülü çağrılarıyla, 19.01.2014 tarihinde MİT tırlarının durdurulması olayı birlikte değerlendirilmelidir. Gülen Türkiye'yi uluslararası kamuoyu nezdinde terör destekçisi bir ülke olarak gösterme çabalarının karşılığında korunduklarını ifade etmektedir.

Diğer yandan Fetullah Gülen 21.12.2015 tarihli konuşmasında "*Dimdik durursunuz, Türkiye'nin çınarları gibi. Müminin kendisine zulmeden birisinin işini kolaylaştırması Allah'a karşı terbiyesizliktir*" diyerek örgütü hakkındaki adli ve idari süreçlerde ilgili mercilerin işlemlerinin zorlaştırılmasını ve örgüt mensuplarının kolayca teslim olmamasını telkin etmiştir.

Bu süreçte Gülen görüntülü konuşmalarında; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve yetkililer hakkında "Yezit, Karun, Nemrut, Firavun" gibi tanımlamalarla hakaret ettiği, yine kamu görevlilerini tehdit ettiği, FETÖ mensuplarına yönelik hukuki takibat neticesinde gözaltına alınan ve tutuklananlara asla birbirlerinden ayrılmamalarını, herhangi bir itirafta bulunmamalarını, sabretmelerini telkin ettiği, cezaevinde bulunanlar için basın açıklaması, yürüyüş, internet sitelerinde ve gazetelerde haber yapılması gibi eylemlerin yapılmasını, örgüt elemanlarına karşı yapılan operasyonların ve bu operasyonlarda görev alanlardan bir gün

[33] Bkz. 23 Kasım 2011 tarihli Zaman Gazetesinde Fetullah Gülen'in "Çağın Ruh Hastalığı Kibir" başlıklı yazısı.

mutlaka hesap sorulacağı şeklinde tehditler savurduğu ve örgüt elemanlarına talimatlar verdiği görülmektedir.

Fetullah Gülen bu süreçte örgütünü bir arada tutabilmek için sıklıkla açıklamalar yapmış, örgüt medyasından hükümete karşı öfke ve nefret dolu konuşmalar yapmıştır. Örneğin 23.04.2015 tarihli "Yusuflarla yeşeren çöller ve korku marazı" başlıklı konuşmasında FETÖ soruşturmalarından tutuklananları kastederek "*Onlar payidar olsunlar, zindanları Medrese-i Yusufiye [34] haline getiren babayiğitler, mazlumlar, mağdurlar, mehcurlar,[35] menfiler, girdikleri gibi çıksınlar, çıktıklarında da daha ciddi bir iman kıvamı ile çıksınlar. Onlara zulmeden insanları çıldırtsınlar.*" demiştir. Gülen, örgütünü bir arada tutabilmek ve moral verebilmek için: "*Size zulmedenlere çok yakın bir gelecekte Allah onları tepe taklak edecek ve cezalandıracaktır. Bu defa o mazlumlar karşısında sizin içiniz cız edecek, acı duyacaksınız.*" (26.04.2015)

Gülen konuşmalarında örgütüne sıklıkla gizli mesaj ve talimatlar vermiştir. Örneğin: "*Farklı düşüncelere savaş ilan etmeme konusunda dikkatli davranarak tehlikeye atmadan vitesi ikiye katlamak lazım. Birbirine zıt gibi görünen bu iki hususu at başı gibi götürürseniz…*" (18.05.2015). Nitekim örgüt elemanları da Gülen'in bazı talimatlarının gereğini yapmaya çalışmıştır: Gülen 20.04.2015 tarihli konuşmasında "*Allah'ım, Medrese-i Yusufiye misafirlerini salıver ve onları en çabuk zamanda sevdiklerine kavuştur!...*" demiş ve sonrasında 32. Asliye Ceza Hâkimi Mustafa Başer korsan mahkeme kararı ile örgütün FETÖ/PDY tutukluları Samanyolu Yayın Grubu başkanı Hidayet Karaca ve polisleri tahliye etme kararı vermiş, karar uygulanmamış ve sonrasında Mustafa Başer de tutuklanmıştır.

Bu dönemde örgüt giderek kaset skandallarıyla anılır olmuş, yapılanmaya uzak veya yakın hemen her kesimin ortak kanısıyla, kendisini bu tür her olayın adeta "olağan şüphelisi" haline getirmiştir. Örgütün Haziran 2011 genel seçimleri öncesinde o dönemki CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın kaset olayını organize ettiği, aynı şekilde seçim öncesi kaset şantajıyla bazı MHP'li milletvekili adaylarının topluca istifa ettirildiği vb. gibi yollarla siyaseti dizayn etmeye, 2011 ve 2014 seçimleri öncesi ülke siyasetini belirlemeye kalkıştığı yönünde pek çok ciddi iddia ve delil söz konusudur.

[34] Hz.Yusuf'un Medresesi (Hz.Yusuf Peygamber'in Mısır'da iftiraya uğrayarak atıldığı zindandan kinayedir)
[35] Bırakılmış, terk edilmiş

Bu dönemde örgütün kural tanımazlığının, omurgasızlığının ve ahlaki dibe vurmuşluğunun pek çok örneği görülmüştür: Bürokratlar, siyasiler ve özellikle de Bakanlar hakkında İran üzerinden muta nikâhı kıydırdıkları; İran ajanlarının devleti sardığı ve kılcal damarlarına kadar sızdığı; Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 2010'dan beri namaz kılmadığı, ağır hasta olduğu ve yakında öleceği, kendisine İran gezisi sırasında "Pers Büyüsü" yapıldığı ve İranlıların onu avuçlarında oynattığı, ayrıca ülke dışına yaptığı üç gezide rüşvet ve yolsuzluktan kazandığı paraları bu ülkelere götürdüğü, Hayrettin Karaman'dan fetva alarak Muhsin Yazıcıoğlu'nu öldürttüğü, AK Parti'nin ve dolayısıyla da hükümetin İran tarafından yönlendirildiği vs. gibi mesnetsiz ve birbirinden çirkin iddialar, hatta iddia olarak ifade edilmesinin yetersiz kaldığı ahlaksızca iftiralar, örgüt tarafından fütursuzca dillendirilerek, emir-komuta zinciri içerisinde topluma yayılmaya çalışılmıştır. Ayrıca, seçimlerde AK Parti'nin karşısında hangi parti güçlü olacaksa o partiye oy verilmesi yönünde talimatlar ve telkinler verilmiştir.

Netice itibariyle, Fetullah Gülen ve "onlar çakı bile taşımazlar" dediği örgütü, vatana, millete ve dine hizmet ettikleri ve bunun için seçilmiş oldukları zannı ve aldatmacasıyla yükseldiklerini zannettikçe kibirle giderek alçalmış; halkın vergileriyle alınan silahların namlularını 15 Temmuz 2016'da acımasızca halka çevirecek kadar gözü dönmüş mankurt [36] katiller sürüsü haline gelmiş ve nihayetinde kurdukları tuzaklar kendi başlarına geçerek, adeta yaptıkları onca haksızlık ve zulmün, aldıkları onca ahın karşılığını bulmuş olarak, rezil ve zelil bir halde dibe vurmuştur.

1.2. FETÖ/PDY'NİN GÜÇLENMESİNİ VE GELİŞİMİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR

1.2.1. Açık Dış Destekler / Güçler

Dışişleri Bakanlığınca, bu konudaki verilerin kesinlik arzetmemesi nedeniyle açık belgelere dercedilmesinin uygun olmayabileceği değerlendirilmektedir. Bu itibarla, 2.2. Başlığı altındaki 2.2.1. ve 2.2.2. alt başlıklarının birleştirilerek, 2.2.1. Dış destekler/Güçler¨ olarak ele alınması ve Mustafa Bey'e kurumundan gelebilecek bilgilerin bu başlık altına dercedilmesi önerilmektedir.

[36] Bilinçsiz köle

1.2.2. Örtük Dış Destekler / Güçler (İstihbarat Servisleri vs.)

Emekli MİT Müsteşarı Emre TANER[37]; Örgütün 1970'li yıllarda eğitim faaliyetlerine önem verdiğini, iyi insan yetiştirme prensibiyle hareket ettiğini, Fetullah GÜLEN'in İzmir Merkez vaizliğine gelişi ile birlikte yabancı ülkelerin birçok servis mensubunun "diplomat" kisvesiyle, çeşitli maskelerle konuyla ve grupla ilgilenmeye başladıklarını, 1975'li yıllar bu ilgilerin en çok arttığı ve başladığı yıllar olduğunu, bu ilişkilerde başta ABD olmak üzere değişik kitle iletişim örgütlerinin ön plana çıktığını,

O yıllar göz önüne getirildiğinde Batı'nın iyi huylu, iyi yüzlü bir İslam arayışını Fetullah GÜLEN üzerinden denemeye çalıştığının görüleceğini, angajmanlar ve temasların başladığını, tüm bunların izlendiğini, ancak ortada terör, bir suça bulaşmışlık ve yasa dışına çıkılmışlık olmadığını, sadece ziyaret tarzında yürüyen faaliyetlere rastlandığını, ancak 1980'li yıllara gelindiği zaman İslam'ın yanı sıra Türklük şuurunun da daha çok öne çıkarılmaya başlandığının görüldüğünü, ülke içinde ve dışındaki okullaşma faaliyetlerinde de büyük bir hızlanma müşahede edildiğini, hatta tabiri caizse, o dönemde bu okullaşma faaliyetini yabancı etkisinde bir misyoner faaliyeti olarak yorumlanabileceğini, çok ucuz fiyatlarla, çok ucuz ücretlerle, çok ucuz maaşlarla oradaki insanların bir lejyoner gibi, fisebilillah, büyük gayretlerinin görüldüğünü,

1975'li yılların, bu minval üzere, hareketin içte ve dışta gelişmesiyle devam etiğini, modern görüntü, yasalara saygılı tavırlar ve terörün dışında bir çizginin benimsenmesi ülke içinde de, dışında da çeşitli çevreler tarafından hareketin o dönemde âdeta bir hoşgörü ve toleransla karşılanması sonucunu doğurduğunu,

12 Eylül 1980 darbesi grubun genel Nurculuk platformundaki ayrışmasını darbeye evet diyerek daha da hızlandırdığını, "evet"in faydası olarak özellikle okullarda ve eğitim faaliyetlerinde örgütün sıkıyönetim döneminde de yol aldığının görüldüğünü,

FETÖ/PDY'nin en büyük özelliğinin, ciddi bir dış destek bulabilmesi olduğunu, tüm bu gelişmelere ve yasa dışı bir muhteva sergilememesine rağmen geleceğe dönük potansiyel bir tehdit anlamında örgütün MİT tarafından izlendiğini,

[37] Komisyonun 09.11.2016 tarihli toplantı tutanağı.

MİT'in konuya duyarlılık göstermesinin örgüt üzerinde olumsuz bir sonuç doğurduğunu, ülke içinde yeterli faaliyetin sergilenemeyeceği fikrinden hareketle F.GÜLEN'in ABD'ye naklinin gündeme geldiğini, bunun örgütün dış destek sağlama ve hareket kabiliyetine önemli katkılar getirdiğini, küresel bir enstrüman niteliğini daha da güçlendirdiğini, bir başka deyimle: Küresel sermayenin izdüşümü konumuna âdeta getirildiğini,

Örgütün kurumlarında yabancı damgalı insanların olduğunu söylemek mümkün olmamakla birlikte, yabancılarla temaslarının aşikar olduğunu, ABD'deki bütün temaslarda yabancılar ve gizli servislerin yer aldığını, yani gizli servisten alınan talimatlarla bu işin yürüdüğünü belirtmiştir.

Diğer taraftan Fetullah Gülen'in hayatını anlatan "Bir Gladyo Projesi The GULEN" isimli kitaba atıfla Anjara C.Baş Savcılığının hazırladığı Çatı İddianamesinde;

- Paul L. Wıllıams Eski FBI Danışmanı: Fetullah Gülen'in 2007 yılında sürekli oturma izni için mahkemeye başvurduğunu, 2007 Kasım ayı içerisinde bu başvurusunun ABD Vatandaşlık ve Göçmen İşleri Bürosu tarafından "Gülen'in CIA ile hem mali hem de siyasi ilişkide olması kuşkusu" ile reddedildiğini, sonraki süreçte FBI tarafından "Bu adam tehlikeli, bu adamı ülkede tutamayız, geri göndermemiz gerekiyor" şeklinde mahkemeye bilgi verildiğini, ancak Graham Fuller isimli CIA görevlisinin duruşmanın hakimine "Bu adamın ABD'yi terk etmesine izin veremeyiz, çünkü çok önemli bir varlık" şeklinde beyanda bulunduğunu ve bu sayede oturma izni alabildiğini, kendisinin bu duruma çok şaşırdığını, üçüncü sınıf bir eğitimi olan adamın CIA tarafından korunmasına anlam veremediğini, bir ara eski istihbarat müdürlerinden Osman Nuri Gündeş ile Fetullah Gülen hakkında sohbet ederken kendisine hitaben "Orta Asya'daki her Gülen okulunda bir CIA ajanının bulunduğunu, Fetullah Gülen'in bugünkü elli Milyara sahip olmasını CIA'nın sağladığını, bu paranın ise Afganistan'dan elde edilen uyuşturucu ticaretinden karşılandığından" bahsettiğini, CIA'nın dünya çapında bankalar kurduğunu, uyuşturucudan elde edilen gelirlerin bu banka aracılığı ile sisteme sokulduğunu, bu konunun ABD kongresinde de konuşulduğunu, aynı şekilde Türkiye'de uyuşturucuyu kontrol eden mafya ile CIA, Gladyo ve Fetullah Gülen arasında doğrudan bir bağlantı olduğunu anlatmıştır.

- WayneMadsen, Gazeteci-Araştırmacı Yazar: Kendisine 11 Eylül saldırısından sonra ABD istihbaratında rol oynamış veya oynayan ve Gülen operasyonlarına aşina olan

bazı insanlar tarafından Fetullah Gülen'in Kosova ve Bosna savaşlarında CIA'ya çok faydalı olduğundan bahsettiklerini, CIA'nın Yugoslavya'daki iç savaş sırasında Kosova Kurtuluş Ordusu'na ve Rusya'ya karşı savaşan Çeçen gerillalarına silah kaçırmak için İslami şebekeleri kullandığını öğrendiğini, buradandan CIA'nın organize ettiği silah kaçakcılığı ağının ortaya çıktığını, Fetullah Gülen'in ABD oturma izni alabilmesi için CIA'nın Türkiye Masası şefiGraham Fuller, ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi Morton Abromowitz ve CIA Analiz Bölümü Direktörü George Fidas'ın kefil olduklarını, sonuçta yargıçların Fetullah Gülen'in faaliyetlerinin ABD'ye faydalı olduğu gerekçesi ile 2008 yılında oturma izni aldığını, ancak Adalet Bakanlığının Fetullah Gülen'in CIA sayesinde ABD'de olduğundan emin olduğunu, ellerinde Fetullah Gülen'i istenmeyen yabancı statüsüne sokacak bilgiler olduğunu beyan etmektedir.

- Prof. Dr. AleksandrDugın Uluslararası Avrasya Hareketi Başkanı, Rusya: Fetullah Gülen okullarının NATO'nun jeopolitik lobisinin planlarına hizmet eden bir iletişim ağı olduğunu, Rusya'nın bu durumu fark etmesi üzerine bu okulları yasakladığını, bu okulların bulundukları bölgelerde yabancı casuslar gibi görev yaptıklarını, din, kültür, dil öğretilen düzgün kurumlar olacağı yerde NATO'nun düşünce şeklinin aşılandığını, Rusya gizli servisi KGB'nin elinde Gülen okulları ile ilgili olarak mutlaka bilgi ve belgelerin olduğunu, aksi taktirde kanıt olmadan bu okulların kapatılamayacağını, bu kararın cumhurbaşkanlığı ve ulusal güvenlikten yetkililerinin bulunduğu gizli bir siyasi toplantıda görüşüldüğünü anlatmıştır.

- Dr. LeonidSavin Moskova Üniversitesi: Nurcu tarikatların kendine özgü faaliyetlerinin Ukrayna'da fark edilmediğini, Kırım'da benzer bir örgütlenmeye gittiklerini, şu anda aktif olduklarını ve çeşitli Türk yapılanmalarla ve uluslararası İslamcı örgütlerle etkileşim içinde olduklarını, Kırım'da etnik ve dini gerginliğe yol açtıklarını, Kırım Tatarlarının, Kırım bölgesinde kendi devletlerini kurmaya çalıştıklarını, ABD'nin bu operasyonlarda Fetullah Gülen'i kullandığını beyan etmektedir.

- Prof. Dr. AsgharFardi, Tahran Üniversitesi: Gittiği her yerde Fetullah Gülen grubundan birini gördüğünü, bu şahısları, devlet başkanlarının, başbakanların, hareketin Orta Asya'daki alternatifi olarak karşılarına koyduğunu, ABD'nin Kafkaslar da, Orta Asya'da kendilerine karşı bu grubu kullandıklarını ve hala kullanmaya devam ettiğini, bu çalışmaları ile iki tür İslam'ın olduğunu yaymaya çalıştığını, birinci İslam'ın İran modeli olduğunu, bu modelin atom bombası peşinden koşan, İsrail'in dünyadan silinmesini istediğini, ikinci İslam

modelinin liderinin ABD'de yaşadığını, birlikte Ortadoğu Projesini yürüttüğünü, ikinci modelin birinci modele karşı kullanıldığını, böylelikle birinci modelin halklara ulaşmasının önünün kesilmesi amaçlandığını, gerçek İslam modelinin Orta Asya'da olduğu imajının yaratılmaya çalışıldığını, Fetullah Gülen grubunun kullandığı isimlerin hepsinin egzotik ve en ulaşılamayacak isimler olduğunu, semavi isimleri içerdiğini, böyle isimlerle insanın küçük, hakir, eli ulaşmayacak, mazlum, zayıf kalacağı bir oluşumun canlandırılmaya çalışıldığı, mesela dağ, toprak, kaya gibi isimlerin olmadığı, ışık, samanyolu, ay, gök, feza gibi isimlerin tercih edildiğini, tüm bunların kesinlikle tesadüf olduğunu düşünmediğini anlatmıştır.[38]

1.2.3. İç Etkenler / Güçler

1.2.4. Eleman Temin ve Yetiştirme Yöntemleri

1.2.4.1. İlk Eleman Temin Etme

F.GÜLEN'in ülkenin çeşitli yerlerinde verdiği konferans ve seminerlerle dile getirdiği altın neslin; hoşgörüyü esas alan, vatanına ve milletine bağlı iyi ahlaklı, başarılı bireylerden oluşan nesil olarak yetiştirilmesinin hedeflendiği iddiası, içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal şartların da etkisiyle kamuoyunda büyük destek görmüş ve buna paralel olarak da örgütün gücü her geçen gün katlanarak gelişme kaydetmiştir.

F.GÜLEN'in zaman zaman "*Yolları gözlenen bir nesil, Işık Süvarileri, Kur'an Nesli, Hak Aşığı, Fecir (Tan) Süvarileri"* dediği söz konusu *"Altın Nesil"*, F.GÜLEN'in *"Işık Evleri"* olarak adlandırdığı evlerde yetiştirilmiş ve bugünkü halleriyle birer örgüt mensubu haline getirilmişlerdir. İlk eleman temini çalışmalarının nasıl yapıldığını yer ve mekan açısından incelediğimizde;

Yurtlar; Paralel Devlet yapılanmasının ilk çıkışı öğrenci yurtları ile başlamıştır. Fetullah Gülen, öğrenci yurt ve evleri açarak maddi durumu yetersiz olan zeki çocukları bu yurtlara yerleştirmiş, onların temel ihtiyaçlarını gidererek basit şekilde örgütünün çekirdeğini kurmaya başlamıştır. Hayır yapmak isteyen kişilerden toplanan yardımlarla yurttaki bu öğrencilerin ihtiyaçları karşılanmıştır. Yurtlar evlere göre daha çok öğrenci barındırdığı ve sistematik kitle eğitimine uygun olduğu için daha çok kişinin örgüte zamanla kazandırıldığı yerler haline gelimiştir.

[38] Ankara C.B.Savcılığının hazırladığı Çatı İddianamesi

Işık Evleri; Işık evleri olarak adlandırılan bu evler başında bir "mesul imam" tarafından yönetilen öğrencilerin kaldığı evlerdir. Öğrenci sayısı ortalama beş civarındadır. Başlarında kıdemli olan öğrencilerden bir "abi" bulunur, evi yönetir. Evin ihtiyacını karşılayan ve sorunlarıyla ilgilenen kişi ise mesul imamdır. İmamlar genellikle esnaf kesiminden seçilirler. Mesul imama böyle üç beş ev bağlıdır. Işık evleri ülkede ve yurt dışında örgüt mensubu bulunan her yere yayılmıştır.

Dershaneler; Dershaneler, örgütün en hayati kurumudur. İlk olarak buradan örgüte insan kaynağı sağlandığı için çok önemlidir. İkinci olarak dershaneler örgütün gelirlerinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Dershaneler aynı zamanda örgütün elindeki kitap kırtasiye ve matbaa şirketlerinin ürünlerinin pazarlandığı bir yerdir. Dershanelerin önemli ve vazgeçilmez bir örgüt kurumu olmasının bir sebebi de istihbarı bilgi toplama merkezi olmasıdır. Dershaneye gelen bütün öğrencilerin ve ailelerinin günlük hareketleri ve örgüte bakışları, davranışları gibi bilgiler toplanıp ilerde kullanılmak üzere arşivlenmektedir. Bu durum dershanelerin bir istihbarat merkezi olarak kullanıldığından örgüt için önemlidir. Yine dershaneler, örgüte bağlı yükseköğrenim gören kişilerin geçici istihdam edildiği hayati bir kurumdur. Bütün diğer dini cemaatlerin aksine bu yapı fakültesini bitiren gençleri özgür bırakmayarak kendi dershanelerinde öğretmen olarak çalıştırmakta, kişilere sosyal güven vermektedir. Dershaneler, örgütün çaldığı sınav sorularını önceden çözdürerek devlete sızmak için kullandığı üslerdir. Bu merkezlerin örgüte faydası saymakla bitmez. Dershanelerin kapatılmasına özellikle karşı çıkılması ve kanunun iptali için Anayasa Mahkemesine baskı yapılmasının sebebi örgüt için bu hayati önemden kaynaklanmaktadır. Dershaneleri namusu olarak gören örgüt, kapanmaması için elinden gelen çabayı göstermiştir.

Toplantı-Ders ve Sohbet Evleri*;* Işık evleri öğrenci evi iken bu evler toplantı ve karar alınan evlerdir. Bu evlerde bekâr örgüt üyeleri kalır ve başlarında bir mesul vardır. Üç beş kişiden oluşan bu evler genellikle aynı meslek mensuplarının kaldığı ve devlet kademelerinde çalışan kişilerden oluşur. Öğretmenler, polisler, kamu görevlileri gibi. Bu evlerin de hücre tipi yapılanması vardır. Örgütün üstten gelen emirleri bu evlerde icrayı gerçekleştirecek birime iletilir. Bu ev yapılanmasında, örgütün her üyesi bir eve bağlıdır. Örgüte sempati duyan kişiler bu evlerden birine alıştırılıp örgüt psikolojisi aşılanarak kazanılmıştır.

Örgüt liderinin konuşmalarında dini ifadelere ve duygusal yaklaşımları (çoğu konuşmasında ağlaması gibi) eleman temininde etkili olmuştur. İlk başta üye ve

semptizanlarını yakın çevresinden temin etmiştir. Özellikle imamlık yaptığı dönemlerde açılan Kur'an Kurslarında öğreticilik yaptığı zaman gelen öğrenciler örgütün ilk temelini oluşturmuştur. Ayrıca örgüt liderinin kendi yazdığı kitaplarda temel eğitim aracı olarak kullanılmıştır.

Altın nesil yetiştirmek için hareket merkezi olarak başta dershaneler olmak üzere eğitim kurumlarını esas alan örgüt, derslerinde başarılı, dini değerlere, ailesine ve büyüklerine saygılı, herhangi bir kötü alışkanlığı olmayan, vatanını milletini seven örnek öğrenciler yetiştirme amacıyla hareket ettikleri iddiasıyla çok geniş kitlelere hitap eder hale gelmiştir.

Eğitim sistemindeki boşlukları ve eksiklikleri iyi değerlendirerek kendilerine sempati duyan/duymayan her kesimden öğrenciye dershanelerine almış, hatta siyasi olarak sol görüşü benimseyen pek çok kişi, sınavlarda başarılı olacağı düşüncesiyle çocuklarını anılan kesime ait dershanelere ve eğitim kurumlarına göndermiştir. Bazı yerlerde ise örgüte bağlı dershaneler dışında başka bir dershane olmaması nedeniyle alternatifsizlik, insanları çocuklarını söz konusu dershanelere göndermeye zorlamıştır. (Diğer dershanelere göre göre daha disiplinli bir sistem uygulamış, aldıkları başarılı sonuçların reklamını kamuoyu nazarında çok daha iyi yapmış ve nitice itibarıyla dershane piyasasında söz sahibi olmuştur.) Dershanecilik yanında özel okullara da el atan örgüt, gelişimini katlayarak devam ettirmiştir.

Yoksul ve ihtiyaç sahibi öğrencilere yardım adı altında, hayırsever iş adamlarından ve esnaflardan büyük nakdi/ayni yardımlar toplanarak örgüt maddi yönden de güçlü hale gelmiştir.

Dershane ve okullar yanında en büyük hareket noktalarından biri olarak her bir yerleşim yerinde, sayıları dershane ve okullardan çok daha fazla "ışık evleri" olarak adlandırılan evler oluşturulmuş, buralardan örgüte yeni öğrenciler devşirilmiştir. Işık evlerine giden öğrencilere belirli bir hiyerarşi içerisinde evden sorumlu abi ya da ablanın direktifleri ile örgüt disiplini verilmiş, mehdi olarak görülen F.GÜLEN'e sonsuz bir bağlılık içerisinde hizmet etme gayesi aşılanmıştır. Buralar, iyi ahlaklı dinine bağlı ve başarılı gençlerin ikamet ettiği yerler olarak lanse edilmiş, F.GÜLEN'in ve örgütün gerçek niyeti bilinmeyen pek çok kişiden bazıları bu evrelerdeki devşirme tuzağına düşerek örgüte kazandırılmış, az sayıda öğrenci ise iyi niyetle bu evlerde kalan şahısların ellerinden gelen her türlü yardımı yapmış, gerektiğinde çocuklarını bu evlere göndermekten çekinmemişlerdir.

Örgütün dershanesine ya da okullarına gelen öğrenciyi hemen doğrudan örgüte kazandırmak için hareket geçmemekte, öncelikle şahsın kişisel özelliklerini, davranışlarını, aile durumunu, dershanelerdeki başarısını, dini değerlerini göz önüne alınmak suretiyle bir yaklaşım tarzı berlirlemekte ve şahıslara bu doğrultuda yaklaşmaktadır. Derslerinde başarı olan ve örgüt adına ileride önemli işler yapabilecek, startejik kurumlara yerleştirilebilecek öğrencilerle özel olarak ilgilenilmekte, gerektiğinde bu öğrencilerin deşifre olmaması için örgüt eğitim kurumlarındaki dolayı kayıtları silinmekte ve ışık evi olarak adlandırılan evlerde eğitime tabi tutulmuşlardır.

Öğrenciler, evlerde "program" adı verilen beyin yıkama faaliyetleriyle örgüte kazandırılmaya çalışılırken, öğrenciye zaman zaman cazip gelen aktiviteler de sunmak suretiyle şahsın evden sıkılmasının/soğumasının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Cazip yiyeceklerin sunulması, okulların tatil olduğu dönemlerde ailelerinin ya da arkadaş ğruplarına katılarak kendilerinden kopmamaları için kamp adı verilen etkinliklerle, öğrencilerin deniz ya da ormanlık alanda sözde bedava/ucuz tatile götürülüş, ancak 24 saat süreyle bir arada bulunan öğrencilerin beyinlerinin yıkanıp örgüte devşirilmelerinin sağlanması için abi ve ablalar, F.GÜLEN'in sesli ve/veya görüntülü sohbetleriyle birlikte, F.GÜLEN'in kitaplarından bölümler okumuşlardır.

Örgüt eğitim verdiği öğrencisiyle liseyi ya da üniversiteyi bitirdikten sonra irtibatı kesmemiş, şahsın yapıdan uzaklaşmaması için bulunduğu yerdeki görevli abiler ya da ablalar vasıtasıyla gerekli iletişimi devam ettirmişlerdir.

Işık evlerinde, dershanelerde/okullarda yetişen öğrencilerden öğrencilik yıllarında örgüte yeni öğrenciler kazandırmaları yönünde istifade edilmekle birlikte örgüt için asıl meyvelerini, okul bitip iş hayatına atıldıktan sonra vermişlerdir.

Örgüt, başta öğrenciler olmak üzere şahısların örgüte kazandırılması aşamasında çeşitli yöntemler uygulamakta olup, bunlar şahısların psikolojik durumundan ailevi ve sosyal yaşantısına, ekonomik durumdan çalıştığı işe göre çeşitlilik göstermektedir. Ancak nihai olarak örgüte kazandırılan şahıslarda, "Allah rızası" için hareket ettiği, örgütün içinde hareket etmek dışında bir müslümanlığın artık kendisi için söz konusu olamayacağını empoze eden açık veya örtük propagandaların yarattığı "kötü bir insan olma", "insanlıktan çıkma", "münafık olma" ve hepsini kapsayan, utanma ve Cehennem korkusu hakim kılınmakta, bu ise

lidere ya da bağlı olduğu imama mutlak itaati ve verilen her türlü görevi yerine getirmeyi zorunlu hale getirmektedir.

Örgütün kendisine adam kazandırmak için kullandığı en temel yöntem, şahısların öğrencilik yıllarında devşirilerek örgüte girmelerinin sağlanmasıdır. İyi ahlaklı, başarılı, vatansever ve dinine bağlı gençler yetiştirme gayesi taşıdığı iddiasında bulunan örgüt, kendi eğitim kurumlarında yetiştirdiği, yurtlarında, evlerinde (ışık evleri) barındığı öğrencileri (şakirtleri) daha öğrencilik yıllarından itibaren yapıya hizmet etmesi doğrultusunda yönlendirmiş, mesleğe atıldıktan sonra da buna devam etmiştir.

Örgütün kendisine adam kazandırmak için faaliyet yürüttüğü öğrenci kitlesini ortaokul, lise ve üniversite öğrencileri oluşturmuştur. Örgütün tarihte uygulanan devşirme sistemini, kendisene göre uyarlayıp modernize ederek Türkiye'deki sosyal ve ekonomik durumunda yardımıyla başarılı biçimde hayata geçirmiştir. Ailelerin çocuklarına yeterli eğitim imkanları sağlayamaması, aile içi şiddet, beslenme yetersizliği, eğitimsiz veya çocukları ile bağlıklı diyalog kuramyan ebeveynler, ailelerin dini bilgilerinin yetersizliği bu ortak özelliklerden biri olmuştur.

Yeterli bilgi ve eğitim görmeyen, beslenemeyen dar gelirli ailelerin zeki çocukları "devşirme"lik için en verimli kaynaklardan biri olmuş, ailelerinden ve sosyal çevrelerinden göremedikleri ilgi ve sevgiyi, zaten çok tanıdık gelen dini referanslarla ve türlü çekici imkanlarla kendisine sunan "abilerden" ya da "ablalardan" görerek örgüte kazandırılmışlardır.

Örgüt, maddi durumu yerinde olmayan öğrencilerin yemek, barınma, ders kitabı vb. ihtiyaçlarını karşılayıp şahısları maddi ve manevi (borçluluk ve minnet duygusu gibi) yönden kendisine bağlı kılmakta ve ihtiyaçları karşılanan öğrencilerin bir kısmı İslam Dinine hizmet eden iyi bir Müslüman olacakları ve Allah katında sevap kazanacaklarına dair kendilerine yapılan yönlendirmeler, bir kısmı örgütün başta kamu sektörü olmak üzere kendisine vaat ettiği iş imkanlarına kavuşmak, bir kısmı ise toplum içerisinde yer edenip bir grup uhdesine katılabilmek amacıyla "Hizmet Hareketi" olarak adlandırılan yapıya katılmışladır.

İnsan psikolojisini ve insanlara nasıl yaklaşılacağını çok iyi bilen örgütün abileri ve ablaları, insani değerleri son derece yüksek ve yardımsever bir insan profili çizerek kendilerinden olmayan şahıslarla okul, dershane, ev veya sohbet ortamında iletişim kurmakta

ve bu iletişimi örgüt mensubu olmayan aday, şahıs soğuk davransa da ısrarlı bir şekilde devam ettirmişlerdir.

Sohbetler esnasında şahısların özellikle maddi yönden ihtiyaçlarını çok iyi tahlil eden örgüt mensupları, ellerinden gelen her türlü imkanla destek sağlamış ve şahısları gerçekten istemese dahi minnet duygusuyla kendilerine bağlamışlardır.

Öğrenci ilk defa ışık evine davet edildiğinde öğrenciye sadece dersleriyle alakalı sorular sorulup yiyecekler ikram edilirken, bu durum sonradan ders arası sohbetlerde öğrencinin anne ve babasının ne iş yaptığı, gelir durumu, babanın alkol kullanıp kullanmadığı, namaz kılıp kılmadığı, annenin başının kapalı olup olmadığı vb. sorularla başlayıp ilerleyen bir sürece girmekte, akabinde sohbetlerde Dünya hayatı, günahlar, cennet, cehennem, vb. konular işlenmekte, okunması için öğrenciye F.GÜLEN'e ait çeşitli kitapların ödünç verilmesi, okuduklarının özetlenmesi vb. şeklinde sürmüştür. En nihayetinde ise şahısta F.GÜLEN ve anılanın yolundan gidenlerin kutsiyetine dair bir kanaat oluşmakta, Müslüman olmanın ve İslam'ı yaşamanın F.GÜLEN ve anılanın talimatlarına uymaktan geçtiği şeklinde bir inanç oluşturmaktadır.

Hoşgörü ve tevazu, şahıs kazanılıncaya kadar devam etmekte, adayken gösterilen bu yaklaşım, şahsın kazanılması sonrasında kurallarla dolu bir yaşama ve katı bir disipline dönüşmektedir. Bu şekilde devşirilen öğrenciler, ilerideki meslek hayatlarında ya da örgütün mensubu abi ve ablaların direktifleriyle girdikleri kamu kurum ve kuruluşlarında, F.GÜLEN'in tabiriyle birer "hizmet eri" olarak örgüt için faaliyet yürütmüşlerdir.

Yapılanmanın yayılmacı stratejisinin bir sonucu olarak örgüte kazandırılan her bir öğrenci aynı zamanda yapıya yeni öğrenciler kazandırmakla yükümlü olup, bu şekilde F.GÜLEN'in ifadesiyle yapıya kazandırılan her bir öğrenci, suya atılan bir taş gibi etrafında yeni halkalar oluşturmaktadır.

Öğrencilerin örgüte kazandırılma şeklini belli başlıklar halinde sıralayacak olursak;

Örgüt, zeki öğrencilere gözünü diker ve öğrencileri geleceğin önemli devlet adamı olarak görür ve bu düşüncede yetiştirir. Kontrollü sorumluluk verilir. Çalışmaları ve liderlik seviyeleri ölçülüp değerlendirilir.

FETÖ’ nün kendisine adam kazandırmak için faaliyet yürüttüğü öğrenci kitlesini ortaokul, lise ve üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Bu çocuk ve gençlere verilen eğitim çağın gereklerinin gerisinde ve rasyonel bir düşünce oluşturmaktan uzaktır. Eğitimlerde devlet kötülenip küçük düşürülür, laik TC Devletinin İngilizlerin maslahatına hizmet ettiğinden bahsedilerek bilhassa Mustafa Kemal Atatürk'e hakaret ve ithamlarda bulunulmaktadır.

Öğrencilerin cemaate bağlanması için örgüt öğrencilerin ilgi alanları zevk ve düşünce yapılarını tespit ederek en uygun kanaldan ilgisi çekmektedir.

Öğrenciler abiye zimmetlenmekte ve abi boyunduruğu ömür boyu sürmektedir.

Bir Fetullah GÜLEN efsanesi yaratılmakta ve farklı bir nesil yetiştirme amacı ile cemaat eğitim vermektedir. Bu eğitim, rızk (yemleme), teferrüs (avlama), tenis (alıştırma), teşkik (şüpheye düşürme), talik (boşlukta bırakma), rabt (bağlama), tedlis (hile), telbis (kafasını karıştırma), hal (ayırma) ve selh (soyma) şeklindedir. Cemaat yurtlarda dershanelerde evlerde gençlerle yakından ilgilenerek ihtiyaçlarını karşılayıp onları kendilerine çekmektedir.

Evde eğitim, takviye amaçlı kurslar verilip harp okulları, askeri liseler başta olmak üzere fen lisesi, polis koleji, hukuk, siyasal bilgiler, polis akademisi, son olarak da eğitim fakültelerini tercih yaptırır.

Örgüte eleman bulma, abi ve ablalar üzerinden gerçekleştirilmektedir. Örgüt abi ve ya ablası, ağına düşürmek istediği kişi üzerinde ilk tanışmada etki ve tesir bırakmalıdır. Fetullah GÜLEN'in ağlayarak hitap etmesi, kendini küçük görmesi, örgüt üyelerini yüceltmesi gibi metotlarla kendine değer verildiğini sanan kişi örgüt ideolojisini benimsemeye başlar.

Eve alınan bir aday belli bir ön eğitimden sonra tedbir öğretilmeye tabi tutulur. Tedbir; komşuları rahatsız etmeme, dikkat çekmemek için giriş ve çıkışlarda itinalı olma, tek tek içeriye gelme ile başlar. Yalan söylemek, tedbir olarak uygulanan önemli bir stratejidir. Kıvama gelen örgüt tabiri ile beş dörtlük ya da beş beşlik olan öğrenciler kandan ve irinden deryaları geçmeye hazır hale getirilirler. Bunu başaramayanlar kırmızı kalemle çizilir ve önce hafif şefkat tokadına muhatap olurlar. Bozulma, tasfiye olma, bozuk düzen ve çarkın arasında kalma, ezilme gibi korkularla örgüt mensupları kontrol altında tutulur.

Yapılanmanın yayılmacı stratejisinin bir sonucu olarak FETÖ'ye kazandırılan her bir öğrenci aynı zamanda yapıya yeni öğrenciler kazandırmakla yükümlüdür. FETÖ'nün kendisine kazandırmak istediği öğrenciler sadece ortaokul, lise ya da üniversite öğrencileri olmayıp, devletin stratejik kurumlarına (EGM, TSK, Adalet Akademisi) personel yetiştiren Polis/Askeri okulları ve akademileri de FETÖ'nün üzerinde hassasiyetle durduğu alanlardır.

Fetullah Terör örgütü, bütün bu süreci "propaganda eğitimi" ve "zor kullanımıyla" gerçekleştirmektedir. Bu süreç, kişinin milletsizleştirilmesi ve asimilasyon ile gerçekleştirilmektedir. FETÖ, yeterli doktrin aşıladığı kimselere bir dünya vatandaşlığı aşılamakta, Türkiye Devleti ve Milleti ile İslam diniyle irtibatını özde koparmaktadır. Bu örgütün doktrinine göre şakirt, kendini daha çok dünya vatandaşı olarak görüp yerellik ve millilikten uzaklaşmaktır.

Artık abiler ve onların gittiği yol dışındaki her düşünce zararlı, diğer fikirler kan ve irin diyarıdır. Bu örgüt üyeleri dışında herkes ona düşmandır. Bu düşmandan korunmak gereklidir, yalan, ikiyüzlülük, gizlenmek, tedbir uygulamak, inanmadığı şekilde davranmak ve yaşamak, üzere derece derece bunun dozajı arttırılmıştır.

Örgüt, öğrencileri kendisine çekmek için şahısların maddi ve manevi zaaflarını kullanmakla birlikte, kendilerinden olmayan öğrenciler üzerinde okul idaresi veya öğretmenler aracılığıyla baskı kurdurmak düşük not vermek, disiplin cezaları uygulamak suretiyle de kendilerinden olmaları yönünde fiili baskı yaratmışlardır.

1.2.4.2. Kamu Personelinin Örgüte Kazandırılması:

Öğrencilik yıllarında örgüte kazandırılanlar hariç olmak üzere örgüt mensubu olmayan kamu personeli, Allah katında daha iyi bir Müslüman olacağı, ülkesine ve milletine daha iyi hizmet edeceği, örgüte yardım ederek sevap kazanacağı şeklinde örgüt mensuplarınca kendisine yapılan yönlendirmeler,

Örgüt vasıtasıyla daha üst görevlere yükselebilmek, mevcut görev yerini ve çalışma şartlarını kaybetmemek,

Çalıştığı kurumda ezilmemek ve istediği maddi imkanlara kavuşabilmek şeklinde özetlenebilecek çeşitli gerekçelerle sonradan örgüte katılmışlardır.

Ancak bunların yapılabilmesi için örgüt mensuplarının söz konusu kamu kurum/kuruluşlarına yerleşerek (mezkur yerleşme, öğrencilik yıllarında devşirilen şahısların kurumda çalışmaya başlamaları) belli bir güç kazanmaları, kurumun belirli noktalarında hakimiyet sağlamaları gerekmiştir.

Örgüt, emniyet, TSK, yargı, milli eğitim, ÖSYM, TİB, TÜBİTAK ve bazı bakanlıklar başta olmak üzere birçok kamu kuruluşunda yapılanma faaliyeti yürütmüştür. Kurumlar içerisindeki uzantıları sayesinde personel alımları ve atamalarda etkin rol oynamaktadır. Kriterlere uymayan örgüt mensuplarını işe yerleştirebilmek için sahte diploma, sahte sağlık raporu, sahte sertifika düzenleme gibi her türlü sahtecilik faaliyetine başvurmuşlardır.

Kamu kurum ve kuruluşlarındaki bazı şahıslar ise birtakım zaaflarının FETÖ mensuplarınca tespit edilerek usulsüz dinleme ve izleme nedeniyle, bir yönden mecbur kaldıkları için FETÖ lehine hareket etmişlerdir. Örgüt çoğu zaman aslında kendileriyle bağı olmayan bu kişileri suçta fark ettirmeden kullanmıştır.

1.2.4.3. Özel Sektördeki Şahısların Örgüte Kazandırılması:

Öğrencilik yıllarında örgüte kazandırılanlar hariç olmak üzere, özel sektörde kendi işini yapan, bir yerde çalışan ya da emekli olan şahıslar, örgüt mensubu abilerin/ablaların yönlendirmeleriyle; Allah katında dahi iyi Müslüman olabilmek, örgüte yardım ederek sevap kazanmak,

İş hayatında başarılı olup daha fazla para kazanabilmek, örgüt mensuplarının sağlamayı vaat ettiği dayanışmadan ve korumadan istifade etmek,

Örgüt bünyesine girmemesi halinde iş hayatında dışlanacağı ve baskıya maruz kalacağı düşüncesiyle örgüte katılmışlardır.

Örgütün, şahısların örgüte kazandırılması sürecince F.GÜLEN'in dediği gibi sadece şefkat değil, gerektiğinde şefkat tokadı olarak da tabir edilebilecek her türlü baskı ve şantaj yöntemlerini kullanmış, gerekli hallerde şahsın eşi kanalıyla söz konusu hedef şahıs üzerinde baskı kurup istediklerini yaptırabilmişlerdir.

Dernekler, vakıflar, sendikalar, federasyonlar ve konfederasyonlar, meslek odaları, düşünce kuruluşları vb. şeklinde yapıları örgütlenmesi için kullanan örgüt, bu yerlerden de örgüte eleman temin etmiştir.

1.2.4.4. Menfaati Nedeniyle Paralel Yapıya Hizmet Edenler:

FETÖ ile organik hiçbir bağı olmamasına rağmen onunla birlikte hareket ederek yarar sağlayacağını düşünen siyasi parti, şirket, kurum ve kişiler de bulunmaktadır. FETÖ'nün de hedef aldığı devleti, siyasal iktidarı ve kişileri beğenmeyen düşman gören savaşan bu kesimler müşterek amaç için güç birliğine gitmişlerdir.

1.2.5. İktisadi Kazanç Elde Etme ve Harcama Yöntemleri

Avrupa Konseyi tarafından "*teröristler nadiren para için öldürür ama öldürmek için her zaman paraya ihtiyaç duyarlar*" şeklinde ifade edildiği üzere, organize suç örgütlerinin ve terör örgütlerinin faaliyetlerini devam ettirmeleri için finansal destek olmazsa olmaz şartlardan biridir. Finansal destek sağlama, organize suç örgütlerinin ve terör örgütlerinin eylem araçlarından birisidir. Örgütlerin faaliyetlerini devam ettirmeleri finansman ihtiyaçlarının karşılanmasına bağlıdır.

Bir örgütü ayakta tutan en büyük güç, ekonomik gücüdür. Bir örgüt, herhangi bir gelir kaynağı olmadan, sadece dış istihbarat örgütlerinden veya dış güçlerden aldığı desteklerle de faaliyetlerini sürdürebilir; ancak örgüt, sürekli olarak aynı güce hizmet edemez, mutlaka durakladığı, menfaat çatışması yaşayacağı dönemler olacaktır. Bu sebeplerle, örgütlerin kendi ekonomik gücünü yaratmak zorunda oldukları kabul edilmektedir.

FETÖ/PDY'nin diğer bilinen dini cemaat yapılarından belki de en önemli farkı, dini cemaatlerin halkı dini yönden bilgilendirme, eğitme, yardımlaşma ve dayanışma, azla yetinme, bir lokma bir hırka düşüncesinde yaşama, komşusu açken tok yatmama gibi geleneksel görüşlerden sıyrılarak bir serbest piyasa oyuncusuna, bir başka ifade ile amacı kar olan şirket veya holdinglere dönüşmesi, sahip olduğu kaynakları kapital amaçla yöneten, uluslararası dış ticaret yapan, başka ülke ve piyasalarda kar amacıyla ekonomik ticari faaliyet yürüten bir aktöre evrilmesidir.

FETÖ/PDY'nin mali-iktisadi kaynakları, "*din ile aldatılıp hayır işi adına sömürme suretiyle örgütün şahsi mülkiyetine ve servetine para ve malvarlığının dönüştürülmesi*"ni

ifade etmektedir. Fakir fukaranın, öğrencinin, yetimin hakkı olarak burs, himmet, bağış, zekât, yardım, kurban gibi çeşitli adlarla toplanan fakat ihtiyaç sahiplerine hayır için harcanmayıp çalınan para ve malların, devlete ve sisteme karşı örgütlü bir yapı kurulmasında kullanılması ve şahsi servet haline getirilmesi söz konusudur. FETÖ/PDY'nin milyar dolarlara hükmeden şirketlere ve holdinglere sahip hale gelmesi, bahsedilen mali kaynaklar ile mümkün olmuştur.[39]

FETÖ/PDY'nin gelir kaynakları aşağıdaki şekilde sınıflandırılabilmektedir[40]:

a) Kamu Kaynaklarından Elde Edilen Gelirler;

i) Kamu ihalelerinin örgütle bağlantılı firmalara verilmesi,

ii) Örgütle ilişkili firmaların rakipleri hakkında adli ve idari işlemler yaparak piyasanın örgüt firmalarına teslim edilmesi,

iii) Kurumların gizli kalması gereken finansal ve yatırım plânlamaları bilgilerinin ilişkili firmalara sızdırılması,

iv) Kamu arazi tahsislerinin örgütle ilişkili vakıf, dernek veya eğitim kurumlarına bedelsiz devredilmesi,

v) Belediyelerce yapılan imar değişikliklerinin, örgütle ilişkili vakıf, dernek veya şirketler lehine yapılması,

vi) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı'nda görevli adamları vasıtasıyla iş adamlarının yurt dışı iş bağlantılarını sağlama karşılığında örgüt adına kendilerinden para alınması,

vii) Kamu hibe, destekleme ve teşviklerinin takibi ve proje kabullerinde PDY firmalarının kayrılması.

b) İş Adamlarından Sağlanan Gelirler;

i) İş adamlarından, adli ve idari süreçlerdeki işlemlerini iş adamları lehine sonuçlandırma karşılığı alınan paralar,

ii) İş adamlarının özel hayatları ile ilgili çeşitli zafiyetlerini "ses ve görüntü" kaydına aldırarak tehdit ve şantaj yoluyla alınan paralar,

iii) İş adamlarından, iş bağlantılarını sağlama karşılığı alınan paralar,

c) STK'lardan Sağlanan Gelirler;

i) TUSKON ve bağlı federasyon, dernek, şirket ile vakıflardan toplanan aidatlar,

ii) Yazılı ve görsel medya sektöründen sağlanan gelirler,

[39] Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan FETÖ/PDY Çatı İddianamesi.
[40] Hâkimler Ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun 24.08.2016 tarihli ve 2016/426 sayılı Genel Kurul Kararı gerekçesi.

iii) Kimse Yok Mu? Benzeri bağlı STK'lar aracılığı ile yardım adı altında vatandaşlardan toplanan paralar,

iv) Ticaret Odası yönetimlerinin ele geçirilerek, kamu hizmet alımlarındaki rayiç bedel belirlemelerinde örgütle ilişkili vakıf, dernek ve firmalar lehine hareket edilmesi yoluyla sağlanan menfaatler,

d) Gönüllülük Esaslı Sağlanan Gelirler;

i) Kurban Bayramı öncesi iş adamlarından firmalardan ve esnaftan, adlarına kurban kesileceğini belirterek 'Kurban' adı altında toplanan paralar,

ii) İl ve ilçelerde iş adamlarının katıldığı mütevelli heyetleri oluşturarak zekât ve burs adı altında toplanan paralar,

iii) Memur maaş ve ödüllendirmelerinden 'Himmet' adı altında yapılan kesintilerden toplanan paralar,

iv) Devlet kurumlarına yerleştirilen örgüt mensuplarının ilk maaşlarını örgüte vermeleri ile elde edilen paralar.

e) Eğitim Faaliyetleri Gelirleri;

i) 154 ülkede bulunan örgütle ilişkili eğitim kurumlarında okuyan öğrencilerden alınan paralar,

ii) Yurt içinde faaliyet gösteren örgütle ilişkili eğitim kurumlarında okuyan öğrencilerden alınan paralar,

iii) Eğitim kurumlarında okutulan öğrencilerden ücret alındığı halde, fakir öğrencilerin okutulacağından bahisle 'burs' adı altında toplanan paralar oluşturmaktadır.

FETÖ/PDY'nin gelir kalemlerinden bazılarını Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan FETÖ/PDY Çatı İddianamesi'nde detaylı olarak açıklandığı üzere başlıklar halinde kısaca inceleyecek olursak;

1.2.5.1. Himmet Gelirleri

FETÖ/PDY, "*imam*"lar üzerinden bütün üyelerini ve toplumun önemli bir kısmını "***himmet***" adıyla bir tür "*cemaat vergisi*"ne bağlamıştır. FETÖ/PDY dilinde himmet[41], örgüte maddi imkân sağlamak için düzenlenen başta para olmak üzere her türlü yardım toplama seansları ve toplantılarıdır.

[41] Ahmet KELEŞ, **FETO'nun Günah Piramidi**, İstanbul, Destek Yayınları, 2016, s.159

Örgütün himmet yolu ile sağladığı gelirler genel olarak "*mütevelli heyetleri*" vasıtası ile toplanmaktadır. Örgütün sohbet gruplarında yer alan kişilerden; sohbet toplantılarına düzenli olarak katılıp verilen görevleri yerine getiren, örgütün verdiği talimatlara sorgusuz itaat eden ve maddi gücü yerinde olan kimseler seçilerek mütevelli heyeti üyesi yapılmakladır. Sohbet gruplarında zekât, burs, kurban ve himmet adı altında paralar toplanırken; mütevelli heyeti üyesi kişiler ayrıca bir "*Işık Evi*"nin maddi ihtiyaçlarından sorumlu tutulmaktadır. Mütevelliler topladıkları parayı sohbet hocasının yanında getirdiği muhasebecilere vermektedir. Örgütün mali kayıtlarını bu muhasebeciler tutmaktadır. İl imamının da bir muhasebecisi bulunmakta ve bu kişi il genelindeki mali kayıtları tutmaktadır.[42]

Örgüt mensupları sürekli, yaygın ve sistematik olarak "***himmet***" ödemek zorundadır. İslam Dini beş temel şarttan biri olarak mensuplarına zekât vermeyi emretmektedir. Ayrıca fakir kimselere verilen sadaka ve fitre de birer dini müessesedir. FETÖ/PDY, Müslüman toplumun milli ve dini hislerini okşayarak parasını ve malını gasp etmenin yolunu bulmuştur. Ramazan günü dini duyguları zaten yüksek iken ve iftar sonrasında yurt dışı okullarının propagandası izletilerek tesir altına alınan milli yönden de duyguları kabaran yurdum insanı, yarış içinde pey sürme şeklinde gerçekleşen '*metafizik gerilim etkisi ortamında*', elinden gelenden daha fazla himmeti hiç düşünmeden dini ve hayır amacıyla vermektedir.

FETÖ/PDY'nin, kuruluşundan güçlenmesine kadar en büyük mali kaynağı, üyeleri ve sempatizanlarından "***himmet***" adı altında toplamış olduğu paralardır. Bu para toplama yönteminin bazı dönemlerde adeta haraç alma suçuna benzerlik gösterecek kadar ileriye gittiği, Devlet kademelerine sızmış olan FETÖ/PDY mensuplarının, bekâr olanlarının maaşlarının yüzde 20'si, evli olanlarının ise yüzde 10'unun himmet olarak toplandığı ve vermek istemeyenlerin ağır baskılara tabi tutulduğu, bu oranın gazete ve dergi aboneliği mecburiyetleri ile maaşın yarıdan fazlasını bulabildiği; ticaret sektörü ve iş adamlarından ise himmet toplantıları adıyla yapılan toplantılarda, yeni iş ve pazar sahaları açma vaatleriyle ciddi miktarlarda para toplandığı ve ciddi miktarlarda para toplandığı[43] öğrenilmiştir.

[42] Hâkimler Ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun 24.08.2016 tarihli ve 2016/426 sayılı Genel Kurul Kararı.
[43] Eren URAL, **FETO Sıfırı Tüketiyor**, İstanbul, Temmuz 2015, s.80

FETÖ/PDY'nin himmet toplantılarında, katılımcıları "*Peygamber efendimizi salonda gördüm*" yalanını söyleyerek kandırma yoluna dahi gittiği, bu şekilde insanları daha fazla himmet verme konusunda dolduruşa getirme yöntemini benimsedikleri öğrenilmiştir.[44]

Örgüt tarafından, FETÖ/PDY mensuplarınca verilen himmetin en çok sevap kazandıranının mali sıkıntıda dahi olunsa verilen olduğu bildirilerek, örgüte aktarılacak mali kaynağın her şartta toplanmasının hedeflendiği anlaşılmaktadır.[45]

Himmet vermeyen kişilerin fişlenip durumu görüşüldükten sonra "*şefkat tokadı*"na (cemaatin hışmına) maruz kaldığından, himmet zorla alınan bir ödemedir. Himmet örgüt hiyerarşisinde yükselmek için de bir ölçüt olarak kullanılmaktadır. Tabaka atlatmak için kişinin topladığı veya verdiği himmet tutarına da bakılmaktadır.

Himmet toplantılarının ana odak noktası, kimin ne kadar bağışta bulunduğunu toplum içinde duyurma esasına dayanmaktadır. Himmet toplantısında örgütün üst düzey bir yöneticisinin önce etkili bir konuşma yaparak manevi ve duygusal bir ortam oluşturduğu, daha sonra kimin ne kadar bağışta bulunacağını yüksek sesle söylemesinin istendiği, ilk olarak daha önceden belirlenmiş ve görevlendirilmiş üyelerin rolleri gereği uçuk rakamları yüksek sesle telaffuz ederek bağış sözü verdiği, bunu duyan diğer üyelerin de verilen motivasyonun etkisiyle toplantıya giderken akıllarında olan rakamın 10, 20 misli fazlasını söylemek zorunda kaldığı[46] öğrenilmiştir.

Türkiye'de toplanan tüm himmet paralarının yüzde 15'lik kısmı doğrudan "***Kutsal Hoca Payı***" olarak Fetullah Gülen'e gönderilmektedir.[47] Paralar toplanırken bu durum hiçbir şekilde himmet veren şahsa söylenmemektedir. Gönderilen bu paranın ne amaçla, ne şekilde kullanıldığını sadece Fetullah Gülen bilmektedir. Bu durumu hiçbir örgüt mensubu sorgulayamamaktadır. Örgüt, milyar dolarları bulan parayı şahsi servet olarak el altında tutmakta, örgütün merkezindeki kutsal-muhterem kabul edilen şahsın masraflarına, ABD'de Türkiye aleyhine faaliyet gösteren lobilere ve basın yayın kuruluşlarına, seçimlerde desteklenen adayın kampanyasına, birlikte çalıştıkları örgütlere harcamaktadır.

---

[44] http://www.haber10.com/guncel/feto_peygamber_salonda_deyip_insanlari_kandirdi-667982, Erişim: 24.11.2016
[45] Eren URAL, **FETO Sıfırı Tüketiyor**, İstanbul, Temmuz 2015, s.100
[46] Eren URAL, **FETO Sıfırı Tüketiyor**, İstanbul, Temmuz 2015, s.80
[47] http://www.ahaber.com.tr/gundem/2014/04/15/cemaatin-himmet-tarifesini-acikladi, Erişim: 24.11.2016

Örgütün himmet olarak topladığı paranın bir diğer kalemini ise "**bağışlar**" oluşturmaktadır. Bağış, esnaf veya küçük işletme sahiplerinden düzenli olmayan para talebi şeklinde gerçekleşmektedir. Bir evde veya yurtta kalan öğrencilerin ihtiyacı karşılanacağı söylenerek bağış toplanmaktadır. Okul veya yurt inşası bahane edilerek toplanan para da bağış olarak örgüt kasasına aktarılmaktadır. Bağışlar o yerdeki örgütten olmayan veya sempatizan düzeyinde kimselerden hayır amaçlı alınmaktadır. Bağış yapmayanlar üzerinde bir baskı oluşturulmakta, kişiler bağış yapmadığı zaman sanki bir günah işlemiş veya kötülük yapmış gibi hissettirilerek bağış yapmaya zorlanmaktadır.

Örgütün himmet olarak topladığı paranın bir diğer kalemi, "**zekât**"tır. Zekât, dini bütün zengin kimselerden toplanmaktadır. Örgütün içinde veya dışında olan ve zekât vermek isteyen kimseler seçilip örgüt propagandası sonrasında ondan yüklü bir miktarda mal veya para alınmaktadır. Örgüt içinde yer alan zengin kimseler zaten zorunlu olarak örgüte her yıl düzenli zekât ödemektedirler.

"**Burs**" olarak toplanan para da bağışa benzer toplanmaktadır. Bunun farkı okul öğrencilerine verileceği söylenerek toplanmasıdır. Eğitim öğretim yılı için topluca veya her ay düzenli olarak alınmaktadır. Öğrenci bursları mahalle veya o yerden küçük ve orta halli işletme sahiplerinden alınmaktadır. Burs adıyla para istenen kimseler de örgütten veya sempatizan ya da örgütle hiçbir bağı olmayan kimselerdir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personelin maaşlarını aldıkları anlaşmalı bankalardan yıllık periyotla aldıkları "**promosyon**" geliri de "*abi*"ler tarafından himmet adı altında toplanarak örgüte gönderilmektedir. Bankanın verdiği promosyon parasının haram para olduğu ve bunun ancak örgüt adına iş yaptırmak amacıyla rüşvet olarak verilebileceği iddia edilerek toplanmaktadır. Örgüt bu yolla harama ve helale dikkat ediliyor görüntüsü vererek sempati kazanmaktadır.

Himmet toplama yöntemlerinden biri de örgütün basın yayın kuruluşlarının ürünlerine "**abonelik ücreti**" adıyla yapılmaktadır. Örgütün çıkardığı "Zaman, Bugün, Sızıntı, Aksiyon, Yeniümit" gibi dergi ve gazetelere abonelik yapılmakta, çoğu zaman gazete ve dergi bile gönderilmeden yıllık abonelik ücreti tahsil edilmektedir. Bir kişiye birden çok abonelik yaptırılıp bedeli tahsil edilmektedir. Belli bir tirajı tutturmak için örgüt, bütün üyelerini zorunlu aboneliğe özendirmektedir. Mesela abone olmadan örgütün bir şirketinde, Bankasya'da veya yayın kuruluşunda çalışmak mümkün değildir. Abone olmak örgüte

sadakatte bir kıstastır. Örgütle hiçbir ilişkisi olmayanlar da abone olmaya zorlanmaktadır. Dershane deneme sınavları ancak abone olmak şartıyla çözdürülmekte ve ÖSYM sınav soruları bu denemelerden seçilmekte veya sınavda çıkan soruların önemli bir kısmı deneme sınavı olarak çözdürülmektedir. Örgüt böylece abone yaparak para kazanmakta, deneme sınavı adıyla kitlesel kadrolaşma sağlamakta ve dershanelerinin reklamını yaparak öğrenci çekmekte hem para kazanıp hem de insan kaynağı temin etmektedir.

Kurban bayramları da örgüt tarafından istismar edilmiş, kişilerden "**kurban bedeli**" olarak para toplanıp himmet okyanusuna aktarıldığı tespit edilmiştir. Kurban ülke dışında düşük bir fiyata satın alınıp kestirilerek kalan para örgüt yöneticilerine verilmiştir. Bir kişiye birden çok kurban kestirilip gelir sağlanmıştır. "*Peygamber adına kurban kesme*" işi icat edilerek kişilerden paralar toplanmıştır.

FETÖ'nün bağış olarak topladığı paraların önemli bir kısmını ise "**reklam anlaşmaları**" oluşturmaktadır. İş dünyasından doğrudan bağış alamayan örgüt, sözde reklam anlaşmaları yaparak basın yayın organlarında reklam yapmak karşılığı yüklü miktarda bağış alarak ekonomik kaynak sağlamaktadır. Görünüşte reklam geliri ama gerçekte himmet olarak alınmış para örgütte önemli bir ekonomik kaynaktır.

FETÖ, himmet toplamak için haram helal ayrımına gitmemiştir. Öncelikle himmet alınan kişilerin bunu hangi kaynaktan elde ettikleri araştırılmamaktadır. Fuhuş, kumar, tefecilik yoluyla elde edilen paraya hizmet hareketi usulsüz dinlemelerle vakıf olup derhal soruşturmaya başlamakta, eğer fail himmet veriyorsa dinlemeler suç işlenmemiş gibi kapatılmakta, fail himmet vermeye yanaşmaz ise derhal organize bir şekilde varlığı silinmekte ve özel yetkili mahkemeler ve emniyet tedbirini almaktadır. Örgütün hiçbir ahlaki ilkeye dikkat etmeden topladığı himmet parası, hayır amacıyla değil kaynağı kirli bir kapital haline gelmiştir.

Terör örgütlerinin bir gelir kaynağını da kişileri kaçırıp fidye elde ederek sağladığı bilinen klasik bir yöntemdir. Bir terör örgütü olduğunda kuşku bulunmayan FETÖ de göze batan açık bir hukuka aykırılık olan adam kaçırma yerine, örgütün elindeki kamu gücünü tehdit olarak kullanıp kişiden zorla himmet istemesi arasında pek bir fark yoktur. FETÖ, himmet vermeyenlere soruşturmalar açıp haksız yere tutuklatıp yargılattığı için diğer terör örgütü yöntemlerinden daha tehlikeli ve sezilmesi daha zor bir terör eylem yöntemidir. Bu durum bile tek başına bir icbardır ve kabul edilebilir bir uygulama değildir. Örgütlü yapı kişi

eğer himmeti vermeyi kabul ederse, kamu kurumları içindeki elemanlarını kullanarak ona yardımcı olmaktadır. Girdiği ihaleler kazandırılmakta, vergi vermemesi veya az vermesi için işleri yürütülmekte, idare ile sıkıntısı giderilmekte, bu yolla o kişinin örgüte bağlılığı arttırılmaktadır. Örgüt, "*düşman devletten kaçır, himmete yatır*" diyerek hem düşman kabul ettiği devleti zayıflatmakta ve gelirlerini azaltmakta, hem de kendisi karşılıksız ve haksız önemli bir gelire kavuşmaktadır.

1.2.5.2. Kurumsal Gelirler

Profesyonel çalışanları olmakla birlikte Fetullahçı Örgütlenmeye bağlı olarak ve örgüt mensubu şahıslarca yönetilen kurumlar, görünüşte kar amacı güden ve yüksek gelir elde eden yapılardır. Bunlar; eğitim kurumları, sağlık kuruluşları, medya organları, Koza-İpek ve Kaynak Holding ve bağlı şirketler, Bank Asya, diğer ticari şirketler olarak sıralamak mümkündür. Örgüt tarafından iş yapan şirketlerin kazançlarından % 20-50 arasında himmet parası toplanmaktadır.

1.2.5.2.1. Kaynak Holding

Kaynak Holding, merkezi İstanbul olmakla birlikte Türkiye'nin hemen her yerine yayılmış çok sayıda şirketi, bunlara bağlı yüzlerce şubesi ve binlerce çalışanıyla faaliyet göstermiştir. Kaynak Holding, örgütün yurt dışı ve yurt içindeki faaliyetlerini finanse etmek üzere kurulmuş bir şirketler topluluğudur. Örgüt yöneticileri ekonomik kaynakları burada toplayıp el altında bulundurarak diledikleri zaman kullanmışlardır. Örgütü yönetenlerin ve örgütün idaresindeki şirketlerin malvarlığının ne olduğu belli değildir. Bu örgütün malvarlığını gizlemek için kullandığı bir yöntemdir.

1.2.5.2.2. Finans Gelirleri: Asya Katılım Bankası Anonim Şirketi

Asya Katılım Bankası Anonim Şirketi, Türkiye'de finans sektöründe Fetullahçı Terör Örgütünün sermaye şirketlerini desteklemek üzere kurulan bankadır.

Asya Katılım Bankasının Fetullah Gülen ve Örgütünün bir kuruluşu olduğu, başka hiçbir bankanın kuruluşunda yer alıp görüntü vermeyen Fetullah Gülen'in ilk kuruluşta mutlu bir eda ile tebrikleri kabul edip gelenleri ağırladığı, banka ile ilgisini hiç kesmediği, kâğıt üstünde başkaları pay sahibi olsa bile fiili olarak bankanın sahibi ve yöneticisinin Fetullah Gülen olduğu, onun tayin ettiği kişilerin bankayı yönettiği, örgütün finans merkezi olan Asya

Katılım Bankasının örgüte ait diğer şirket ve holdingler ile organik ilişkisi bulunduğu, Kaynak Holding ve bünyesindeki şirketlerin banka ile ortaklık ilişkisi bulunduğu, TUSKON içerisinde yer alan şirketlerin banka ile finans ilişkisini aşan faaliyetleri olduğu, Asya Katılım Bankasının FETÖ'nün bir finans kuruluşu olduğunun ispatı gerektirmeyen kesin bir bilgi olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

Asya Katılım Bankasının, finans işlerinden anlamayan ve yeterli tecrübesi olmayan FETÖ'ye mutlak bağlı bir yönetim tarafından yönetildiği için mali krize girdiği, bankanın yalnızca finans işleri yapmadığı, bankacılık dışında örgütsel faaliyetlere bulaştığı, banka şubelerinde siyasi tavır sergilendiği, banka çalışanlarına bir siyasi partiye oy verilmemesi emri verildiği, örgüte yardım toplandığı, banka çalışanlarının örgüt yayınlarına abone olmaya zorlandığı, cebren kurban bedeli adıyla para alındığı, örgüt şirketlerinin ürünlerinin zorla çalışanlara satıldığı, Bankaya finans bulmanın mecburi tutulduğu, her banka çalışanının başka bankalardan adlarına kredi çekerek işini kaybetmemek için çalıştığı Bank Asya Şubelerine yatırdığı, örgüt ev toplantılarına katılımın zorunlu olduğu, bu örgütlü ve bankacılık faaliyetleri dışındaki işlerin çalışanların performansını düşürdüğü, banka çalışanlarının örgüt talepleri ile bankacılık gerekleri arasında sıkıştığı, örgütten yana tavır almayan rasyonel bankacılık yapanların tehdit edilip işten çıkarıldığı, örgütün tatmin olmayan üst yöneticilerine ve şirketlerine, yurt dışındaki kuruluşlarına usulsüz kredi kullandırıldığı, örgüte sağlanan finansın banka için karlı değil zararlı olduğu, banka çalışanlarının üzerlerindeki örgütün baskısı nedeniyle mutlu ve huzurlu olamadıkları, örgütün faaliyetlerine göre tavır alan ve piyasa şartlarını takip edemeyen bankanın verimliliğinin düşerek zarar ettiği, örgütün ve büyüklerinin çabalarının bankayı kurtarmaya yeterli olamadığı anlaşılmaktadır.

1.2.5.2.3. Kamu İhaleleri

Fetullahçı Terör örgütünün en önemli gelir kalemlerinden birini kamu ihaleleri ve devletin elindeki imkânlar oluşturmaktadır. İhaleler ise örgüt gelirleri için vazgeçilmezdir. FETÖ, hemen her ihaleden himmetini almaktadır. Kamu kurumları içindeki örgüt mensubu kamu görevlileri, devletin ve idarelerin aldığı malı yüksek fiyata alarak ihaleye giren firmanın çok yüksek kar elde etmesini sağlamakta ve elde edilen yüksek karın bir kısmı FETÖ'ye himmet / bağış şeklinde aktarılmaktadır. FETÖ, usulsüz dinlemelerle kimin hangi ihaleye ne bedel vereceğini önceden bilerek istedikleri şirketlerin ihaleyi kazanmasını da sağlayabilmektedir. Bu yüzden işadamları veya çevresindeki kişiler usulsüz şekilde dinlenmişlerdir. FETÖ'ye haraç vermeyen hiç kimse kamu ihalelerinden birini

kazanamamıştır. Birçok bakanlık ve kamu idaresi, genel müdürlük bu örgütün kadroları tarafından yönetildiği için ihaleler de onların istediği şirketlere veya kişilere tevdi edilmiştir.

1.2.5.2.4. Eğitim Faaliyetinden Sağlanan Gelirler

Örgütün önemli para kaynaklarından birini özel okul, yurt ve dershane gelirleri oluşturmaktadır. Öğrenciler dershaneye kaydedilirken dershane öğrenim ücreti alınmaktadır. Ayrıca örgütün elindeki basımevlerinin ürünleri ve kırtasiye malzemeleri, kitap ve dergileri dershanelerde öğrencilere pazarlanmaktadır. Bu satışlardan da örgüt önemli bir gelir temin etmektedir.

1.2.5.2.5. Kamu Teşvikleri

FETÖ'nün en önemli gelir kaynaklarından birini de kamu kurumlarının verdiği "teşvikler" oluşturmaktadır. Kamu teşviklerinin, hangi şartlarda nasıl kullandırılacağı konusunda idarelere geniş bir takdir hakkı bırakacak şekilde düzenlemeler yapılmıştır. Kamu idareleri içindeki FETÖ mensupları, teşvikleri bağlı oldukları cemaat şirketleri ve organizasyonlarına veya kişilere vererek örgüte gelir sağlamaktadır. Bazı projelerin teşvikten bir değil birden fazla kez yararlandırıldığı, bir kimsenin aynı proje nedeniyle birden çok teşvik alıp almadığının denetlenmediği tespit edilmiştir. Teşvik verilen proje oldukça basit ve teşviki hak etmediği halde ödeme yapılarak kamu idaresi zarara uğratılmıştır.

1.2.5.2.6. FETÖ'ye Kaynak Sağlayanlar

FETÖ yapılanması içinde yer almayan ancak bu yapıya yakın birçok işadamı, şirket veya bu yapıyla hareket eden kimseler de önemli bir gelir kaynağı sağlamaktadır. TUSKON bünyesinde yer alan binlerce şirketin çok büyük bir bölümü örgütün devasa ekonomik gücünü oluşturmaktadır. Söz konusu şirketler, bu örgütün kamu kurumlarındaki kadrolarının sağladığı imkânlardan faydalanmak ve örgüt sayesinde daha fazla büyümek için bu yapının kuruluşunun emrine girmiş ve onlarla birlikte hareket etmişlerdir.

1.2.5.2.7. Bağışa Zorlama

Örgüt himmeti genellikle gönüllük esasına göre mutat toplamaktadır. Bağış ise kişilerden ve şirketlerden bir defalığına alınan mutat olmayan gelirlerdendir. Hiç kimse bir başkasına hayır amacı hariç durduk yere bir para veya malını bağışlamak istemez. Ama

karşısındaki silahlı bir terör örgütü ise ve hukuk kuralları dışında faaliyet yürütüyorsa kendisine engel olmaması, ticari faaliyetlerini engellememesi için korkarak bu örgüte bir ekonomik kazandırımda bulunmak zorundadır. Bunun temelinde zor unsuru olduğu için ayrı bir gelir kalemidir. Zor karşısında kişi bağışta bulunmayıp kuşkusuz örgüte karşı bir tavır alabilir. Ancak kişinin böyle bir tavır geliştirmesi yapacağı bağıştan daha külfetli bir mali zorluk getirmektedir. FETÖ üyeleri bağışta bulunmayan kişiyi hedef haline getirerek istenen bağıştan daha yüksek bir meblağı veya bütün servetini örgüte veya işaret ettiği yere aktarmak zorunda bırakacağı için hiç kimse bunu göze alamamakta sonuçta zor altında gönüllü olmayacak şekilde bir bağışı vermek mecburiyetinde kalmaktadır. İşadamlarından bu yolla sağlanan gelirler basın yayın organlarında yer almış ve hemen hemen bu örgüte bağış yapmayan işadamı / holding sahibi kalmamıştır.

1.2.6. İletişim Yöntemleri (Gizlilik - Tedbir)

Dünya genelinde faaliyet gösteren FETÖ için haberleşme, talimatların alınıp verilmesi, gelişmelerin güvenli ve zaman kaybetmeksizin aktarılması, faaliyetlerin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için hayati öneme sahiptir. Faaliyet alanların çeşitliliğine paralel olarak FETÖ'nün haberleşme yöntemleri de çeşitlilik arz etmektedir. Yazılı değil sözlü iletişim ve koordinasyon FETÖ'de ön plandadır. "*Yüz yüze*" iletişim tekniği asıl olup gizlilik içerisinde çeşitli kararların alınması ve planlamaların yapılması bu teknikle yürütülmüştür. Örgüt mensupları tarafından haberleşmede kullanılan yöntemler: 1-) Ru be ru (yüz yüze) 2- Kurye Kullanmak, 3- Cep Telefonu, 4- Özel Not, 5- İnternet üzerinden, 6- Sosyal Medya, 7- Basın yayın organları aracılığıyla genel açıklamadır.

1.2.6.1. Yüz Yüze

Birinci derecede iletişim şekli *ru be ru (yüz yüze)* şeklindedir. Eskiden örgüt toplantılarında alınan kararlar küçük kâğıtlara yazılıp daha sonra bu kâğıtlar mutlaka imha edilmekteydi. Ancak acil durumlarda görüşülmesi gereken bir kişi veya konu varsa mutlaka yüz yüze gerçekleştirilmekte, mecbur kalınmadıkça telefonla görüşme yapılmamaktadır. Çağrı cihazları cep telefonu yaygınlaşmadan önce örgüt tarafından haberleşme aracı olarak yaygın olarak kullanılmıştır. Darbenin planlarının örgüt üyelerince üst seviyede konuşulması ve planlanması yüz yüze olarak Ankara'daki bir dairede yapılmıştır.[48]

[48] http://mobil.hürriyet.com.tr/itirafçı-general-adil-öksüz-6-gün-darbe-planı-yaptı-40193392

1.2.6.2. Cep Telefonları

Örgüt içinde en önemli haberleşme aracı "cep telefonu hatları"dır. Ancak bu hatlar, genel olarak başkası adına kayıtlı ya da FETÖ kontrolündeki kurum/kuruluş adına kayıtlı olan, abone bilgilerinden gerçek kullanıcısına ulaşılamayan numaralardır. Yaklaşık 3 ayda bir yeni bir GSM hattı temin edilmekte ve eski hatla birlikte telefon cihazı da değiştirilmektedir. FETÖ mensuplarının kendi adlarına olmayan GSM hatları temin edip bunları belirli aralıklarla cihazlarıyla birlikte değiştirmeleri dahi, legal olduğunu iddia ettikleri faaliyetlerinin illegal olduğunu ve bunları gizlemeye çalıştıklarını ortaya koymak açısından önemli bir delildir. Cep telefonunda yine de her şey konuşulmaz. Genel ve dinleyenin anlaması mümkün olmayan konular konuşulmaktadır.

Son dönemde ise örgüt iletişimi telefon ve internet üzerinden "*mesajlaşma*" ile sağlanmıştır. Örgütün sorumlu düzeyde bulunan elemanları deşifre olmamak için kendi adlarına olmayan GSM hatları kullanmışlardır. Bu tür GSM hatları özellikle mahrem hizmetleri yapan örgüt mensupları tarafından kullanılmaktadır. Güvenlik amacıyla bu telefon numaraları iki üç ayda bir değiştirilmektedir. FETÖ mensupları, tedbir olarak haberleşme araçlarını değiştirdikleri gibi isim zikretmekten imtina etmekte, "abi" ya da "hocam" şeklinde genel ifadeler kullanılmaya özen gösterilmekte, il ve ilçe imamları ise genel olarak "kod" isim kullanmaktadırlar. Türkiye'de Almanya, ABD ya da başka bir ülkeye kayıtlı cep telefonu hatlarının kullanılması, FETÖ'nin üst düzey abilerinin kullandığı yöntemlerdendir. Abone bilgilerinden sadece hangi ülkeye ait olduğunun görülebilmesi nedeniyle zaman zaman tercih edilebilmektedir.

1.2.6.3. İnternet Programları

İnternet üzerinden haberleşmeye imkân tanıyan **"Skype, Tango, Kakao, Talk, Viber, Line, WhatsApp" vb.** programlar şifreli ve düşük maliyetli olması nedeniyle haberleşmede örgüt tarafından sık kullanılmıştır "Acrobits, Softphone, Bylock" isimli programlar ile de cep telefonunda kullanılan internet aracılığıyla güvenli kriptolu, şifreli görüşmeler yapılmıştır.

1.2.6.4. Kriptolu IP Hattı

Kiralık hatlar vasıtasıyla kriptolu IP telefon kullanılması, özellikle yurt dışındaki okullarla irtibatta kullanılan yöntemlerdendir.

1.2.6.5. Canlı Kurye

Canlı kurye kullanılması, en sağlıklı haberleşme yöntemlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Fetullah Gülen'in, "*çok mahrem hususların ru be ru görüşülmesi*" yönünde talimatı vardır. Ergenekon soruşturmaları canlı kuryeler aracılığıyla aldıkları emri Türkiye'ye taşıyan emniyet ve istihbarat imamları vasıtasıyla gizli olarak başlatılmıştır. Örgütü yöneten şüphelilerin sıklıkla yurt dışına ve ABD'ye gittikleri, emir almak, bilgi vermek, kontrol veya teftiş yapmak, örgüt faaliyeti organize etmek için sıkça yurt dışına çıkış giriş yaptıkları tespit edilmiştir.

"FETÖ'nün 'Hava Kuvvetleri İmamı' olduğu ileri sürülen Adil ÖKSÜZ'ÜN 2002 yılından bu ana 109 kez yurtdışına çıktığı belirlendi."[49]

1.2.6.6. Buluşma

Haberleşmede kullanılan bir yöntem ise aile toplantıları, piknik ve çay bahçesi buluşmaları şeklinde gerçekleşmektedir. Önemli ve uzun süre konuşmayı gerektiren ve organizasyon yapılıp planlama yapılacak hallerde bir vesile ile aileler olduğu halde bir araya gelen örgüt üyeleri bir fırsatını bulup konuşarak haberleşmeyi sağlamışlardır.

1.2.6.7. Sosyal Medya

Bu örgütlenme haberleşmesini sosyal veri ağlarını kullanarak denetlenemeyen teknik ağ sistemi üzerinden sağlamaktadır. Günümüz teknolojisi ile yurtdışında bir terör örgütünün yönetilmesi mümkün ve çok kolay bir iş haline gelmiştir. Paralel yapılanmada Pensilvanya'daki ana merkezden kolaylıkla yönetilebilmektedir.

1.2.6.8. Not ile Haberleşme

Örgüt mensuplarının "*not*" ile haberleşmesi eskiden yaygın iken giderek azalmıştır. Bu daha çok kamu idareleri içinde ve gizlilik gerektiren durumlarda kullanılan bir yöntemdir.

1.2.6.9. Basın Yayın Üzerinden Talimat Verme

[49] http://m.habertürk.com/gündem/haber/1278689-fetönün-hava-kuvvetleri-imamı-adil-öksüz-109-kez-yurtdışına-çıkmış

FETÖ, elindeki basın yayın araçlarını kullanarak çağrı yapıp örgüt tabanıyla zaman zaman hareket etmiştir. Bu da örgütün biriyle haberleşme yöntemi olarak kullanılmıştır. Basın yayın araçları örgütün üst kanadından gelen haberlerin bütün hücrelere ve örgütün kadrolarına tebliğ edilmesinde kullanılmıştır. Tek taraflı bir haber verme aracıdır. Kitlenin harekete geçirilmesi, örgütün olaylar ve kişilere bakışı açısının aşılanması, örgütün manevra ve hareketlerinin duyurulmasında çokça kullanılmıştır.

1.2.6.10. Örgüt Toplantıları

FETÖ, hücreleri sohbet, ders, istişare ve mütevelli türü düzenli toplantılar yaparak örgütün organize işlerini kararlaştırıp yüz yüze bilgi alışverişinde bulunmaktadırlar. Hemen her grup haftanın belli günlerinde toplanarak bir araya gelmektedir. Bu toplantıların amacı yalnızca dini sohbetler olmayıp dini sohbet bahane edilerek gerçekte örgütün dayanışması, hücrelerin görevlendirilmesi, örgüt içi disiplinin sağlanması, talimatların alt birimlere ulaşması, örgütün günlük olaylar karşısında geliştireceği tavrın tespit edilerek herkese tebliğ edildiği için bu toplantılar hayati bir önemdedir.

Örgüt içinde görev verilenler ile abiler, haftalık, bazen de günlük istişare adı altında toplantı yaparlar. Bu toplantılarda yapılan ve yapılacak işler kararlaştırılır, yeni görevlendirmeler yapılır. Örgütün hücrelerinde toplantılar sorumlu abla veya abinin gözetiminde gerçekleştirilir. Her hücre belirli günde toplanır. Bir sonraki toplantının yeri zamanı kararlaştırılır. Hücreler beş altı kişi olduğundan mutat toplantılar sırayla evlerde gerçekleştirilir. Bazı toplantılar hücrelerin tutuğu evlerde de yapılmaktadır. Olağanüstü gelişmeler halinde toplantı abi ablanın evinde veya belirlediği yerde gerçekleştirilmektedir. Bu durumda toplantı yeri ve saati muhataplara “bana gelsene, çaya gel, maça gidelim” gibi şifrelerle bildirilmektedir. Tedbir olarak toplantı saklanmaya çalışılmaktadır.

Örgüt toplantılarına yalnızca hücre içindeki kimseler katılabilir. Örgüte ne kadar bağlı olursa olsun bir başka hücreden hiç kimse diğer hücrede yapılan toplantıya katılamaz. Örgütün genel felsefesine uygun olarak herkes bilmesi gerektiği kadarını bilmeli ve hiç kimse daha fazlasını bilmemelidir. Bu nedenle deşifre olmayı önlemek için her hücre kendi arkadaşlarını bilmektedir. Aynı yerde büroda görev yapan iki kişi farklı hücrelerde olduğu için birbiri hakkında bilgiye sahip değildir. Biri diğerinin Fetullahçı olduğunu bilmeden yıllarca yan yana yaşayabilmektedir. Haliyle hücre toplantıları aleni değildir. Hücre dışından

kimse toplantıya katılamadığından halktan hiç kimse de bu tür toplantıya katılamaz. Dini dense de aslında toplantı örgütün gizli bir hücre toplantısı mahiyetindedir.

Örgüt içerisinde yapılan toplantılar sorumlular arasında yapılmakta, bu toplantılarda her örgüt sorumlusu kendi çalışma alanları ile ilgili faaliyetlerini anlatıp öneri ve şikâyetlerini dile getirmektedir. Toplantıya başkanlık eden üst sorumlu ise merkez yönetiminden gelen talimatları alt sorumlulara aktarmaktadır. Alınan bu talimatlar sorumlular tarafından kısa notlar halinde kaleme alınarak gereği yapılınca imha edilmektedir. Örgüt büyüyüp devleti kontrol altına alma çalışmalarına başladıktan sonra bu talimatlar yazılı metin olarak gelmeye başlamıştır. Gelen talimatlar toplantıya katılan sorumluların sayısı kadar çoğaltılıp dağıtılmaktadır. Bu yazılı metinler de genel itibarı ile iş bittikten sonra imha edilmektedir.

Fetullah Gülen Türkiye'de iken her ay il ve kurum imamlarıyla mutat toplantılar yapmıştır. ABD'de ise bu toplantılar üç ayda bir mutlaka yapılmaktadır. Her il veya kurum imamı yönettiği birimlerin sorunlarını doğrudan ona anlatmakta, talimatlarını almaktadır.

Örgüt toplantıları, sohbet ve ders toplantıları, mütevelli toplantısı gibi oldukça değişik amaçlarla gruplarla devamlı yapılmaktadır. Toplantıların devamlı yapılması ve taviz verilmemesinin sebebi, sıkı birliktelik ve irtibat sağlamak içindir. Bu toplantılarla örgüt bütün birimlere ulaşıp temas kurmaktadır.

1.2.6.11. Mütevelli toplantısı

Haftada bir kez yapılan, ihtiyaçların belirlendiği, giderilmesi için kararların alındığı, örgütü ayakta tutan sistemi yürüten işlerin yapıldığı toplantıdır.

1.2.6.12. Mahrem Toplantı

Örgütün çok gizli toplantıları bu şekilde adlandırılmaktadır. Bu toplantıya örgütün has üyeleri katılabilir ancak örgüte sonradan girenler mahrem toplantılara alınmazlar. Mahrem toplantı, örgüt merkezinde Pensilvanya'dan gelen emirlerin birimlere nasıl icra edileceğinin kararlaştırıldığı operasyon toplantılardır. Çok gizli olduğundan bu kararlar dışarıya sızdırılamaz konuşulanlar toplantıya katılanlar arasında sır olarak kalır. Örgütün birimlerini yöneten üst düzey yöneticileri bu toplantılara katılabilir.

Gizli Haberleşme şekilleri olarak ise; yapı içerisinde faaliyet gösteren sözde imam / sorumlu olan şahısların askeri personel ile temas kurmak maksadıyla;

- Buluşma yapılacak yere il içinden / il dışından geldikleri,
- Genellikle faaliyet yürüttükleri illerden, örgütün katkısıyla Askeri Okulları kazandırdıkları değerlendirilen öğrenciler ile buluşmalar yaptıkları,
- Buluşmaların hafta sonları yapıldığı (Kafe, lokanta, sinema, ev vb. yerlerde),
- Buluşmaya gelen şahısların 25-30 yaş aralığında, üniversite öğrencisi veya mezunu olduğu,
- Kendilerine sol tandanslı şahısların görünümünü verdikleri,
- Takibe karşı aşırı duyarlı oldukları,
- Buluşma yapmaya geldikleri ilde kesinlikle GSM kullanmadıkları, irtibatlarını ankesörlü ve kontörlü telefonlardan şahısları veya şahısların ailelerini arayarak gerçekleştirdikleri,
- WhatSapp, Tic-Toc, Cacao Talk, ByLock, TrueCrypt ve Orbot isimli programları kullanarak haberleştiklerinin değerlendirildiği, Örgüt mensuplarının kullanmış oldukları "Bylock" programının deşifresiyle birlikte "Eagle" adlı programın kullanılması" şeklinde talimatlar verildiği bilgisi elde edilmiştir.
- Kod isim kullandıkları,
- Buluşmalardan sonra çoğunlukla aynı gün geri döndükleri şeklinde bilgiler elde edilmiştir.

İllegal Yöntemler (Kumpas, Tehdit, Rüşvet, Yolsuzluk, Sınav Soruları Çalma, Fuhuş vb.)

Abdülkadir SELVİ'ninde köşe yazılarında[50] değindiği gibi "Bylock ve Eagle" FETÖ'nün elemanları tarafından kullanılan en etkili iletişim yöntemleridir. FETÖ'cü yapılanma ByLock'u geliştirerek, şifreli sisteme dönüştürmüştür. Üç ayrı şifreleme sistemine sahip olan ByLock programına ancak bir kişinin referansı ile girilmektedir. ByLock programının arşivinin bulunması nedeniyle kullanıcılarının kimlik bilgilerine ve yaptıkları yazışmalara ulaşmak mümkün olmuştur. MİT'in ByLock programının şifrelerini kırdığını tespit eden FETÖ'cülerin, 2016 yılı Ocak ayından itibaren haberleşmelerini "Eagle" sistemi üzerinden yürütmeye başlamışlardır. Eagle programı laptop'lara ve sabit bilgisayarlara

[50] http://sosyal.hürriyet.com.tr/yazar/abdulkadır-selvi_615/bylock-ve-eagleda-yeni-gelişmeler-var_40278849

yüklenmektedir. Sinyal takibine yakalanmaması için cep telefonlarına indirilmemekte olup Eagle'de gerçek kimlik bilgileri kullanılmamaktadır. Ancak bir Eagle kullanıcısı diğerine kod adı ve kod numarası vermekte bu şekilde gizliliği sağlamaktadırlar.

Eagle sisteminin en önemli özelliği ise, FETÖ'cülerin yaptıkları görüşmeler kaydedilmediğinden arşive sahip olmamasıdır. Eagle programını çözen MİT, kod numaraları üzerinden telefon numaralarına ulaşabilmiştir.

ByLock ve Eagle ile ilgili;

Arşiv tutmayan kod adı ve kod numaraları ile kullanılması nedeniyle büyük ölçüde gizliliği esas alan, **'Eagle'** programını sadece FETÖ'cülerin kullanmadığı aynı zamanda PKK örgütünün de kullandığı tespit edilmiştir.

FETÖ'nün gizli haberleşme ağı çözülmesine rağmen darbenin öğrenilmemesinin sebebinin 17-25 Aralıktan sonra haberleşmelerini kesmişlerdir. Dolayısıyla MIT'in "Bylock'u" keşfederek çözmesi aşaması Mayıs 2016 ayını bulmuştur. Ancak FETÖ Ocak 2016 tarihinden itibaren "Eagle" sistemi üzerinden görüşmeye başlamıştır. Aradaki bu yaklaşık 4 aylık boşluk (Ocak 2016-Mayıs 2016) darbe girişiminin istihbaratını almayı engellemiş gözükmektedir. Eagle sisteminde sinyalin takip edilmemesi için sabit bilgisayar veya laptop kullanılmış ayrıca konuşmaları arşivlenmeden silebilen program yüklemişlerdir. Eagle sisteminde kod isimleri kullanmışlardır.

Fetullah GÜLEN'in yeşil haki renkli elbiseyle konuşma yapmasını darbe şifresi olarak kabul edilmiştir. "Eagle" Türkçe kelime anlamı "Kartal" yani havacı bir simgesini çağrıştırmaktadır. Darbenin vurucu gücü savaş uçaklarının simgesi olarak düşünüldüğünde darbenin şifrelerinin burada saklı olduğu bir gerçektir.

1.2.7. Dinler Arası Diyalog Söylemi

Dinler arası diyalog söylemi neredeyse FETÖ/PDY ile özdeşleşmiş bir kavramdır. Bunun nedeni bu örgütün, dinler arası diyalog çalışmalarının adeta tek İslam dünyasındaki tek muhatabı ve diyalogu üstlenmiş yegâne aktör olarak kendini öne çıkarmış olmasıdır.

Konunun uluslararası ilişkiler boyutu, diyalogun başlatıcısının ve kurucu ilk muhatabının Vatikan olmasıyla daha büyük kritik bir anlam kazanmaktadır. Vatikan bilindiği

gibi sadece Hıristiyanlığın en önemli teolojik merkezi değil aynı zamanda siyasal açıdan özerk bir devlettir. Bazı araştırmacılar Vatikan'ın sadece Hıristiyanlık açısından saygın bir dinsel mekân olmadığını, teo-politik işlevleri üstlenmiş bir Tanrı-devlet'i olduğunu, bu misyona göre yapılandığını ve çalışmalar yürüttüğünü ortaya koymuşlardır.[51] Bu bakımdan Vatikan'ın kendi içsel işleyişi bağlamında aldığı ve yayınladığı kararların (alınan her kararın yayınlanma zorunluluğu olmadığını bazı kararların mahrem olarak saklandığı hatırlanmalıdır.) Vatikan'ın teo-politik yapılanması göz önünde bulundurulduğunda, dinî olduğu kadar siyasal anlamları ve sonuçları bulunmaktadır. Vatikan'ın siyasal gücü ve teolojik saygınlığı düşünüldüğünde, bu konu daha da önem kazanmaktadır.

1.2.7.1. Dinler Arası Diyalog Düşüncesinin Tarihsel ve Teolojik Kökleri

Ortaçağ büyük dinler arasındaki rekabet, çatışma ve etkileşimlerin yoğun yaşandığı bir süreçtir. Bir dinin 'büyük' olması -teolojik ve felsefî tartışmalar kenarda tutulduğunda-büyük oranda onun güçlü devletler ve imparatorluklar tarafından sahiplenilmesine bağlı politik bir sonuçtur. Bunun yanında geniş kitlelerin kuşaklar boyunca bir dini benimsemesi ve yaşatması da oldukça önemli bir etkendir.

Hıristiyanlık ve Yahudiliğin İslam'a yönelik ilgisinin tarihi, İslam'ın doğuş dönemine kadar uzanır. Müslümanları da İslam dinin doğuşundan itibaren Yahudi ve Hıristiyan gruplarla ilişki ve iletişim kurmaya başlamıştır. İslam dininin Medine'de Hz. Muhammed'in liderliğinde daha da görünür bir yapıya kavuşması, İslamî literatürde Ehl-i Kitap olarak adlandırılan Yahudi ve Hıristiyanlarla olan rekabeti hızlandırmıştır. Kur'an-ı Kerim'de Ehl-i Kitap'a yönelik teolojik niteleme ve eleştiriler, kimi zaman yumuşak ve dengeli kimi zaman ise sert üslup, ilişkilerin farklı düzey ve şekillerde gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Ancak kısa zamanda İslam'ın Arap Yarımadasında tam bir hakimiyet kurarak çevre bölgelere yayılması, teolojik rekabetin siyasal, sosyal ve kültürel boyutlara ulaşmasına neden olmuştur.

Kurulan büyük Müslüman imparatorluklar (Emevîler, Abbasîler, Selçuklular, Endülüs Emevî Devleti, Osmanlı İmparatorluğu) ve devletler Yahudilik ve Hıristiyanlığın doğup geliştiği yerlerdeki iktidar ve nüfuz mücadelesini de geliştirmiş ve yaygınlaştırmıştır.

1.2.7.2. Reformasyon Dönemi

[51] Aytunç Altındal, *Vatikan ve Tapınak Şövalyeleri*, ss. 11-17, 68-75

Hıristiyanlık açısından büyük bir değişim ve dönüşüm anlamına gelen Reformasyon Süreci, teolojik açıdan bir kırılma noktası oluşturmuş ise de İslam'a bakışta bir değişim anlamına gelmemektedir. Hatta daha Reformasyon dönemi teologlarının İslam'a bakışta daha keskin oldukları ve sert bir üslup içinde oldukları görülmektedir. Örneğin; adı Reform ile özdeşleşen önemli teologlardan biri olan Martin Luther, İslam'ı açık bir sapkınlık ve politik bir tehdit olarak nitelemiştir. O eleştirilerini daha çok Türk algısı üzerinden yapmış ve Osmanlı-Türk yönetimini, Roma Katolik Kilisesi'nin yanlış uygulamalarını hesaba çekmek üzere gönderilmiş bir musibet ve 'Tanrı'nın cezası' olarak değerlendirmiştir.[52]

Batı'da bilim, sanat, felsefe ve düşünce alanında büyük dönüşüm anlamına gelen Rönesans döneminde, İslam dinine ve Müslüman topluluklara yönelik daha dengeli ve yumuşak yaklaşımlara da rastlanmaktadır.[53] Bu yumuşama sanat, estetik ve felsefe alanlarında eleştirel düşüncenin etkisiyle yaşanan farklılaşmanın, teolojik düşünce üzerindeki etkisinin yanında, Batılı devletlerin dünya siyasetine dair politikalarındaki değişimin de bir sonucudur. Ancak ülkeler arasındaki ilişkilerin, inançlardan çok çıkarlar üzerine kurulduğu düşünüldüğünde, Batı merkezli bakış açısının siyasetten ekonomiye, kültürden eğitime uzanan pek çok alanda genelde Doğu özelde ise Türk ve İslam dünyasına önyargılı baktığı görülmektedir. Nitekim 15 Temmuz günü darbe girişimi kahraman halkımız ve fedakâr kamu görevlileri tarafından püskürtüldükten sonra, Batılı ülkelerin, darbecilere karşı demokrasiyi savunan Türk halkına ve meşru yönetimine destek vermedikleri, aksine tüm evrensel ve hukuksal değerleri görmezden gelme pahasına, dolaylı da olsa FETÖ/PDY unsurlarının başını çektiği darbeci yapılanmanın yanında yer aldıkları gözlemlenmiştir.

1.2.7.3. Bir Proje Olarak Diyalog

Dinler arası diyalog konusunun modern Hıristiyanlık tarihi içinde izlediği süreç, Hıristiyan dünyası için oldukça önemlidir. Diyalog kavramının teolojik açıdan meşruiyeti 1962-1965 yılları arasında gerçekleşen Vatikan Konsili'nde oluşturulmuştur. Batılı araştırmacılar tarafından "XX. Yüzyılın en önemli dinî ve teolojik olayı" olarak nitelenen[54] ve 3 yıl kadar süren Konsil toplantıları sonucunda dinler arası diyalog çalışmalarının teolojik temelleri atılmıştır.

---

[52] Martin Luther, "On War Against Turk", *Works On Martin Luther*, v. 5, Albany, 1997, ss. 63-65
[53] Mustafa Alıcı, *Müslüman-Hıristiyan Diyaloğu,* s. 112
[54] Stephen B. Bevans, "Mission at the Second Vatican Council-1962-1965", s. 1, file:///C:/Users/mehmet/Downloads/54-629-1-PB%20(2).pdf, erişim tarihi: 03.12.2016

II. Vatikan Konsili'nin Hıristiyan olmayan dinler ve bu dinlerin bağlıları hakkında ortaya koyduğu bakış açısını yansıtan bir dizi doküman yayınlanmıştır. Bunlar arasında en önemli ve temel olanı "Kilisenin Hıristiyan Olmayan Dinlerle İlişkisi" başlığını taşıyan *Nostra Aetate* adlı metindir. Aslında dinler arası diyalog düşüncesi başlangıçta Vatikan tarafından Yahudilik eksen alınarak geliştirilmiştir. Ancak Vatikan'a bağlı kiliselerden ve Hıristiyan teolojisine bağlı düşünürlerden gelen tepki ve değerlendirmeler sonucunda diyalog kavramı Müslümanları da içine alacak şekilde genişletilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda konsil komisyonunun hazırladığı metin görüşülmüş ve 'Hıristiyan Olmayan Dinlerle İlişkiler Deklarasyonu' adı altında 28 Ekim 1965 tarihinde oy çokluğuyla kabul edilerek yürürlüğe sokulmuştur. Konsil'in kabul ettiği deklarasyon başta Yahudilik ve İslam olmak üzere önde gelen dünya dinlerinin mensupları ile diyalog kurulması teşvik edilmiş, Hinduizm ve Budizm de diyalog düşüncesine dahil edilmiştir.[55]

Nostra Aetate olarak bilinen doküman, dinler arası diyalog düşüncesinin temelini ve ilkelerini oluşturmaktadır. Belge insanlığın ortak sorunlarına dikkat çekilmiş, kilisenin insanları Hıristiyanlaştırma çalışmalarının tekrar gözden geçirmesinin gerekliliğine vurgu yapılmış, Hıristiyan olmayan dinlerde de hakikat ve doğrular bulunduğunu ve bunların İncil'e bir hazırlık olarak görülmesi gerektiği ifade edilmiştir.[56] Yeni bir misyon yöntemi olarak düşünüldüğünde dinler arası diyalog projesinin aşamaları ve varması tasarlanan sonuç şu şekilde özetlenebilmektedir: Hıristiyanlar, diğer dinlerden insanlarla karşılaştıklarında öncelikle teolojik tartışmalara girmeyecekler, aksine tüm insanlığı rahatsız eden küresel ve bölgesel sorunların çözümünde birlikte çalışmak üzere işbirliği içine gireceklerdir. Böylece dünya barışı, refah ve adaletin yerleştirilmesi gibi ortak insanlık sorunlarını çözerken oluşan diyalog sayesinde kendi inanç ve yaşam biçimlerini aktarma fırsatı bulacaklardır.[57]

Böylece Hıristiyan teoloji tarihinde ilk kez kurumsal olarak, Hıristiyan olmayan dinlere ve onların bağlılarına saygı gösterilmesi, onlarla diyalog içine girilmesi gerektiği düşüncesi resmîleşmiş oldu. Diğer yandan Katolik olmayan kiliselerin bir araya gelmeleriyle 1948 yılında oluşan 'Dünya Kiliseler Birliği' aynı amaçla 1967 yılında bit toplantı yaptı.

---

[55] Mahmut Aydın, *Monologdan Diyaloğa-Çağdaş Hıristiyan Düşüncesinde Hıristiyan-Müslüman Diyaloğu, ss. 90-92*

[56] *Nostra Aetate* metni için bkz. http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_decl_19651028_nostra-aetate_en.html. Başka bir konsil dokümanı olan *Lumen Gentium'*da da alınan kararlar desteklenmekte ve şerh edilmektedir. http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19641121_lumen-gentium_en.html, Erişim tarihi: 21.11.2016, saat: 14.22.

[57] *Nostra Aetate*, 2: 3

"Kandy Toplantısı" adı verilen bu toplantıda alınan kararlar '*Diğer İnançların Mensuplarıyla Diyalog Sürecinde Hıristiyanlar'* adı verilen bir bildirgeyle kamuoyuna ilan edildi. Bu bildirgede Dünya Kiliseler Birliği mensuplarını diğer dinlerden insanlarla diyalog kurmaya teşvik edilmiştir. Sonuçta Hıristiyan dünyasının iki büyük dinsel kurumu olan Roma Katolik Kilisesi ile Dünya Kiliseler Birliği neredeyse aynı tarihlerdeki toplantıları sonunda yayınladıkları bildirgelerle dinler arası diyalog çalışmalarının teolojik ve tarihsel zeminini oluşturmuştur.

Dinler arası diyalog çalışmalarının başlatılması kararının 28 Ekim 1965 tarihinde alındığı göz önünde bulundurulduğunda ve karar öncesinde ciddi anlamda teolojik tartışmaların yapıldığı düşünüldüğünde Hıristiyanlık (özellikle Vatikan tarafından temsil edilen Katolik Kilisesi) açısından diyalog konusunda kurumsal ve kuramsal hazırlıkların yapıldığı ve Vatikan'ın diyalog konusunda donanımlı ve bilinçli olduğu söylenebilir.

Konsilin aldığı kararı, Hıristiyan geleneği açısından Hıristiyan imanının, tarihsel ve toplumsal gelişmelerin gerisinde kalmasını önlemek amacıyla atılması gereken adımların tespit edilmesi anlamını taşımaktaydı. Somut olarak ta Hıristiyan kurtuluş düşüncesinin diğer insanları nasıl içine alacağına dair yorumlardan oluşmaktadır. Kararın gerekçesi aslında, hangi dine inanırsa inansın akıl ve vicdan sahibi her insanın anlayışla karşılayacağı ve destekleyeceği ortak kaygılara dayandırılmıştır. Hristiyan dünyanın Müslümanlarla olumlu ilişkiler kurması, dünya barışının güçlendirilmesi, açlık, savaş, eğitimsizlik, şiddet, terör, ayrımcılık vb. gibi sorunlarla birlikte mücadele etmenin, diyalogun asıl amacını oluşturduğu ifade edilmiştir.[58]

Bu bilgi ve belgeler ışığında bakıldığında, diyalog karşıtı çevrelerin dile getirdiği, başta diyalog kavramının gerçek anlamda diyalog sayılamayacağı, aksine kilisenin temel kuruluş amacı olan 'misyon' düşüncesinin yeni bir pratiği, çağa uygun bir yorumu olduğu yolundaki eleştirilerin yersiz olmadığı ihtimali kuvvet kazanmaktadır. Bu durumda diyalog, küresel dünyanın oluşturduğu yeni koşullar çerçevesinde kilisenin, özüne zarar vermeksizin kendini çağa uydurması, misyonunu dünyaya yeni yöntemlerle daha etkili biçimde anlatması anlamında *'yeni misyon girişimi'* olmaktadır. Nitekim diyalogu teşvik eden dokümanlarda, diyalog stratejisinin temel ilkelerine de dikkat çekilmiş ve diğer din mensupları ile diyalog

[58] Mahmut Aydın, "Dinlerarası Diyalog Yeni Bir Misyon Mu?", *İslâmiyat Dergisi*, c. 5, sayı 3, 2002, s. 45

kapsamında ortak ilişkiler kurulurken, Hıristiyan ilke ve inançlarıyla çelişmeyen değerler etrafında uzlaşılabileceği/uzlaşılması gerektiği ifade edilmiştir.[59]

Hıristiyanlığın teolojik ve kurumsal gelişimini inceleyen bazı araştırmacılar, Hıristiyan teolojik tasavvuru bağlamında diyalog ile misyon kavramları arasındaki gerilime dikkat çekmiş, diyalog ile misyonun bir arada olamayacağını eğer olursa bunlardan birinin diğerine üstün geleceğini dile getirmişler ve bir Hıristiyan'ın tercihinin sonunda ya misyon ya da diyalogdan yana olması gerektiğini belirtmişlerdir.[60] Nitekim diyalog kavramının kullanılması ve kilise tarafından teşvik edilmesi, Hıristiyan dünyada bazı teolojik tartışmaların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Hıristiyan olmayan din mensupları ile diyalojik ilişkiler kurulmasının Hıristiyan imanı açısından bir çelişki olduğunu ileri süren ve eleştiren çevrelere karşı, diyalogun Hıristiyan imanından vaz geçmek olmadığı aksine yeni şartlar ışığında misyonu yenilemek ve insanlara ulaşmanın ektili yollarını bulmak olduğu ifade edilmiştir. Papa II. John Paul, diğer din mensuplarıyla diyalog kurmanın aslında Kilise'nin asıl görevi olan İncil mesajını tüm dünyaya yayma amacının bir parçası olduğunu dile getirmiştir.[61]

Dinler arası diyalog konusunda Batılı çevrelerde farklı yaklaşımların bulunduğu gözlemlenmektedir. Diyaloğun Hıristiyan teolojisi ve misyonu açısından uygulamaz olduğunu ya da büyük dönüşümler gerektirdiğini düşünen bazı araştırmacılar, diyaloğun beraberinde getirdiği önemli bakış açılardan biri olan dinî çoğulculuk problemine dikkat çekmekte ve bunun, Hıristiyan kiliselere ve misyonerlere yönelik büyük bir meydan okuma anlamına geldiğini ifade etmektedirler. Kurtuluşa sadece İsa Mesih'e iman ve teslimiyet ile ulaşılacağını, bunun için de Mesih'e imanın açık şekilde ifade dilmesi gerektiğini, insanî amaçlarla kurulan diğer dinlerde iyi ve ahlaka uygun güzel özellikler bulunsa da, onların kurtuluşa ulaştıramayacaklarını savunan dışlayıcı yaklaşım sahiplerine göre diyalog mümkün değildir. Bunun yanında çoğulcu model, Mesih-merkezli yaklaşımın yerine Tanrı-merkezli bir yaklaşımı önermekte ve Hıristiyanlık dışındaki dinlerin de kurtuluşa ulaştıran yollar olarak kabul edilebileceğini savunmaktadır. Ancak bu son yaklaşım Hıristiyan teolojisinin temelini yok ettiği gerekçesiyle şiddetle eleştirilmektedir.[62]

Görüldüğü gibi Batı'da teoloji çevrelerinde dinler arası diyalog konusunda model arayışları devam etmekte ve farklı yaklaşımlar arasında Kilise'nin 'dışında kurtuluş yoktur.'

---

[59] *Nostra Aetate*, 3:3
[60] *Knitter, Paul F., "Diyalog ve Misyon", İslamiyât Dergisi,* c. 5, sayı 3, s. 73
[61] *Redemptoris Missio*, s. 55
[62] Dione Crafford, "Çok Dinli Bir Kontekste Misyon", ss. 253-262.

resmî görüşünün ağır bastığı bir tartışma yürütülmektedir. Hal böyleyken İslam dünyasında diyalog konusunda teolojik ve düşünsel bir hazırlık ve tartışma yapılmamış olmasına rağmen, fiilî durumdan vazife çıkarırcasına Fetullah Gülen'in harekete geçerek, sadece diyalogun Batı'daki teorisyenlerinin hesaplarını ve duyarlıklarını gözeten bir tutum içine girmesi, en azından bir 'oldu bitti!' havası yaratmak olarak görülmektedir.

Aydın, akademisyen ve düşünürler açısından bakıldığında diyalog kavram, süreç ve bakış açısı olarak olumlu anlamlar taşımaktadır. Farklı inanç ve ideolojilerin yer aldığı dünyada, insanlar arasında karşılıklı ilişki ve iletişimin güçlendirilmesi barış ve özgürlükten yana olan her insanın savunması gereken bir düşüncedir. İnsana saygı, düşünce özgürlüğü ve karşısındakini anlama ile fanatizm, ötekileştirme ve çatışmanın önüne geçilebilecektir. Bu nedenle dinler arası diyalog düşüncesinin akademi ve kültür çevrelerinde ardındaki teolojik ve politik amaçlar gizlenerek hümanist bir proje olarak sunulmuş olması diyalog konusunun sınırlı sayıda akademisyen ve aydın dışında genelde olumlu ya da hiç olmazsa nötr karşılanmasına yol açmıştır. Bu bağlamda bazı araştırmacılar, gerçek ve sahici anlamda diyalogun bireyler arasında olabileceğini bununla birlikte dinler arası diyalog kurulması düşünülüyorsa bunun da kendine özgü ilke ve çerçevesinin bulunduğunu dile getirmişlerdir. Hem bireysel hem de gurupsal, kurumsal diyalogta vaz geçilmez ilkesinin 'ötekini tanımak' olduğu, diyalogun bir misyonerlik faaliyeti olarak kullanılmasının bu temel ilke ile çatışacağı, diyalogun taviz verme ya da taviz koparma olarak görülmemesi gerektiği belirtilmiştir.[63]

Gerek felsefî gerek kültürel anlamda 'diyalog' kavramı, farklı inanç, düşünce ve yaşam tarzından insanların ya da gurupların şiddete başvurmaksızın açık ve dürüst bir biçimde kendilerini ifade etmeleri, bunu yaparken de karşısındakini anlamaya çalışmasını anlatır. Bu genel anlamıyla diyalog, akıl ve vicdan sahibi her insanın sempatik bulacağı ve destekleyebileceği bir düşünce olduğu söylenebilir.

Din alanında ise diyalog kavramı en naif anlamda, dinsel çatışmaların ötesine geçerek insanlığın ortak sorunlarının birlikte çözülmesi anlamına gelmektedir. Dinî ve teolojik çatışmaların askıya alınarak ya da ötelenerek din, inanç, kültür ve ırk farkı gözetmeksizin tüm insanların üzerinde birleşebileceği ortak değerler ışığında küresel ve bölgesel sorunlara çözüm bulmak için çalışmak, dünyanın bir ihtiyacıdır. Böylece dinin gücüne dayanarak terör, açlık,

[63] Süleyman Turan& Yakup Çoştu, "Hz. Muhammed Bir Diyalog Modeli Olabilir Mi?", s. 95

kadının statüsü, cehalet, sömürü, fanatizm vb. gibi dünyada yaşanan küresel sorunların çözümlenebileceği umudu beslenmiştir.

Ancak dinler arası diyalog düşüncesinin, dünyaya açıklananın ötesinde özel politik ve teolojik amaçlar taşıyan bir proje olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının, Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması'yla ilgili, örgütün elebaşı Fetullah Gülen'in de arasında bulunduğu 73 şüpheli hakkında hazırladığı Çatı İddianame'de *"toplumları İncil'e göre yeniden inşa etme ve kültürlere girme bir diyalog süreci içerisinde gerçekleştiği"* belirtilmiş ve *"ökümenik diyalog kavramının bütün insanları ortak bir dini tecrübe fikri temelinde birleştirme düşüncesi"* olduğuna dikkat çekilmiştir.[64]

1.2.7.4. FETÖ'nün Diyalog Arzusu ve Politikası

Önemle belirtilmelidir ki, FETÖ/PDY'nin çekirdek kadrosu diğer pek çok ulusal, dinî ve hümanist konuda olduğu dinler arası diyalog konusuna da araçsal bir mantıkla yaklaşmış, diyalog çalışmalarının örgüte ulusal ve küresel ölçekte sağlayacağı güç ve ayrıcalığı hedeflemiştir. Bu çerçevede Batı toplumlarında kurgulanan İslamofi, cihadist İslam, İslamî radikalizm gibi kavramları sorumsuzca bir kaldıraç olarak kullanmıştır. Böylece Batılı güçlerin beklenti ve politikalarına uygun ılımlı İslam'ın kendisi tarafından temsil edildiği izlenimini uyandırmıştır.

Duyarlı her insanın yerinde ve gerekli bulacağı bu olumlu ve yararlı girişimin, bazı gruplar ve kişiler tarafından da istismar edilebildiği görülmektedir. Konunun ve kavramın çekiciliği, kötü niyet taşıyanların istismar arzularını kamçılamıştır. Nitekim diyalog kavramının da FETÖ/PDY tarafından böyle bir akıbete uğratıldığı görülmektedir. Kavramın çekiciliği, karara ve projeye dönüştürülmeye uygun olması, bunu ilk başlatan tarafların yapısal özellikleri (Vatikan, Dünya Kiliseler Birliği) düşünüldüğünde, örgütün dinler arası diyalog projesinin gönüllü bir parçası olmak için neden erken davrandığı ve aşırı istekli olduğu konularında ciddi kuşkular oluşmuş ve bunun sadece iyi niyete dayalı bir adım olmadığı yolunda soru işaretleri belirmiştir.

Öte yandan reel politik ve toplumsal açılardan bakıldığında diyalogun, dinler arasında değil, dindarlar arasında gerçekleşen bir süreç olduğu açıktır. Bu nedenle dinler arası diyalog kavramı, o dinlere inanan bireyler ve kitleler arasında, onların meşru ve saygın temsilcileri

[64] *Çatı İddianame*, s. 375, 376

tarafından üstlenilen ve yürütülen açık ve şeffaf bir süreç olduğu anlaşılmaktadır. Oysa FETÖ lideri her zaman ve her davranışında görüldüğü gibi, dinler arası diyalog konusunda da bir tür gizlilik ve takiyye politikası izlemiş, fiilî durumdan vazife çıkararak adeta İslam dünyasının tek başına temsil eden bir otorite olarak öne çıkmaya çalışmıştır. Bu faaliyetin örgüt açısından, küresel bir aktör olma, küresel ölçekte edinilen ilişkiler üzerinden ülkemizde devlet ve toplum üzerindeki ağır bir vesayet kurma amacıyla ilişkili olduğu açıktır. Dinler arası diyalog çalışmalarında İslam dinini ve Müslümanlarını tek başına temsil etmesinin örgüte büyük bir güç ve hareket alanı kazandırması hedefi gözetilmiştir. Diyalog projesi, örgütün belirlediği yeni ve bir üst düzey örgütlenme aşamasında kullandığı etkili bir taktik ve stratejidir.[65]

Esasen her alanda yegâne aktör olma arzusu oldukça belirgin olan FETÖ lideri, dinler arası diyalog çalışmalarının, önünde geniş alanlar açacağını ve uluslararası toplum nezdinde özellikle de Hıristiyan-Yahudi dünyasında kendisine güçlü bir meşruiyet sağlayacağını fark etmiştir. Gerek FETÖ liderinin Papa'ya yazdığı mektubun söylemsel-içeriksel analizi, gerek sonraki süreçte örgüt tarafından gerçekleştirilen diyalog adına faaliyetler, diyalog çalışmalarına hangi düşünce ve beklentilerle katıldıklarını ortaya koymuştur. Bu kaygıların yerli, millî, İslamî hassasiyetler olmayıp Batılı küresel teolojik, politik ve finansal güçlerin amaçlarına 'hizmet' etme arzusu olduğu gözlemlenmiştir. Nitekim bu projenin bir parçası olmayı açıkça ilan ettiği tarihten itibaren örgütün önünün açıldığı, küresel ölçekte desteklendiği, yurt dışında pek çok ülkede okullar, dernekler, vakıflar vs. açtığı olguları bu düşünceyi desteklemektedir. Dinler arası diyalog, Fetullah Gülen için o çok eleştirdiği ve hatta zaman zaman hicap duyduğu Müslüman kimliğinden uzaklaşmak, diğer dinlerin himayesine sığınmak ve onların amaçlarına gönüllü hizmetkârlık yapmak için vaz geçilmez bir araç işlevi görmüştür.[66]

Mektupta İslam'ın yanlış anlaşılan ve tanınan bir din olduğunu, bunda da en çok Müslümanların suçlanması gerektiğinin belirtildiği mektupta dikkat çeken en belirgin özellik, Papalık tarafından açıklanan diyalog misyonun bir parçası olmaya dair aşırı isteklilik ve sürekli olarak bunu vurgulayan abartılı tevazudur.[67] Oysa politik, kültürel, teolojik vs. her türden diyalogun temel şartı, gerçeklere dayanmasıdır. Taraflardan birinin kendi ilke ve gerçeklerini feda etmeye hazır bir tutum içine girerek, diğer tarafın bakış açısı içinde

[65] *Çatı İddianame*, s. 380
[66] *Çatı İddianame*, s. 368
[67] Nurettin Veren, *FETÖ-İsimlerle ve Belgelerle 1966-2016*, ss. 67-69

konumlanması, diyalog olarak nitelenemez. Diyalog birbirlerinden farklı özellikler taşıyan iki tarafın, kendi kimliklerinden vazgeçmeksizin birlikte gerçekleştirdikleri çözüm arayışıdır. Çözümün gerçekçi ve kalıcı olabilmesi, her iki tarafın da ilke ve duyarlılıklarının göz önünde bulundurulmasına bağlıdır. Taraflardan birinin diğer tarafın görüş ve düşünceleriyle aşırı biçimde özdeşlik kurması ve onun bakış açısı içinde mazoşistçe erimeye çalışması, iddia edildiği gibi diyalog değil kölelik arayışından başka bir şey değildir. FETÖ kendi onursuzluğunu ve kişilik bozukluğunu en hastalıklı biçimde dinler arası diyalog çalışmalarına yansıtmış, Müslümanlardan söz ederken olanca hırçınlığını ve haşinliğini kuşanırken, diğer dinlere yaklaşırken, normal bir akıl ve vicdan tarafından anlaşılamaz biçimde uysal, anlayışlı, mürai bir tutum sergilemiştir. İslam dininin ve Müslümanlarının haklarını ve onurlarını savunmak yerine, sürekli olarak bunları eleştirmiş ve zan altında tutmuştur.

Görüntüsel olarak taşıdığı Müslüman kimliğinden ve değerlerinden utanan bir zihinsel görüntü sergileyen FETÖ lideri, dinler arası diyalog çalışmaları altında Müslüman camia arasında benzer yaşadığı eziklik duygusunu ve aşağılık kompleksini yaymaya çalışmıştır. Tüm bunlar Fetullah Gülen'in, Papa'ya hitaben yazdığı mektubunda sarf ettiği *"...tahakkuk edişini görmeyi arzu ettiği ve en mütevazı yardımlarını sunmak üzere geldiği... misyonun bir parçası olmak..."* sözleriyle gerçekte neyi amaçladığını gözler önüne sermektedir. Vatikan'ın tek başına kararlaştırdığı, açıkladığı ve uygulamaya koyduğu ve aslında misyonun yeni bir yorumu olarak gördüğü dinler arası diyalog çalışmaları, ortak değerler aramak adına İslam inancının teolojik dönüşüme uğratılması (tahrif) şeklinde işletilmeye çalışıldığı görülmektedir.[68]

1.2.7.5. FETÖ/PDY'nin Dinler Arası Diyalog Bağlamındaki Faaliyetleri

Dinler arası diyalog çalışmalarında kendisini yegâne ve yetkin temsilci olarak gören FETÖ'nün bu konuda kuramsal ve pratik çalışmalara ağırlık verdikleri görülmüştür. Kendilerine ait ya da yakın yayın organlarında (Gazete, dergi, TV) diyalog konusuna İslam teolojisi ve tarihi açısından bir meşruiyet ve anlam kazandırmaya yönelik çalışmalar arttırılmıştır. Bu çerçevede örgütün yayın organı olarak bilinen Zaman Gazetesi'nde de dinler arası diyalog projesini destekleyici içerikte yazılar yayaınlanmaya başlamıştır. Örneğin bir köşe yazısında diyalogun teolojik temellerinin araştırıldığı ve İslam ile diğer dinler (özellikle Hıristiyanlık arasında) ortak inanç unsurları bulunduğunun iddia edildiği görülmektedir:

[68] *Olağanüstü Din Şûrası Kararları-Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY*, Ankara, 2016, s. 31

"Ehl-i kitapla temel noktalarda birlikteyiz. Daha meşhur ifadesiyle amentüde ittifakımız vardır. Garip olan şudur ki, ittifak ettiğimiz amentüyü öne geçirmiyor da, ihtilaf ettiğimiz teferruatı ileri sürüp mutlak küfre karşı dayanışmamıza engel olarak görüyoruz. Halbuki temelde ittifak varken, teferruattaki ihtilaflara takılıp kalmak makul değildir."[69]

FETÖ lideri ve çevresi 1995 yılından itibaren "Diyalog ve Hoşgörü" adı altında yürütülen yeni bir sürece dahil olmuşlardır. Bu süreçle birlikte FETÖ liderinin ve çevresinin söylemlerinde ve eylemlerinde radikal bir dönüşüm söz konusu gözlemlenmiştir. Bu dönüşüm sürecini yapıya ait Zaman Gazetesi'nin manşetlerinden izlemek mümkündür. Dinler arası diyalog projesine dahil olmadan önce söylemlerinde dinî ve millî kaygıları net biçimde ifade eden örgütün Papa'ya mektup olayından sonra tanınmayacak düzeyde değiştiği görülmektedir.

1.2.7.6. Değişim Öncesi Söylemler

"Papa yine sahnede..." (Zaman, 22 Nisan 1990)

"Vatikan ve İngiltere Tarsus'u ABD Patrikhane'yi Merkez yapmak istiyor." (Zaman, 17 Haziran 1990)

"Patrikhane entrika peşinde... İstanbul'a gelen Yunan milletvekilleri hezeyan kustu: Patrikhane İstanbul'da mahpusmuş." (Zaman, 18 Haziran 1991)

"Hıristiyan teşkilatlarının Müslümanlara yönelik çalışmaları endişe ile takip ediliyor. İslam Dünyası'nda Hıristiyanlık atağı…" (Zaman, 31 Ekim 1991)

"...Bizans Hayali: "Bir yıl önce kararlaştırılan ve adım adım hayata geçirilen bu plana göre l- Ortodoks dinine mensup Sırp milletinin devleti olan Sırbistan kurulacak 2- Hıristiyan halkların tarihlerinin, törenlerinin tanınmaları için yoğun faaliyetler yapılacak 3- Ortodoks-Hıristiyan ittifakı ile başkentin İstanbul olacağı Büyük Bizans İmparatorluğu kurulacak." (Zaman, Ekim 1991)

"PKK-Hıristiyan işbirliği..." (Zaman, 25 Şubat 1992)

---

[69] *Ahmed Şahin, "Ehl-i kitapla amentüde ittifakımız var!", 17 Nisan 2000 Pazartesi tarihli Zaman Gazetesi*

”Maddi vaatlerle diyalog kurdukları çocukların beyinlerini yıkamaya çalışıyorlar.” (Zaman, 24 Temmuz 1992)

”Kiliseden sinsi tuzak: İslamî değerlere saygılı görünerek Müslümanlara Hıristiyanlığı anlatacaklar.” (Zaman, 9 Haziran 1993)

”Patriğin cihan rüyası: Gazetemizin sempozyumu izlemesine yasak getiren Fener Rum Ortodoks Patriği Bartholomeos: ‘Rum Fener Patrikhanesi ekümeniktir.’ dedi.” (Zaman, 25 Eylül 1995)

”Çift başlı kartal bulunan Bizans bayrakları ile süslenen Patmos Adası'ndaki kutlamalarda, Patrik Bartholomeos, Sırp Ortodoksları temsilcisi Eirineos'a plaket verdi.” (Zaman, 27 Eylül 1995)

“Patrikhane Lozan'ı zorluyor. Bartholomeos ve beraberindeki 13 patrik Türnepa Yönetim Kurulu Başkanı Rahmi Koç"un verdiği yemeğe katıldı.” (Zaman, 22 Eylül 1995)

1.2.7.7. Değişim Sonrası Söylemler

“Vatikan'dan sıcak mesaj...” (Zaman/17 Nisan 1996)

”Patrik Bartholomoes ve F. Gülen Hocaefendi toplumsal barışın önemini vurgulayan konuşmalar yaptılar.” (Zaman, Ekim 1996)

”Medeniyetler arası diyalog için ilk adım; Fener Rum Patriği Bartholomoes konuşmasının ardından, F. Gülen'e bir hediye takdim etti.” (Zaman, 2 Ekim 1996)

“Vatikan'da uzlaşma zirvesi.” (Zaman, 9 Şubat 1998)

”F. Gülen Hocaefendi, İslam ve Hıristiyan dünyasını temsilen "Dinler Arası Diyalog" çerçevesinde Papa 2. Jean Paul ile yarım saat görüştü. Bartholomoes: Bol ürün bekliyoruz.” (Zaman, 10 Şubat 1998)

”Yunanistan'dan gelen 45 delegenin iştirak ettiği toplantıya Fener Rum Ortodoks Patriği Bartholomoes de katıldı. Patrikten hoşgörü mesajı.” (Zaman, 19 Şubat 1998)

“Ehl-i Kitap iftarda. İftara Rum Ortodoks Patriği Bartholomoes'un yanı sıra, Ermeni Ortodoks Patriği Mutafyan, İstanbul Musevi Hahambaşısı David Aseo... katıldı.” (Zaman, 24 Aralık 1998)

“F. Gülen'in başlattığı diyalog çalışmaları sürüyor. Gülen önceki gün İstanbul'da Yahudi Örgütleri Başkanları Konferans Heyetini kabul etti.” (Zaman 10 Mart 1998)

”F. Gülen ile Papa görüşmesi önemli bir olaydır.” (Zaman, 12 Nisan 1998)

”Zaman'a özel açıklamalarda bulunan Protestan Kiliseleri Birliği İslam Dünyası ile İlişkiler Başkanı...” (Zaman, 30 Kasım 1998)

”Harran'da Semavi Dinleri bir araya getirecek İlahiyat Okulu açılmasının, hoşgörü ve uzlaşmaya katkı sağlayacağı vurgulandı.” (Zaman, 15 Şubat 1998)

Zaman Gazetesi’nin manşetlerinin kronolojik incelenmesi, örgütün Dinler arası diyalog konusundaki keskin düşünce ve politika değişikliğini açıkça ortaya koymaktadır.

1.2.7.8. Diyalog ve İbrahimî Dinler Vurgusu

Dinler arası diyalog çalışmaları sürecinde İbrahim peygambere vurgu yapılarak “İbrahimî Dinler”in birliğinden söz eden bir söylem kullanıldığı görülmüştür. Üç büyük ilahî din tarafından saygın kabul edilen ve ortak bir değer olarak görülen Hz. İbrahim üzerinden bir dinler arası birlik düşüncesi vurgulanmıştır. Aslında bu yaklaşım, Vatikan tarafından benimsenen teolojik görüşün bir ifadesi olarak kullanılmıştır. Buna göre “Müslümanlar da İsa’nın kurtarıcılık planında yer almakta”dır.[70] Müslümanları diyalogun tarafı ve muhatabı haline getirmenin, teolojik keskinliklerini yumuşatarak uzlaşıya açık kılmanın yolu olarak ‘İbrahimî dinler’ söyleminin öne çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Şu halde İbrahim peygambere vurgu yapmak, dinler arası diyalog projesi açısından ortak bir teoloji altında buluşmanın ötesinde, Müslümanları uzlaşıya ve dönüşüme açık hale getirme yöntemidir. Diyalogun derin hedefleri bağlamında hissettirilen ‘ortak din-ortak teoloji’, İslam inancının temel ilke ve değerlerinin revize edilmesi ve dönüştürülmesi sonucu oluşturulacaktır.

[70] Aytunç Altındal, *Vatikan ve Tapınak Şövalyeleri*, 205 vd.

Müslümanlar açsından Hz. İbrahim son derece saygın ve çarpıcı bir kişiliktir. Kur'an-ı Kerim'de Hz. İbrahim'den söz edilen çok sayıda pasaj vardır. Bunlar topluca değerlendirildiğinde öz olarak şunlar söylenebilir:

- Hz. İbrahim pagan-müşrik-putatapan bir kimse değildi. Putperestliğin yaygın olduğu bir toplumda tevhit inancına göre yaşamış ve bunun mücadelesini vermiştir.
- O, kişisel deneyimi ve düşünsel gayreti sayesinde evrenin yaratıcısının tek bir Tanrı olduğu sonucuna varmıştır.
- Hz. İbrahim Yahudi ya da Hıristiyan değildi; O Allah'a yönelmiş bir Müslümandı.
- Hz. İbrahim, oğulları İshak ve İsmail aracılığıyla Yahudilerin ve Arapların ortak atası olmasının yanında seçilmiş bir peygamber olması yönüyle güçlü bir teolojik figürdür.

Bu temel veriler ışığında Müslüman geleneğinde Hz. İbrahim'e dair açık ve net bir tablo oluşmuştur. Bozulmuş dinî geleneklerin ötesinde saf ve tutarlı bir kişiliği temsil eden Hz. İbrahim'in adı dinler arası diyalog çalışmalarında kullanıldığında Müslümanların zihninde bu olumlu anlam canlanmaktadır. Ancak 'İbrahimî dinler' kavramı bu anlamın dışında hatta karşısında dinlerin sentezlendiği bir figür olarak kullanılmıştır. Bu kavram üzerinden gerçekleştirilen algı çarpıtmalarının, dürüst ve açık bir diyalog değil bir tahrif anlamına geldiği anlaşılmaktadır.

Her zaman daha duyarlı, hassas ve bilinçli bir dindarlık iddiası ya da talebi içinde olan ve bu nedenle de olağan Müslüman dindarlığını beğenmeyen FETÖ söyleminde, İslam'ın temel ilke ve değerleri üzerinde bir hassasiyet ve koruma davranışına rastlanmamaktadır. Aksine İslam'ın temel taşlarını yerinden oynatacak ve yapısını bozacak cüretkâr girişimler gözlemlenmektedir. Açık biçimde görülmüştür ki, başından bu yana FETÖ/PDY lideri dinler arası diyalogu, en bencil anlamıyla 'kişisel' algılamış ve kişisel götürmüştür. Bu çalışmaların kendi örgütüne Batılı çevreler gözünde kazandıracağı itibar ve meşruiyet uğruna, Müslüman dünyasının temel sorunlarını ve duyarlılıklarını gündeme getirmekten kaçınmasının yanında daha da kötüsü İslam'ın teolojik tasavvurunun dönüştürülmesine öncülük etmeye soyunmuştur. Nitekim Diyanet İşleri Başkanlığının FETÖ konulu raporunun "FETÖ/PDY Dinler Arası Diyalog Adına Din Mühendisliği Yapan ve Kelime-i Tevhidi Parçalayan Bir Harekettir" başlığı altında, İslam inancı açısından kabul edilemez bu yaklaşıma dikkat

çekilmekte[71] *ve "Ancak diyalog adına ortak bir dinî teoloji veya dinî kültür birliği oluşturma çabası kabul edilemez. Hele bunun için kelime-i tevhid parçalanarak Hz. Muhammed'in risaleti görmezden gelinerek bir ilişki geliştirilemez. Böyle bir tutuma dinî açıdan onay vermek mümkün değildir. İslam'ın mümini olmak ancak Kelime-i Tevhid'in bütününe iman ve ikrar ile gerçekleşir."*[72] denilmektedir.

Bu aymazlığın en ileri aşamasını, İslam inanç sisteminin Tevhit'ten sonra ikinci temel ilkesi olan Nübüvvet/Peygamberlik inancına yönelik tahrif girişimleri oluşturmaktadır. FETÖ/PDY liderinin yazılarında ele aldığı, özel-genel konuşmalarında ise daha keskin biçimde dile getirdikleri, dinî-teolojik açıdan tahrif girişimi niteliği taşımaktadır. Allah'a iman etmenin yeterli olduğu, Hz. Muhammet'in peygamberliğinin sorun edilmemesi gerektiği yolunda söylemlerde bulunması (*Muhammedun Rasûlullah* demese bile *Lâ ilahe illallah* diyeni kucaklayacağını söylemiştir.[73]) Müslüman kamuoyunu incitmiş[74] ve büyük rahatsızlıklara yol açmıştır.

Kısacası Fetullah Gülen'in dinler arası diyalog projesine, genelde Müslümanların özelde de milletimizin yararına olacak duygu ve düşüncelerle dahil olmadığı, aksine ülkemiz ve Orta Doğu üzerinde hesapları olan küresel güçlerin bir partneri olmaya ve böylece güç ve itibar devşirmeye çalıştığı anlaşılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu büyük lider Mustafa Kemal Atatürk'ün *"...şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler."* sözleriyle dikkat çektiği tehlikeli bir durum ile karşı karşıya olduğumuzun bilinmesi büyük önem taşımaktadır.

1.2.7.9. Diyalog Uğruna İslam İnancının Tahrif Edilmesi

Her din gibi İslam dininin de kendine özgü inanç ilkeleri bulunmaktadır. Bu inanç ilkeleri, mezhebi ve meşrebi ne olursa olsun genel olarak tüm Müslümanlar tarafından tartışmasız olarak kabul edilir. İslam inancı açısından Hz. Muhammed'in, Allah'ın son peygamberi olduğu ilkesi tevhit inancının ayrılmaz bir parçasıdır. Bu iki ilkeyi birbirinden ayırarak diğer din mensuplarıyla diyalog ya da farklı adlar altında ilişkiler ve birliktelikler kurma düşüncesi, İslam tarihinde benzeri görülmemiş bir sapmadır. Vatikan dokümanlarında, Hıristiyan cemaate hitaben, Müslümanlarla diyalog kurulurken Hıristiyanlığın temel

[71] *Olağanüstü Din Şûrası Kararları-Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY*, s. 67
[72] *Olağanüstü Din Şûrası Kararları-Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY*, s. 31
[73] *Çatı İddianame*, s. 64
[74] *Olağanüstü Din Şûrası Kararları-Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY*, s. 63

ilkelerinin tartışma dışı tutulacağı, bunlar dışında kalan ilke ve değerler üzerinde uzlaşı aranacağı belirtilmiş iken, FETÖ/PDY'nin diyalog söylemindeki Hz. Muhammed'in peygamberliği ilkesini belirsizleştirme ve önemsizleştirme çalışılmaları, örgütün sınır, ilke ve değer tanımazlığına dair çarpıcı bir kanıt niteliği taşımaktadır. Kendini dinî amaçlar doğrultusunda faaliyet gösteren 'hizmet hareketi' olarak tanımlayan FETÖ/PDY'nin, her şeyden önce ve herkesten çok Müslümanların ortak değeri olan Hz. Muhammet konusunda daha duyarlı ve saygılı davranması ve peygamberimizi teolojik pazarlık konusu yapmaktan şiddetle çekinmesi gerekirdi. Ancak FETÖ/PDY'nin bu en temel ve yüce kavramı bile araçsallaştırdığı, Batılı çevreler nezdinde güç ve itibar elde etmek için İslam inancının temel taşlarıyla bile oynamaktan çekinmediği, buna karşılık Batı dünyasının haksız görüş ve uygulamalarına yönelik bir itiraz ve eleştiri geliştirmediği görülmüştür. Kendini İslam'a hizmet etmeye adamış fedakârlık iddiasındaki dinî önderlerden beklenen şey, İslam'ın değerlerini ve Müslümanların haklarını, diyalog adı verilen çalışma ve faaliyet ortamlarında açık, dürüst ve onurlu biçimde temsil etmek ve açıkça dile getirmektir.

Oysa Fetullah Gülen *"FETÖ/PDY batılı kamuoyunun ilgi ve desteğini sağlamak, medeniyetler çatışması tezine karşı duyarlılık üretme adına 'Dinler arası diyalog' ve 'ılımlı İslam' diyerek şaibeli girişimler başlatmış, pek çok sırlı ve gizemli ilişkiyle uluslararası dünyada Müslümanların aleyhine oluşturulan karanlık projelerin bir parçası olmaktan çekinmemiştir."*[75]

Uzunca bir süre örgüt içinde önemli konumlarda kritik görevler üstlenen ancak sonra ilişkisini kestiğini dile getirenlerin ortak görüşü, FETÖ liderinin abartılı mütevazi görüntüsünün ardında sınır ve ilke tanımaz derecede güçlü bir otorite düşkünlüğü ve meşhur arzusunun yattığını, bu çerçevede kelime-i tevhitten Hz. Muhammet'i çıkarmayı düşünecek kadar ileri gidebildiği gözleminde bulunmuşlardır.[76]

Düzenli periyodlarla Hz. Muhammet ile görüştüğünü ve O'ndan bilgi ve talimatlar aldığını ileri süren FETÖ/PDY liderinin, aslında peygamber sevgisi ve bağlılığı en üst seviyede olması beklenirken, dinî duygusu çok güçlü olmayan sade Müslümanların bile kabul edilemez bulup şiddetle reddedeceği bir düşünceyi savunması, küresel güçlerin onayını ve desteğini elde etmek için örgüt liderinin ne düzeyde esneyebileceğini ve taviz vereceğini göstermesi bakımından ibret vericidir.

---

[75] *Olağanüstü Din Şûrası Kararları-Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY,* s. 67
[76] Nurettin Veren, *FETÖ-İsimlerle ve Belgelerle 1966-2016*, s. 82

Dinler arası diyalog çalışmalarında dikkat çeken önemli çarpıklıklardan bir başkası da, FETÖ'cü diyalog söyleminin, sürekli Müslümanları suçlaması[77] ve yaşanan kötülüklerin sorumluluğunu daima Müslümanlara yüklemeye çalışmasıdır.[78] Zaman zaman Batı dünyasında ortaya çıkan özeleştirilerde Türk ve İslam dünyası ile ilişkilerde Batılı ülkelerin hataları ve yanlış uygulamalarına yer verilmektedir. FETÖ/PDY'nin ise İslam dünyasına bakışında içselleştirilmiş kaba bir oryantalizm eğilimi gözlemlenmektedir. Adeta sömürgeci gözüyle Türk ve İslam dünyasına bakan FETÖ lideri diyalog çalışmalarını kendini küresel bir aktör olarak konumlandırmada bir araç gibi kullanmaya çalışmıştır.

Dinî entelektüelin bir dinî gurubun hayatındaki önemine dikkat çeken bazı araştırmacılar, dinî entelektüel kavramından rahiplik ya da klerjik (belirli bir din adamı sınıfına mensup kişilerin oluşturduğu) sınıfı anlamamak gerektiğini, dinî entelektüelin asıl görevinin dinî-teolojik inanç ve değerleri taşımak olduğunu belirtmişlerdir.[79] Bu durumda dindarlar arasındaki ilişkilerde dinî entelektüelin yapıcı ve temsil edici işlevi daha da önemli olmaktadır. Oysa FETÖ'nün dinler arası diyalog çalışmalarındaki işlevinin ne olduğu araştırıldığında, dinî entelektüel ya da din adamı-ruhban kategorilerinden herhangi birine uymadığı görülmektedir. O sanki küresel dünya düzeninin dayattığı değerler ve öncelikler doğrultusunda yüce İslam dinini dönüştürmeye çalışan ve bunu yaparken de 'İslam'ı özüne uygun biçimde tanına ve tanıtma' gerekçesine dayanan bir transformer/dönüştürücü gibi davranmıştır.

1.2.7.10. Ilımlı İslam Projesi

FETÖ örgütü ülke içinde sürdürdüğü örgütsel yapılanmasını belirli bir aşamaya getirdikten sonra, dünyaya açılmaya ve küresel bir aktör olmaya karar vermiştir. Bunun en önemli nedenlerinden biri, örgüt lideri olan Fetullah Gülen'in doymak bilmeyen iktidar ve hükmetme arzusudur. Gülen, bu arzusunu ustalıkla gizlemiş ve "İslam'a ve insanlığa hizmet etmek" sloganı ile de meşrulaştırmıştır. Ilımlı İslam kavramı, politik ve teolojik düzlemde şiddet, sertlik yanlısı olmayan esnek, uzlaşı ve diyaloğa açık bir din anlayışını tanımlamak üzere kullanılmaktadır. Daha da açık bir anlatımla, cihat ve terör gibi yöntemlere karşı olan, bu yöntemlerin İslam'a ve Müslümanlara zarar verdiğini ileri süren, İslam'ın imajını dünyada kötü gösteren, İslam'ı ılımlı bir dille, kültür, sanat ve düşünce ürünleri üzerinden tanıtmanın

---

[77] *Olağanüstü Din Şûrası Kararları-Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY*, s. 56
[78] *Çatı İddianame*, s. 368
[79] W. Montgomery Watt, *Dinlerde Hakikat-Sosyolojik ve Psikolojik Bir Yaklaşım*, s. 126

doğru olduğunu savunan yaklaşımdır. Yakın siyasî tarihimizde ılımlı İslam tartışmalarının gündeme geldiği ve yetkililer tarafından *"İslam'ın ılımlısı-radikali olmaz. Biz her türlü dinci yaklaşıma karşıyız."* tarzında bir politika izlendiği bilinmektedir.

Ilımlı İslam'ın proje olmasa da bir eğilim niteliğiyle oluşmasında, ülkemizdeki ve Ortadoğu'daki İslamcı çevrelerin yaşadığı tecrübelerin bir etkisi vardır. Özellikle Türkiye'nin sahip olduğu demokrasi ve özgürlüklere dair kazanımların yanında Anadolu coğrafyasına özgü İslam anlayışının yapısal özellikleri, İslam'ı şiddet ve terör değil de sevgi, özgürlük ve uzlaşı ilkeleri ekseninde anlama ve yaşama geleneğinin de payı büyüktür.

Ancak bunların dışında yer almayı hak edecek düzeyde özel bir tasarım olduğu anlaşılan 'ılımlı İslam' projesini anlamak için stratejik akla ihtiyaç duyulduğu açıktır.

15 Temmuz hain darbe girişiminde parmağı olduğu düşünülen ve olay sürecinde çokça adı geçen Amerikalı strateji uzmanı ve İslam-Ortadoğu üzerinde pek çok çalışmaları bulunan Graham E. Fuller üzerinde durmak gerekir. 'İslamsız Dünya' tanımlamasını tıpkı 'Ilımlı İslam' gibi ilk defa kullanan Graham E.Fuller olmuştur.[80] Her ne kadar Fuller kitabında bu kavramı Orta Doğu'da olan bitenler hakkında İslam'ı aklamak için kullanmış görünse de eserinde Ilımlı İslam ile gerçekleştirilmek istenen düzenin gerçek anlamı olarak kullanılmaktadır.[81] Varşova Paktı'nın tasfiye edilmesinin ardından düşmansız kalan NATO'nun kendine yeni düşman olarak İslam'ı ve Müslümanları seçtiği, nitekim bu yeni politikanın bir uygulaması olarak dünyadaki sıcak çatışma bölgelerinin neredeyse tamamının Müslüman coğrafya olduğu görülmektedir.

İslam'ı doğru anlayan ve milli duyguları güçlü bir Müslümanın şiddet ve terör yanlısı olması düşünülemez. Ancak ülkeler acımasızca işgal edilip yağmalanırken, en temel insan hakları ve kutsal değerler ayaklar altına alınırken İslam dünyasında zülme karşı bir tepkinin gelişmesi de doğal bir durum olarak değerlendirilmelidir. Dinler arası diyalog projesi ise yaşanan kıyım ve zulümlere karşı kutsal değerler üzerinden ortak bir tepkiyi kurumsallaştırmak yerine, İslam dininden kaynaklanan direnci kırmaya ve Müslüman kimliğini açık zülme karşı 'ılımlılaştırma'ya çalışmıştır. FETÖ/PDY ise bu ahlak dışı projenin bir parçası olma arzusu içinde olmuştur. Örgüt, küresel siyaset borsalarının muktedir

[80] Graham E. Fuller, *A World Without Islam*, Little Brown & Company, 2010
[81] Sait Yılmaz, "Yeni Orta Doğu: İslamsız Dünya", http://usam.aydin.edu.tr/yeni_ortadogu.pdf, erişim tarihi: 10.12.2016, 18:30

müşterilerine kendi meşrebini yıllarca "ılımlı İslam, protestan Müslümanlık, dinler arası diyalog, hoşgörü, uzlaşmacı Müslüman vb. ambalajlarla sunmaya çalışmıştır.[82]

Kendisini, radikal olarak tanımladığı Refah Partisi'nin karşısında olan, ılımlı bir İslam yorumu olarak gösteren ve bu konumlanma üzerinden Türkiye'de bazı çevrelerden ve Batı'dan destek bulan Gülen ve örgütü, siyasal alanda Erbakan'ın ve toplumsal alanda ise diğer İslamcı hareketlerin ortaya koyduğu yaklaşımlara karşı alternatif "ılımlı İslam" kavramını piyasaya sokmuş ve bu yaklaşımın Türkiye'deki laik sistem ile hiçbir kavgasının olmadığını her fırsatta dile getirerek esas hedefini perdelemiştir.[83]

1.2.7.11. Küresel Aktör Olma Arzusu ve Diyalog

Gerek Roma Katolik Kilisesi ve gerek Dünya Kiliseler Birliği tarafından yayınlanan diyalog kararları, öncelikli olarak Hıristiyan dünyaya (kişi ve kurumlara) yönelik içsel bir çağrıdır. Bu nedenle doğrudan Hıristiyanlık dışındaki dinlerden bir guruba yönelik çağrı niteliği taşımamaktadır. Üslup ve yapısal açılardan incelendiğinde metinlerde, Hıristiyan inancı açısından diyaloğun teolojik meşruiyetinin ortaya konulmaya çalışıldığı fark edilmektedir. Bu bağlamda FETÖ liderinin bu çağrıya kendisini muhatap alması ve gönüllü olarak diyalog sürecini fiilen başlatan bir görüntü vermesi, bu inisiyatifi ve yetkiyi kimden aldığı sorusunu gündeme getirmiştir. Fetullah Gülen'in dinler arası diyalog projesinin ateşli bir taraftarı ve aktif bir parçası olmak istemesinin ardında, samimi dinî, millî ve pedagojik kaygı ve düşüncelerden çok[84] küresel gizli güçlerin kurguladığı ustaca bir oyunun gönüllüsü olduğu düşüncesi kuvvet kazanmaktadır.[85]

FETÖ liderinin Papa'ya yazdığı ve dinler arası diyalog çalışmalarının bir parçası olma arzusunu dile getirdiği mektubun öneriler bölümü dikkat incelendiğinde, her zaman iddia ettiği gibi, "ceketinden başka bir mal varlığı olmayan", "sıradan bir kul ve bir abd-i âciz" ile değil de, devletlerin üzerinde bir gücü ve etkisi olan uluslararası bir aktör olduğu izlenimi edinilmektedir. Örneğin misyonun hedeflerine ulaşabilmesi için yapılması gerekenlere dair şunlar önerilmiştir:

---

[82] *Olağanüstü Din Şûrası Kararları-Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY*, s. 29
[83] *15 Temmuz Darbe Girişimi Toplumsal Algı Araştırması-Rapor*, **SETA**, s. 12.
[84] *Çatı İddianame*, s. 224, 368
[85] *Çatı İddianame*, s. 108

- Üç dinin bağlıları arasındaki bağları güçlendirmek üzere Vatikan'ın da temsil edileceği bir konferans düzenlemek,
- Hıristiyanlığın üçüncü bin yıla (milenyum) girmesi münasebetiyle kutlamalar yapmak. Örneğin; Tarsus, Antakya, Efes, Kudüs vb. kutsal yerlere ziyaretler düzenlemek,
- Filistinli liderlerle diyalog kurarak Kudüs'ü birlikte ziyaret etmek,
- İlki Washington'da olmak üzere üç büyük dinden liderlerin katılacağı bir dizi konferanslar düzenlemek (ikinci seri için Hz. İsa'nın doğumunun 200. Yıldönümü önerilmiştir)
- Farklı dinlerden öğrenciler arasında değişim programları uygulamak ve bunun için Hz. İbrahim'in adının özdeşleştiği şehir olan Urfa'da bir İlahiyat okulunun açılması.[86]

Mektup ""Rabb'in âciz kulu" imzasıyla bitirilmiştir. Mektubun içeriği ve teorik cesameti ile ironik biçimde tam bir zıtlık gösteren bu sıfatlama, aşırı otorite ve güç algısı ya da yanılsaması içinde yaşayan ideolojik saplantılı kişi ve guruplara özgü bir davranıştır.

Bunların arasında yapılması mümkün olanlar yer aldığı gibi bazıları ise uluslararası ilişkiler açısından bakıldığında büyük devletlerin bile kolaylıkla yerine getiremeyeceği türden önerilerdir. Kendisi statü olarak emekli bir din görevlisi/vaiz olan Fetullah Gülen'in hangi siyasi ve ekonomik gücü temsilen konuştuğu, pek çok devlet başkanı ya da liderin kendi başına üstlenemeyeceği bu girişimi hangi güç adına yürüttüğü sorgulanmak durumundadır.

İnsanlara İslam dinini en sağlıklı ve sahih biçimde anlatmak, inançlı ve erdemli insanlar yetiştirmek vaadiyle Müslüman toplumunun sempatisini ve desteğini kazanan FETÖ'nün, Hristiyanlığın en temel ve güçlü kurumu olan Vatikan karşısından İslam dünyasını temsil etme pozisyonunu elde etmesi ve tek başına bu rolü yürütmeye kalkışması, İslam dünyasında daha önce benzeri görülmemiş bir temsil ve yetki iddiasının ortaya çıkmasına yol açmıştır.

Bu konuda cevaplandırılması gereken bazı sorular ve aydınlatılması gereken çelişkiler bulunmaktadır:

[86] Nurettin Veren, *FETÖ-İsimlerle ve Belgelerle 1966-2016*, s. 69

1. FETÖ Vatikan ile yürütülen diyalog çalışmalarını hangi hak ve yetkiyle yapmaktadır?
2. FETÖ İslam'ı mı yoksa,
3. Müslümanları mı temsil etmektedir?

Dinler arası diyalog için papalık konseyi (PCID) misyonunda diyalog Hıristiyan misyonunun bir parçası ve yeni bir açılım olarak görülmektedir. Acaba Fetullah Gülen'in bunun farkında olmadığı iddia edilebilir mi? Hareketin/örgütün ulusal, bölgesel ve küresel gelişim aşamaları arasındaki bağıntılar dikkatle incelendiğinde örgüt liderinin diyalog ile misyon arasındaki sıkı ve kopmaz ilişkinin başından itibaren farkında olduğu ve Vatikan nezdinde ilişki kurmak için bilinçli bir hazırlık yaptığı sonucuna varılmıştır.

FETÖ/PDY'nı 'Yeni Nur Hareketi' olarak niteleyerek inceleyen bazı araştırmacılar, 'hareket'in klasik Nur Hareketi'ni kendine özgü yöntem ve kavramlarla 'aşma' çabası şeklinde nitelemektedir. Hareket'in tarihsel olarak 3 farklı evre geçirdiğini ve her evrenin düşünsel-teolojik-örgütsel açılardan değişim yaşadığını ileri sürmektedirler. Bu evreler;

1- Oluşum Dönemi (1966-1983)
2- Kamusal Alana Giriş (1983-1997)
3- Baskı ve Zorla Libarelleşme Paradoksu (1997'den bu yana olan dönem) [87]

FETÖ lideri tarihinde gerçekleştirdiği Vatikan ziyaretinde ziyaret amacını *"Papa cenapları tarafından başlatılan ve devam etmekte olan Dinler Arası Diyalog için Papalık Konseyi misyonunun bir parçası olmak üzere burada bulunuyoruz."*[88] sözleriyle dile getirmiştir. Bugün kurumsal kimlik tanımlamalarında kullanılan misyon ve vizyon kavramlarından oldukça farklı bir anlamsal içerik taşıyan 'misyon' kelimesine açık bir göndermede bulunarak 'Papalık misyonun bir parçası olma' niyetinin derin bir arzu ile dile getirilmesi, sadece diplomatik nezaket ile açıklanamaz. Bunun ötesinde teolojik açıdan misyonun parçası olmak, Hristiyanlığın en yüksek otoritesi olan kilise tarafından açılan ve tanımlanan teolojik bir gündeme yetkisiz biçimde dahil olma girişimi olarak değerlendirilebilir. Gerek Kilise gerek sıradan bir Hıristiyan açısından 'misyon' kavramının taşıdığı anlam göz önünde bulundurulduğunda, Müslüman dünyadan bir kişi ya da gurubun bu çabanın bir parçası olmak istemesinin anlamı daha iyi ve açık biçimde anlaşılmaktadır.

[87] Hakan Yavuz, *Modernleşen Müslümanlar-Nurcular, Milli Görüş ve AK Parti*, s. 242
[88] Zaman Gazetesi, 10 Şubat 1998

Zira Vatikan gibi sözlerin, metin konularının, içeriğin ve üslubun oldukça özenli biçimde seçilerek oluşturulduğu bir kurumun en üst yetkilisine yönelik olarak sadece ‘diyalogun için misyonun da bir parçası olmak’ arzusu dile getirilmiştir.

Bu durum sadece Sünnilik açısından değil İslam dünyası açısından da daha önce tarihte benzeri görülmemiş bir durumdur. Geçmişte Müslüman ve Hıristiyanlar arasında bireyler, guruplar ve devletler düzeyinde ilişki, yakınlaşma, anlaşmalar gerçekleşmiştir. Ancak İslam dünyası açısından bakıldığında tüm bu iletişim ve ilişki türleri politik, ekonomik, kültürel, bilimsel vs. nitelikli olup, her iki dinin bütün mensuplarını topyekûn bağlayacak düzeyde dinsel kararların alındığı teolojik temsil düzeyinde olmamıştır.

Dinler arası diyalog söylemi, teoloji ile uluslararası ilişkilerin iç içe geçtiği karmaşık bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Her ne kadar bir dine ait otoritelerin diğer dinlere ve mensuplarına yönelik olarak bir görüş geliştirme çabası olarak görülse de diğer yandan diyalog çalışmalarının kimler tarafından ve nasıl yürütüleceği konusu politik ve toplumsal bir sorundur. Çünkü diyalog çalışmaları, bölgesel ve hatta küresel anlamda yeni otoriterlerin ortaya çıkmasına ya da rekabet halindeki guruplar arasında yeni dengeler oluşmasına yol açma potansiyeli taşımaktadır.

Öncelikle, diyalog söz konusu edildiğinde en az iki tarafın bulunduğu/bulunması gerektiği mantıksal bir zorunluluktur. Hiçbir birey ya da kurum varlık kendisiyle diyalog kurmaz, bunun için kullanılan kavram monolog yani tek yönlü olarak konuşma/vaaz’dır. Temsil sorununun nasıl ve hangi yöntemle aşılacağı, diyalogu gerçekleştiren tarafların (Hristiyan ve Müslüman dünyasının) kendi içsel dinî, kurumsal hiyerarşileri ve gelenekleri ekseninde düşünülmesi gereken önemli bir konudur. Hristiyanlığın, diğer pek çok konuda olduğu gibi diyalog konusunda da dinî/teolojik temsil sorunu yaşamadığı görülmektedir. Zira Hristiyan inancına göre, Papa ve onun yönetimindeki Kilise, Tanrı’nın yeryüzündeki evrensel iradesini ve otoritesini temsil etmektedir. Bu nedenle, Vatikan Müslümanlarla diyalog kararı alma ve bu kararın gereklerini yerine getirme süreçlerinde asıl ve tam yetkili kurum kilise ve onu temsil eden Papa’dır.

Kilise ile diyalogun kim ya da hangi kurumlar tarafından temsil edileceği, basit bir temsil sorunu değildir. Bu sorun Müslüman dünyasında tüm boyutlarıyla yaşanmaktadır. Dinî otorite konusundaki belirsizlik, Müslümanların kim ya da hangi kurumlar tarafından temsil edeceği krizine yol açmaktadır. FETÖ ile Vatikan tarafından dinler arası diyalog çalışmaları

yürütülmeye başladığında, bu yapının Tüm Müslümanları temsil etme hak ve yetkisine zaten sahip olmadığı, ancak ve sadece kendi adına 'orada' bulunduğu düşüncesi dindar camiada ve akademik çevrelerde yerleşik bir düşünce olduğu için, konu bir sorun olarak görülmemiş ancak diyalog süreçlerinin vahameti sonradan anlaşılabilmiştir.

FETÖ/PDY dinler arası diyalog söylemini küresel bir aktör olmak üzere, uluslararası tanınırlık, itibar ve meşruiyet elde etmek amacıyla etkin biçimde kullanmıştır.

15 Temmuz darbe hain girişimi atlatıldıktan sonra hareket geçen kurumlardan biri de Diyanet İşleri Başkanlığı'dır. Kendi görev ve sorumluluk alanı içine girdiği kadarıyla FETÖ/PDY'nin dinî yapılanma tarzını ve yöntemlerini ortaya koymak amacıyla 3 Ağustos 2016 tarihinde "Olağanüstü Din Şurâ'sı düzenlenmiştir. Şurâ'da alınan kararlar bir rapora dönüştürülerek kamuoyuyla paylaşılmıştır. Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı, Dini İstismar Hareketi-FETÖ/PDY başlıklı bu raporda, FETÖ/PDY'nin İslam'ın temel kavram ve değerlerini nasıl istismar ettiği örneklerle açıklanmaktadır. Raporda dinler arası diyalog konusuna da değinilmekte ve *"Yine ontolojik olarak en önemli sapkınlıklarından birisi, İslam'a aykırı en önemli alanlardan birisi de dinler arası diyalog iddiasıyla ortaya koydukları son derece sapkın bir inanıştır. Hepimizin malumu, yıllardır sadece tek Tanrı'ya inanmanın dinen yeterli olacağını savunan bu gruba karşı ne yazık ki, Türkiye'nin dinî otoriteleri gerekli cevabı vakti zamanında verememişlerdir. Dinler arası diyaloğun esasını oluşturan, "La ilahe illallah" demenin yeterli olduğu fikri, hiçbir şekilde kabul edilemez. Zaman zaman kendi öğretilerinde, Yafa kapısında Osmanlı'nın yazmış olduğu "Lâ ilâhe illallah İbrahim Halilullah"ı örnek olarak verdiler. Oradaki espri başka bir şeydir, "Lâ ilâhe illallah" yeterli demek başka bir şeydir. Bunlar bu anlamda aslında yeni bir din, Allah'ın son dinini başka dinlerle bütünleştirerek yeni bir din ortaya koymak bakımından da tam manasıyla büyük hezeyanlar kustular."*[89] denilmektedir.

Bu noktada İslam'ın (özellikle Sünnîliğin) din adamları sınıfını içermeyişi konusu ustalıkla istismar edildiği görülmektedir. İmametin dinin inanç ilkelerinden sayıldığı ve dinî otoritelerin tüm manevî güçlerini bu güçlü inançtan aldığı Şiî teolojiden farklı olarak Sünnîlik'te dinî otorite kurumsal bir kimlik üzerinden temsil edilmez. Siyasî iktidarlar ise yaygın inanca göre dinsel değil, siyasal ve dünyevî yapılanmalardır. Sünnî dünyada din-devlet-toplum ilişkilerinde yaşanan sorun, iktidarın dinî oluşumları kendi etkisi altında

[89] *Olağanüstü Din Şûrası Kararları-Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY, s. 24*

tutmaya çalışması ile ilgilidir. Tarih boyunca Sünnî iktidarlar, dinsel bilginin muhalif iktidar alternatiflerini oluşturabilecek bir potansiyele sahip olduğunu geçmiş deneyimlerden bildikleri için, eğitim ve politika imkânlarıyla dinsel yapılanmaları gözetim altında tutmuşlardır.

1.2.7.12. İslam Dinî ve Temsil Sorunu

İslam dünyasının temsili konusu politik, teolojik ve uluslararası ilişkiler bağlamında ele alınması gereken kapsamlı ve önemli bir sorundur. Dünya çapında Müslüman ülke sayısı 63'tür. Bu sayıya laiklik ilkesi gereğince kendini "İslam Devleti" olarak değil de halkının büyük çoğunluğu Müslüman olan ülke olarak tanımlayanlar da dahil edilmiştir. İslam İşbirliği Teşkilatı üye sayısı ise 57'dir. Suriye'nin üyeliği 14-15 Ağustos tarihlerinde düzenlenen IV. Olağanüstü İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Zirvesi'nde askıya alınmıştır.[90]

İslam'ın temsilinin teolojik bir temsil olmadığı/olamayacağı düşüncesi, din adamlığı ve ruhbanlık kavramını reddeden Sünnî İslam açısından açık bir gerçektir. Sünnî anlayış açısından imtiyaz sahibi kılınmış, sorgulanamaz nitelikte (masum (ismet sıfatını taşıyan) bir dinsel otorite söz konusu değildir. Dünyevî otorite anlamını taşıyan hilâfet ve imâmet gibi kavramlar ise meşruiyetini Tanrı'dan alan kutsal otorite değil, insanların onayı ile ortaya çıkan ve sorgulanabilir otoriteleri ifade etmektedir.[91]

Bununla birlikte İslam dininin görüş, yaklaşım ve değerlerinin anlatılması, tartışılması ve incelenmesi bilimsel nitelik taşıyan bir konudur. İslam dininin belirli bir konuya nasıl yaklaştığı ve ne gibi çözüm önerileri sunduğu üzerinde çalışmalar yapılmakta ve çalışma sonuçları paylaşılmaktadır. Her din gibi İslam dininin kendine özgü değişmez ilke ve kuralları bulunduğu gibi tarihsel süreç boyunca farklı anlaşılan ve yorumlanan konu ve kavramlar da olmuştur. Bu farklılık İslam'ın düşünce özgürlüğüne ve çeşitliliğe verdiği önemi göstermektedir.

İslam dininin ilke ve değerlerinin tanıtılması, anlatılması ve açıklanması işi, dinî temsil olarak değil bilimsel bir faaliyet olarak görülmelidir. Tarih boyunca da böyle görülmüştür. Müslüman geleneğinde bu işi alimler, bilginler üstlenmişler ve gerek diğer dinlerden gelen itirazlar gerekse de farklı İslam yorumlarından kaynaklanan ihtilaflar

---

[90] *http://www.mfa.gov.tr/islam-isbirligi-teskilati.tr.mfa.* Erişim tarihi 19.11.2016, 12:45
[91] Mehmet Evkuran, *Sünnî Paradigmayı Anlamak-Bir Ekolün Politik ve Teolojik Yapılanması*, ss. 159-173

karşısında İslam dininin ortak değerlerine ve kapsayıcı yaklaşımına vurgu yapan açıklamalar yapmışlardır.

Günümüzde İslam dininin ilmî açıdan anlatılması, incelenmesi ve açıklanması konusunda iki kurum öne çıkmaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığı ve İlahiyat Fakülteleri. Diyanet İşleri Başkanlığı kuruluşu gerekçesini tanımlayan yasal dayanakta da belirtildiği gibi Diyanet İşleri Başkanlığı İslam dinini temsil eden bir kurum değil, İslam dininin tanıtılması ve din hizmetlerinin yerine getirilmesi için çalışan bir kurumdur. Bu durum, kurumun görev tanımının yapıldığı yasa metninde açıkça görülmektedir:

> *"Madde 1 – İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek üzere; Başbakanlığa bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştur." denilmekte ve izin verilmedikçe 'diyanet' kelimesinin isim, unvan ya da marka olarak başka kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılamayacağı belirtilmiştir.*[92]

İlahiyat Fakülteleri ise üniversitelere bağlı olarak faaliyet gösteren bilimsel-akademik kurumlardır. İslam dininin ve geleneğinin teolojik, felsefî, tarihsel, sanatsal vs. açılardan incelendiği, araştırıldığı, diğer inançlarla karşılaştırıldığı, inanç ve düşünce sorunlarının her açıdan bilimsel yöntemlerle incelendiği bilimsel kurumlardır. İlahiyat fakültelerinde araştırmaların yanında eğitim-öğretim faaliyetleri de yürütülmekte ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın öğretmen, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın imam-vaiz, eğitmen, uzman vb. personel ihtiyacını karşılayacak nitelikte mezunlar vermektedir. Ayrıca üniversitede akademisyen olarak çalışmak isteyen öğrenciler de yine bu fakültelerden yetişmektedir. Sonuç olarak İlahiyat Fakülteleri İslam dini başta olmak üzere din alanında teolojik, felsefî, toplumsal, tarihsel, sanatsal vs. anlamda araştırma, eğitim-öğretim yapan bilimsel kurumlardır. Batı'da kiliseye bağlı teoloji fakülteleri gibi herhangi bir dinsel kuruma değil üniversiteye bağlı olarak çalışmaktadırlar. Bu nedenle, İlahiyat Fakülteleri İslam dinini teolojik olarak temsil eden kurumlar olarak nitelenemez. İmam-Hatip Liseleri de daha çok eğitim-öğretim ve mesleğe insan yetiştirmek konusunda öne çıkmaktadır.

---

[92] *633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun,* http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.633.pdf, erişim tarihi: 15.11.2016, saat: 17:52

Sonuç olarak; Dinler arası diyalog projesinin ilk kurgulayıcılarının gözünde ne olduğu ile FETÖ'nün bu projeyi nasıl algıladığı arasında bazı farklar bulunabilir. Ancak ilerleyen süreçte bir duygu ve düşünce birlikteliği sağlandığı ve birlikteliğin ülkemiz, dinimiz ve değerlerimiz açısından hayırlı sonuçlar getirmek bir yana yüce dinimizin temel ilkelerinin tahrif edilmesi gibi asla kabul edilemez tehlikeler içerdiği görülmüştür.

Tek adam olma arzusuna kapılmış Fetullah Gülen'in bu zaafı, İslam'ı tek başına kişisel olarak temsil etme pozisyonu vaad eden dinler arası diyalog projesine gönüllü olarak katılmaya sevk etmiştir. Ilımlı İslam'ı İslam dünyasında anlayan ve temsil eden tek örgütün kendi yapılanması ve hareketi olduğu düşüncesinin çok iyi pazarlamış olan Fetullah Gülen, at koşturduğu alanlarda özellikle de İslam adına faaliyetler yürütme konusunda tek aktör olma hırsı içinde olmuştur. Öyle ki söylem düzeyinde kendisi dışındaki İslamî gurup ve cemaatlere hoşgörülü bir tutum sergiliyor görünse de, özel görüşmelerinde ve konuşmalarında onları rakip olarak görmüş, en küçük bir başarılarını dahi kendisine bir meydan okuma olarak algılamıştır.[93] FETÖ adeta Türkiye'nin ve İslam dünyasının manevî ve siyasî liderliğinin çoktan kendisine verilmiş olduğu fütursuzluğu içinde davranmıştır.

Dünya da İslam adına muhatap alınması gereken tek muhatabın kendisi olduğu mesajını vermeye çalışmıştır. Dinler arası diyalog bağlamında düşünüldüğünde, "Hıristiyan dünyada Vatikan'ın konumu ve otoritesi ne ise İslam dünyasında da ben oyum!" görüntüsünü vermiştir. Projenin ülkemiz ve değerlerimiz açısından taşıdığı zararlı ve tehlikeli unsurlar Fetullah Gülen ve diyalog kavramının hipnozu altındaki çevreler tarafından görmezden gelinmiştir.

1.2.8. Türk Okulları ve Türkçe Olimpiyatları Argümanı

15 Temmuz darbe girişimi ve 17-25 Aralık 2013 tarihlerinde yaşanan ekonomik darbe girişiminin yaşanmamış olduğu varsayıldığında, bugün FETÖ olarak tanımlanan grubun/ yapının kamuoyunun genelinde, çok uzun yıllar boyunca olumlu ifadelerle anıldığını söylemek mümkündür.

Bu olumlu algının temelinde yatan temel unsurun ilk elde "din" olgusu olduğunu söylemek mümkünse de, siyasi görüş ve dini inanç düzeyi çok farklı daha geniş bir kitle

[93] Ahmet Keleş, *FETÖ'nün Günah Piramidi,* ss. 84-87.

tarafından "kabul görmesi"nin altında yatan ana etkenin, eğitim-öğretim alanındaki faaliyetleri olduğunu belirtmek gerekir.

Daha özel bir ifadeyle söylenecek olursa, FETÖ'nün temeli olan cemaat yapısının tüm ülke nazarında "kıymet görmesi"nin zemininde yer alan ana unsur, çok güçlü bir eğitim-öğretim faaliyetinin yürütüldüğü okullar ve hemen hemen eşgüdümlü yönetilmekte ve yürütülmekte olan dershane faaliyetiydi.

Öyle ki, gerek ilk ve orta öğretimdeki okullar, gerekse dershaneler sadece toplumun dindar/ muhafazakâr/ milliyetçi-muhafazakâr kesimlerine mensup aileler tarafından değil, din olgusuna çok yakın olmayan laik ve sol görüşlü toplum kesimleri tarafından da tercih edilebiliyordu. Bunda şaşılacak bir durum da yoktu, zira okullar çok başarılı mezunlar veriyor; dershaneler ise, neredeyse, çok iyi bir lisenin ve üniversitede istenilen bölümün kazanılmasının garantisi gibi görülüyor, kabul ediliyordu.

Durumu, "başarıları yurt dışına taşmış okullar dururken, niye başka okullara çocuk gönderilsin ki" sorusuyla özetleyen gazeteci-yazar Fehmi Koru'nun ifade ettiği gibi,[94] TÜBİTAK ödüllerini her yıl 'Hocaefendi'nin okulları diye bilinen kolejlerin öğrencileri kazanıyordu.

Başta Zaman gazetesi olmak üzere, medyası odağında, yıllarca bu yapının içerisinde yer almış, dolayısıyla bütün kurumlarını iyi bilen ve ayrıca bu yapının başındaki Fetullah Gülen ve diğer üst düzey isimlerle bir arada bulunmuş olan Fehmi Koru'nun bu konuda ifade ettiği çok ilginç ve bugün için çok anlamlı durum ise, bizzat Fetullah Gülen tarafından en yakınında başlayarak erişilen herkese, 'lütfen okulları bizimle bağlantılı göstermeyin" denilmek suretiyle, ilişkilerin gözlerden saklanmak istenmesiydi.[95]

Bu durum, yukarıda kısaca açıklandığı üzere, "Cemaat"in, kamuoyunda belli bir zamana kadar cemaat yapısıyla yer almayıp, güçlü eğitim-öğretim programı uygulanan ve toplumun her kesimine hizmet veren başarı okullarla görünmek istendiğini açık bir biçimde gösteriyor. Daha açık bir ifadeyle söylenecek olursa, FETÖ'nün en önemli stratejisi olan "sızma" hareketi burada da kendisini gösteriyor, topluma ve devlete sızma konusunda okullar ana enstrüman olarak görülüyordu.

---

[94] Koru, Fehmi. (2016). **Ben böyle gördüm: Cemaat'in siyasetle sınavı**, İstanbul: Alfa Basım Yayım, s. 80.
[95] Aynı eser, s. 81.

"Cemaat" okullarının ülke kamuoyunda en geniş şekilde kabul ve kıymet görmesi ise, yurt dışında 1990'ların başlarında kurulmaya başlayan ve başarılı örneklerle her yıl sayılarını biraz daha artıran okullar açılmasıyla gerçekleşti.

Doksanlı yıllarda Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağılmasının ardından, FETÖ/PDY, ülkemiz yöneticilerinin ve halkın desteği sayesinde, Orta Asya ülkelerinde komünizm sonrası ortaya çıkan eğitim boşluğunu doldurma ve Anadolu'nun Müslüman kimliğini oralara taşıma iddiasıyla okullar açarak faaliyetlerde bulunmuştur. FETÖ/PDY, sözde bu gayeleri gerçekleştirme görüntüsü altında, ülkemizde toplum ve yönetici desteğini arkasına almak için İslam'ı ve okullarına verdiği ülkemizin adını, gizli ajandasını gerçekleştirmek üzere bir perde olarak kullanmıştır. Aslında, kurduğu bu kuruluşlar vasıtasıyla küresel güçlerin siyasi emellerini hayata geçirmenin bir aracı hâline gelmiştir. Böylece örgüt, gerek insan gerek mali kaynaklarını artırmanın ve ülkelerin yönetiminde söz sahibi olmanın yollarını kolayca elde etmiştir.[96]

Yurt dışında ilk okulun, Sovyet sisteminin 1991 yılında çökmesinin hemen ardından 1992 yılında Azerbaycan'a bağlı özerk bir cumhuriyet olan Nahcivan'da açılması; bunu Türk cumhuriyetlerindeki diğer okulların takip etmesi; ardından Afrika ülkeleri, Balkanlar ve dünyanın diğer bölgelerine yayılması; ancak buralarda açıldıktan ve çok büyük bir şöhret kazandıktan sonra, bugün örgüt liderinin yaşamakta olduğu Amerika Birleşik Devletleri'nde açılmaya başlanması ve ayrıca, örgütün okul açtığı ülkelerde ABD'nin çok fazla okul açmaması[97] ise, ABD ile FETÖ'nün ilişkisini açıklama noktasında anlamlı bir durumdur.

Yurt dışındaki bu okulların sayılarını tam olarak kimse bilmese de, malum yapının ileri gelenlerine sorulduğunda, 'yüz yirmiden fazla ülkede, sayıları iki binin üzerinde' cevabı alınabiliyordu.[98]

Aslında yurt içindeki okul ve dershaneler ile yurt dışındaki bu okulların ulaştığı sayı bile FETÖ'nün eğitim-öğretim faaliyetlerini, "devleti ele geçirme" kavramıyla özetlenebilecek kirli emellerine ulaşma noktasında nasıl bir sinsi araca çevirdiğini net bir biçimde gözler önüne serebilmektedir.

---

[96] Diyanet İşleri Başkanlığı, **Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY: Olağanüstü Din Şûrası Kararları**, Ankara, 2016, s. 69.
[97] Koru, adı geçen eser, s. 82-100.
[98] Aynı yer.

Önce gönül coğrafyasına giriş, bu ülkenin devlet yönetimi ve halkı nezdinde çok geniş ve güçlü bir kabul görme, böyle bir anlamda "meşruiyet kazanma" ve hemen ardından da, din ve milliyet açısından kendilerine benzemeyen coğrafyalara "çok başarılı eğitim-öğretim faaliyeti" başlığında sızma şeklinde özetlenebilecek etkili ve sonuç aldığı bugün itibariyle kesinleşmiş bir strateji.

FETÖ'nün, gerek sivil toplum (halk), gerekse siyasal toplum (devlet) nezdinde olmak üzere, Türkiye genelinde çok geniş bir ilgi ve itibar görmesinin eğitim-öğretim bağlamındaki en önemli ikinci başlık/ alan ise, Türkçe olimpiyatları olmuştur.

Öyle ki, Türkçe olimpiyatlarını, olimpiyat kavramında hareketle, sadece bir yarışma gibi algılamak ve değerlendirmek yanıltıcı olacaktır. Zira içerisinde yarışmalar olsa da, bundan ziyade, okulların bulunduğu ülkelerden öğrenci çocukların Türkiye'ye getirilmesi, rengârenk mahalli kıyafetleriyle değişik marifetlerini sergilemeleri, her ırktan ve her renkten çocukların Türkçe konuşmaları, Türkçe şarkılar söylemeleri olimpiyatlara katılanların yüreğini daha çok okşuyordu.[99]

Bununla birlikte, örgütle ilgili olarak hazırlanan Çatı İddianamede yer alan bir ifadeye göre,[100] Türkçe olimpiyatlarında sunuculuk yapan bir kişi, kendisine yurt dışından gelen öğrencilere herhangi bir şey sormaması konusunda ısrarla uyarı yapıldığını, çünkü bu öğrencilere bir kısım şeylerin ezberletildiğini, onun dışında sorulacak sorulara cevap veremeyecekleri için başka soru sorulmasının istenmediğini ifade etmiştir.

Gerçek bu yönde olsa da, Türkçe Olimpiyatları, başka bazı prestijli organizasyonlarla birlikte, örgütün sempatizan ağını besleyip büyüten önemli icraatlardan birisi olmuştur.[101]

"Türkçe olimpiyatları için Türkiye'ye gelmek, Kazak, Özbek, Afgan, Boşnak, Arnavut, Gana'lı, Kenya'lı çocuklar ve aileler için bir ödüldü" diyen Koru, Türkçe olimpiyatlarının, 'Cemaat için ise, hem bir reklam aracı, hem de dünyayla sağlam irtibat kurmak için en kestirme yol"[102]

---

[99] Aynı eser, s. 103-104.
[100] FETÖ hakkında …….. mahkemesi tarafından hazırlanan Çatı İddianame
[101] Diyanet İşleri Başkanlığı, **Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY: Olağanüstü Din Şûrası Kararları**, Ankara, 2016, s. 60.
[102] Aynı eser, s. 104.

Aslında bu açıklama dahi, uzun yıllar boyunca "Cemaat" kimliğiyle bilinmiş, tanınmış ve üst düzey ve çok geniş bir kabul görmüş olan FETÖ'nün illegal bir şekilde yapılanmak suretiyle, devleti ele geçirme noktasında hedefe yürürken en masum ve temiz kavram ve kurumları dahi kullanmaktan geri durmayacağını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Tıpkı çocuklar ve gençler başta olmak üzere, ülkenin insan kaynaklarını, kirli amaçları çerçevesinde acımasızca manipüle etmesinde olduğu gibi.

Sonuç itibariyle, kısaca belirtilecek olursa, yurt içindeki okullar ve dershaneler ile yurt dışındaki Türk okulları ve bağlantılı bir etkinlik olan Türkçe olimpiyatları, FETÖ'nün geri plandaki illegal faaliyet ve eylemlerini perdelemek amacıyla sahneye aldığı masum ve temiz faaliyetler olma özelliği taşımaktadır.

1.2.9. Siyasi Konjonktüre Göre Hareket Tarzı (Fırsatçılık / Takiyye)

1.2.9.1. Fırsatçılık

FETÖ, yapısal özellikleri itibariyle sosyal, siyasal, kültürel ve dinî unsurlardan müteşekkil bir koalisyon hüviyetindedir. Zaman içerisinde değişen şartlar bütün bu unsurların tekrar tekrar gözden geçirilip yeniden yapılandırılması ve yeni koalisyonlar kurulması gibi bir sonuç vermiştir. Örgütün merkezindeki çekirdek yapı sabit kalmakla birlikte söylemler, projeler ve faaliyetler çok boyutlu değişim geçirmiştir.103 Bu noktada "fırsat kollama" ya da "fırsatçılık" diye ifade edilebilecek bir durum ve vaziyet alıştan söz edilebilir. Zira FETÖ'nün sürekli olarak kendini yeniden yapılandırma ve tanımlama çabası hem Türkiye'de hem de bütün dünya düzleminde ortaya çıkan yeni fırsat alanlarına uygun araçlar bulunması ve bu araçların etkili şekilde kullanılmasıyla ilgili bir stratejidir. Gerek Gülen'in söylemlerinde, gerekse bizzat sevk ve idare ettiği örgütün fiilî reflekslerinde değişim ve dönüşüm gibi görünen birçok husus ise tedbir (takiyye) denilen ahlaksızlık stratejisiyle yakından ilişkilidir.[104]

Kendine özgü bir dil ve üslupla altmışlı yıllardan itibaren yaptığı heyecanlı vaazlarıyla ilk müntesiplerini oluşturan Fetullah Gülen, ardından Risale-i Nur zeminini kullanarak eğitim alanında yoğun bir çaba içine girmiş, okullar, dershaneler ve etüt merkezleri ile etkinliğini artırmıştı. Ancak zamanla bu eğitim faaliyetlerinin arkasında "Bağlıları aracılığıyla devletin

---

[103] M. Hakan Yavuz, "Neo-Nurcular: Gülen Hareketi", [*Modern Türkiye'de Siyasî Düşünce: İslâmcılık* içinde], cilt ed. Yasin Aktay, İletişim Yayıncılık, İstanbul 2004, VI. 306.

[104] Mustafa Öztürk, FETÖ'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi, Türkiye Günlüğü, sayı: 127, yaz, 2016, s. 28-52.

en kritik kurumlarını ele geçirmek" gibi gizli bir gündem olduğu anlaşılmıştır. Bunun için seçilen ve kendilerine "altın nesil" adı verilen genç dimağlar, "abi" ve "abla" denilen elemanlar aracılığıyla oldukça sığ ama bir o kadar duygusal telkinlerle beyinleri yıkanarak tek tipleştirilmiştir. Böylece bağlılarını birer adanmış militan gibi yetiştirerek kurumların içine yerleştirmiş, uzun yıllar kendilerini gizlemelerinin yollarını onlara öğretmiş ve vakti geldiğinde emri ile harekete geçmeleri için onları programlamıştır. Nitekim yapı içerisinde uzun yıllar kalmış olanlardan Ahmet Keleş'in şifahi olarak naklettiğine göre ta 1978'de Ankara'da özel bir mecliste Gülen'in sarf ettiği şu sözü onun gerçek hedefini, gizemini ve yöntemini açıkça gözler önüne sermektedir:

"Biz bu milletin sivil olsun devlet daireleri olsun her alanına sızacağız ve en az yüzde altmışını ele geçireceğiz. Ayrıca bu memlekette var olan tüm sivil toplum örgütlerinin, siyasi partiler ve etnik kökenli oluşumların içinde de yer alacağız. Bir gün öyle bir noktaya geleceğiz ki; ben "Tamamdır" dediğimde ne devlet ne de millet kımıldayacak hal bulacaktır!"

Bu gizli hedefini gerçekleştirebilmek için Gülen, zaman ve zemine göre pragmatist bir tavır takınabilmiş ve her ortama uygun bir söylem geliştirebilmiştir. Onun kırk yıllık söylem ve eylemlerine bakıldığında Sünnî, Alevî, sûfî, hurûfî, radikal, demokrat, laik, liberal, hümanist, diyologcu, çağdaş, modernist, milliyetçi, materyalist diye nitelendirilebilecek kadar birçok maskeyi ustalıkla kullanabildiği görülür. Psikologların kişilik bozukluğu ve cani ruhlu biri olduğunda birleştikleri bu marazî ve narsist kişilik, zaman içerisinde bu gizli hedef uğrunda İslam ahlakıyla asla bağdaşmayan her türlü nifak ve fesat odaklı işleri yaptıracak hale gelmiştir. Başlangıçta dini bir cemaat hüviyetindeyken, süreç içerisinde gizli projeleri olan bir örgüte dönüşerek yabancılaşmıştır. Nitekim bu "ötekileşme" ve "örgütleşme" tavrını gören en önde gelen bazı isimler yapıdan ayrılmışlar ve cemaatin iç yüzünü deşifre etmişlerdir.

Gerçeği görerek örgütten ayrılanların beyanlarına göre söz konusu yapı, uluslararası çıkar ağlarıyla birbirine bağlanan fertlerin piramit tipi hiyerarşi, hücre tipi gizli yapılanma ve yabancı istihbarat örgütleriyle yakın temas içinde meydana getirdiği kirli bir örgüt haline gelmiştir. Hedef, İslam'a hizmet değil Türkiye başta olmak üzere çeşitli ülkelerde karanlık güçler adına dünyevi bir hâkimiyet elde etmektir. Nitekim onun uzun yıllar önce söylediği *"Biz, yeryüzünü bütünüyle fethetsek bile, ona takılıp kalmadan gökyüzünü fethetmek için yollar aramalıyız"* sözü, ne kadar hayalperest olduğunu göstermektedir. Doğup büyüdüğü kendi ülkesini kana bulamayı dahi göze alarak yaptıkları darbe teşebbüsü ve geçmişte işledikleri sözde faili meçhul cinayetler ile toplumun değişik kesimlerine yönelttikleri

şantajlar bunun en açık kanıtıdır. Örgütün dilinde ve faaliyetlerinde din, sadece o sinsi planlarını uygulamak için bir araçtır. Örgütün lideri, başlangıçta dinî eğitim çerçevesini vaat ederek geniş halk kitlelerini kandırmış, sonunda ise ülkemizi fesat yerine çevirmeye çalışan eylemlerin ve sivil halkın üzerine ateş açarak toplu katliamlar gibi cürümlerin emrini vermiştir. İçerde ve dışarda ülkemize yönelik küresel terör örgütlerine karşı mücadelenin verildiği kritik bir zaman diliminde giriştikleri darbe ile devlet kurumlarını yıkmaya ve ülkemizi yabancıların işgaline hazır hale getirmeye çalışmıştır.

Kendisini, başlangıçta bir ahlâk ve eğitim hareketi olarak takdim eden Gülen cemaati, önce dini bir kült, ardından terör uygulayan bir örgüt haline dönüşmüştür. Nitekim bazı araştırmacılar örgüt yapılanmasını, "mesiyanik özellikli, karizmatik ve otoriter kimlikli bir dini liderliğe dayanan, sıkı bir hiyerarşik yapılanması bulunan, açık teşkilat biçimlerini kullanmakla birlikte gizli, kendine mahsus ve komplike bir iç örgütlenmeye sahip bir yapılanma" olarak tarif etmektedir. Bu hastalıklı yapı, dini bir cemaat değil, İslam'ı protestanlaştırarak dönüştürmeyi amaçlayan, her türlü fırsatı kendi amaçları doğrultusunda kullanan küresel sistemin sinsi bir projesidir.

1.2.9.2. Takiyye

Kişinin canına veya malına yönelik bir tehlike karşısında inancını gizleyip gerektiğinde aksini söylemesi anlamında bir terim olan "Takiyye", zorunlu durumlarda başvurulabilecek bir kolaylık (ruhsat) olup müminlerin kendilerinden olanları bırakıp kâfirleri dost edinmemelerini, fakat onlardan sakınıp korunma halinin bundan istisna edildiğini belirten âyete (Âl-i İmrân, 3/28) dayanmaktadır. Bunun dışında Kur'an'da, kalbi imanla huzur bulduğu halde küfür ve inkâra zorlanan kimsenin mâzur sayıldığını ifade eden âyetle (en-Nahl 16/106) Firavun'un tebaasından olup imanını gizleyen kimseden övgü ile bahsedilen âyetten (el-Mü'min 40/28) hareketle tehlike karşısında kişinin asıl inancını gizleyebileceği kabul edilmiştir. Rivayete göre ilk müslümanlardan Ammâr ile babası Yâsir ve annesi Sümeyye'yi müşrikler dinden dönmeye zorlamış, babası ile annesi bunu reddedince öldürülmüş, Ammâr ise eziyetlere dayanamayıp sözle inkârda bulunmuştur. Daha sonra durumu Hz. Peygamber'e bildirdiğinde Resûlullah cebir karşısında böyle davranılabileceğini söylemiştir. Bu olay hakkında nâzil olan Nahl sûresindeki âyet (16/106) benzeri durumlarda takıyye uygulamasının bir ruhsat sayıldığını teyit etmiştir. Bununla birlikte cebirle karşılaşan bir müminin takıyyeye başvurmayıp ölümü tercih etmesi hemen bütün İslâm fırkalarınca daha üstün bir davranış olarak değerlendirilmiştir.

Takıyye hemen bütün Şiî fırkalarınca uygulanan bir esas kabul edilmiştir. Şîa'nın kolları içinde İsmâiliyye özellikle gizlilik (setr) devrelerinde bu prensibi uygulamış, İmâmiyye'den Ahbâriyye, Usûliyye, Şeyhiyye ve Bâbiyye de bu esasa bağlı kalmıştır. Zeydiyye ilke bakımından takıyyeye muhalif görünse de zaman zaman uygulamaktan geri kalmamıştır. Özellikle İmâmiyye'de muhaliflerin baskısından kurtulmak, isyan etmeye elverişli bir durum ortaya çıkıncaya kadar toplumun ve yöneticilerin dikkatini çekmemek için takıyye yöntemine başvurulmuştur. Özellikle Muhammed el-Bâkır ve Ca'fer es-Sâdık zamanında gelişen aşırı Şiî ihtilâlci hareket mensupları takıyyeye daha çok yönelmişlerdir. Bu tür bir takıyye, dinin kâfirler karşısında bir mümine tanıdığı ruhsatın ötesinde belirli Şiî grupların maksatlarına ulaşabilmek için uyguladıkları bir yöntemdir. Diğer bir ifadeyle takıyye muhaliflere karşı uygulanan siyasî bir mahiyete bürünmüş, istenen sonuca ulaşabilmek için söylenen sözleri zâhir ve bâtın diye ikiye ayırıp ilkini herkesin, ikincisini ancak mezhep mensuplarının anlayabileceği bir terminoloji oluşturulmuştur.

Bu arada çağdaş Şîa âlimlerinden Hamîd İnâyet, Şîa'nın geleneksel takıyye ilkesini pasif tutumların mazereti olmaktan çıkarıp samimiyet ilkesiyle çelişmeyecek biçimde sınırlandırmaya çalışmanın modern zamanların bir yönelişi sayıldığını, Seyyid Ahmed Kesrevî ise Şîa'nın benimsediği takıyye ilkesiyle insanları yalancılığa sevkettiğini ileri sürmüştür. Takıyyenin Şîa tarafından özel içerikli bir ilke haline getirilmesi diğer İslâm mezheplerince bir kusur kabul edilip eleştirilmiş, dürüstlüğü ortadan kaldıran bir unsur diye nitelendirilmiştir.[105]

Örgütün gayr-i meşru işler çevirirken uyguladığı temel taktiklerinden biri de hedefe ulaşıncaya kadar **tedbir** adıyla **takiyye** yapmaktı. Sözde Ehl-i Sünnet olan örgüt, Şia'dan daha ileri bir takiyye anlayışını uygulayarak aldatma, yalan, hile vb. her türlü yola başvurmuştur. Gerçek niyetlerini sürekli gizleyen örgüt elemanları, gayelerine ulaşmak için pekçok şeyi mubah addetmişler, İslam diniyle asla bağdaşmayan "ibahacı" çarpık bir anlayışı benimsemişlerdir. Müslümanlardan başkasıyla çatışmamaya özen gösteren örgüt, Müslümanlara karşı aynı hassasiyeti göstermemiştir. Kendisine hasım belledi̇ği kişi ve kurumlara karşı adeta kutsal savaşa giren örgüt, *"Harp, hiledir"*[106] hadisini çarpıtarak gayr-i ahlâki enstrümanlar kullanmakta bir beis görmemiştir. Oysa İslam'da normal şartlarda bir müslümanın başkasını aldatması yasaklanmışken[107] sadece savaş esnasında düşmana karşı

[105] Mustafa Öz, DİA, 39/454.
[106] Buhari, Cihad, 157; Muslim, Fiten, 75-78.
[107] Ahmed b. Hanbel, Müsned, IX. 122-123.

çeşitli taktik, strateji ve gerektiğinde yalan yahut yanlış bilgiler verilmesi caiz görülmüştür. (Nevevî, Müslim Şerhi, XII. 45) Ancak altını çizmek gerekir ki, söz konusu ruhsat, savaş halinde ve düşmana karşı geçerlidir. Yoksa Müslümanların birbirlerine karşı hile yapması caiz değildir.

Bir taraftan "İslam'da takıyye yoktur. Şiilikte söz konusu olan takıyyenin Müslümanlıkta yeri yoktur.."[108] diyen örgüt liderinin başka satırlarda, takiyyeyi tebcil edici ifadeler kullanması, amaca ulaşırken her türlü yolu meşru görmesi de çelişkilerine örnektir.

"Tebliğ adamı, tebliğ yaparken kullandığı bütün yolların meşru olmasına son derece dikkat etmelidir. Meşru bir hedefe ancak meşru yollarla gidilir. Gayr-i meşru vasıta ve vesileler kullanılarak meşru bir hedefe varılmaz. Bizim hedefimiz haktı. Biraz batılın düşmanıyız. Öyleyse hak olan bu hedefe ulaşmak için düşman olduğumuz batılı kullanamayız…biz bize ait bir vazifeyi İslam''ın bize çizdiği çerçeve içinde yapmaya memuruz. Onun için hiçbir zaman İslami hizmet adı altında meşru olmayan bir zemine kaymamız söz konusu olmamalıdır..."[109]

"Nebilerin davalarını omuzlamaya namzet olanlar, aynı yolun yolcusu olmalıdırlar. Başta türlü davrananların yaptıkları ise, sadece bir maceradan ibarettir. Ne zaman, nerede ve kimin hesabına biteceği belli olmayan böyle maceralara sürüklenmekten her zaman Allah'a sığınılmalıdır."[110]

Takiyye öğretisini kendileri için koruyucu bir kalkan olarak gören ve sıklıkla kullanan örgütün, bunun nasıl yapılacağına dair eğitim verdirdiği ve bu amaçla özel bir kitapçık hazırlattığı tanık ifadelerinden anlaşılmaktadır:

"… Ali Ünal'ın da fıkıh dersi için geldiğini, takiyyeyi meşrulaştırmak için dersleri Faruk Başer'in verdiğini, İslam'da icma ve kıyas bulunduğunu, Fetullah Gülen'in kıyasen fetva verdiğini anlattığını, Fetullah Gülen'in naz makamında olduğunu, Allah'a karşı nazını geçirme makamı olduğunu, şu kişiler cennete gitmez ise ben de gitmem diyebilecek konumda olduğunu, Hz. Ömer ve Hz. Ebubekir'den kesitler verip gerçekmiş gibi anlattığını, darülharb olduğu için söylenenlerin yapılmasının doğruluğundan bahsettiğini, peygamberin bile ilk

[108] Gülen, *Diriliş Çağrısı,* s. 245.
[109] Gülen, *İrşad Ekseni*, s. 122-123.
[110] Gülen, *İrşad Ekseni*, s. 203.

cumaya gidemediğini, Kemalist, laik, dinsiz devlette darülharb şartları olduğunu, sivillerin bile cumaya gitmesinin şart olmadığını, Kur'an'dan ve hadisten örnekler verdiğini,

"… askeri öğrencilere dini eğitim yanında takiyye dersi de verildiğini, Kevser adlı 17 sayfalık kitaptan[111] paralel bir nevi din öğretildiğini, bu kitaba göre abdestin tuvalette alınması, namazın gözle ima yolu ile kılınması, namazların cem edilmesi, yatakta ima yolu ile beş vaktin topluca kılınmasının mümkün olduğunu, zorda kalınması halinde içki içilmesi, porno film seyredilmesi, abiden cevaz alınarak cinsel ilişkiye girilmesi, deşifre olmamak için hiç bir sınır tanımadan her şeyin yapılabilmesinin mümkün olduğu şeklinde dini fetvalar içeren bir kitap olduğunu", anlatmıştır.[112]

Bizzat Fetullah Gülen tarafından belirtilen ***"hizmetin bekası ümmetin bekasıdır, bundan dolayı hizmetin bekası için haramlar helaldir"*** prensibine göre hizmetin devamını sağlamak için bu yapı faaliyet yürütmektedir. Gayrimeşru, haram olan alkol almak, zina yapmak, kılık kıyafette değişiklikler, lüks yaşam gibi sıradan insanın kabul edemeyeceği her türlü davranışı hayalet yapıdakiler rahatlıkla işleyebilmektedir. Bu hayalet yapının işleyişi içerisinde haramlar helaldir. Hayalet yapının bir görevi de örgüt içerisinde yer alan tüm bürokratların deşifre olmasının önüne geçmektir. Yapının adli kanadı, emniyet kanadı, mülki idare kanadın da görev alan üst rütbedeki görevlilerin deşifre olmasının önüne geçmektir.[113]

28 Şubat sürecinde gelen bir talimatta "eşinizin başını açın saçlarını yaptırsınlar, ruj ve kuaför paralarını biz ödeyeceğiz" diyerek tedbir uygulamasına geçildiğini, namazların cem

---

[111] Yazarı belli olmayan, örgütün bir yayını olan ve ideolojisini yansıtan (Kitap polis kolejinde okurken kendisine verilen eski emniyet mensubu tanık Tamer Topsakal tarafından teslim edilen) "Kevser" isimli kitapta, örgütün dünya görüşü açık bir şekilde öğretilmek üzere ortaya konmuştur. Kitabın büyük bir bölümü Fetullah Gülen'in özel ve gizli sohbetlerindeki kayıtlardan derlenmiştir. Kitap, 1993 yılında polis koleji öğrencilerine özel olarak hazırlanmış ve az sayıda basılmıştır. Örgütsel bir doküman niteliği taşıyan kitap o dönemde FETÖ'ne bağlı polis koleji öğrencilerine dağıtılmıştır. Ancak on beş gün sonra içindeki bilgilerin ifşa olması örgüte zarar verebileceğinden geri toplanmıştır. Bir aylık süre zarfında da imha edilen kitaba Kevser adının verilmesinin sebebi, Said Nursi'nin Risale-i Nur külliyatında bulunup hiçbir zaman basılmayan ve Nur Cemaati içindeki birkaç kişide bulunan gizli tutulan Kevser Risalesi isimli bölümü ihtiva ettiği iddiasıdır. Ancak Said Nursi'nin böyle bir risale kaleme aldığına dair hiçbir kayıt bulunmamaktadır. Kitabın genel mantığı, örgütün "resmi hizmet" olarak adlandırdığı, emniyet teşkilatı içerisindeki yapıya mensup öğrencilerin zihinlerini örgüt felsefesi doğrultusunda yönlendirmek, davranış modellerini öğretmek ve örgüt içi motivasyonu en üst düzeyde tutmaktır. **(Tanıklar-5 Kls. 9, 10, 12 Nolu Deliller: Kevser kitabı 2015/14841 emanet sırada kayıtlıdır)** Tanık Kemalettin Özdemir, bu kitap hakkında**; "***1990'lı yıllarda üzerinde yazarı baskı yılı ve baskı tarihi olmayan içeriği ilmihal bilgileri, ahlaki öğütler idi. Kes yapıştırma metoduyla hazırlanmış el kitabı özelliğine sahip, farklı kitaplardan alınmış bölümler olduğundan farklı üslupta bir kitap olduğunu hatırlıyorum. Kitapçılarda görmedim, bir şahsın elinde görmüştüm. Kevser kitabı bir cemaat mensubunun nasıl davranmasını gerektiren bir el kitabıdır. Cemaatin elemanlarının çoğunun elinde gördüm"* şeklinde beyanda bulunmuştur. (Çİ, 234-235)

[112] (Gizli Tanıklar-19) Çatı İddianamesi, s. 30-31

[113] **(Gizli tanıklar-12) Çİ; 42-43, 155-156)**

edilerek kılınması ve kimsenin namaz kıldığını belli etmemesinin istendiğini, 28 Şubat sürecinde tedbire geçmeden önce Fetullah Gülen'in "günahı bana olsa da yolumuz için eşlerin başını açın diyebilsem" dediğinin söylendiğini, cemaatin mensuplarını bu şekilde önce alıştırıp daha sonra kesin emir olarak talimatın geldiğini, herkesin eşinin başını açmasını söylediklerini, talimata uymayanların dışlandığını, cemaat üyesi bazı kadınların bu talimata uyarken çok zorlanıp psikolojik olarak rencide olduğunu söylemektedir. [114]

Örgüt liderinin emellerini gerçekleştirmek adına, hizmet ve dava adı altında dinin açık yasaklarını çiğneyenlerin ve bunu din adına yapanların temel noksanı, sağlıklı bir din anlayışına sahip olmamalarıdır. Bir haramı helal kabul etmek, insanı dinden çıkarır, haramı işlemek ise kişiyi fasık yapar.[115] Bu tür tavırların hepsi doğru din anlayışından sapmanın bir neticesidir. Allah'la özel bir irtibatı olduğunu düşündükleri kişinin beyanı karşısında, açık haramları işlemekte sakınca görmeyenler, bir anlamda malum yapının nasıl ikili bir dil benimsediğini de göstermektedir. Kamuya açık bir yayınında kaçak su ve elektrik kullanmanın caiz olmayacağını, böyle yapanların 60 milyon fertle teker teker helalleşmesi gerektiğini söyleyen bir şahsın[116] devlet kurumlarını eline geçirmek için haram ve gayr-i ahlaki yolları kullanan, sınav sorusu hırsızlığıyla sadece mevcut insan varlığımızın değil, gelecek nesillerimizin istikbalinin de çalınmasına onay vermesi anlaşılır bir durum değildir.

Örgüt mensupları, örgüt içinde yetişsin ya da yetişmesin, tam teslimiyet sergilemeyen ve çıkarlarına aykırı gördükleri kişilere karşı "iftira" ve "kumpas" silahlarını kullanmış, bu ahlaksızlarını da hizmetin gereği ve devamı için mübah saymışlardır. Ayrıca kişilerin özel hayatından bilgiler ve görüntüler elde ederek bunları çeşitli hile ve montajlarla işleyip bir şantaj aracı olarak kullanmışlardır. Bu şekilde masum insanları görevden alma, hapse atma vs. gibi illegal eylemlerle bolca mağduriyet üretmiş, kendilerine engel olmak isteyen ya da örgüt mensubu olmayan (veya örgütten ayrılan-atılan) çok sayıda kişinin işini-kariyerini, itibarını, özgürlüğünü ve hatta hayatını kaybetmesine sebebiyet vermiştir. Bu ahlaksız davranışların İslam diniyle uzaktan yakından alakası bulunmamaktadır. İftira ile suçsuz insanları karalamak ve bir de bunu şahsi emellerine yükseliş için bir basamak yapmak, Yüce Allah tarafından Kur'ân'da açıkça yasaklanan en büyük ahlaksızlıklardandır. (Nûr 24/15-19; Nisâ 4/112)

---

[114] **(Gizli tanıklar-6) Çatı İddianamesi.**
[115] Taftazânî, Şerhu'l-Akâid, İstanbul 1308, s. 190.
[116] F. Gülen, Fasıldan Fasıla-1, s. 280.

İslam dini, özel hayatın gizliliği ilkesini çiğnemeyi de haram kılmış; bu ilkeye uyulmadığı takdirde uhrevi bir dizi ağır yaptırım öngörmüştür. Bu kapsamda konut dokunulmazlığı ve mahremiyeti, özel konuşmalar, kişinin dışa yansımayan ve topluma zarar vermeyen günahları özel hayat kavramı içinde yer alır. Kur'an-ı Kerim'de mü'minlere *"Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın"* buyrulmaktadır (Hucurat, 49/12). Alimler, ayetin metninde geçen "tecessüs" kavramının kapsamına sadece ayıplar değil, her türlü gizli bilginin girebileceğini belirtmiştir.[117]

Hz. Peygamber de: *"Ey dilleri ile inanıp kalplerine iman girmeyenler! Müslümanlara eziyet etmeyin ve onların gizli taraflarını araştırmayın! Allah Müslüman kardeşinin gizli tarafını araştıranın gizli taraflarını ortaya çıkarır ve Allah, kimin gizli tarafını ortaya çıkarırsa evinin içinde bile olsa onu rezil eder"*[118] hadisi ile tecessüsün İslam'da yerinin olmadığını ve cezasız kalmayacağını dile getirmiştir.[119]

Örgüt mensupları, başlangıçtan itibaren, tedbirli ve temkinli olma adına oldukça sinsi ve gizli bir tutum sergilemişlerdir. Ne oldukları gibi görünmüş, ne de göründükleri gibi olmuşlardır. Özellikle bürokrasinin stratejik kademelerinde farklı bir kimlikle hareket etmiş ve uzun yıllar kendilerini saklamayı başarmışlardır. Bu bağlamda gerçek niyet ve amacı ortaya koyan tavırlar örgüt içinde ihanet, hezimet ve mağlubiyet sayılmıştır.

Gülen'in kırk yıllık söylem ve eylemlerinde ikiyüzlü davranma, çift dilli konuşma boyutu o kadar çoktur ki, sırf bu hususta *"Çelişkiler İnsanı"* adıyla müstakil bir kitap yayınlanmış ve Gülen'in hemen her konuda yüzlerce çelişkisi ortaya konulmuştur.[120]

Sözgelimi Türkiye'de 'tasavvufla alâkamız yok' derken, Batıya, özellikle ABD'ye açıldıklarında ise, oralarda 'tasavvuf'un ve 'Mevlânâ'nın itibarını gördüklerinde "Kalbin Zümrüt Tepeleri"nin İngilizce'sini "Sufism in Islam" başlığıyla yayınlamışlar, Rumi Forum'u kurmuşlardır.

Gülen, Türkiye'de ve diğer Müslüman topluluklarda Hz. Peygamber motifini sıklıkla kullanıp istismar ederken, diyalog çalışmaları bağlamında ise Peygamber unsurunu Kelime-i Tevhid'den çıkartabilmiştir.

---

[117] Maturidi, Tevilat, IX, 336.
[118] Tirmizi, Birr, 85.
[119] Buhari, Rüya, 45; Tirmizi, Libas, 19.
[120] Said Alpsoy, Çelişkiler İnsanı, Ümran yay. İstanbul-2015, 300 s.

Gülen, Risale-i Nur hareketine bir ‘yozlaşma’ atfedip kendisine ‘sahih ve püriten’ bir idealizm atfetmek için yolun en başında Ebu Zerr’i bayraklaştırırken, örgütün büyüdüğü yerde uyguladığı bütün ‘adam kazanma’ taktiklerini Muaviye siyasetinin örnekliğinde açıklama cihetine gidebilmiştir.

Söz konusu çelişkili durum, Gülen örgütünün birçok faaliyetinde gözlemlenen ikiyüzlü tutumun bir başka örneğidir. Modernizm, post-Islamizm ve diyalog vurguları Batı kamuoyuna ve yerli laik-modern kesimlere hitap ederken, gelenekçi dini tutumlar dindar taraftarları ve genel müslüman kamuoyununun manevi duygularını tatmin etmeye yöneliktir. Örgütün yayın organlarında çıkmış söz konusu çelişkiyi görebileceğimiz farklı usul ve meşrepleri esas alan yazıların aslında her biri, aynı camiaya mensup insanlar tarafından hazırlanıp kaleme alınmaktadır. Bazen aynı örgüt mensubunun, örneğin ABD’de yaptığı bir konuşma ile Türkiye’de yaptığı bir konuşma tamamen birbirine ters içerikler taşıyabilmektedir. Bu ikircikli tavrın arkasındaki tek motivasyonun pragmatizm olduğu açıktır.

Söz konusu durum, bilhassa neo-selefi yapıların önünü açarak küresel boyutta bir İslamofobi dalgası oluşturan, bu yolla müslümanların gelişmesini, davet örgütlenmelerini, siyasal faaliyetlerini vs. engelleyen Batılı stratejistler için eşsiz bir fırsat oluşturmuştur. Örgütü, genellikle kendilerinin kontrol ettiği terör gruplarına karşı etkili bir alternatif olarak dünyaya arzeden, yayılmasına, örgütlenmesine, okullar açmasına, kurumsallaşmasına yardım eden bu küresel güçler, kendilerine zararı dokunmayan ve hatta kullanışlı bir “İslami” yapıyı ana omurga üzerine yerleştirmeyi, böylece İslamiyet’in merkezini kontrol altında tutmayı arzu etmektedirler. Bu açıdan Gülen örgütünün, “İslamlaşmak” ile hiç alakası olmayan, sadece “İslam’ı dönüştürmek ve müslümanları kontrol etmek” amaçlı kökü dışarıda bir küresel projeye çoktandır evrildiği hususunda hiçbir kuşku bulunmamaktadır.

Örgütün kanlı eylemleri göstermiştir ki, geçmişte on yıllar boyunca dillerinden düşürmedikleri “hoşgörü” kavramı ve “Ilımlı İslam” etiketi, karanlık niyetlerini örten bir maskeden ibarettir. Bu tür fesat yuvaları hakkında Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: *“Onlara ‘Yeryüzünde fesat çıkarmayın’ denildiğinde, ‘Hayır, biz yalnızca ıslah edenleriz’ derler. İyi bilin ki, onlar bozguncuların ta kendileridir.”* (Bakara 2/11-12)

Örgütün en fazla önem verdiği ilkelerden biri gizliliktir. Yatay ve dikey düzlemlerde gizli bir örgütlenme yapısına sahip olan hareket, hem teşkilat yapısı açısından gizliliğe önem

vermekte, hem de kod adlarıyla mensuplarının kimliklerini gizlemesini sağlayarak olduğundan farklı görünmelerine yol açmaktadır. Örgüt içerisinde "tedbir" adı verilen bu ilke ve "her yerde olmalıyız" hedefiyle başta devlet kurumları olmak üzere hassas yerlere sızmak, en temel strateji olarak benimsenmiştir.

Diğer taraftan örgütün teşkilat yapılanmasının, lider ve örgütünün dili ve düşüncesine paralel biçimde "ikili" karakterde olduğunu söyleyebiliriz. Bu ikili yapı şeffaf ve gizli ağlar olarak açıklanabilir. Şeffaf ağlar, eğitim-öğretim faaliyetleri, sivil toplum ve meslek kuruluşları, uluslararası ve yerel ticari işletmeler, basın-yayın ve medya organları türünden legal yapılardan oluşmaktadır. Gizli ağlarda ise katı bir hiyerarşik yapının baskın olduğu görülür. Bu ağlar "devlete sızma" amaçlı oluşturulduğundan, gizlilik vazgeçilmez bir ilkedir. Sivil bürokrasi, yargı, kolluk kuvvetleri ve ordu bu gizli şebekenin kapsadığı farklı ağlardır. Beyin yıkama tekniklerinin uygulandığı bu ağlarda Gülen'in bir kanaat önderi olmasının ötesinde onun Mehdi-Mesih kimliği ve bu inancın etrafındaki ezoterik kurgu ön plana çıkar. Bu yüzüyle örgüt, gevşek bir "hizmet" yapısının ötesinde farklı çarkların birbirini döndürdüğü sistematik bir şekil alır.

Gizli ağlarda yoğun şekilde takiyye pratikleri uygulanmakta, bu ağlarda vazifeli bazı ilahiyatçı hocalar vasıtasıyla, yaşanması muhtemel "vicdan azapları" hafifletilmekte, kişiler "yüce gayelere" bu şekilde yönlendirilmekte, motivasyon en yüksekte tutulmaktadır. Diğer taraftan şeffaf ağlarda, bu halin tam aksine, kişilerin "Hizmet Hareketi"yle kendilerini açıkça irtibatlandırmaları bir prestij unsuru haline getirilmektedir. Hatta bu durum henüz Gülen'le irtibat kurmamış kesimler üzerinde bir manevi baskı oluşturmakta, "herkes gibi" kendilerinin de bu "mükemmel" insanlarla mutlaka tanışmaları ve işbirliği yapmaları gerektiği yönünde baskın bir kanaat hasıl olmaktadır. Tam bu noktada "mensubiyet ağları"nın yanısıra bir "sempatizanlar ağı"nın da kendi kendine oluştuğu görülmektedir. Bu ağ içine alınan kişilerden, kuruluş ve şirketlerden örgüt adına azami istifade sağlanmaya çalışılmaktadır. Abant Toplantıları, Türkçe Olimpiyatları benzeri prestijli organizasyonlar sempatizan ağını besleyip büyüten önemli icraatlardır.

Tüm bu teşkilat yönetilirken ileri bilgi toplama, işleme ve haberleşme teknolojilerinin kullanıldığı aşikardır. Örgüt bu konuda çok sayıda profesyonele sahiptir. Bu özellik, örgütün mafyatik iş ve eylemlerinde başarı şansını daha da yükseltmektedir.

FETÖ'de kılıktan kılığa girme ve gerçek kimliği gizleme şeklinde kendini gösteren kaypaklık ve alçaklık karakterinin teolojik boyutuna gelince, Gülen *Sonsuz Nur* adlı eserinde "gerçek kimliği gizleme" meselesine dair ilginç şeyler söylemiştir. Daha açıkçası, "İnsanlar öyle bir zaman dilimiyle karşılaşacaklar ki o günün mümini onların arasında gizlenecek; tıpkı bugün münafıkların sizin aranızda kendilerini gizlemesi gibi..." mealindeki hadisin (?) günümüz Türkiye'sindeki umumi manzarayı tasvir ettiğini söyleyen Gülen bu rivayeti şöyle tevil etmiştir: "O devrede münafık nasıl davranıyordu? Kendisini hissettirmemek için hangi çarelere başvuruyordu; aynen mümin de onun gibi davranacak, ibadetlerini gizli gizli yapacak ve bulunduğu yeri koruyacak, aksi halde onu iflah etmeyeceklerdir. Bu şerr-i mütegallibe onu ve onun gibi olanları bağrında barındırmak istemeyecektir. İş yerleri ve devlet kademelerinin bazı kesimleri onlara tamamen kapalı tutulacak ve onlar cemiyet içinde hor ve hakir görülecektir... Evet, eğer belli bir dönemde gelip geçenler sayılmazsa, namazından dolayı horlandığı, ayıp bir iş yapmış gibi suçlandığı ve şer güçlerin hâkimiyeti altında inim inim inlediği günler de gelecek ve mümin bu âfeti de gizlenmek suretiyle geçiştirecektir."[121]

FETÖ terminolojisinde "tedbir" diye ifade edilen bu anlayış, Şiî gelenekteki takiyye siyasetinin satın alınması ve masum bir adlandırmayla Ehl-i Sünnet dünyasına taşınması olarak değerlendirilebilir. Örgüt diğer İslâmî gruplar arasında ciddi rahatsızlık yaratan çok boyutlu güç tedarikini ve bilhassa yargı, emniyet gibi kritik kurumlarda kadrolaşma ve diğer bütün grupları saf dışı bırakma kabiliyetini büyük ölçüde tedbir-takiyye siyasetine borçludur. Takiyyenin bu türü, Ali Şeriati'nin ifadesiyle, "Safevî Şiası"na özgüdür. Safevî Şiası'nda takiyye kişinin veya grubun kurulu düzeni korumak, kendi selametini garanti altına almak, sıkıntı ve zarara uğramamak için hâkim gücün baskı ve zulümleri karşısında suskun kalmasıdır.[122]

Gülen hareketinde İslam dini de aslında bir takiyye malzemesidir. Daha açıkçası İslam, örgütteki yönetici sınıfın tabandaki insanlara karşı takiyyesi ve/veya manevi maskesidir. Yönetici sınıf kendi tabanlarına İslam'ı anlatır, kendilerini perdelemek için İslam'ı takiyye malzemesi olarak kullanır. Diğer taraftan kamuoyuna açık yayın organlarında örgütün dinî bir hareket olmadığı vurgulanır ve bu vurgu farklı toplum kesimlerine karşı takiyye gereği yapılır. Sözcü konumundaki kişiler bir taraftan kamuoyuna örgütün dinî bir hareket ve cemaat olmadığını deklare eder, bir taraftan da kendi tabanına takiyye icabı böyle

[121] M. Fethullah Gülen, *Sonsuz Nur 1*, Feza Yayıncılık, İstanbul 1994, s. 123.
[122] Geniş bilgi için bkz. Mustafa Öztürk, *Tefsirde Ehl-i Sünnet&Şia Polemikleri*, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 2015, s. 118-119.

bir deklarasyonda bulunulduğunu söyler. Yine örgütün kurmay kadrosu derin ilişkiler ağı içinde İsrail ve ABD ile görüşürken, kendi tabanına karşı İslam'ı takiyye gereği kullandığını söyler. Ezcümle, devasa bir yalan makinası gibi bir mekanizmaya sahip olan FETÖ'deki takiyye çok katmanlı ve çok kullanışlı bir araçtır.[123]

Din kisvesi altında faaliyet gösteren örgütün yukarıda sayılan bu özellikleri, Medine döneminde yaşayan münafıkların özellikleriyle büyük ölçüde örtüşmektedir. Nitekim ilgili ayetlerde bu kimselerin kalben hastalıklı oldukları, arkaplanda inananlara tuzak kurdukları, gizli ajandalarını gerçekleştirme adına şeytanî odaklarla gizlice buluştuklarında onlarla beraber olduklarını beyan ettikleri anlatılmaktadır. Yine bu konudaki ayetlere göre onlar mü'minleri bırakıp gizlice işbirliği yaptıkları Yahudi ve Hıristiyanları üst ve dost (veli) edinerek Müslümanların aleyhine çalışırlar. Yaptıkları fitne ve fesat işleri "sulh" adına yaptıklarını iddia ederler. Kendilerini dinletecek kadar güzel konuşurlar. (Bakara, 2/8-15; 204-206; Münafikûn, 63/2-4) Onlar, kendilerini o kadar iyi gizlerler ki Hz. Peygamber bile onların iç yüzlerini ancak Allah'ın haber vermesiyle bilebilir. (Tevbe, 9/101; Muhammed, 47/ 30)

1.2.10. Dini ve Diğer Milli - Manevi Değerlerin Sömürülmesi

Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne geçiş sürecinde modernleşmenin etkisiyle Türk toplumunda din-devlet ilişkilerinde önemli değişimler ve iniş-çıkışlar yaşandı. Cumhuriyet'in ilk yıllarında ortaya konulan politikalar zamanla din alanında yasaklayıcı ve sınırlayıcı sonuçlar doğurmuş, din eğitimi hem ortaöğretim hem de yükseköğretim düzeyinde bir süre kesintiye uğramıştır. Dine karşı tutum, yasak ve baskılar, bazı açılardan Türk toplumunda devlete olan güveni etkilemiş, dolayısıyla bu durum din eğitimi ve hizmetlerinin bir süre yer altına inmesine neden olmuştur. Özellikle tarikatların ve tekkelerin yasaklanması Türkiye'ye ve benzeri süreçleri yaşayan ülkelere özgü "cemaat" adı verilen bir olgunun doğuşuna neden olmuştur.

Cemaatler, din eğitiminin yer altına indiği bir dönemde samimiyetle dini hizmetleri ve Kur'an eğitimini yürütmeye çalışan bazı önemli şahsiyetler etrafında şekillenen yapılar olarak ortaya çıktılar. Türkiye'de din eğitimi üzerindeki yasakların kısmen ortadan kalktığı 1950 ve sonrasında cemaatler hala devam eden din-karşıtı politikaların da katkısıyla varlık sebeplerini

[123] Selahattin Adanalı, "Cemaatin Psikolojik Kaosu", [*Fethullah Gülen'in Dinî Söyleminin Eleştirisi* içinde], ed. Mehmet Şahin, Evre Yayınları, İstanbul 2014, s. s. 170. Bkz: Mustafa Öztürk, FETÖ'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi, Türkiye Günlüğü, sayı: 127, yaz, 2016, s. 28-52.

devam ettirdiler; hatta nispeten daha demokratik politikaların açtığı liberal ortamdan da yararlanarak kendilerini güçlendirdiler. Aslında devlet eliyle din eğitiminin verilmeye başlanması, imam-hatip okullarının ve yüksek islam enstitüleri ve ilahiyat fakültelerinin açılması cemaatlerin varlık nedenlerini yavaş yavaş ortadan kaldırmaya başlamıştı. Bu sebeple cemaatlerin bu okulları kendilerine az veya çok tehdit olarak gördükleri bilinmekteydi; cemaatler toplumda din konusunda devlete olan güvenin sarsılmasının getirdiği avantajı da bir anlamda kullanarak hayatiyetlerini devam ettirmekle kalmadılar büyüme imkanı da elde ettiler. İmam-hatip Okulları, Yüksek İslam Enstitüleri ve İlahiyat Fakülteleri'nin daha eleştirel, akılcı ve modern bir yorumu benimsemelerine karşın cemaatler geleneksel, muhafazakar ve daha halkın dini duygularına hitap eden bir din anlayışını önerdikleri için halk nezdinde önemli bir boşluğu doldurdular. Başka bir ifadeyle modernleşmenin, dünyevileşmenin yol verdiği değişimler karşısında resmi din eğitiminin bıraktığı bazı boşlukları iyi kullanan cemaatler hala varlıklarını sürdürmeye devam ettiler.

Son on yıllarda Türkiye'deki toplumsal, demografik, ekonomik, eğitsel vb. gelişmeler cemaatlerde başlangıçta bulunmayan bir takım hastalıkları doğurdu. Kadrolaşma, ekonomik kazanımlar elde etme, eğitimli kadroları devşirme yoluyla cemaatler kendilerine iktidar alanı açma kaygısına odaklandılar. Resmi din eğitimi okulları, müesseseleri ve mensuplarında bulunmayan bir özelliği onları daha avantajlı bir konuma yükseltmiştir. Bu, yasaklanan tarikat ve tekke kültürünün temelini teşkil eden gizemli tasavvufi yöntemleri kullanarak inançlı bireyler üzerinde çok güçlü bir otorite kurma başarılarıdır. Din eğitiminin uzun bir süre yasak olmasının getirdiği boşlukta cemaatler bireylere "dindarlık" kazandırma yoluyla onları kendi yapılarına sorgusuz itaat eden mensuplar haline getirdiler. Samimi duygularla din öğretme kaygısıyla ortaya çıkan cemaatler bir süre sonra mensuplarına avantaj sağlayan, mensubu olmayanları dışlayan, eleştiriye kapalı yapılar haline döndüler. Hiç kuşkusuz bütün cemaatlerin aynı oranda bu hastalıklı özelliklere maruz kaldığını söylemek mümkün değil, ama genel olarak cemaatlerin bu türden zaaflara açık hale geldiği görülmektedir. Cemaatler bu haliyle bir lider ya da kült şahsiyet ve onun etrafında oluşan ve iktidarı en üst düzeyde kullanan üst halkanın yönlendirmesine açık bir mensuplar ordusu olarak karşımızda durmaktadırlar. Bir cemaat lideri ve onun etrafındaki üst halka bozulduğunda/dejenere olduğunda bu mensuplar ordusu kolayca manipüle edilebilir.

Gülen hareketini bu arkaplan çerçevesinde incelediğimizde, bu yapının görünüşte bir "cemaat" olarak yapılandığı ve cemaatlerin bireyleri gizil yöntemlerle kendilerine bağlama

tekniklerini son derece başarılı bir biçimde geliştirdiği görülmektedir. Ancak 15 Temmuz sonrasında ortaya çıkan gerçekler ve belgeler gösterdi ki, Gülen başlangıçta belki dini bir hizmet hareketi olsa da çok kısa zaman sonra iktidar hırsı ve kişisel zaafları sebebiyle farklı bir amaç ve niyet için mensuplarını hazırlamaya başlamıştır. Bu amacın Din-i Mübin-i İslam'a hizmet olmadığı açıktır; bu yapıda görüntü ile gerçek arasında çok keskin bir fark mevcuttur. Bu yönüyle FETÖ diğer cemaatlerle sadece görünüşte benzeşmektedir; FETÖ lideri, gizil (esrarlı) yöntemleri dini bir cemaat görüntüsü olmadan sürdürmek mümkün olmadığı için belki de cemaat olarak görüntü vermeyi tercih etmiştir.

20. Yüzyılın ortalarındaki zayıflamış sığ haliyle geleneksel din eğitimini alan ve Said-i Nursi'nin öğrencileri tarafından başlatılan Nur Cemaatinin oluşturduğu bir zeminde kendisini bir lider olarak kabul ettiren Gülen önce bu cemaat içinde bir bölünmeye yol açmış, zamanla Said-i Nursi'nin eserlerini aşarak kendisini kült lider olarak kabul ettirmiştir. Dini bilgisi ve din uzmanlığı ortalama bir hoca kadar olmasına rağmen, biraz kişisel karizması, ağzı iyi laf yapan bir vaiz olarak başarısı ve en önemlisi de cemaatinin özel çabasıyla büyük bir din alimi gibi topluma lanse edilmiştir. Mensupları üzerine kurduğu gizemli bağlılık duygusuna dayanan bu kabul ona hükmettiği bireylerin din anlayışını radikal bir biçimde dönüştürecek kadar bir otorite sağlamıştır. Dini otorite insanlık tarihinde bilinen en güçlü silahlardan biridir; Gülen vaiz kimliğiyle örgüt mensuplarının din duygularını yönetme imkanı elde etmiş ve hatta İslam'ın hakikatlerini ters yüz ettiren sapkın fikirlerini onlara tereddütsüz kabul ettirecek kadar bir pozisyon elde etmiştir. Bu gerçekler ışığında her ne kadar Kur'an-ı Kerim'i ve hadisleri okusa ve İslami geleneğin klasiklerine referanslar verse de esasen Gülen bir din alimi olarak nitelenemez. Ortalama bir din bilgisi olan bir "hoca efendi" olarak da görülemez, çünkü bir din alimi ve hocası her şeyden önce yalan, aldatma, kandırma, kumpas kurma ve benzeri İslam'ın "kebair" yani en büyük günahlar içinde gördüğü şeyleri yapamaz. Dolayısıyla bu hareketin de ne kadar eksikleri ve hataları olsa da bir cemaat veya hizmet hareketi olarak nitelenmesi mümkün değildir. FETÖ üyeleri her ne kadar dini hizmet duygusuyla başlangıçta saf ve samimi niyetlerle bu şahsa inansalar da zamanla ortaya çıkan bu tefessüh, yalan ve fesat karşısında tavır almadıkları için günahkâr duruma düşmüşlerdir.

1.2.10.1. Halkın İyi Niyetleri, Dini Duyguları, İnançları, Kutsalları ve Manevi Değerleri İstismar Edilmiştir.

Gülen, halkın dini yönden açlığını ve bu konudaki ihtiyaçlarını iyi okumuş yukarıda anlatılan bu boşluğu iyi görmüş ve ilk adımlarını bu istikamette atmıştır. Ta gençlik yılarından

itibaren planladığı anlaşılan sinsi hedefleri doğrultusunda Allah'ı, Hz. Peygamber'i, Kur'an'ı, Sahabeyi, Mehdî ve Mesih inancını kısaca halkın din adına kutsal gördüğü hemen her şeyi istismar etmiştir.

1.2.10.2. Allah istismar edilmiştir.

Kur'an-ı Kerim'de sahte dini söylemler üzerinden ve din adına üretilen gerçek dışı beyanlarla Allah ile aldatmanın yapılabileceğine dikkat çekilmekte ve bu konuda insanlar uyarılmaktadır. *"O aldatıcı (şeytan) da Allah ile sizi aldatmasın."* (Lokmân, 31/33)

Örgüt mensupları, liderlerinin Allah Teâlâ ile doğrudan konuştuğuna inanmakta ve bu sebeple onun sözlerini bütün insanların sözlerinden üstün tutmaktadırlar. Hâlbuki Allah, seçtiği peygamberine ve Hz. Meryem, Hz. Musa'nın annesi ve Havârîlere vahy veya ilham yoluyla mesajlar vermiştir. (Âl-i İmran, 3/42-54; Mâide, 5/111; Tâhâ, 20/37-39; Şura, 42/51). Bu itibarla Yüce Allah'ın, peygamberler ve adı geçenler dışındaki insanlarla konuşması vaki ve mümkün değildir.

Cemaat kurallarını uygulamada ağabeye itaat şarttır. Ağabeyin dediği cemaatin felsefesidir ve kuralıdır. Cemaatin öğretisi peygamberin söylediğidir. Cemaat mensubuna göre ağabeyden gelen emir Allah'ın emridir. Cemaatteki hiyerarşi ciddi ve teferruatlıdır. Müslümanlıktan daha ziyade cemaat üyeleri için en büyük şans cemaatin içerisine girmiş olmaktır. Himmet, para yardımı alma anlamına gelir. Her evin bir kod adı bulunur. Şefkat tokadı çok büyük bir felakettir. Allah tarafından dışlanmak anlamına gelir. [124]

1.2.10.3. Kur'an ve yorumu istismar edilmiştir.

3.6. 1990 tarihinde Erzurum'da yaptığı bir vaazında güya heyecanlanıp Kur'an'ı cemaatin üzerine fırlatmış ve bu esnada da "Kur'an'a sahip çıkın! Rasulullah'a sahip çıkın!" diye bağırmıştır.

31.03.1991 tarihinde Pendik'te "Kutsilerin Ufku" konulu vaazında, bu kutsilerin Peygamberimiz ve ashabı olduğunu ifade ettikten sonra ahir zamanda "ikinci kutsiler" diye bir gruptan bahsetmekte ve onların geleceğini dile getirmektedir. "Kutsiler" sözüyle kendi grubuna bir kutsiyet atfetmekte ve şu ayete atıfla Kutsilerin Allah'ın şahitleri olduklarını

[124] **Çatı İddianamesi, s. 14. (Soruşturma ve dava dosyası aslı mahkeme arşivindedir. Deliller-25 Kls. 19 Nolu Delil)**

beyan etmektedir: *"İnkâr edenler, "Sen peygamber değilsin" diyorlar. De ki: "Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah ve bir de yanında kitap (Kur'an) bilgisi bulunanlar yeter."* (Ra'd, 13/43) Ayetin sonunda yer alan "*yanında kitap (Kur'an) bilgisi bulunanlar*" ifadesini kendi grubuyla yorumlamaktadır.

Bir defasında Gülen, yakın talebelerinden birini çağırıp: "Kur'an-ı Kerim'deki şu ayetler ve şu hadisler bana bakıyor" (yani bana işaret ediyor) diyebilmiştir. (Latif Erdoğan, Şeytanın Gülen Yüzü, s. 41.) Nitekim 6 Ağustos 1978'de "Hizbullah" konulu vaazında *"Ey iman edenler! Sizden her kim dininden dönerse Allah yakında bir kavim getirir; O onları sever, onlar da onu severler, onlar Mü'minlere karşı mütevazı, kafirlere karşı onurludurlar; Allah yolunda cihad ederler; kınayanın kınamasından da korkmazlar; bu Allah'ın fazlıdır, onu dilediğine verir…"* (Maide, 5/54) ayetini okuduktan sonra Gülen, bu ayette sözü edilen gelecek kavmin kendi cemaati olabileceği imasında bulunmaktadır.

Gülen'in Kur'an istismarı bazen oldukça garip teviller getirmesiyle de gerçekleşmekte örneğin Hz. Meryem'e gelen ruhun Hz. Muhammed olduğunu söyleyecek kadar tahrifte ileri gitmektedir: *"Meryem [sırf ibadetle meşguliyet için] kendini ailesinden ve diğer insanlardan tecrit etmişti. Biz ona ruhumuzu (vahiy meleğimizi) gönderdik. Ruh ona eli yüzü düzgün bir insan kılığında göründü"* mealindeki Meryem suresi 17. ayeti şöyle yorumlamıştır: "Acaba ne idi bu ruh? Hemen büyük çoğunluğu itibariyle bütün tefsirler, ayeti kerimede, *"... Ruhumuzu gönderdik... "* diye belirtilen ruhun Cebrail olduğunu ifade etmektedirler. Ne var ki burada Kur'an "ruh" tabirini kullanıyor; ruhun tayininde ise ihtilaf vardır. İhtimalin sınırları ise ihtilafın çerçevesini aşkındır; hatta Efendimizin ruhunu içine alacak kadar da geniştir. Evet, bu da muhtemeldir; zira Hz. Meryem çok afife ve nezihe bir kadındı. Bu itibarla da gözlerinin içine başka bir hayal girmemişti ve girmemeliydi de. Ona sadece kendisine helal olan biri bakmalıydı. O da olsa olsa Efendimiz olabilirdi; zira o bir münasebetle Hz. Meryem'in kendisiyle nikâhlandığına işaret buyuruyordu. Bu açıdan da "Ruh"un Efendimizin ruhu olabileceği de ihtimal dâhilindedir."

İlk dönemlerden itibaren müfessirler ayette geçen "ruh" kelimesini Cebrail olarak tefsir etmişlerdir. Nitekim bu kavramı, Âl-i İmran suresi 45. ayeti açıklamakta ve gelen meleğin Hz. İsa'yı müjdeleyen melek (Cebrail) olduğunu ifade etmektedir. Ayete bu şekilde bir yorum getirmek, ne Kur'an'ın bütünlüğü ile ne de ruh kavramının Kur'an'daki kullanımıyla bağdaşmaktadır. Çünkü bu kavram, Kur'an'da sekiz değişik anlamda kullanılmakta ve hiç birinde Hz. Peygamber manasında kullanılmamaktadır. Ayrıca belirtmek

gerekir ki, ilgili ifadeler, adeta Hz. Peygamber'in Hz. Meryem'in nikâhlı eşi olduğu, dolayısıyla Hz. İsa'nın babası olabileceği gibi bir çağrışıma sebep olmaktadır. Böyle bir düşünceyi de ne Hz. İsa'nın mucizevi bir şekilde babasız olarak dünyaya gelmesi ile ne de bu güzide şahsiyetlerin yüce makamlarıyla bağdaştırmak mümkündür.

1.2.10.4. Hz. Peygamber istismar edilmiştir.

Gülen'in vaazlarında ve kitaplarında en fazla Hz. Peygamber'i istismar ettiği görülmektedir. Vaazlarında açıkça dile getirdiğine göre Hz. Peygamber, İzmir'e gelmekte, cemaatin arasında dolaşmakta ve onları teftiş etmektedir.

6 Nisan 1979 2_192kbps vaazında şöyle demektedir: "Birisi şöyle anlatır: 'Gece bulunduğum yerde Rasul-i Ekrem'i gördüm. Bana dedi ki: "Ben şimdi teftişe çıktım. Buradan da İzmir'e gidiyorum." Bir başkası şunu söyleyecektir: Gelip minbere oturdu veya mihrabın dibine oturdu. O cemaatin içinde isbat-ı vücud etti."

7.4.1991 tarihli bir vaazında da Peygamberimizin aralarında dolaştığını, binlerce kişinin bunu gördüğünü belirttikten sonra "O sizin aranızdadır, Onun aranızda dolaştığını tahayyül ediyordum" diyor.

9 Temmuz 1979 vaazında: Peygamberimizin yer yer vatanımızı teftiş ettiğini ifade ediyor. "Onun teftişine hazır hale gelmenin havasını meydana getirmeye çalışıyoruz." diyor. Mefhar-i mevcudat Efendimiz mescidlerinize teşrif buyuruyor. "Gelecekten ne haber diyor?" Yüz kere var ki, kalbi aydın ve içi duru kimselerin alem-i menamında (uyku aleminde), belki de bazılarının yakazasında (uyanıkken) "Ben, İzmir'e gidiyorum" oradaki havaya bakacağım." dediğini duydular kainatın fahrının. "Anadolu'da bana ihtiyaç var, gezmeye çıktım" dediğini duydular fahr-i kainat efendimizin. Sizin camilerinize geliyor. Seccadelere yüzünü yere koyan gençlerinize bakıyor. Yaşlılarınızın aşk heyecanını yokluyor. Cemaatinin kıvama gelip gelmediğine bakıyor."

Peygamber istismarının en çarpıcı misali ise, cemaatin televizyonunda yayınlanan Şefkat Tepe adlı televizyon dizisinde Hz. Peygamber'in bir kamyon kasasına bindiğinin bir ışık huzmesi şeklinde gösterilmiş olmasıdır. Oysa dinimize göre hangi amaçla olursa olsun, Hz. Peygamberi tasvir eden resim ve minyatürler yapmak, onu ışık huzmeleriyle temsil etmek caiz değildir.

Hz. Peygamber'i istismar ederken Gülen, uydurma rivayetleri kullanmayı da ihmal etmemiştir:

"O, kâinatın ille-i gâiyesidir.. O, şöyle anlatılmıştır: "Eğer sen olmasaydın varlığı yaratmayacaktım." (Aliyyulkârî, el-Esraru'l-merfua, s. 385; el-Acluni, Keşfu'l-Hafa, 2/214.)

Bu uydurma rivayeti kabullenen örgüt lideri, bundan kendisine pay çıkararak: "Allah benimle konuştu: 'Doğru, ben kâinatı Muhammed'in hatırına yarattım; ama senin hatırına devam ettiriyorum…' buyurdu" diyecek kadar da ileri gitmiştir. (Latif Erdoğan, *Şeytanın Gülen Yüzü*, İstanbul 2016, s. 33).

"Masumiyet" ve "masuniyet" kavramları, tek kelimeyle ifade edecek olursak "korunmuşluk" anlamına gelir. Bazı sapkın dini grupların önderlerine yaptıkları gibi Gülen örgütü mensupları da liderlerine adeta peygamberlere tanınan "korunmuşluk" vasfını yüklemektedirler. Oysa "masumiyet" veya akaid metinlerinde geçtiği şekliyle "ismet" sıfatı sadece peygamberlere özgü bir sıfat olup onların görevlerini yerine getirirken Yüce Allah tarafından korunmuş olmalarını ifade eder. Bu sıfat her ne ad altında olursa olsun peygamberler dışında hiçbir kişi veya gruba verilemez.

1.2.10.5. Sahabe istismar edilmiştir.

Vaaz ve kitaplarında sıklıkla Hz. Peygamber-sahabe ilişkisine değinen ve oralardan ilginç tablolar sunan Gülen'in sahabeyi de istismar ettiği görülmektedir:

Gülen, dini efsunlama aracı olarak kullanmakta ve bu konuda özellikle peygamberler tarihi ve siyer-i nebiyi bizzat kendi hikayesi gibi formatlamaktadır. Bu format Gülen'i adeta Hz. Peygamber, takipçilerini de "ikinci kutsîler" diyerek sahabiler gibi konumlandırmaktadır. Gülen'in dinî söylemle ilgili en büyük başarısı, siyer-i nebiyi kendisinin ve takipçilerinin hal-i hazırdaki durumuyla birebir örtüşür şekilde kurgulaması ve takipçilerini bu kurguya yürekten inandırmasıdır.

3.6. 1990 tarihinde yaptığı bir vaazında *"Bu din garip olarak başlamıştır. Başladığı zamana avdet edecektir…"* hadisini naklettikten sonra kendi grubunun bu gariplerin ikinci halkası olduğunu ifade eder. Daha sonra Rasulullah Efendimizin bir elinin sahabesinin başı üzerinde olduğunu, bir elinin de kendi cemaatinin başı üzerinde olduğunu beyan eder ve peygamberimizin onlara "ashabım" dediğini ifade eder.

10 Nisan 1977 tarihinde yaptığı "Mesuliyet" başlıklı bir vaazında ise şöyle demektedir:

"Allah bizimle beraberdir. Rasul-i Ekrem bizimle beraberdir. Mele-i a'lanın sakinleri yeryüzünde var olma yok olma mücadelesi veren şu cemaate nazar etmektedirler. Bedir ashabı gibi. Ya bu cemaat yok olacak tükenecek ya da bu cemaat yeryüzünde insanlığın ma'küs talihini değiştirecek. Gökyüzünde alkış başlayacak; mahzun meleklerin bakışı tebessüme inkılab edecektir."

1.2.10.6. Mehdi ve Mesih algısı istismar edilmiştir.

Dini otorite meselesinde Gülen'in yaptığı çarpıtmalar içerisinde en önemli konulardan biri, Mehdilik ve Mesihlik'tir. Kendisi açıkça söylemese de bağlılarında böyle bir algının oluşmasına hem sebep olmuş, hem de göz yummuştur. Bu konuyla ilgili görülen rüyaları ve müntesipler arasında yayılan söylentileri reddetmemiş, adeta bilinçli bir şekilde bu algının yerleşmesine katkıda bulunmuştur. Onunla ilgili algı ve açıklamalarından anlaşıldığına göre, Gülen beklenen Mehdi ve Mesih olarak görülmektedir. (Latif Erdoğan, Şeytanın Gülen Yüzü, İstanbul 2016, s. 127, 164-165).

İstanbul 18. Asliye Ceza Mahkemesi'nde İlhan Karagöz isimli hâkimin 15 Temmuz darbe girişiminden kısa bir süre önce yayımladığı akıllara zarar mahkeme kararında şöyle diyebilmiştir:

"İşte buradan ilan ediyoruz, Fethullah Gülen hocaefendi son peygamber Hazreti Muhammed Mustafa Sallallahu Aleyhi Vesellem efendimizin kendi soyundan, Ehl-i Beyt'inden geleceğini haber verdiği ve bizim de hem Hazreti Ali ve hem de yine Ehl-i Beyt'ten olan Abdülkadir Geylani hazretlerinin kitaplarından aktardığımız gibi o seçilmiş bir kişi olur ve hazreti Ebubekir, Hazreti Ömer, Hazreti Osman ve Hazreti Ali peygamber efendimizin halifeleri iken, Mehdi Aleyhisselam ayrı ve özel olarak son kez insanlığı doğru yola sevk ederek yanlışlıkları gösterecek özel bir insan olduğu için her ne kadar harikuladelikleri ve kerametleri olacak ise de zaten ortaya çıktığında birçok kişi hazır beklediği için ona biat edecek ve derhal tamir ve onarıma başlayacak ve kendisi her türlü hareket serbestisine sahip olduğu için nasıl ve ne şekilde davranacağını ve insanların nasıl yönlendirileceğini bildiği için Allah'ın halifesi olarak huruç edecektir… Asa-yı Musa tabii ki Fethullah hoca ile birlikte ortaya çıkacak ve daha sonraki süreçte de Hazreti İsa

Aleyhisselam'ın dünyaya gelerek Mehdi Aleyhisselam'ın arkasında namaza duracağı ona tabi olacağı fakat daha sonraki aşamada da Mehdi Aleyhisselam'ın da hazreti İsa Aleyhisselam'ın arkasında namaza duracağını yazmaktadır kaynaklar... Ben de herhalde bu kararım ile yine mehdilik kitabında geçen Cehcah oluyorum…"

Fethullah Gülen'in "mehdi" ilan edilmesiyle ilgili bu ifadeler Nurculuk ve Gülencilikteki mehdi inancı ile bu inancı da içeren beyin yıkama faaliyetinin nüfuz gücü hakkında yeterli fikir verir tarzdadır. Bu inanış, lidere bağlılığın ve onu kutsamanın başka bir aracı olarak kullanılmış ve örgüt eliyle ülkemizi kana bulayan bir ideolojiye dönüşmüştür.

Dinin sahih yollarla öğretilmesi süreçlerinde büyük kırılmaların yaşandığı, buna karşılık dini anlayış ve pratiklerde mistik öğelerin çok baskın olduğu toplumlarda, bu türden batıni (ezoterik) ve mistik (gizemli) iddialar çok kolay bir biçimde insanları etkileyebilmektedir. Mehdilik, Mesihlik ve Velilik kavramları üzerinde örgüt içerisinde bu kadar fazla durulmasında, Gülen'in bağlılarının zihninde kendisini "mutlak otorite" olarak algılatma arzusu yatmaktadır. Bu yolla mesela Hz. Peygamber'le rüyada ve rüya dışında sürekli görüşme iddiaları daha kabul edilebilir hale getirilmektedir. Böylece Allah tarafından seçildiği düşünülen bir insanın söz ve davranışlarının Allah'ın iradesini yansıttığını kabul etmek çok daha kolay hale gelmektedir.

İslam dininin ana kaynağı olan Kur'an-ı Kerim'de, gelecekte bir kurtarıcının gönderileceğine dair açık bir kayıt bulunmamaktadır. Mehdinin geleceğine dair delil olarak zikredilen ayetlerde (Ra'd 13/7; Enbiya 21/105; Saff 61/9) gelecekte bir kurtarıcının zuhur edeceğine ilişkin her hangi bir açık ifade yoktur. Mehdi konusunun geçtiği bazı rivayetler varsa da bunların sıhhati hadis alimlerince tartışılmıştır.

İlk dönem Sünni kelam alimleri eserlerinde mehdilik konusuna yer vermemiş, sonraki dönemlerde ise kıyamet alametleri sayılırken birkaç cümle ile mehdilikten söz edilmiş, fakat bunun bir inanç konusu olmadığı belirtilmiştir (Teftazani, Şerhu'l-Makasıd, İst. 1305, II, 307).

Bilindiği üzere Allah, dinini tamamlamış (Maide, 5/3), Hz. Peygamber de ümmetine miras olarak Kur'an ve Sünnet'ini bırakmıştır. Dolayısıyla bir Müslüman, Kur'an ve Sünnet'te cevabını bulamadığı sorulara, ortadan kaldıramadığı zulümlere, fitne ve fesada cevabı Mehdi'ye, Mesih'e ya da herhangi bir "korunmuş salih zata" havale ederek

kurtulamaz. Aksine bu konuda her Müslüman kendi üzerine düşeni yapmakla yükümlüdür. Sorumlulukları ve imanları gereği tüm Müslümanlar, Mehdî beklemek yerine yaşadıkları zaman ve mekânlarda kendi üzerlerine düşen görevleri bizzat icra edebilmek için güç ve imkânları nispetinde çalışmalıdırlar. *"Herkes, ancak kendi gücü nispetinde sorumludur"* (Bakara, 2/286) ve *"Kimse kimsenin günahını yüklenemez"*. (En'âm, 6/164; İsrâ, 17/15; Fâtır, 35/18; Zümer, 39/7; Necm, 53/38)

Gülen, daha da ileri giderek çok sayıda kişinin bulunduğu ortamlarda kendisinin Mesih İsa olduğunu ima eden konuşmalar yapmıştır. Meselâ, Mesih İsa'nın İzmir'den çıkacağını, İzmir'in *"belde-i tayyibe"* (Sebe, 34/15) vasfını haiz olduğunu, Mesih İsa'nın üç önemli vasfının bulunduğunu, bunlardan birisinin de vaizlik olduğunu, ayrıca Mesih'in gökten nüzul etmeyeceğini, bilakis bir anne ve babadan geleceğini, onun güzel konuşacağını, kendisinin de güzel konuştuğunu, hatta Mesih İsa'nın İzmir'e gelip gittiğini söyleyerek kendisine kutsal bir kimlik giydirmeye çalışmıştır. (Latif Erdoğan, Şeytanın Gülen Yüzü, İstanbul 2016, s. 37-41)

1.2.10.7. İslami davet ve tebliğde cami, kürsü, mihrap ve minber en önemli mekanlar, vaaz, hutbe ve sohbet gibi imkanlar ile imam, vaiz, hoca efendi, cemaat ve hizmet gibi kavramlar istismar edilmiştir.

İslâmî tebliğ alenîdir, açıktır; gizliliği bir tebliğ metodu olarak kabul etmek doğru değildir. Hz. Peygamber'in Mekke döneminin ilk günlerindeki tebliğin gizliliğini, bugün müslüman toplumlarda yapılan illegal faaliyetlerin ve dolayısıyla takiyyenin bir meşruiyeti olarak kabul edip bunun üzerine bir tebliğ stratejisi geliştirmek yanlıştır.

İslâm'da tebliğin en temel şartı dürüst ve güvenilir olmaktır. Oysa bu yapı, stratejisini yalan ve aldatma üzerine kurmuştur. Hz. Peygamberi kendi süflî emellerine alet ederek insanların dinî duygularını istismar eden bir yapının nebevî metotla hareket ettiğini söylemesi, ancak kitlesini peygamberle aldatmak olarak görülebilir. Gülen, kendisine özel ve gizli dinî bilgiler verildiği gibi iddialardan yola çıkarak, örgütün işleyişindeki gizli saklı işlere kılıf uydurmuş ve hatta "en büyük ketûmiyet hareketini Peygamber kurmuştur" diyecek kadar ileri gitmiştir. Oysa Mekke dönemi de dâhil olmak üzere Hz. Peygamberin hiçbir dinî bilgiyi Müslümanların bir kısmından gizlemesi söz konusu değildir.

Hz. Adem'den itibaren bütün peygamberler, insanları Allah'a ve Allah'ın dinine çağırmışlardır. Risalet zincirinin son halkası olarak Allah Rasulü de 23 yıl boyunca çevresindekileri sadece İslam'a davet etmiş, kendi menfaatine, istikbaline dönük herhangi bir teşebbüs içine girmemiştir. Nitekim ilgili ayet-i kerimede Hz. Peygamber'e *"Allah'ın izniyle Allah'a davet edici olarak gönderildiği"* ifade edilmiştir. (Ahzab, 33/46) Dolayısıyla davet, tebliğ ve irşat faaliyetlerinde esas olan, samimiyet ve hasbiliktir. (Sebe' 34/47; Hud, 11/29, 51; En'am, 6/90) Kimse Allah ve din adını kullanarak kendi davasına, ikbaline, menfaatine davet etmemelidir.

Durum böyle olmakla birlikte tarih boyunca din adına çıkar peşinde olan, dini ve Allah'ın âyetlerini istismar edenler hiç eksik olmamıştır. (Tevbe, 9/34) Sözgelimi Tevrat ve İslamî kaynaklarda, önceleri iyi bir mü'min iken daha sonra Hz. Musa ve kavmi aleyhine hile tertiplediği için cezalandığı rivayet edilen Bel'am b. Bâûrâ böyle birisidir. Aynı şekilde *"Kitab'a varis oldukları halde geçici dünyanın değersiz malını alan ve ' (nasıl olsa) biz bağışlanacağız' diyerek" Tevrat'ı ve dini istismar eden ve açıkça "Allah'ın âyetlerini az bir bedele satan din adamlarından"* sıklıkla söz edilmektedir. (A'raf, 7/169; Bakara, 2/79, 174; Âl-i İmrân, 3/187, 199; Mâide, 5/44)

Medine'deki münafıkların müslümanlara zarar vermek amacıyla Kubâ Mescidi'nin karşısına yaptırdıkları Dırar Mescidi de bu hususta ilginç bir örnektir. Fakat Yüce Allah bu mescit ve onu yapanların niyetleri hakkında şu âyetleri indirerek işin iç yüzünü bildirmiştir:

"Bir de zararlı faaliyetlerde bulunmak, küfre yardım etmek, mü'minler arasına ayrılık sokmak için ve öteden beri Allah ve Resûlü'ne karşı savaşanlara üs olsun diye bir mescit yapanlar vardır. Bunlar, 'Bizim iyilikten başka hiçbir kasdımız yok' diye de mutlaka yemin ederler. Ama Allah şâhitlik eder ki bunlar mutlaka yalancıdırlar. Onun içinde asla namaz kılma!..." (et-Tevbe 9/107-110). Bu ilahî uyarı üzerine Hz. Peygamber derhal o mescidi yıktırmıştır. (Vâkıdî, III, 1046; İbn Hişâm, IV, 530)

Muaz b. Cebel'e isnad edilen bir rivayette ise şeytanın, bazı din bilgini görünümlü kimselerin ağzıyla görünürde hak ve doğru söylüyormuş gibi konuşacağı ve insanları aldatacağı ifade edilmekte, bunlar vasıtasıyla insanları sapıklığa düşüreceğine dikkat çekilmektedir. (Ebu Dâvud, Kitabu's-Sünne, 6, no: 4611)

Gülen'in geliştirdiği yanlış din algısının önemli bir tezahürü de *imam, vaiz, hocaefendi, cemaat, hizmet, himmet* gibi çeşitli İslamî kavramları istismar etmesi, dahası onları tahrif etmesidir. Örgüt hiyerarşisinde ve faaliyetlerinde sıkça kullanılan bu kavramların anlamları kaydırılmış, gelenekteki içerikleri boşaltılmış ve farklı anlamlarda kullanılmaya başlanmıştır. O kadar ki, bugün olumsuz çağrışımlar yaptığı için Müslümanlar bu kavramları kullanamaz hale gelmişlerdir.

1.2.10.8. Din eğitimi ve öğretimi bir araç olarak kullanılmak suretiyle gençlerin akılları, idealleri, hedefleri ve aidiyet duyguları istismar edilmiştir.

Bütün bunların yanı sıra en çok istismar edilen husus ise gencecik duygular ve körpe zihinlerdir. Örgüt, orta öğrenim seviyesinden itibaren ülkedeki en zeki gençlerin, inançlarını, ideallerini, ufuklarını ve hayallerini ya çalarak yahut yanlış yönlendirerek istismar etmiştir. Gözyaşlarıyla, menkıbelerle, uçuk-kaçık hikayelerle henüz fıtratları dahi bozulmamış gençlerin o tertemiz duygularını sömürmüştür. Sahte tevazu ve yumuşak sözle, gözyaşı ve sözde va'z u nasihatle her umut ve özlemi emeline alet edip millet evladından devşirdiklerini gizli maksat, mutlak itaat ve sinsi bir sızma becerisiyle donatmıştır. Bu yumuşak huylu görünen emre amade robotlaştırılmış müntesipler, milletimizi Allah ile peygamberi ve onun sahabesi ile aldatmıştır. Allah'ın ayetlerini, Rasul-i Ekrem'in hadislerini, ulemanın hikmet ve irfan erlerinin bilgi mirasını, bu toprakların Mevlana, Yunus Emre başta olmak üzere bütün değerlerini kendi gizli emel ve gayeleri için araç olarak kullanmıştır.

Dinlerarası Diyalog çalışmalarında Hıristiyanlara oldukça hoşgörü ile bakan ve onlarla sıcak ilişkiler içerisinde olan örgüt, kendilerinden olmayan müslümanlara karşı ise olabildiğince soğuk, dışlayıcı ve ötekileştirici bir tavır sergilemiştir. Fetih Suresi'nin 29. Ayetinde zikredilen nitelemenin tam tersine "müminlere karşı şiddetli, kafirlere karşı ise merhametli" diye özetlenebilecek bir tavır takınmıştır. Hıristiyanlarla kurdukları diyalogu, diğer müslüman gruplardan esirgemiş, onlara karşı daima mesafeli durmuşlardır. Oysa birçok ayet-i kerimede Yüce Allah, mü'minleri bırakıp, kafirleri, Yahudileri ve Hıristiyanları daha açık bir ifade ile Allah ve Müslümanların düşmanlarını üst ve dost edinmeyi yasaklamıştır. (Âl-i İmran, 3/28; Nisâ, 4/139, 144; Mâide, 5/51; Mümtehıne, 60/1)

Örgütteki bu çarpık anlayış, yetiştirdikleri öğrencilerde vahdet ve aidiyet duygusunu yok etmiştir. Dinî eğitim almaları için aileleri tarafından örgütün okullarına verilen gençler, önce ailelerine, sonra kendi ülke ve toplumlarına ve nihayet İslam ümmetine ait olma inancını

ve bilincini kaybetmektedirler. En önemli aidiyetlerinden kopartılan bu gençler, yapılan telkinlerin sonucunda sırf örgüt liderinin emrini yerine getirmeye programlanmış kapı kulları haline gelmişlerdir. Artık onlar için ne ailenin, ne vatanın ve ne de İslam ümmetinin bir önem ve önceliği söz konusudur. Bu halleriyle onlar, tarihteki Haşhaşî gruplarının intihar timlerinden çok daha ileri gitmişlerdir. Bu sonuç, örgütün nesilleri nasıl yok ettiğinin bir başka görünümü olup Bakara süresi 205. Ayetinde *"nesilleri yok eder"* şeklinde nitelenen şer odaklarının vasıflarıyla tamamen uyum arz etmektedir. Nitekim yıllar önceki bir sohbetinde Gülen "Zaman zaman hizmetin selameti için, eğer yapılacaksa böyle bir fedailik, çarparız kendimizi bu ateşe ve yok oluruz!" diyerek intihara dahi yeşil ışık yakabilmiştir. [125]

Gülen, 9 Eylül 1977 tarihli Sultanahmet vaazında: "Allah ve Rasulullah'a inanan mü'min, karşısına çıkan babası, karşısına çıkan kardeşi, amcası, dayısı, akrabası dahi olsa rahatlıkla onları aşmasını bilecektir!" dedikten sonra aslında müşrik ve kafirlere karşı tavırdan söz eden Mücadele, 58/22. âyet-i kerimesini istismar ederek şu mesajı vermiştir: "Bu dava uğruna babanı, ananı, kardeşini bile dinlemeyeceksin!"

İslam'a ve Müslümanlara karşı kullanılmak üzere bir "üst akıl" tarafından yönlendirildiği artık iyice anlaşılan ve sadece gösterilen hedeflere kilitlenen bu örgüt ve elemanları için artık ne vahdetin, ne ümmetin ne de milletin hiçbir değeri yoktur. Bu hedefleri gerçekleştirmek adına bu örgütün, yüzlerce hatta binlerce Müslümanı öldürülebileceği, 15 Temmuz gecesi acı bir tecrübeyle görülmüştür. Hedefi ve iddiası ne olursa olsun, karanlık güçlerin maşası olarak Müslüman kardeşlerine, kendi vatandaşlarına silah çekmekten kaçınmayan, kendi halkına savaş açmaktan çekinmeyen malum yapı, bu tavrıyla tevhidi parçalayan, fitne ve tefrika odaklı bir oluşum olduğunu açıkça göstermiştir.

Oysa inanç açısından bir tevhid dini olan İslam, mezhebi, meşrebi ne olursa olsun Müslümanların vahdetini emreder. Tevhid dairesi içinde kalmak şartıyla Müslümanların itikadî, fıkhî, ve tasavvufî görüş ayrılıkları, İslâm toplumunda var olan fikrî ve ilmî zenginliği ifade eder. Çünkü İslâm toplumu tüm düşünce ekolleriyle bir ve bütündür. Bu sebeple İslam geleneğinde görülen bu tür farklılıklar, ayrışma olarak değil, "ümmet için bir rahmet vesilesi" olarak görülmüştür.

İslâm, toplumsal yapıyı bölmeyi ve parçalamayı amaçlayan her türlü tefrika, hizipleşme, gruplaşma ve ayrılığı kesinlikle reddeder. İslâm ümmetini dinî açıdan

[125] (Karar Gazetesi, 24.08.2016)

parçalamayı esas alan, cemaat kibrine ve narsizmine sahip olan ve bu özelliğiyle diğer müslüman grupları küçümseyen hiçbir düşünce ve hareket masum kabul edilemez. Hakikati kendi tekeline alarak kendisinin dışında herkesi dışlayan bir yapının İslâmîliğinden de bahsetmek abestir.

1.2.10.9. Zekat, sadaka, burs, kurban, dua, beddua ve yemin gibi ibadetler dahi amaçları doğrultusunda çarpıtılarak İslam fıkhı ve fetvalar istismar edilmiştir.

Gülen'in istismar ettiği bir diğer alan da fetvadır. Müntesiplerince mutlak dinî otorite olarak kabul edilmesinden istifadeyle Gülen, onların örgütsel bağlılıklarını kesintisiz sürdürmelerini temin gayesiyle geleneksel fıkıh kültüründe yer alan bazı hükümleri bağlamından ve amacından koparark tehdit vasıtası haline getirmiştir. Örgütten ayrılmamak, tayin edilen yere gitmek, cemaatin belirlediği görevleri yapmak, belirlenen kişiyle evlenmek, sürekli maddi katkı sağlamak, elde ettiği bilgileri "abi", abla" ya da "imam"a ulaştırmak için talâkı üzerine söz vermek ve diğer ağır yemin şekillerini devreye sokmak; cemaat kanunlarına göre suç sayılan eylemleri cezalandırmak için verilen fetvalar burada örnek olarak zikredilebilir.

Şu halde bu örgütün neredeyse çiğnemediği esas ve hüküm, istismar etmediği değer kalmamıştır. Ortada tam bir 'usulsüzlük' vardır. Kur'ân âyetleri, özellikle de kıssalar belirlenen hedef, biçilen misyona göre yorumlanmış; hadis ve siyer alanında 'muvazene ve tenasüp'ten mahrum son derece faydacı bir eklektisizm işletilmiş; bu şekilde bütün yanlışlar 'güya' Kur'ân ve sünnete dayandırıldığı için de iradeler selbolunmuştur.

Örgütün hemen her alanda sıklıkla kullandıkları takiyyenin doğal olarak bir "fıkhı" da teşekkül etmiştir. Bu bağlamda öncelikle İslam'ın sembolü sayılan temel ibadetlerin ya eda şekilleri değiştirilmiş, ya örgütün amacı doğrultusunda içleri boşaltılmış ya da tahrif edilmiştir. Mesela günde beş vakit olan ve bilinen şekliyle kılınması gereken namazın, ya uygun bir zamanda arka arkaya topluca ya da kalben ima ile kılınabileceği yahut daha sonra kaza edilebileceği; Ramazan orucunun bu ay dışında uygun bir zamanda tutulabileceği fetvası verilebilmiştir.

Örgütün öteden beri hem müntesiplerinden hem de sempatizanlarından bazen kendi rızalarıyla, bazen de vergi-maliye denetimi baskısıyla, şantaj vb. çeşitli yollarla zekat ve

"himmet" adı altında maddi gelir elde ettiği herkesçe malumdur. Zekatın dolaylı da olsa tehdit ve baskıyla tahsil edilmesi bir tarafa, müstahak olmayan yerlere harcanması, en önemli şikayet konularının başında gelmektedir. Toplanan zekatlar, Kur'ân'ın bildirdiği sarf yerlerine değil de örgütün amaçları doğrultusunda usulsüz bir biçimde televizyon programlarına, başka ülkelerdeki lobi faaliyetlerine ve seçim kampanyalarına, temsil-ağırlama işlerine, sosyal ve kültürel etkinliklere harcanmış, Gülen ve örgütü lehine kitap ve makale yazdırma, Gülen'in ikamet ettiği malikanenin masrafları, örgüt mensubu imamların maaşları vs. gibi harcamalar için kullanılmıştır. Oysa zekâtın geçerli olabilmesi için Tevbe Suresi'nin 60. ayetinde zikredilen sınıflara harcanması gerekli olup bunun dışındaki yerlere harcanması caiz değildir (İbn Abidin, Reddü'l-muhtâr, Riyad 2003, III, 291 vd.).

Kurban ibadeti için toplanan paralar başka amaçlarla çarçur edilmiş, fakir ve yetimler adına toplanan sadakalar yine örgütsel amaçlara harcanmış, öğrenciler için verilen bursların çoğu yerine ulaşmamıştır. Dini çarpıtmanın tipik bir örneği olarak, ilk defa bu örgütte görülen bir uygulamaya göre, birçok kimseden para toplanarak güya Hz. Peygamber'e kurban kesilmekte, böylece örgüte maddi destek sağlanmaktadır. Hâlbuki fıkıh geleneğinde "Hz. Peygamber adına kurban kesilmesi" şeklinde bir uygulama yoktur. Allah ve Rasûlü'nden nakledilmeyen bir uygulamayı ibadet gibi telakki etmek ise bid'at hatta dalâlettir. [126] Peygamber (s.a.s.) 'in vasiyeti gereği Hz. Ali'nin onun adına kurban kesmesi ise bu uygulamaya delil olamaz. [127]

Bu bağlamda örgüt tarafından, kendilerince kritik görevlerde bulunan müntesiplerine içki içebilecekleri, kumar oynayabilecekleri, dinen gayr-i meşru sayılan eğlencelere dâhil olabilecekleri, kendilerine yabancı (nâmahrem) kişilerle dans edebilecekleri, İslam'ın gerekli gördüğü tesettür hükümlerine uymayabilecekleri fetvası verilmiştir. Yine kadın mensuplara ve hassas kadroları işgal eden erkek üyelerin eşlerine başlarını açma ruhsatları verilmesi, Ehl-i Sünnet mezheplerinin hiç birisinde bulunmayan icma-i ümmete aykırı bir tutumdur.

Neticede, tefsirde, hadiste, fıkıhta, siyer ve İslâm tarihinde, velhasıl bütün İslâmî ilimler alanında Fetö, eklektik, faydacı, usulsüz bir oluşum olarak karşımıza çıkar. Deyim yerindeyse, örgütün menfaatine olan her şey çok rahatlıkla ve ustaca kullanılmıştır. Özetle, kendi konumuna 'meşruiyet' kazandırmak için dinin esas, değer ve hükümlerini 'araçsallaştırmaya' çalışanlar hep olmuştur ve olacaktır. Gülen örgütü de bunun bir örneğidir

[126] Müslim, Cuma 44; Ebû Dâvûd, Sünnet 6; Tirmizî, Mukaddime 16.
[127] Ebû Dâvûd, Dahâyâ, 2; Müsned, I, 107, 149.

fakat tek örneği değildir. Bu tür söylem ve eylemlerde bulunan, süflî emelleri için dini istismar eden her türlü oluşuma karşı gerekli tedbirler alınmalıdır.

Gülen'in istismar ettiği dini hususlardan biri de bedduadır. Gülen, kendi otoritesini tanımayanlara yönelttiği bu beddua silahıyla bir taraftan müntesiplerini korkutup kendine bağlarken diğer taraftan muhataplarının maneviyatını kırmayı amaçlamıştır. Gülen, yaptığı bir bedduada, Hz. Peygamber'in müşriklere dönük yaptığı beddua ifadelerini, öfkelendiği Müslüman kesime yöneltmekten geri kalmamıştır. Hz. Peygamber ve ashabının en zorda kaldığı günlerde müşriklere yaptığı bedduaların, Müslümanlara yöneltilmesi dini ilkelerle asla bağdaştırılamaz.

1.2.10.10. İtaat, ittiba kavramları istismar edilmiştir.

Yıllar boyu aldıkları eğitimden daha doğrusu telkinlerden sonra örgüt mensupları, liderden ve abi adı verilen yöneticilerden gelen her türlü talimatı âdeta "Allah ve Peygamber emri" olarak görmüşlerdir. Dini kural ve esaslara tamamen ters düşse dahi, verilen emirleri, "mutlaka bilmediğimiz bir hikmeti vardır" ön kabulüyle hiçbir fikir beyan etmeden, tartışmadan kayıtsız şartsız yerine getirmişlerdir. Onlar liderlerine sorgusuz sualsiz itaat ederken, İslam'da yer alan şu ilkeleri görmezlikten gelmişlerdir: *"Yaradan'a isyanın olduğu yerde, yaratılana itaat yoktur. İtaat, ancak maruftadır"*, yani din ve akıl tarafından doğru kabul edilen hususstadır.[128]

Örgüt içindeki bu mutlak itaatin sağlanmasında, bazı ayet ve hadislerin istismar edilmesinin, Hz. Peygamber ile Sahabe-i Kiram arasındaki samimi ilişkinin çarpıtılarak anlatılmasının yanı sıra liderin ortaya koyduğu çeşitli entrikalarının da payı büyüktür. Yıllar boyu yapılan bu dini görünümlü yoğun telkinlerle "kayıtsız şartsız itaat kültürü" ortaöğretim seviyesindeki körpe zihinlere öylesine kazınmıştır ki, artık bu gençlerde "muhakeme gücü, eleştiri yeteneği, hakikati araştırma hedefi" gibi hiçbir aklî çaba kalmamış, bunun yerini lidere ve abilere teslimiyet almıştır. Halbuki her insandan, Yüce Allah'ın kendisine verdiği aklı kullanarak hak ve batılı ayırabilmesi beklendiğinden, liderlerine "mutlak itaat edenler" sorumluluktan kurtulamazlar. Zira Yüce Allah'ın beyanına göre sadece saptıran liderler değil, onların peşine takılarak sapanlar da cehennem azabına duçar olacaklardır. [129]

---

[128] Buhârî, Ahbâru'l-âhâd, 1; Ahkâm, 4; Müslim, İmâre, 40; Ebû Dâvûd, Cihâd, 87; İbn Hişâm, Sîret, VI, 53.
[129] Bkz: A'râf 7/38; Ahzab, 33/67).

Gülen'in dini kuralları belirlemede yahut algılamada kendisini Kur'an ve Sünnet'in mutlak otoritesi yerine ikame ettiği anlaşılmaktadır. Zira Allah'ın korumasını kendisine kalkan edinerek söylediği her sözün hak ve hakikat olduğuna müntesiplerini inandırmıştır. Müntesipleri, Gülen'in "hakkı" temsil ettiğine ve hem dinî, hem de dünyevî saadeti elde etmenin yolunun ona teslim olmaktan geçtiğine inandıkları için onun her söylediğine mutlak itaat etmektedirler. Bu inanış, İsnâ Aşeriye Şiiliğinin İslam'ın ilk üç yüzyılında yaşayan 12 İmam için dile getirdiği ve İsmâilî-Batinîlerin günümüzde hala inanmaya devam ettikleri "masum imam" (Allah'ın koruması altındaki seçilmiş şahıs) anlayışına benzemektedir ki Ehl-i Sünnet ve diğer mezhep alimleri böyle bir inancı şiddetle reddetmişlerdir.

Müminin, sözü dinleyip en güzeline uymasını, aklını ve düşüncesini çalıştırmasını isteyen Kur'an, (Zümer, 39/18), körü körüne bir kabule girmesini veya bir kişiye sorgulamaksızın bağlanmasını yasaklar. Nitekim Yüce Allah "*Allah'ı bırakıp da din âlimlerini, rahiplerini, özellikle Meryem oğlu Mesîh'i rab edindiler"* (Tevbe 9/31) buyurarak Hristiyan ve Yahudileri sert bir şekilde eleştirince Allah Rasulü: *"Aslında onlara kulluk etmiyorlardı, fakat onların helâl kıldıklarını helal, haram kıldıklarını da haram kılıyorlardı"* diye açıklamıştı. [130]

Müslüman birey, dinini ve dünyasını yaşarken "Ulü'l-emir" de dahil olmak üzere hiç kimseye karşı "mutlak itaat" ile yükümlü değildir. Çünkü İslam'da itaatin de belli sınırları ve şartları vardır. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de hanımların Hz. Peygamber'e bey'at şartları arasında *"maruf/iyi olan hususlarda isyan etmemeleri"* şartının zikredilmesi manidardır. [131]

Bu zaviyeden bakıldığında gerekli düzenin sağlanması ve işlemesi için Gülen cemaati mensuplarına dahil oldukları ilk günden itibaren (ki genelde çocuk yaşlarda kazanılmaktadır) itaat kültürü aşılanmakta, nihai hedefin kutsallığı fikri çerçevesinde yaptıkları her eylemin kutsal bir amaç taşıdığı, dolayısıyla verilen talimatların sorgulanamaz olduğu inancı öğretilmektedir. Gülen cemaati içerisindeki bu hiyerarşi o kadar katıdır ki herhangi bir mensubun, üstleri tarafından verilen talimatlara itiraz etme hakkı yoktur; itiraz veya itaatsizlik durumunda derhal uyarı-tehdit-şantaj mekanizması devreye girer, gerekirse bu kişinin cemaatle ilişkisi kesilir.

[130] Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'an, Suretu't-Tövbe 10, no: 3095.
[131] Mümtehıne, 60/12.

Şu halde gerek örgüt başının masum, yanılmaz ve seçilmiş olduğu algısının, gerekse müntesiplerinin mutlak itaat ve bağlılık tavrının, İslam'ın genel ilkeleriyle bağdaşır bir tarafı bulunmamaktadır.

1.2.10.11. Irz, namus, mahremiyet, güven duygusu istismar edilmiştir.

Örgüt elemanlarının iletişim tekniklerini iyi kullanmaları, insanlara güler yüzlü, gençlere sevecen ve içten görünmeleri onları kısa sürede "kafalama" amaçlı olmuştur. Özellikle veliler ırz, namus ve ahlaklarını düşünerek çocuklarını onlara emanet etmişler, onların evlerine, yurtlarına, okullarına ve dershanelerine vermişlerdir. Oysa örgüt, halkın onlara olan bu güven duygularını istismar etmiş, onları "vatana, millete faydalı olmasını isteyen" ebeveynlerin hedefleri doğrultusunda yetiştirmek yerine tamamen kendi çıkarları ve gizli hedefleri doğrultusunda yönlendirmiştir. 15 Temmuz darbe girişimi göstermiştir ki, örgütün yetiştirdiği bu elemanlar, kendilerine verilen emriler doğrultusunda millete savaş açabilecek, masum insanlara ateş edebilecek kadar canavarlaştırılmışlardır. Ortaya çıkan bu tablo ise halkın onlara duydukları güveni tamamen sarsmıştır.

Örgüt mensupları, örgüt içinde yetişsin ya da yetişmesin, tam teslimiyet sergilemeyen ve çıkarlarına aykırı gördükleri kişilere karşı "iftira" ve "kumpas" silahlarını kullanmış, bu ahlaksızlarını da hizmetin gereği ve devamı için mübah saymışlardır. Ayrıca kişilerin özel hayatından bilgiler ve görüntüler elde ederek bunları çeşitli hile ve montajlarla işleyip bir şantaj aracı olarak kullanmışlardır. Bu şekilde masum insanları görevden alma, hapse atma vs. gibi illegal eylemlerle bolca mağduriyet üretmiş, kendilerine engel olmak isteyen ya da örgüt mensubu olmayan (veya örgütten ayrılan-atılan) çok sayıda kişinin işini-kariyerini, itibarını, özgürlüğünü ve hatta hayatını kaybetmesine sebebiyet vermiştir. Bu ahlaksız davranışların İslam diniyle uzaktan yakından alakası bulunmamaktadır. İftira ile suçsuz insanları karalamak ve bir de bunu şahsi emellerine yükseliş için bir basamak yapmak, Yüce Allah tarafından Kur'ân'da açıkça yasaklanan en büyük ahlaksızlıklardandır. (Nûr 24/15-19; Nisâ 4/112)

İslam dini, özel hayatın gizliliği ilkesini çiğnemeyi de haram kılmış; bu ilkeye uyulmadığı takdirde uhrevi bir dizi ağır yaptırım öngörmüştür. Bu kapsamda konut dokunulmazlığı ve mahremiyeti, özel konuşmalar, kişinin dışa yansımayan ve topluma zarar vermeyen günahları özel hayat kavramı içinde yer alır. Kur'an-ı Kerim'de mü'minlere *"Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın"* buyrulmaktadır (Hucurat, 49/12).

Alimler, ayetin metninde geçen "tecessüs" kavramının kapsamına sadece ayıplar değil, her türlü gizli bilginin girebileceğini belirtmiştir (Maturidi, Tevilat, IX, 336).

Bilhassa hedef olarak seçtikleri çeşitli siyasiyere, bürokratlara, emniyet, adalet ve basın mensuplarına kurdukları kumpaslar, yaptıkları şantajlar, montajlar ve dublajlar onların ırz, namus ve mahremiyet gibi konularda dahi ne kadar ileri gittiklerini ortaya koymaktadır. Buna dair yüzlerce örnek var ise de, Çatı İddeanamesi'nde yer alan şu ifadeler, işin hangi boyutlara vardığını gözler önüne sermektedir:

"Kemalettin Özdemir'in Fetullah Gülen'e açılan davayı takiple görevlendirildiğini, davanın sonuçsuz kalması için soruşturmada görev alan hakim-savcı ve bütün memurların tehdit şantaj ve rüşvetle satın alınmaya çalışıldığını, önce başarılı olunamadığını, daha sonra Nuh Mete Yüksel'e kumpas kurulduğunu, Kemalettin Özdemir'in kurulan kumpası anlattığını, hizmet evinde kalan bir kızı ev abisinin ikna ettiğini, emniyetin kamera ve düzenek yerleştirip gizli çekim yaptıklarını, bunun neden yapıldığını sorduğunu, "kız cinsel ilişkiye istekli idi, Fetullah hocayı kurtarmanın başka çaresi kalmamıştı" dediğini, bu cevabı beğenmeyince "biz de aldatıldık" dediğini ve ağladığını", anlatmıştır. [132]

1.2.10.12. Tedbir, takıyye gibi kavramlar istismar edilmiştir.

Örgütün gayr-i meşru işler çevirirken uyguladığı temel taktiklerinden biri de hedefe ulaşıncaya kadar **tedbir** adıyla **takiyye** yapmaktı. İtikat ve inancını, olduğundan farklı bir biçimde ifade etmek, kalbiyle inanmadığı bir şeyi yapmak ya da söylemek gibi anlamlara gelen takiyye, Şia tarafından benimsenmiş, uygulanmış, hatta itikadi esaslardan biri olarak görülmüştür.

Sözde Ehl-i Sünnet olan örgüt, Şia'dan daha ileri bir takiyye anlayışını uygulayarak aldatma, yalan, hile vb. her türlü yola başvurmuşlardır. Gerçek niyetlerini sürekli gizleyen örgüt elemanları, gayelerine ulaşmak için pekçok şeyi mubah addetmişler, İslam diniyle asla bağdaşmayan "ibahacı" çarpık bir anlayışı benimsemişlerdir. Müslümanlardan başkasıyla çatışmamaya özen gösteren örgüt, Müslümanlara karşı aynı hassasiyeti göstermemiştir. Kendisine hasım bellediği kişi ve kurumlara karşı adeta kutsal savaşa giren örgüt, *"Harp, hiledir"* (Buhari, Cihad, 157; Muslim, Fiten, 75-78) hadisini çarpıtarak gayr-i ahlâki enstrümanlar kullanmakta bir beis görmemiştir. Oysa İslam'da normal şartlarda bir

[132] **Çatı İddeanamesi, s. 74. (Tanıklar-2 Kls. 18. Tanık)**

müslümanın başkasını aldatması yasaklanmışken (Ahmed b. Hanbel, IX. 122-123) sadece savaş esnasında düşmana karşı çeşitli taktik, strateji ve gerektiğinde yalan-yanlış bilgiler verilmesi caiz görülmüştür. (Nevevî, Müslim Şerhi, XII. 45) Ancak altını çizmek gerekir ki, söz konusu ruhsat, savaş halinde ve düşmana karşı geçerlidir. Yoksa Müslümanların birbirlerine karşı hile yapması caiz değildir.

Örgüt liderinin emellerini gerçekleştirmek adına, hizmet ve dava adı altında dinin açık yasaklarını çiğneyenlerin ve bunu din adına yapanların temel noksanı, sağlıklı bir din anlayışına sahip olmamalarıdır. Bir haramı helal kabul etmek, insanı dinden çıkarır, haramı işlemek ise kişiyi fasık yapar (Taftazânî, Şerhu'l-Akâid, İstanbul 1308, 190). Bu tür tavırların hepsi doğru din anlayışından sapmanın bir neticesidir. Allah'la özel bir irtibatı olduğunu düşündükleri kişinin beyanı karşısında, açık haramları işlemekte sakınca görmeyenler, bir anlamda malum yapının nasıl ikili bir dil benimsediğini de göstermektedir. Kamuya açık bir yayınında kaçak su ve elektrik kullanmanın caiz olmayacağını, böyle yapanların 60 milyon fertle teker teker helalleşmesi gerektiğini söyleyen bir şahsın (Fasıldan Fasıla-1, s. 280) devlet kurumlarını eline geçirmek için haram ve gayr-i ahlaki yolları kullanan, sınav sorusu hırsızlığıyla sadece mevcut insan varlığımızın değil, gelecek nesillerimizin istikbalinin de çalınmasına onay vermesi anlaşılır bir durum değildir.

Hz. Peygamber de: *"Ey dilleri ile inanıp kalplerine iman girmeyenler! Müslümanlara eziyet etmeyin ve onların gizli taraflarını araştırmayın! Allah Müslüman kardeşinin gizli tarafını araştıranın gizli taraflarını ortaya çıkarır ve Allah, kimin gizli tarafını ortaya çıkarırsa evinin içinde bile olsa onu rezil eder"*[133] hadisi ile tecessüsün İslam'da yerinin olmadığını ve cezasız kalmayacağını dile getirmiştir. [134]

Örgüt mensupları, başlangıçtan itibaren, tedbirli ve temkinli olma adına oldukça sinsi ve gizli bir tutum sergilemişlerdir. Ne oldukları gibi görünmüş, ne de göründükleri gibi olmuşlardır. Özellikle bürokrasinin stratejik kademelerinde farklı bir kimlikle hareket etmiş ve uzun yıllar kendilerini saklamayı başarmışlardır. Bu bağlamda gerçek niyet ve amacı ortaya koyan tavırlar örgüt içinde ihanet, hezimet ve mağlubiyet sayılmıştır.

[133] Tirmizi, Birr, 85.
[134] Buhari, Rüya, 45; Tirmizi, Libas, 19.

Gülen'in kırk yıllık söylem ve eylemlerinde ikiyüzlü davranma, çift dilli konuşma boyutu o kadar çoktur ki, sırf bu hususta "Çelişkiler İnsanı" adıyla müstakil bir kitap yayınlanmış ve Gülen'in hemen her konuda yüzlerce çelişkisi ortaya konulmuştur. [135]

Sözgelimi Türkiye'de 'tasavvufla alâkamız yok' derken, Batıya, özellikle ABD'ye açıldıklarında ise, oralarda 'tasavvuf'un ve 'Mevlânâ'nın itibarını gördüklerinde "Kalbin Zümrüt Tepeleri"nin İngilizce'sini "Sufism in Islam" başlığıyla yayınlamışlar, Rumi Forum'u kurmuşlardır.

Gülen, Türkiye'de ve diğer Müslüman topluluklarda Hz. Peygamber motifini sıklıkla kullanıp istismar ederken, diyalog çalışmaları bağlamında ise Peygamber unsurunu Kelime-i Tevhid'den çıkartabilmiştir.

Gülen, Risale-i Nur hareketine bir 'yozlaşma' atfedip kendisine 'sahih ve püriten' bir idealizm atfetmek için yolun en başında Ebu Zerr'i bayraklaştırırken, örgütün büyüdüğü yerde uyguladığı bütün 'adam kazanma' taktiklerini Muaviye siyasetinin örnekliğinde açıklama cihetine gidebilmiştir.

Söz konusu çelişkili durum, Gülen örgütünün birçok faaliyetinde gözlemlenen ikiyüzlü tutumun bir başka örneğidir. Modernizm, post-Islamizm ve diyalog vurguları Batı kamuoyuna ve yerli laik-modern kesimlere hitap ederken, gelenekçi dini tutumlar dindar taraftarları ve genel müslüman kamuoyununun manevi duygularını tatmin etmeye yöneliktir. Örgütün yayın organlarında çıkmış söz konusu çelişkiyi görebileceğimiz farklı usul ve meşrepleri esas alan yazıların aslında her biri, aynı camiaya mensup insanlar tarafından hazırlanıp kaleme alınmaktadır. Bazen aynı örgüt mensubunun, örneğin ABD'de yaptığı bir konuşma ile Türkiye'de yaptığı bir konuşma tamamen birbirine ters içerikler taşıyabilmektedir. Bu ikircikli tavrın arkasındaki tek motivasyonun pragmatizm olduğu açıktır.

Söz konusu durum, bilhassa neo-selefi yapıların önünü açarak küresel boyutta bir İslamofobi dalgası oluşturan, bu yolla müslümanların gelişmesini, davet örgütlenmelerini, siyasal faaliyetlerini vs. engelleyen Batılı stratejistler için eşsiz bir fırsat oluşturmuştur. Örgütü, genellikle kendilerinin kontrol ettiği terör gruplarına karşı etkili bir alternatif olarak dünyaya arzeden, yayılmasına, örgütlenmesine, okullar açmasına, kurumsallaşmasına yardım

[135] Said Alpsoy, Çelişkiler İnsanı, Ümran yay. İstanbul-2015, s. 300.

eden bu küresel güçler, kendilerine zararı dokunmayan ve hatta kullanışlı bir "İslami" yapıyı ana omurga üzerine yerleştirmeyi, böylece İslamiyet'in merkezini kontrol altında tutmayı arzu etmektedirler. Bu açıdan Gülen örgütünün, "İslamlaşmak" ile hiç alakası olmayan, sadece "İslam'ı dönüştürmek ve müslümanları kontrol etmek" amaçlı kökü dışarıda bir küresel projeye çoktandır evrildiği hususunda hiçbir kuşku bulunmamaktadır.

Örgütün kanlı eylemleri göstermiştir ki, geçmişte on yıllar boyunca dillerinden düşürmedikleri "hoşgörü" kavramı ve "Ilımlı İslam" etiketi, karanlık niyetlerini örten bir maskeden ibarettir. Bu tür fesat yuvaları hakkında Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: *"Onlara 'Yeryüzünde fesat çıkarmayın' denildiğinde, 'Hayır, biz yalnızca ıslah edenleriz' derler. İyi bilin ki, onlar bozguncuların ta kendileridir."* [136]

Örgütün en fazla önem verdiği ilkelerden biri gizliliktir. Yatay ve dikey düzlemlerde gizli bir örgütlenme yapısına sahip olan hareket, hem teşkilat yapısı açısından gizliliğe önem vermekte, hem de kod adlarıyla mensuplarının kimliklerini gizlemesini sağlayarak olduğundan farklı görünmelerine yol açmaktadır. Örgüt içerisinde "tedbir" adı verilen bu ilke ve "her yerde olmalıyız" hedefiyle başta devlet kurumları olmak üzere hassas yerlere sızmak, en temel strateji olarak benimsenmiştir.

Tüm bu teşkilat yönetilirken ileri bilgi toplama, işleme ve haberleşme teknolojilerinin kullanıldığı aşikardır. Örgüt bu konuda çok sayıda profesyonele sahiptir. Bu özellik, örgütün mafyatik iş ve eylemlerinde başarı şansını daha da yükseltmektedir.

1.2.10.13. Rüya, ilham, keşif, istihare, keramet, menkıbe, cifir gibi hususlar istismar edilmiştir.

Dinimizin temel kaynağı Allah'ın kitabı ve bu kitabı insanlara tebliğ eden Hz. Peygamber'in sünnetidir. Bunların dışında Allah'ın bazı insanlarla özel iletişimi olduğu, bu özel kişilerin ilham ve rüyalarının da hüküm kaynağı olduğu algısı, her şeyden önce Yüce Allah'ın dinin tamamlandığına ilişkin beyanına aykırıdır (Maide, 5/3). Nitekim Hz. Ali, Ehl-i Beyt'in elinde Rasulullah'ın diğer insanlara açıklamadığı özel bilgiler olup olmadığı sorusuna, "Hayır! Bizde Allah'ın Kur'ân'ı anlamak için insana verdiği anlayış kabiliyetinden başka özel bir şey yoktur" cevabını vermiştir (Ebu Davud, Diyât, 11; Ahmed b. Hanbel, I, 79). Hz. Peygamber'in vefatıyla vahiy sona ermiş, içtihat devri başlamıştır. Müçtehitlerin ve fıkıh

[136] Bakara 2/11-12.

alimlerinin kullandığı kıyas ve diğer istinbat yöntemleriyle ortaya koydukları hükümler ise, isabetli olabilecekleri gibi hatalı da olabilirler. Kelam âlimlerinin nazar ve istidlal yöntemiyle ortaya koydukları hükümler de aynı kabildendir.

Bunların dışında kalan rüya, ilham, keşif, keramet, istihare gibi yol ve yöntemlerle elde edilen hükümlerin bir kesinliği olmadığı gibi bir bağlayıcılığı da yoktur. Dolayısıyla bu yollarla elde edilen bilgiler eğer dinin kesin hükümleri ile çatışıyorsa, onlara uyulması dinen yasaktır. Bu bakımdan keşif sahibi olduklarını düşündükleri bir kişinin, hatalı kanaatlerine uyanların dinen günahkâr sayılacakları, bizzat tasavvuf yolunun önde gelen büyükleri tarafından açıkça belirtilmiştir (İmam Rabbânî, *Mektûbât*, I. cilt 31. Mektup). Bu düşünceyle hareket edenler aslında din içerisinde başka bir din ihdas ettiklerinin farkında değillerdir. Böylesi bir tehlikeyi önceden gören İslam âlimleri ilhamın dinde kaynak olamayacağını açıkça ifade etmişlerdir. Molla Gürânî, ilham aldığını iddia eden kişilerin söylediklerinin dinde kaynak kabul edilmesinin büyük bir bidat olup, Hz. Peygamber'den sonra din kurmaya yeltenmek anlamına geldiğini vurgulamış, bu tür anlayışlara karşı çıkmanın her Müslümanın vazifesini olduğunu belirtmiştir (Molla Gürânî, *ed-Dürerü'l-levâmî*, Beyrut 2007, s. 565).

Peygamber dışında hiç kimsenin korunmuşluk/yanılmazlık (masumiyet, masuniyet ve mahfuziyet) niteliği olmadığı için, kişilerin ileri sürdükleri görüş ve yorumlarının geçerliliği Kur'an-ı Kerim ve Sünnete uyumlu olmasına bağlıdır. İslam geleneğinde bu uyum, Kelam ve Fıkıh Usulü ilimlerince denetlenmiştir. Buna göre dini otorite mutlak anlamda Allah'a aittir; Peygamber Allah'tan aldığı vahyi insanlara tebliğ eder. Allah Rasulü vefat ettikten sonra artık mutlak otorite ya da yakini bilgi kaynağı kalmamıştır. Alim, mürşit, müçtehit de olsa, hiç kimse hatadan beri değildir. Onların söyledikleri, dinin iki kaynağını anlamak ve yorumlamaktan ibarettir. Yorumların da mutlak bir hakikat iddiasının olmadığı ittifakla kabul edilmiştir. İnsanların hayatlarını yönlendiren kimseler ilim ölçülerine uydukları oranda meşruiyyet dairesinde kalırlar. Veli, mehdi, mürşit veya hoca görülüp ilim ölçüsüne riayet etmeden insanlar üzerinde keramet, rüya, ilham ve benzeri yollarla otorite kurmaya çalışanlar, İslam adına hüküm veremezler. Zaten İslam alimlerinin üzerinde icma ettiği temel gerçek, dini kuralların (şer'i hükümlerin) ancak ilim sahiplerinden alınacağı, ilham, rüya, keşif ve benzeri yollarla herhangi dini bir hükmün tespit edilemeyeceğidir.

Örgütün, elemanlarını ve çevrelerindeki insanları yönlendirmede sıkça kullandıkları yöntemlerden biri de görülen veya görüldüğü iddia edilen rüyalardır. Genellikle söz konusu rüyalarda güya Hz. Peygamber görülmekte ve somut bir talimat vermektedir. Arsanın

bağışlanmasından, okul yapımına, tweet atmaktan, oy vermeye kadar rüya formülü sıkça kullanılmaktadır.

Gülen, rüyaların dinde delil olmadığını bildiği ve rüyalarla amel edilemeyeceğini söylediği halde hem kendi rüyalarını hem de müntesiplerinin rüyalarını birer hüccet gibi kullanmış, onlarla istediği yönlendirmeyi gerçekleştirmiştir. Onun bu tutumu, zamanla bağlılarını yönlendirici ve rüyalar üzerinden mesaj verici bir boyut kazanmıştır.

Nitekim Gülen'in "Doğru ve sadık rüyalarda ilham ve irşat yüklü mesajlar vardır. O yüzdendir ki nice büyük keşifler rüyalar sayesinde elde edilmiş ve niceleri de fert ve milletlerin kaderini tayine vesile olmuştur." [137] "…rüyaların mübah mes'elelerde, rüyayı görene münhasır kalmak şartıyla, *yönlendirici* bir fonksiyonunun olduğu da her zaman kabul edilebilir." [138] şeklindeki beyanı bunu teyit etmektedir. Her ne kadar sözlerinin devamında bunun için Kitap ve Sünnet ölçüleri esas alınmalı şeklinde bir kayıt düşmüş olsa da uygulamada buna riayet ettiği söylenemez.

Halbuki rüyaların Kur'an ve Sünnete aykırı olanlarının hiçbir değeri olmadığı gibi, aykırı olmayanların da bağlayıcı bir değeri bulunmamaktadır. Hatta rüyada Hz. Peygamber'in görüldüğü ve belli mesajlar verdiği iddia edilse bile bu herhangi bir hüküm değeri taşımaz. Kaldı ki rüyaların birçoğu, uyku halinde bazı harici etkenler sonucunda ruhi ve zihinsel dünyamızda ortaya çıkan sübjektif görüntülerdir. Öte yandan kişinin görmediği rüyayı görmüş gibi anlatması ise Hz. Peygamber tarafından *"Yalanların en büyüğü"* olarak nitelendirilmiştir. [139]

Örgütün takipçilerini etkilemede kullandıkları keşif ve kerametin de dinde kesin bağlayıcılığı yoktur. Nitekim İmam Rabbanî keşif ve ilhamı, içtihad mesabesinde tutar ve içtihat için geçerli olan isabet ve hata ihtimalinin onlar için de geçerli olduğunu dile getirir.

Gülen, söylem ve eylemlerini sahih dinî bilginin kontrolünden kaçıran denetimsiz bir 'teoloji' oluşturmuştur. Bu tasarruflarına dair tefsir, hadis, siyer ve fıkıh gibi İslâmî ilimler müktesebatı içinde kendince bir meşruiyet aramış ve bulmuş; bunun mümkün olmadığı zeminde ise bilhassa Hızır ve Mesih imaları ile rüyalar yoluyla Kur'ân ve sünnete aykırı da gözükse yaptıklarında bir 'hikmet' ve bir 'ilâhî onay' olduğu kanaatini yerleştirmiştir.

[137] F. Gülen, Varlığın Metafizik Boyutu, s. 117.
[138] http://documents.tips/documents/m-fethullah-gulen-prizma-1-2-3.html; 09.07.2016; 16:39.
[139] Buhari, Tabir, 45; Müsned 2/96, 119.

Gülen'in şahsı üzerinde oluşan bu kült, bizatihi onun tarifiyle 'örnekleri kendinden olan hareket'ine de kollektif bir kibir yüklemiştir. Her yaptığında ilâhî bir sevk olan seçilmiş bir önderin rehberliğinde Allah'ın yeryüzündeki iradesini ve 'istikbal projesini' temsil ettiğine inanan kişi, darbe dâhil, herşeyi meşru görebilmiştir.

Sonuç olarak keşif, keramet, rüya ve benzeri kesin olmayan delillerin, ne birey ne de toplum için herhangi bir bağlayıcılığı söz konusudur ve bunlarla kesin bir hüküm ortaya konulamaz. [140]

Örgütte zaman zaman görülen bir başka gizemli husus da, hurufilik ve cifirdir. Örgüt, harflerin esrarı gibi iddialar ileri sürerek ve kutsal metinlerdeki bazı ifadelerden çeşitli tarihler çıkartarak geleceğe dönük kehanetlerde bulunmuş ve müntesiplerini buna inandırarak kandırmıştır. Hâlbuki duyularla bilinemeyen ve algılanamayan şeyler anlamındaki gayb, sadece Yüce Allah'ın bildiği bir alandır. Allah tarafından kendilerine bilgi verilen peygamberler dışında, hiçbir insan gelecekten haber veremez. Her türlü fal, kehanet, vb. batıl yollara başvurarak, olayların iç yüzlerini öğrendiği iddiasında bulunmak veya gelecekte neler olacağını kesin bir dille söylemek, İslam'a uygun bir tutum değildir. Gizli ilimler bildiğini ve gayptan haber verdiğini iddia edenlere kulak vererek onların dediklerini tasdik etmek, iman ile bağdaşmaz. Harflerin ve sayıların özel sırlar taşıdığı yönündeki mesnetsiz bir inanca dayanarak gelecek hakkında bilgi verdiği iddia edilen cefr (cifir) de asılsız ve batıl bir yöntemdir.

Öyle anlaşılmaktadır ki Gülen, gerek bir takım ima ve işaretlerle, gerekse çevresindeki müntesiplerin algı ve anlatılarıyla desteklenen Mehdî ve/ya Mesih olduğu intibalarını tashih etmemiş, aksine bu tür yanlış izlenimlerden yararlanma cihetine gitmiştir. Bu tür telakkikleri Hurufilik ve cifir hesaplarıyla da destekleyerek müntesipleri üzerindeki nüfuzunu daha da güçlendirmiştir. İnsanların algı ve duygularını istismar ederek kendisini Mehdi ve Mesih gibi göstermek yahut böyle görülmesine göz yummak, asırlardır birçok örneğine rastladığımız üzere açık bir sahtekarlıktan başka bir şey değildir.

1.2.10.14. Hoşgörü, diyolog, Ilımlı İslam gibi hususlar istismar edilmiştir.

Diyolog sürecine meşruiyet kazandırmak için, Al-i İmran Suresi'nin 64. Ayeti istismar edilmiş, bilinçli bir şekilde kelime-i tevhidin sadece ilk kısmı öne çıkarılmıştır. Nitekim bazı

[140] Bkz. Nesefî, *Tebsıratü'l-edille,* I, 22-24; Teftâzânî, *Şerhu'l-akâid*, s. 72-74; İbn Haldûn, *Şifâü's-sâil,* s. 61-69; Yazır, *Hak Dini*, VI, 4259-4260; Talat Sakallı, *Rüya ve Hadis Rivayeti,* Isparta, 1994.

konuşmalarında Gülen "Lâ ilahe illallah" diyeni başıma koyarım" diye bir ifade kullanmış, bu da müntesiplerince Yahudi ve Hıristiyanların kafir sayılmayacağı şeklinde algılanmasına yol açmıştır. Müslüman olmak için kelime-i tevhidin ilk kısmı olan "Lâ ilâhe illallah" demenin yeterli olduğu ve Hz. Muhammed'e iman etmeyenlerin de cennete girebileceği safsatası ileri sürülmüştür. Gülen bir kitabında şöyle demiştir: "Evet O, öyle bir kalbî yapıya sahipti ki; semâ kapıları gibi herkese açık bu sîne, eğer İlâhî tespit ve koruma olmasaydı, belki sadece "Lâ ilâhe illallah" diyenleri de kendi safında kabul eder ve onları kanatlarının altına almaya çalışırdı." [141]

Bilindiği gibi İslam dininin özü ve temeli, Allah'a imandır. Bu ilkenin ifadesi ve Müslüman olmanın ilk şartı: "Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in (s.a.v) Allah'ın kulu ve Rasulü olduğuna şahitlik ederim" anlamına gelen şehadet cümlesini inanarak söylemektir (Müslim "İman" 1). Kelime-i şehadetin; "La ilahe illallah" bölümü tevhidi, "Muhammedun Rasulullah" bölümü ise, Hz. Peygamberin risaletini ve O'nun Yüce Allah'tan getirdiği ilahi esasların tümünü ifade eder. Kelime-i şehadetin bu iki kısmı, aynen İslam ve iman gibidir, biri diğerini içinde barındırır (Ebu'l-'Izz, a.g.e., s. 350-51). Kaldı ki "Cibril Hadis"i [142]başta olmak üzere pek çok rivayette "La ilahe illallah" ile birlikte "Muhammedün Rasulullah" ifadesi yer almıştır. [143]

Şu halde şartlar öyle uygun düştüğü için, pragmatist bir yaklaşımla peygambere iman vb. konuları göz ardı etmek, İslam itikad ve davetinin tabiatı ile uyuşmaz.

1.2.10.15. Devletin mevki ve makamları, her türlü imkanları istismar edilmiştir.

1.2.11. Mevzuattaki Eksiklikler

1.2.12. Mevzuatın Yeterince Uygulanmaması

Bilindiği üzere, yasalar çerçevesinde inşa edilmiş olan herhangi bir kurum, kuruluş veya işletme iki temel kaynak üzerinde yapılandırılır. Bunlardan biri maddi kaynaklar, diğeri ise insan kaynaklarıdır.

FETÖ de, "cemaat" olarak bilindiği uzun yıllar boyunca, bu iki kaynağın önce oluşumu ve hemen akabinde geliştirilmesi ve amaçlarına hizmet edecek düzeyde güçlendirilmesi konusuna çok büyük önem vermiştir.

---

[141] Sonsuz Nur, III. 145.
[142] Buhari, İman 37.
[143] Buhari, Zekat 1; Müslim, İmare, 116.

FETÖ bu önemin somut göstergesi olarak, insanımızın iyi niyet ve hayır duygularını sonuna kadar en geniş biçimde istismar ettiği gibi, varsa yasal boşluklardan yararlanmış, ayrıca mevcut yasaları çıkarı doğrultusunda manipüle etmiş ve/ veya açıkça ihlâl etmekten de geri durmamıştır.

Bugün terör örgütü olarak kabul ve ilan edilmiş olan "cemaat"in, zaman içerisinde sahip olduğu ticari işletmelerin (televizyon kanalları, haber ajansları, okullar, dershaneler vs.) kuruluşunda da ana kaynak olan ekonomik gücün temelinde "himmet" olarak tanımlanan para toplama yöntemi yer almaktadır.

Söz konusu yöntem, "cemaat"in çeşitli düzeyde toplantı yaptığı yerlerde, hazır bulunanların hayır duygularına ve dini inançlarına güçlü bir şekilde hitap edilerek (ayetler ve hadisler okumak suretiyle), bu duyguların harekete geçirilmesi, önceden belirlenmiş kişilerin "bağış" sürecini abartılı rakamlarla başlatması ve diğer katılımcıların dile getirilen rakamlardan geri düşmemeye çalışarak belli bir himmet miktarı taahhüt etmeleriyle gerçekleşmektedir. Söz konusu bağışları/ himmetleri garantiye almak için de, ilgili kişilere hemen orada senetler imzalatılmakta; senetle söz verilen miktarların öden (e) memesi durumunda ise, "bağışçı"ların mazeretleri hiçbir şekilde dikkate alınmaksızın hukuki yollarla tahsil edilmektedir.[144]

Bu olay, yardım toplamayla ilgili kanun[145] ve yönetmelik[146] çerçevesinde asla kabul edilemeyecek kanun dışı bir durum olmasına ve açık şekilde yasaklanmışlığına rağmen, özellikle "bağış"ta bulunan kişilerin sessiz kalmaları ve herhangi bir şekilde şikâyetçi olmamaları sebebiyle yıllar boyunca süregelmiştir.

Ayrıca, söz konusu himmetlerin, herhangi bir yasal kurum ve kuruluş adıyla ve gerçek anlamda bağış olarak alınmamış olması da, bu yasa dışı işlemin sürmesinde etkili olmuştur. FETÖ'nün eğitim-öğretim başta olmak üzere çeşitli faaliyetler gerçekleştiren kurumları olmasına rağmen, o kurumlar aracılığıyla herhangi bir yardım toplama işine girmeyerek, bu kanalla/ yöntemle ve açık bir şekilde kayıt dışı maddi desteği sağlaması bugünkü çok büyük ekonomik güce dönüşmesinde temel etken durumundadır.

---

[144] Koru, Fehmi. (2016). **Ben böyle gördüm: Cemaat'in siyasetle sınavı**, İstanbul: Alfa Basım Yayım, s. 90-94.
[145] **Yardım Toplama Kanunu**, Kanun No.: 2860 (Resmi Gazete, Tarih: 25.06.1983, Sayı: 18088)
[146] **Yardım Toplama Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik**, (Resmi Gazete, Tarih: 27.12.1999, Sayı: 23919)

Diğer yandan, FETÖ'nün yaklaşık elli yıldır, kamu kurumlarına sızdığı düşünülecek olursa, yasalar çerçevesinde kurulmuş kurumları eliyle yardım topladığında da, devlet kadrolarındaki yetkili müntesiplerinin veya kendilerine yakın duran kadroların gereğince denetleme yapmayabileceği kolaylıkla değerlendirilebilecektir. Zira söz konusu yapı, hedeflerine ulaşabilme noktasında, hiçbir kanuni ve insani kural ve değeri dikkate almayabilmektedir.

15 Temmuz darbe girişimi sonrasında, çeşitli medya organlarında konuşan itirafçıların ve diğer haberlerin ışığında anlaşıldığına göre, FETÖ'nün çok önemli bir gelir kaynağı da, illegal yöntemlerle devlet kadrolarına yerleştirdiği bütün elemanlarının maaşlarından belli bir miktarı tahsil ediyor olmasıdır. Bu konuda makbuz vs. bir belge ortaya konulmamakla birlikte, medyaya yansıyan bilgiler, haberler, itiraflar bu durumu açık bir biçimde gözler önüne sermektedir.

Örgütün gelir sağlama yöntemlerindeki temel kavram olan "himmet", aşağıda görüleceği üzere, FETÖ ile ilgili olarak hazırlanan iddianame[147] kapsamında yer alan "Fetullahçı Paralel Devlet Yapılanması Terör Örgütünün Terminolojisi" başlık bölüm içerisinde yer alan 10 ve 11 numaralı ("Himmet" – "Kutsal Hoca Payı") maddelerde en geniş anlamıyla tanımlanmaktadır.

> ***"10) Himmet;*** *Örgütün finansmanı için toplanan gerekli ekonomik kaynak elde etmeye verilen isimdir. Örgütün kestiği vergidir. Kamu görevlileri maaşının bekâr ise %15-20, evli ise %10'unu himmet olarak ödemek zorundadır. Bu asgari tutardır ve himmetin üst sınırı yoktur. Dileyen dilediği kadar mesela maaşının tamamını himmet olarak verebilmektedir. Değişik şekillerde alınmaktadır; Örgütün bedelsiz çalıştırması suretiyle emekten himmet (askerlik ödevi yerine), para toplayarak gelir elde etmesi suretiyle paradan himmet (vergi ödevi niteliğinde), yüklü ödeme alarak gelirden himmet (vergi benzeri), evlenme ve aile kurmayı geriye atarak örgüte çalışarak eşten himmet olmak üzere örgüte kaynak sağlanmaktır.*
>
> ***11) Kutsal Hoca Payı;*** *Himmet olarak toplanan paranın %15'i Fetullah Gülen'in kutsal payı olarak ona yollanmaktadır. ABD ülkesindeki ona bağlı*

[147] FETÖ hakkında …….. mahkemesi tarafından hazırlanan Çatı İddianame

bir okul kuruluş vakıf parayı alıp örgütün merkez giderlerine harcamakta, kalanı ise Fetullah Gülen'in ve imamların şahsi servetine dönüşmektedir."

"Himmet" kavramı ayrıca, Çatı İddianame'nin aynı bölümünde yer alan 18 numaralı ve "**Kafalama**" başlıklı alt bölümde de "Örgütle organik bağı olmayan bir kişinin, şirin gözükerek kendine bağlaması, sempatizan hale getirmesi veya himmet vermeye razı hale getirilmesidir. İşadamı kafalanırsa örgüte para veya mal varlığı vererek himmet öder, öğrenci kafalanırsa örgüte ilerde kazandırılacak üye yetiştirilir." ifadeleriyle yer almaktadır.

Ayrıca örgütün finans kaynaklarının başında gelen "himmet" yöntemi İddianame kapsamında, örgüte karşı açılan eski dava ve soruşturmalarla ilgili bölümler ile itiraflarda bulunan gizli tanıkların ifadelerinin yer aldığı bölümlerde en geniş biçimde anlatılmıştır.

FETÖ'nün insan kaynaklarını geliştirme noktasında da, yasal görünümlü imkânları ve çoğu kayıt altına alınmayan/ alınamamış olan araçları kullandığı anlaşılmaktadır.

Dershaneler yasal görünümlü araçların başında gelmektedir. Özellikle fakir ailelerin çocukları olmak üzere, zekâ ve başarı düzeyleri yüksek çocukları dershanelerine kaydettirmek, onlarla özel olarak ilgilenmek ve aslında hiçbirinin ihtiyacı olmadığı halde sınav sorularını önceden vermek yöntemiyle kurumsal başarılarını garanti altına almaya çalıştığı anlaşılmaktadır.

FETÖ böylelikle, sisteme bu şekilde dâhil ettiği çocukları ve gençleri ileriki dönemlerde hizmetlerinden yararlanmak üzere, "kullanışlı hale getirmek"tedir.

Daha ortaokul ve lise öğrencisiyken kullanışlı hale getirilen çocuklar ve gençler, yine sınav sorularının önceden verilmesi ve kamu kurumlarında üst düzeylerde yuvalanmış olan örgüt elemanları tarafından yapılan mülakat sınavları vasıtasıyla kamu kurumlarına girmekte ve "hizmet" sırası kendilerine gelene kadar beklemeye alınmaktadırlar.

Araştırma Komisyonu'na bu konularda bilgisine başvurulmak üzere davet edilen Yükseköğretim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Abdullah Çavuşoğlu, FETÖ'nün üniversite sınavları ve çeşitli statülerde memur/ kamu görevlisi alımına esas teşkil eden sınavlara (KPSS) nasıl

müdahil olduğunu, soruları nasıl çaldıklarını ve böylece kendi bağlılarına/ üyelerine nasıl haksız yere imkânlar sağladıklarını açık biçimde ve örneklerle anlatmıştır.[148]

FETÖ'nün yasal kurallar çerçevesinde hareket etmeyerek, amaçlarına ulaşma noktasında her yolu meşru saydığını gösteren bir başka örnek ise, örgüt lideri Fetullah Gülen'in yurt dışına çıkışlarında kullandığı pasaportla ilgili olarak yaşanan olaydır.

Araştırma Komisyonu'nun bu konuları araştırmak ve bilgi edinmek amacıyla yazdığı yazıya, İçişleri Bakanlığı tarafından gönderilen 02.12.201 tarih ve 95234 sayılı cevabi yazıda iletilen bilgilere göre, Fetullah Gülen'in yurt dışına çıkarken kullandığı pasaport yasa dışı yöntemlerle elde edilmiştir. Bunun anlaşılması üzerine, pasaportun iptaline karar verilmiş, bir yerel mahkeme tarafından yapılan itirazla, bu karar değiştirilmeye çalışılmışsa da, üst mahkemeler nezdinde yapılan değerlendirmeler neticesinde, hukuki süreçler nihai olarak tamamlanmış FETÖ liderine verilen söz konusu pasaport kesin olarak iptal edilmiştir.

Bunların dışında, örgüte karşı yürütülecek soruşturmayı engellemek için FETÖ, bir yandan da kripto elemanlarına hükümet eliyle mevzuat değişikliği yaptırılması için görev vermiş, soruşturmayı güçleştiren her türlü hukuki tedbir el altından alınmıştır. Dosyaların her avukat tarafından görülebilmesi, suret alınması, tutuklama, el koyma ve dinleme gibi delil elde etme yöntemlerinin hiç yapılamaz şekilde zorlaştırılması gibi birçok mevzuat değişikliği yaptırılmıştır. Bu kanuni engeller soruşturmanın seyrini etkilemiş ve delil elde etmek imkânsız hale getirilmiştir.[149]

Örgütün, hukuksuzluk ya da yasa dışı faaliyetleri noktasında çok önemli bir nokta olarak, Çatı İddianamede yer alan bilgiler[150]doğrultusunda, bilhassa belirtilmelidir ki, "FETÖ'nün elindeki yurt dışı okulları devletin resmi makamlarının bilgisi, denetimi ve mevzuat dışında örgüt tarafından korsan olarak açılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu okullarla hiçbir ilgisi bulunmamaktadır. Okullarda İngilizce ve bulunduğu devletin resmi diliyle eğitim verilmekte olup, Türkçe eğitim verilmemektedir. Örgütün mutlak kontrolündeki bu okulların Türkiye Devleti ile hiçbir ilişkisi yoktur. Bu okullardan aradan geçen sürede Türkiye Devletine bir katkı sağladığı gözlenmemiştir. Milletin dini inancı sömürülerek

[148] Yükseköğretim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Abdullah Çavuşoğlu tarafından 16.11.2016 tarihinde Araştırma Komisyonu'na verilen bilgiler.
[149] FETÖ hakkında …….. mahkemesi tarafından hazırlanan Çatı İddianame
[150] FETÖ hakkında …….. mahkemesi tarafından hazırlanan Çatı İddianame

toplanan himmet paraları örgüt birimlerine aktarılmakta, servet haline getirilmekte ve yurt dışı okulları bahane olarak kullanılmaktadır.”

Bu ifadeler, FETÖ’nün kamuoyuna yansıyan olumlu yüzündeki en önemli unsurlardan biri olan Türk okulları konusunda da ne denli kirli ve yasa dışı uygulamalar içinde olduğunu açık bir şekilde göstermektedir.

Tüm bu açıklamalar ve örneklerin de açık biçimde ortaya koyduğu üzere, FETÖ, gerek insan kaynaklarını ve gerekse finans kaynaklarını oluşturma ve geliştirme konusunda, diğer bütün faaliyetlerinde olduğu gibi, illegaliteye başvurmaktan ve bu bağlamda yasaları ve yasal süreçleri manipüle etmekten geri durmamış, yasa dışı bir yapı olduğunu bu başlıklarda da göstermiştir.

1.3. FETÖ/PDY’NİN YAPILANMASI, AMACI, STRATEJİSİ

1.3.1. Yapılanma

1.3.1.1. Genel Olarak Yapılanma Şekli (Genel Teşkilat Şeması)

Dini unsurları temel alarak hareket ettiğini iddia eden FETÖ/PDY’nin, dini değerler değişmezken, zamana ve şartlara göre kendisini değiştirmesi, ülkesi ve devleti ile barışık olması beklenirken devleti kendisine hasım ve karşı cephe olarak görmesi, tüm yapısıyla açık ve şeffaf olması gerekirken bir istihbarat örgütü gibi “kod isimler, özel haberleşme kanalları, kaynağı bilinmeyen paralar” kullanması, yönetim kadrosunun faaliyetlerini yurt dışından idare etmesi ve Türkiye’ye gelmekten imtina etmesi, hasımlarını saf dışı etmek için her türlü baskı, şantaj ve yasa dışı faaliyeti kullanması, çeşitli yabancı misyon temsilcileriyle mahiyeti bilinmeyen görüşmelerde bulunması, diğer terör örgütleriyle temas kurması ve onlara istihbarat, lojistik, eylem tarzı türü destek sağlaması, söz konusu yapının casusluk faaliyetlerini de kapsayan organize bir terör örgütü olduğunu ortaya koyan unsurlardır.

FETÖ/PDY’nin örgütlenmesi askeri bir örgütlenmeden çok az farklar içermektedir. Bir askeri örgütlenmenin en temel idare ilkesi **emir-komuta zinciri** olup, askeri örgütlenmelerde hiyerarşi ve emir komuta zincirinin korunması uğruna feda edilemeyecek çok az şey vardır.

FETÖ/PDY’de de liderin verdiği kararı sorgulama anlamına gelecek her düşünce, eylem veya tavır kuvvetle ezilmekte, Fetullah Gülen’in ve ona bağlı diğer yöneticilerin tüm talimatları, aklın da ötesinde bir kutsiyet kazandırılarak uygulanmaktadır.

Fetullah Gülen başta olmak üzere örgüt yöneticileri, dışarıya, halka hitap ederken büyük bir tevazu sergilerken, örgüt içerisinde mutlak bir otorite ile hareket etmektedirler.

FETÖ/PDY'nin **"devlet kurumları"** ve **"sivil toplum"** olmak üzere birbirine özerk iki yapılanması vardır. Hiyerarşik olarak birbirlerine bağlı değildirler. **Örgütün alt birimleri modüler bir yapıda olup hücre tipi örgütlenme modelini uygulamaktadır**.

Örgütü yöneten üst kadro dışındaki her birim diğerinden bağımsız olup hücreler şeklinde örgütlenmiştir. Hücrelerin örgütlenmesi esnek olup manevra gücü yüksektir ve kendini yenileyebilme kapasitesine sahiptir. Hücrelerin deşifresi halinde örgüt, bütünlüğü bozulmadan devam etmektedir.

Örgüt kadrolarının sızdığı devletin güvenlik kurumlarının silahlı olması ve bu silahları kullanma yetkilerinin bulunması, örgütün silahlı ve askeri eğilimini göstermesi açısından çok önemlidir.

FETÖ/PDY'nin hizmet hareketi olarak gözüken bir **legal yapısı**, bazen söz konusu legal yapı içerisinde gizlenmiş bazen de genel yapıdan tamamen farklı şekilde hareket eden bir **illegal yapılanması** vardır.

Hasan Sabbah'ın çevresinde kümelenen **Haşhaşiler**, yaklaşık bin yıl kadar önce afyon çekip fedailerini kullanarak devlet görevlilerini öldüren bir terör örgütü olarak ortaya çıkmıştır. Onlara benzer şekilde FETÖ/PDY üyeleri de mutlak itaat ve cennete kavuşacakları saiki ile hareket ederek devlet içinde suikast benzeri hareketlere başvurmaktadırlar. **FETÖ/PDY'nin devlet içindeki kadrolarının da haşhaşilere benzetilmesi, kullanılan yöntem ve amaç bakımında doğru bir benzetmedir.**

Fetullah Gülen'in başlangıçta dini bir cemaat olarak kurduğu ve sonradan terör örgütüne dönüşen yapılanmanın içinde yer alanlar, çeşitlilik göstermektedir.

Örgüte üyelik için kesin bir kriter yoktur. Toplumun her inanç kesiminden örgütün üyeleri vardır. Türk, Müslüman, Sünni, dini bütün, ibadet aşkıyla dolu, dindar insanlar olduğu gibi, örgüt işine gelen ve kullanılması mümkün olan herkesi bünyesine katmaktadır. Alevi, ateist gibi yapıya uzak gibi duran gruplardan, Yahudi ve Hristiyan dinine inananlardan da paralel yapılanma içerisinde yer alanlar bulunmaktadır.

Bir başka ifade ile FETÖ/PDY'ye üyelik için dindar olmak veya inançlı olmak şartı aramadığı gibi Müslüman olmakta gerekli değildir. Bu örgütün içerisinde her türlü suça bulaşmış kişiler olduğu gibi içki içen, zina eden, kumarbaz, tefeci türünden işleri yapanlarda vardır.

Bu örgüte göre, **eğer kişi himmetini veriyorsa işlediği suçun veya günahın bir önemi yoktur.** Meşru olmayan yollardan elde edilen kazançtan örgüte istenen pay verilmişse işlenen günahın suçun üzeri örgüt tarafından organize olarak örtülmektedir.

FETÖ/PDY bir sis bulutu arkasında gizlenmektedir ve bütün örgüt yöneticileri ve üyeleri, her konuda mütemadiyen tedbir uygulamaktadır. Bu kapsamda, örgütün üye sayısı, amacı, ekonomik kaynakları milletten ve devletten gizlenmekte, örgütün bütün işlemleri gizli yürütülmektedir. Örgüt lideri, genel olarak emirlerini gizli vermekte ve örgütün nihai maksadı da gizli tutulmaktadır.

Söz konusu teşkilat, gizli yaşamak, her zaman korkmak, doğruyu söylememek ve gerçeği inkar etmek üzerine kurulu olmakla birlikte, gizli, sinsi, kaypak, doğrusu olmayan, hakikati gizleyen bir yapılanmadır.

Paralel yapılanma imamlara bağlı zincirler şeklinde örgütlenmiştir. Bir imam birçok zincirin bağlı olduğu örgüt lideri durumundadır. İmam kendine bağlı zincirler arasında uyumu ve zamanlamayı ayarlayıp uygun zamanda yapılacak işleri hesaplayarak zincir üyelerine talimat vermektedir.

Her bir zincirdeki örgüt üyesi yalnızca verilen talimatın gereğini yerine getirmektedir. Bütün olarak bakıldığında örgüt işi genelde başarırken özelde her bir zincirdeki küçük bir işi icra edenler ne tür bir faaliyet gerçekleştirdiğini görememektedir. **İşlenen olay başlangıçta küçük parça işleri yapan üyeler tarafından bilinmediğinden suç olduğu sezilememekte, ortaya çıkan durum sonradan anlaşıldığında buna alet olanlar başlangıçta bilmedikleri bu durumdan pişman olsalar bile sonuç değişmemektedir.**

FETÖ/PDY, hedefini organizasyon başarısı sağlayan bu zincirler sayesinde gerçekleştirmektedir.

Bir terör örgütün varlığının kabul edilebilmesi için, örgütlü bağlılık, üyeler arasında görev bölüşümü, kod isimleri, bir hiyerarşi ve bu örgütün ideolojisini savunan insanların olması gerekmektedir.

FETÖ/PDY'nin bir ideolojisi ve bu ideolojiye uygun insanların yetiştirildiği eğitim materyalleri bulunmaktadır. **Örgüt mensuplarının hücresel bir şekilde birbirleriyle bağlantıları, kendi aralarında bir rapor, talimat alışverişi bulunmaktadır.**

Alttan yukarıya doğru rapor, yukarıdan aşağıya doğru talimat verilmekte, örgüt mensuplarının yeni örgüt mensupları kazanma faaliyetleri bulunmakta, yeni çocuk ve gençler örgüte alınmakta, eğitilip, yetiştirilerek bu örgütün kadrolarına ilave edilmektedir. Örgütün eğitim malzemeleri, kitabı, bildirisi, ideolojisini anlatan belgeler, evraklar ve dokümanları bulunmaktadır.

FETÖ/PDY'de diğer terör örgütleri gibi bir inanca dayanmaktadır. **Bu kapsamda söz konusu terör örgütü, üyelerinin uğrunda zorluklarına katlanabildiği, fedakarlıkta bulunduğu, amacına yönelik bir şeyler yapabildiği, bir inanç, bir ideoloji sistemidir.**

Amerika Birleşik Devletleri'nin Pensilvanya Eyaletinden yönetilen, Türkiye'nin ekonomik kaynaklarını ve imkanlarını kullanan dünyanın yaklaşık 160 ülkesindeki yüzlerce kurum/kuruluşu ve binlerce mensubu ve yandaşı ile siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik ve kamusal hayatın hemen her alanında varlık gösteren, milyar dolarlarla ifade edilen bir ekonomik gücü bulunan FETÖ/PDY, son yıllarda yaşanan bazı gelişmelere kadar kamuoyunda "Cemaat, Hizmet Hareketi, Fetullah Gülen Grubu, Nurcu vb." isimlerle anılmıştır.

Ancak son yıllarla yaşanan bir takım gelişmelerle birlikte, kamuoyuna "Hizmet Hareketi" olarak yansıtılanın aslında buz dağının görünen yüzü olduğu, asıl yapının çok derinlerde bulunduğu ve bünyesinde pek çok karanlıkları barındırdığı, milletin, devletin ve insanların yıllardır kandırıldığı, hoşgörüyle ülkeye ve millete hizmet etmekten başka bir gayesi yokmuş gibi gösterilen yapının asıl amacının bilinçli ve organize bir şekilde devletin tüm kurum/kuruluşlarına sızarak devleti ele geçirmek olduğu, bunu yaparken de her türlü gizlilik kurallarına riayet edildiği ve amacına ulaşmak için her yolun mubah sayıldığı, açık ve net bir şekilde anlaşılmıştır. **Kısaca bu terör örgütü, dış ülkeler ile üst bir akıl ve yapının eseridir.**

Örgüt Hiyerarşisi:

1. Dikey Hiyerarşi-Yedi Katlı Piramit:

Kainat imamı inancı ve yedi katlı piramidal yapılanma İsmailiye Mezhebi ve köken olarak Zerdüştlük Dininden alınmıştır. İsmailiye, sofilerini yedi dereceye ayırmıştır ve bu esasları aynen Fetullah Gülen de tatbik etmektedir.

Gök ve uzayla ilgilenen ve birçok okul veya şirket ismini buradan seçen örgüt, benzer bir yedi derece takıntısı ile hareket ederek, mensuplarını yedi tabakaya ayırmıştır.

İsmailiye tarikatının piri yedinci derecede oturur ki bu mertebe Allah'tan doğrudan emir alan imamlık makamıdır. İmam helali haram ve haramı helal yapabilir. Ona mubah olmayan hiç bir şey yoktur ve bu esaslar aynen Fetullah Gülen'in örgütünde de geçerlidir.

FETÖ/PDY içinde hiyerarşide itaat ve teslimiyet katı bir kuraldır. Teslimiyet, hem örgüte, hem liderin emrine, ona atfen verilen göreve adanmışlıktır.

FETÖ/PDY, sivil toplumu kendi haline bırakmayıp, kendine hizmet eden bağlı kuruluşlara dönüştürmektedir. Kadrolaşma ile yargı, ordu, emniyet ve bakanlıklar onun denetimine girip kolluk gücüne dönüşmektedir.

Bu durumda devlete paralel şekilde dikey örgütlenen paralel yapılanma, kayıtsız şartsız bir cemaat egemenliği oluşturmuştur. Egemenliği, örgütlenmeyi fiilen yöneten Fetullah Gülen kullanmaktadır. Örgütün insanlara egemenlik kurduğu bir alan sunup buna inandırması teşkilatlanmasını güçlendirmiştir.

Devletin egemenliği dışında, ondan ayrı ve paralel bir yapılanma ve dikey örgütlenmeyle paralel devlet yapılanması oluşmuştur. Vesayet, hukuken egemen durumdaki siyasi iktidar üzerinde fiili nüfuz kullanmaktır. Hegemonya ise başka biri üzerinde egemenlik kurmaktır. Örgüt kendini devletin dışında ona hasım ve ondan üstün yeni bir egemen güç olarak görmektedir.

Bu yapı, kaynağını ve meşruiyetini dine dayandıran, hukuk düzeni dışında ve üzerinde, hukuk düzeniyle çatışan bir iktidardır, otoritedir güçtür.

Örgüt, yedi tabakadan oluşan katı bir hiyerarşik kast sistemine dayanmaktadır.

Kastlar arasında geçiş mümkündür ama dördüncü tabakadan sonrasını önder belirlemektedir. Kastlar arasındaki geçiş aşağıdan yukarıya doğru mümkün genellikle yukardan aşağıya doğru geçişe kapalıdır.

Kast toplumlarında bağımlılık ve kademelenme önemli iken modern toplumlarda özgürlük ve eşitlik önemlidir. Aşırı bir kast sistemi geliştiren FETÖ/PDY'de de bağımlılık ve kademelenme en aşırı düzeydedir.

Bu çerçevede;

Birinci Kat; Halk tabakası: Örgüte iman ve gönül bağı ile bağlı olanlar, fiili ve maddi destek sağlayanlardan oluşur. Bunların bir çoğu örgütün hiyerarşik yapısına dahil olamayan örgüte bilinçli veya bilinçsiz hizmet ettirilen halk kesimidir. Genellikle faaliyetlerden habersizlerdir. Bu katmandakileri örgüte bağlayan ana unsur İslami duyarlılık ve din duygularıdır.

İkinci Kat; Sadık tabaka: Okul, dershane, yurt, banka, gazete, vakıf ve resmi kurum görevlilerinden oluşan örgüte sadık gruptur. Bunlar örgüt sohbetlerine katılan düzenli aidat ödeyen ve az çok örgüt ideolojisini bilen kişilerdir. Bu tabakaya girebilmek için örgüt üyesi olmak gereklidir.

Üçüncü Kat; İdeolojik Örgütlenme Tabakası: Gayrı resmi faaliyetlerde görev alırlar. Örgütün ideolojisini benimseyen ve ileri derecede bağlı ve çevresine de örgüt fikirlerini aşılayan tabakadır. Kaymakam, vali, şehir sorumluları, general, müfettişler, irşat ekipleri bu tabakada yer almaktadır.

Dördüncü Kat; Teftiş Kontrol Tabakası: Bütün hizmeti (legal ve illegal) denetler. Bağlılık ve itaatte dereceye girenler buraya yükselebilir. Bu tabakaya girenler örgüte çocuk yaşta kazandırılanlardan seçilirler. Örgüte sonradan katılanlar genellikle bu katta ve daha üst düzeyde görevlendirilemezler.

Beşinci Kat; Organize Eden ve Yürüten Tabaka: Üst düzey gizlilik gerektirir. Birbirlerini çok az tanır ve Fetullah Gülen tarafından atanırlar. Devletteki yapıyı organize edip yürüten tabakadır. Örgüt içinden evlilik yapanlar buraya yükselebilmektedir.

Altıncı Kat; Has tabaka, Fetullah Gülen ile alt tabakaların irtibatını sağlar, örgüt içi görev değişiklikleri yapar ve azillere bakarlar. Fetullah Gülen tarafından atanmaktadırlar.

Yedinci Kat; (Kurmay Tabaka), Fetullah Gülen'e doğrudan bağlı olan atamasını yaptığı seçkin kesimdir ve on yedi kişilik kurmaylardan oluşur.

Bu tabakalar dışında bir de sempati besleyenlerden oluşan alt tabaka vardır. Sempati besleyen kimseler örgüt hiyerarşisi içinde yer almazlar. Örgüte karşı herhangi bir olumsuz düşünceleri yoktur. Örgütün bütün faaliyetlerini illegal bile olsa desteklerler. Örgütten talimat almazlar ve rapor vermezler. Örgüte zaman zaman maddi yardım yaparlar, devamlı olmamak şartıyla örgüt lehine bazı faaliyetlere de katılırlar.

Bunlar örgütün iç yüzünü bilmeyen görünüşteki yüzünü gerçek sanan kimselerdir. Siyasetçi, sanatçı, yazar, gazeteci, akademisyen gibi bir çok alana yayılmış geniş bir sempatizan çevresi bulunan örgüt, zamanı geldiğinde ve en kritik anlarda bu tabandan yaralanarak lehine fiili durum oluşturmaktadır.

Bu yapının yedi katmanının en üstünde "Fetullah Hoca Arşı" yer almaktadır.

Özetle; beşinci, altıncı ve yedinci katmanlar örgütü yöneten katmanlardır. Yedinci ve altıncı katmandakilerin örgütten kopmalarına kesinlikle izin verilmemektedir. Altıncı katmandakiler, Fetullah Gülen'in bildiği ve takip ettiği hayati hizmetler olarak tanımlanan işleri yaparlar. Beşinci katmanda ise çok nadir örgütten kopmalar olmuştur. Kopanlar mutlaka örgüt tarafından takip edilerek etkisiz hale getirilmiştir. Örgütü dördüncü katman bir arada tutar ve alt katmanlardakilerin teftiş ve kontrolünü gerçekleştirir. Hizmet denen işleri ise ilk üç katmanda yer alanlar yürütmektedir.

2. Yatay Yapılanma (Hücre Tipi Zincir Yapılanma) :

FETÖ/PDY, örgütün deşifre olmaması ve devletin örgüt yapısını çözmekte zorlanması için ayrıca örgütü hücre tipinde yatay örgütlemiştir.

Hücreler, genellikle en fazla beş kişiden oluşmakla birlikte, bir abla/abiye bağlı birimlerdir. Ayrıca her hücre abi veya ablası da bir başka hücrede yer almaktadır.

Örgüt, her bir lokması bir hücreden oluşan zincirler şeklinde üst imamlara bağlanmakta ve nihayet ülke kıta ve üst örgüt yöneticilerine bağlanmaktadır. Kamu kurumları

içindeki yapılanma bir hücre ile başlayıp orada kadrolaşma sağlandıkça başka hücrelerin eklenmesiyle veya büyüyen hücre bölünerek yeni bir hücre oluşturulup sohbet grubu şeklinde yapılanmaktadır.

Her bir hücreye sorumlu bir imam atanarak yapılanmanın genişlemesi sağlanmaktadır. Eğer kadrolarda örgüt mensubu çok fazla ise hücreler binlere, on binlere kadar artabilmektedir. Kuruma atanan üst sorumlu imam ise hücrelerin tamamından sorumlu olarak faaliyet yürütmektedir.

Örgütün genel yapılanması, Kainat İmamı, Kıta (Coğrafi Bölge) İmamları, Ülke İmamları, Eyalet (Bölge) İmamları, İl İmamları, Küçük İl Bölge İmamları (Sadece Büyük Şehirlerde), İlçe İmamları, Semt İmamları, Mahalle İmamları, Ev İmamları olmak üzere hiyerarşik bir şekilde sıralanmaktadır.

Örgütün yapılanması ile ilgili bilgilere göre; "yurt içi ve yurt dışı yapılanması" olarak örgüt ikiye ayrılmakta, bununla birlikte, ülke içindeki yapılanma da, devlet daireleri yapılanması ve diğer yapılanma olarak iki türlü teşkil edilmektedir.

Devlete Paralel Hiyerarşik Yapılanma: Devlet içinde devlet gibi ayrı bir yapılanmaya izin verilemez. Devletin hiyerarşisi dışında ayrıca bir örgüt, cemaat hiyerarşisinin varlığı kabul edilemez. Ancak FETÖ/PDY'nin, her devlet kurumu ve kamu idaresinin içindeki resmi yöneticiye paralel örgüt tarafından tayin edilmiş imam yöneticileri vardır.

Bu örgütün önemli bir yapılanmasını **"Devair-i Devlet"** yapılanması olarak ifade edilen devlet daireleri yapılanması oluşturmaktadır. Bizzat Fetullah Gülen'in talimatı ile yurt içi ve yurt dışında kurulmuştur. Örgütün kendi amaçları doğrultusunda kullanabileceği tüm devlet kadrolarını idare eden birim, Devair-i Devlet olarak adlandırılmaktadır.

Örgüt içerisinde dahi gizli olarak faaliyet yürüten bu yapılanma, örgütün faaliyet gösterdiği tüm ülkelerde devlet kadroları içerisinde hakimiyet sağlamaya çalışmaktadır. Bu yapılanma başta Türkiye olmak üzere tüm kurumların örgütün eline geçmesi ile örgüt lideri Fetullah Gülen'in yönetiminde nihai olarak kainat imamlığına ulaşma amacını hedeflemektedir.

Örgütü yöneten imamlar dini otorite, Devair-i Devlet yapılanması ise devlete, hükümete ve bürokrasiye paralel siyasi otorite şeklinde örgütlenmiştir.

Örgüt devlete paralel hiyerarşik, düzenli, etkili bir yapılanma oluşturmuştur ve kamu idareleri içindeki örgüt mensupları, resmi yönetici yerine paralel hiyerarşik cemaat örgütlenmesinin bir ajanı gibi hareket etmektedirler.

Diğer taraftan, örgüt yapılanması içerisinde faaliyet gösteren şahısların bilmediği ve sadece Fetullah Gülen'in bildiği ve atamasını yaptığı, **hayalet bir yapı** bulunmaktadır.

Hayalet yapının görevi örgüt içerisinde oto kontrol sistemi ile yapıyı denetlemek ve bizzat Fetullah Gülen'e rapor vermektir. Aynı zamanda mutlak itaat ile yukarıdan gelecek olan emir ve talimatları hiç sorgulamadan eksiksiz ve tam olarak yerine getirmektedir.

Hayalet yapı, hizmet içerisinde yer alan bölge, il, ilçe ve semt imamlarının samimiyetini ve hizmete olan inançlarını sarsacak talimatların geri tepmesini engellemek amacıyla kurulmuştur.

Bu yapı içerisinde talimatlar kişiye özel verilmektedir ve kimsenin haberi olmadan söz konusu talimat yerine getirilmektedir. Bu hayalet oluşum aynı zamanda örgüt içerisinde çatlak seslerin ve örgütün düzenini bozacak kişilerin tespiti ve örgütten kısa sürede gönderilmesi görevini de yürütmektedir.

Bizzat Fetullah Gülen tarafından belirtilen **"hizmetin bekası ümmetin bekasıdır, bundan dolayı hizmetin bekası için haramlar helaldir"** prensibine göre örgütün devamını sağlamak amacıyla bu yapı faaliyet göstermektedir.

Gayrimeşru, haram olan alkol almak, zina yapmak, kılık kıyafette değişiklikler, lüks yaşam gibi sıradan insanın kabul edemeyeceği her türlü davranışı hayalet yapıdakiler rahatlıkla yapabilmektedirler.

Bahse konu hayalet yapının işleyişi içerisinde haramlar helal kabul edilmekle birlikte, anılan yapının bir diğer görevi de örgüt içerisinde yer alan tüm bürokratların deşifre olmasının önüne geçmektir.

1.3.1.2. Yurt Dışı Yapılanma Şekli:

Örgütün hemen hemen her kıtada sorumluları bulunmaktadır. Her kıta imamının altında sorumlu ülke imamları vardır.

Kıta ve ülke imamlarının koordinesinde o ülkenin alt yapı çalışması yapılmakta ve örgütün o ülke üzerindeki politikası belirlenmektedir. Özellikle eğitim faaliyetleri adı altında ülkede sempati kazanmaya çalışılıp ülkenin bürokrat kesimi ile irtibata geçilmektedir. Herhangi bir problem veya sıkıntı ile karşılaşılırsa mutlaka Türkiye üzerinden etkin isimler kullanılarak irtibata geçilerek problem veya sıkıntı aşılmaya çalışılmaktadır.

Kıta/ülke yapılanması, yurt içi yapılanması ile hemen hemen aynıdır. Ancak Türkiye yapılanması gibi çok geniş bir yelpazesi bulunmamakta, ülkenin koşul ve imkanları doğrultusunda daha dar ve sınırlı şekilde hareket edilmektedir.

Yurt dışında faaliyet gösterilen ülkelerin tüm masrafları ihtiyaç olduğu sürece ülkemizdeki il imamlıkları tarafından karşılanmaktadır. Her il imamlığının özellikle mali konularda yurt dışında sorumlu olduğu bir ülke bulunmaktadır. Ancak bu durum o ülkede bulunan okul sayısına göre de farklılıklar göstermekte olup, yoğunluğa göre bir ülkeye birden fazla il imamlığı da maddi olarak destek verebilmektedir.

Ülkelerin tüm masrafları il imamına bağlı olarak faaliyet yürüten mütevelli heyeti tarafından karşılanmaktadır. Bunun karşılığında da o ülkede bulunan örgüt üst düzey sorumluları tarafından para aktaran şirketlere iş istihdamı sağlanmakta ve sağlanan bu iş istihdamı sayesinde para akışı da yasal bir boyuta taşınmaktadır.

Örgüt, 1990'lı yılların başında yurt dışı açılımına başlamıştır. Bu açılım çalışmaları ile özellikle Türk Cumhuriyetlerine büyük önem verilmiş, Irak'ın kuzey bölgesi de önem verilen diğer bir yer olmuştur.

Örgüt yeni kurulan bu ülkelerde Türk mirasının kazanımlarını örgüt amaçları doğrultusunda kullanarak kendini kolayca kabul ettirebilmiştir. Yapılan bu çalışmalar sonucu elde edilen başarılar örgütü yeni hedeflere yöneltmiş, Asya'dan sonra Afrika kıtasına yönelme imkanı vermiştir.

Yurt dışı yapılanması, kıta imamları ve onlara bağlı ülke imamlarından oluşmaktadır. Her ülke imamına da örgütün o ülkedeki durumuna göre yurt dışı birimleri bağlıdır.

- Avrupa Kıtası (Batı Avrupa İmamı, Balkanlar İmamı, Eski Doğu Bloku Ülkeleri)
- Amerika Kıtası (ABD-Kanada İmamı, Güney Amerika İmamı)

- Asya Kıtası (Türk Cumhuriyetleri İmamı, Uzak Doğu İmamı, Orta Doğu İmamı, Rusya Cumhuriyetleri İmamı)
- Afrika Kıtası (Afrika İmamı)
- Avustralya Kıtası (Avustralya İmamı) olduğu anlaşılmaktadır.

1.3.1.3. Türkiye Özelinde Yapılanma Şekli

Örgüt, yurt içi yapılanmasını en ufak teferruata bile dikkat edecek şekilde ayrıntılı planlamış, en küçük hücre birimi (ünitesi) olan Talebe (Işık) Evlerine varana kadar hiyerarşik ve çok disiplinli bir yapı oluşturmuştur.

Örgütün merkezi Türkiye olup tüm organizasyonlar Türkiye üzerinden koordine edilmektedir. Son dönemlerde ise ülke genelinde yapılan operasyonlarla birlikte merkezden yapılan yönlendirmeler, tedbir amaçlı yurt dışına kaydırılıp buradan takip edilmeye başlanmıştır.

Örgüt, kuruluşundan bugüne kadar dikey bir yapılanmayı benimsemiştir. İlk etapta ülke genelindeki yapılanma beş ana bölge üzerine kurulmuştur. İlk dönemlerde özellikle Doğu ve Karadeniz Bölgesinde çok etkin faaliyet yürütememiştir. Ancak zamanla büyük kitlelere ulaşmayı hedeflediği için yeni bir yapılanma içerisine girmiştir. Örgüt daha etkili bir propaganda çalışması yaparak, örgüte gelir temin etmek ve faaliyetlerin zayıf olduğu bölgelerdeki çalışmalarını güçlendirmek için tüm bölgelerde faaliyet yürütmüştür.

Örgüt, 1970'li yıllardan sonra İzmir'de başlayan faaliyetlerini zamanla diğer illere de yaymış ve taraftar kitlesini artıran büyük şehirlerde, özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir'de yoğunlaştırdığı faaliyetlerinin dağınıklığını engellemek ve buralarda daha etkin kontrol sağlamak için farklı bir yapılanmaya gitmiş ve bu büyük şehirleri kendi içerisinde bölgelere ayırmıştır. Örneğin Ankara'yı Keçiören, Yenimahalle, Sincan, Çankaya ve Altındağ Küçük İl Bölge İmamlığı olarak (5) bölgeye ayırmıştır.

1990-2000 yılları arasında ülke genelinde (5) bölge olarak faaliyet gösteren örgütün, büyüme eğilimine girdiği dönemde bölge sayısını artırdığı ve ülke genelinde 7-8 bölge olarak faaliyet göstermeye başladığı şeklinde bilgiler elde edilmiştir.

Güvenlik güçlerince yapılan operasyonlarda ele geçirilen dokümanların incelenmesi neticesinde örgüte eleman kazandırmak için ülke genelinde farklı bir yapılanmaya gidildiği,

örgütün genel olarak ülkeyi (5) bölgeye böldüğü, eleman teminini aynı zamanda www.iskare.net internet sitesi üzerinden oluşturulan CV'ler ile takip ettiği, her bölgenin farklı sorumlularının bulunduğu, tüm takibin bu sorumlu örgüt mensuplarınca yapıldığı tespit edilmiştir.

Örgütün mahrem işleri ile ilgilenen "Özel Hizmet Birimi" bulunmaktadır. Bu birim Mülkiye, Yargı, Emniyet, Türk Silahlı Kuvvetleri, MİT, Milli Eğitim ve Akademik Kadro İmamlarından oluşmaktadır. Bu birim direkt olarak Türkiye İmamına bağlı olup, örgüt adına yürüttükleri tüm faaliyetler büyük bir gizlilik içerisinde sürdürülmektedir. Yürütülen bu faaliyetleri sadece çalışmayı yapan ekip ile Türkiye İmamı ve ilgili özel birim imamı bilmektedir.

Yurt içi ve yurt dışı örgütsel atamalar ise "Tayin Heyeti" tarafından yapılmaktadır.

Ayrıca, her il yapılanmasına ait bir mütevelli heyeti vardır. Bu heyet belli aralıklarla düzenli olarak toplanıp il bazında özellikle maddi konularda yürütülen faaliyetler hakkında bilgilendirmeler yapmaktadır. Bu bilgilendirmeler il yapılanması tarafından yurt dışında sorumlu olduğu ülke için yapılacak harcamalar ve örgüt adına elde edilebilecek gelirler ile ilgili istişareleri içermektedir.

Elde edilen bilgiler göz önünde bulundurulduğunda örgütün hiyerarşik bir yapılanması bulunmaktadır ve sistematik olarak tüm faaliyetleri bu yapılanmaya göre şekillendirilmektedir. Ancak yapılanma tek bir çatı altında toplanmamıştır.

Netice itibarıyla, genel manada yürütülecek faaliyetler için Türkiye yedi bölgeye ayrılırken, eleman temini için beş bölgeye ayrılmıştır. Ayrıca özel hizmet (mahrem işler) birimi tamamen bağımsız hareket etmektedir. Yönetim kadrosu tarafından bilinen örgüt içerisindeki bu ayrıştırma örgütün çözülmesini ve faaliyetlerinin deşifresini engellemek amacıyla tamamen karmaşık bir hale getirilmiştir.

Yurt içi yapılanma; Türkiye İmamı, Bölge (Eyalet) İmamları, İl İmamları, Küçük İl Bölge İmamları (Sadece Büyük Şehirlerde), İlçe İmamları, Semt İmamları, Mahalle İmamları, Ev İmamları (Abileri), Talebe İmamları, Serrehberler, Belletmenler şeklinde hiyerarşik bir yapıdır.

Türkiye İmamı: Fetullah Gülen'in 1999 yılı içerisinde ABD'ye gitmesinden sonra Türkiye'deki faaliyetlere ilişkin sorumluluk Türkiye İmamına geçmiştir.

Ülke içerisindeki faaliyetler ülke imamına bağlı olarak yürütülmekte ve yapılan faaliyetler kurye aracılığıyla ya da doğrudan irtibata geçilerek Fetullah Gülen'e aktarılıp onayı istenmektedir.

Özel Hizmet Birimi İmamları, Tayin Heyeti, Medya İmamları, Türkiye Mütevelli Heyeti, Kıta İmamları, Bölge İmamları ve Akademik Kadro İmamı doğrudan Türkiye İmamına bağlıdır.

Bunun dışında örgütün özellikle büyük şehirlerde medya, basın, spor ve siyasilerden sorumlu imamları da bulunmaktadır. Örgüt bu imamlar aracılığı ile görüşmek istedikleri kişilerle kolaylıkla irtibat kurmaktadır.

Örgüt ülke yapılanmasında, ilçe imamları il imamlarına, il imamları bölge imamlarına, bölge imamları ise Türkiye imamına bağlı olarak faaliyet yürütmektedir.

Tayin Heyeti: Tayin Heyeti 1995 yılında kurulmuştur. Bu heyet, bütün Türkiye'deki Bölge (Eyalet) imamlarının nereye gideceğini belirlemekle ve problemlerini dinlemekle görevlendirilmiştir.

Örgütün tüm yurt içi ve yurt dışı tayin işlerini bu heyet yapmaktadır. Tayinler genellikle her yılın mart ayında yapılmakta ve mayıs ayı içerisinde de görev yerlerine gidilmesi talimatı verilmektedir. Aradaki iki aylık süre, tayini çıkan örgüt mensuplarının alışma dönemi olarak kabul edilmektedir.

Örgüt bir devlet kurumu gibi hareket ederek her 2-3 yılda bir bu atamaları rutin olarak yapmaktadır. Gerçekleştirilen atamalara örgüt mensuplarınca yapılan itirazlar yine bu heyet tarafından değerlendirilmektedir. Heyet itiraz konusu ile ilgili olarak mutlak suretle ikna yoluna gitmeye çalışmakta, eğer bir çözüm üretilemezse itiraz eden örgüt mensubunu istemediği bir yere göndermektedir.

Mütevelli Heyeti: Mütevelli Heyeti daha çok esnaf ve iş adamlarından oluşan ve bulunduğu ilin mali işleri ile ilgilen heyettir. Bu heyet, belli aralıklarla bir araya gelerek örgütle ilgili yapılacak işler, sıkıntılar, problemler, toplanacak himmetler, gazete ve dergi

abonelikleri, yurt dışında masrafları karşılanan okulların durumları, örgüte müzahir esnafların ve iş adamlarının sorunları, alınabilecek ihaleler hakkında istişare yapıp bir sonraki toplantının tarihi ve yerini belirleyerek toplantıyı bitirir.

Aynı şekilde ilçe mütevelli heyeti de daha dar bir alanda il mütevelli heyetinin faaliyetleri yürütür. Büyük şehirlerde mütevelli heyeti bölgelere bölünmüştür. Bölge mütevellilerinin topladığı paralar o ilin imamına teslim edilmekte, para hareketleri de il imamının görevlendirdiği bir mutemet tarafından takip ettirilmektedir.

Mütevelli Heyeti örgüt içerisinde genellikle mali konular üzerinde yoğunlaşmıştır. Örgüt maddi kaynağını oluşturmaya esnaf ve iş adamlarından oluşan sohbet grupları ile başlamıştır.

Örgüt, sohbet gruplarına davet edilecek kişileri önceden araştırıp sınıflandırmaktadır. Bu sınıflandırmalar kişilerin ekonomik durumları, yaptıkları bağışlar ve verdikleri paralara göre farklılık göstermektedir. Sohbet esnasında örgütsel propagandadan çok toplanılacak para üzerinde konuşulmaktadır.

Bu sohbet grupları için Fetullah Gülen tarafından sorumlu imamlara kuryeler aracılığı ile bazı vaaz videoları gönderilmektedir. Bu videolar çok özel videolar olup, bu konuya Fetullah Gülen tarafından çok önem verilmektedir. Söz konusu videolar normal ders gruplarına ise kesinlikle gönderilmemektedir.

Örgüte yüksek miktarda para aktaran veya gayrimenkul bağışında bulunan iş adamlarına bizzat Fetullah Gülen tarafından çeşitli hediyeler gönderilmektedir. Hatta duruma göre Pensilvanya'ya ziyarete götürülenler, yurt dışı gezilerine götürülenler de bulunmaktadır. Bu gezilerde örgütün okulları özellikle ziyaret ettirilmektedir. Ayrıca fakir öğrencilerin hayır amaçlı okutulduğu algısı yaratılarak iş adamlarının etkilenmesi sağlanmaktadır. Türkiye'ye geri dönüldüğünde ziyaret edilen ülkenin fakir çocukları için yardım toplama bahanesi ile esnaf ve iş adamlarından bu sayede yüklü miktarda para toplanmaktadır.

Mütevelli Heyetinde faaliyet gösteren şahıslar, sadece bölgesindeki sorumlu imamları tanımakta ve o ildeki mütevelli heyetinin yapılanmasını bilmektedirler. Örgütün genel yapılanması hakkında bilgileri bulunmamaktadır.

Örgütün iç yönergesinde mütevelli; "hizmet adamı" şeklinde tanımlanmakta ve hizmet denilince hiçbir konuda itiraz etmeyecek, gücü yettiğince koşacak kimseler mütevelli heyetine seçilmektedir. Mütevelli, hizmeti şahsi işlerinin önünde tutmalıdır.

Mütevelli, değişik ders gruplarının temsilcileri ve yardımcısı sorumlulardan oluşmaktadır. Mütevellinin görevleri, sohbete ve derse adam getirmek, ders ve sohbet gruplarını yönetmek, derse katılanları mütevelli seviyesine çıkarmak, halk dersi oluşturmak ve yapmak, hizmet endeksli daimi Kuran öğretimi, il şirket müdüründen gelen her türlü şeye amade olmak, ünitelerin hassasiyetleri ile ilgili konuları görüşmek, şirket müdürünün burs, himmet gibi sıkıntılarına ortak olmak, dersten sonra mütevelliyi etraflıca bilgilendirmek.

Mütevelliye seçilen bir kimsenin mütevelli toplantısına ve derse katılmama lüksü yoktur. Mütevelli heyeti ders gruplarını tespit etmektedir.

İcra Kurulu; Her kurumun okul, üniversite, basın yayın kuruluşu gibi gerçekte payı bulunmayanların ortak olarak gösterilerek o kurumun idaresinde görevlendirilmesidir. Payı olmayan kimseler icra kuruluna alınarak idarede görevlendirilmektedir.

1.3.1.4. Coğrafi Yapılanma [(Bölge, İl, İlçe, Semt, Mahalle, Ev (Işık Evleri)]

Bölge (Eyalet) İmamları: Eyalet (Bölge) İmamları, sadece bulundukları bölgeye ait illerden Türkiye İmamına karşı sorumludur. Örneğin Marmara Bölgesinden sorumlu bir imam Karadeniz Bölgesine bağlı bir vilayete müdahale edememektedir.

Bölge imamları birçok ilden sorumlu olmalarına rağmen il imamları kadar aktif rol üstlenmiştir.

Bölge imamına bağlı bölge temsilcileri, başka işi olmayan, bölge müdürünün il şirket müdürü ile yaptığı toplantılara katılan, bölge ünite sorumlularının toplantılarına katılan, dershane bölge toplantılarına katılan, il temsilcileri ile mutat görüşen, üç ayda her ili ziyaret eden, en az yılda iki defa ilçe şirket müdürü ile toplantıya katılan, il temsilcileri ile yılda iki kez kamp yapan, kardeş il ve ilçelerle ilgilenen, il ve ilçelerde mütevellilerle görüşen, yeterli görmediği il temsilcisini iki gün bölgesinde kalarak yetiştiren, il ziyaretlerinde şirket müdürünü muhatap alarak randevulu gidip dershane müdürleri ile görüşen kimseler olarak tanımlamıştır.

İl İmamları: İl İmamları Bölge İmamlarına bağlı olarak faaliyet yürütmektedirler. Bir il imamı o ilin tamamından ve yurt dışında maddi olarak destek verdiği okullardan sorumludur. İl imamına; o ile ait kurum imamları, il mütevelli heyeti doğrudan bağlıdır.

İldeki kurum imamları şehirlerin büyüklüğüne ve bürokrasinin yoğunluğuna göre değişiklik göstermektedir. İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük illerde kurumlar ile ilgili olarak yapılacak bir faaliyet, Türkiye İmamına bağlı olarak hizmet eden o kurumun imamı tarafından bizzat yürütülebilmektedir. Küçük şehirlerde ise kontrol tamamen il imamında bulunmaktadır.

Büyükşehir pozisyonundaki şehirlerde İl İmamının altında Küçük İl Bölge İmamlıkları bulunmaktadır. Örgüt, kontrolü kaybetmemek ve daha etkili propaganda yürütebilmek amacıyla kalabalık şehirlerde bu yönteme başvurmuştur.

Büyük şehirlerde bulunan merkez ilçelerin her biri İl Bölge İmamlığı olarak kabul edilmektedir. Ancak bu imamlar asıl İl İmamına bağlı olarak faaliyet yürütmektedirler. Bu şehirlerdeki semt imamları da ilçelerde oluşturulan İl Bölge İmamlarına bağlı olarak faaliyet yürütmektedirler.

Örgüt içi talimatta il imamına bağlı çalışan il temsilcileri; ilahiyatçı, vaiz, din dersi öğretmeni, İHL çıkışlı kimselerden seçilmeli ve mutlaka arabası bulunmalıdır. Hizmetin dönen çarkını iyi bilip entegrasyon sağlayabilmeli, hizmete engel, ailevi problemi olmamalı, hizmeti şahsi işinin önünde tutmalı, ekibin problemlerini bilmeli ve çözmeli, yaptığı işe inanmalı, imamlar tarafından sevilen ve kendini sevdiren biri olmalıdır.

Ayrıca, bölge temsilcisi ve bölge abisinin ittifakıyla tespit edilmesi, en geç iki ay içinde bütün ilçeleri dolaşması, il şirket müdürünün ilçe müdürleri ile yaptığı toplantıya mutat katılması, il şirket müdürü ile haftalık görüşmesi, ilçe temsilcilerinin mutat toplayıp yılda en az iki kez seminer amaçlı gezdirmesi, yetiştirme programlarını takip etmesi, bütçe hazırlayıp bütçeyi il hadimi ile müzakere edip zorlukları üst abiler ile aşması gerekmektedir.

Küçük İl Bölge İmamları: Bu yapılanma büyük ve kalabalık olan şehirlerde uygulanmaktadır. Örgüt, büyük şehirlerde kontrolü daha kolay sağlamak, herhangi bir aksaklığa meydan vermemek ve daha etkin faaliyet yürütmek için bu yönteme başvurmuştur.

İlçe İmamları: İlçe imamlıkları, bir ildeki oluşumun daha dar şeklinin küçük ilçelerde uygulandığı yapılanma sistemidir. İlçe imamları il imamlarına bağlı olarak faaliyet yürütmektedir. Ancak büyük şehirlerde ilçe imamlıkları Küçük İl Bölge İmamlıkları olarak da geçmektedir.

Semt İmamları: Semt imamları ilçe imamlarına bağlıdır ancak büyük şehirlerde semt imamı Küçük İl Bölge İmamlarına bağlı olarak faaliyet yürütmektedir. Semt imamları daha çok büyük illerdedir. Küçük illerde semt imamlarının yaptığı görevi mahalle imamları yapmaktadır. Semt imamlığının olduğu yerlerde mahalle imamı bulunmamaktadır. Buralarda ev abileri (imamları) semt imamına bağlı olarak faaliyet yürütmektedirler. Büyük şehirlerde aktif olarak faaliyet yürüten semt imamına en az 4-5 ev imamlığı bağlı bulunmaktadır.

Mahalle İmamları: Mahalle imamları semt imamlarına bağlıdır, büyük şehirlerde mahalle imamlığı yerine semt imamlığı bulunmaktadır. Her mahalle imamlığının altında en az 4-5 ev imamlığı (abiler) bulunmaktadır.

Ev Abileri (İmamları) : Ev imamlığı örgüt tarafından çok önem verilen bir sorumluluk alanıdır. Örgüte eleman kazandırmanın ilk basamağı bu evlerdir. Örgüt, ev imamı (abisi) olarak belirleyeceği kişileri titiz bir şekilde araştırarak seçmektedir. Ev imamları, örgüt içerisinde aktif faaliyet yürütenler arasından seçilmektedir.

Örgüt, ev imamlığına seçeceği kişileri örgüte bağlılık ve sadakatine göre numaralandırmaktadır. Bu puanlama sistemine göre 5-4 veya 5-5'lik olan öğrenciler ev imamlığı yapabilmektedir. Seçilen ev imamlarını bağlı oldukları imamlar denetleyip belli aralıklarla rapor almaktadır.

Her evde en az (4-5) öğrenci kalmaktadır. Bu öğrencilerin tamamından ev abileri sorumludur. Örgüt her öğrenci için ayrı ayrı not tutup puanlama sistemi yapmaktadır. Yapılan puanlama sisteminden sonra her öğrenci için rapor hazırlanmaktadır. Hazırlanan raporlar sorumlu Talebe İmamlarına veya Semt/Mahalle imamlarına verilmektedir.

Ev Ablaları: "Ev Abilerinde" olduğu gibi örgüt tarafından puanlama sistemi ile seçilmektedirler. Bayanların bulunduğu her evden sorumlu bir abla bulunmaktadır. Evin tüm sorumluluğu bu ablalardadır.

Ablalar belirledikleri kız öğrencilerin aileleri ile görüşüp onları kötü alışkanlıklardan uzak tutacakları, sadece ders çalışmalarını sağlayacakları algısı yaratarak örgüt evlerinde öğrencilerin kalmalarını sağlamaktadırlar.

Evlerde kalan öğrencilere Fetullah Gülen'in vaaz videoları izlettirilmektedir. Örgüt, evden ayrılmak isteyen kız öğrenciler hakkında dedikodu çıkartarak "kötü kız" imajı algısı yaratıp öğrencilerin evden ayrılmasını engellemektedir.

Öğrencilerin çoğunun kalacak yeri olmadığından baskılara boyun eğmek zorunda kalmaktadırlar. Ev ablaları örgüte kazandırdığı öğrencileri katalog evlilik yoluyla evlendirerek örgütten çıkmalarını tamamen engellemektedir.

Talebe (Öğrenci) İmamları: Talebe imamları mahrem işlerde kullanılacak öğrencileri belirlemektedir. Örgütün önem verdiği kritik kurumlar olan emniyet, askeriye, yargı ve mülkiye gibi kurumlara yerleştirilecek öğrenciler talebe imamları tarafından belirlenir ve durumlarına göre sınıflandırılarak o yönde ders çalışmaları sağlanır.

Türkiye genelindeki bütün öğrencilerden sorumlu bir talebe imamı bulunmaktadır.

Özellikle Polis Koleji ve Akademisi ile Askeri Lise ve Harp Okullarına hazırlanacak öğrenciler normal talebe evlerinden alınarak kimsenin bilmediği ve sadece mahrem hizmetlerde kullanılan evlere yerleştirilmektedir. Eve yerleştirilen öğrencilere kod isimleri verilmektedir ve özel derslere tabi tutulmaktadırlar.

Bazı şehirlerde her mahallenin, semtin veya ilçenin talebe imamı aynı zamanda o ilin de talebe imamı olabilmektedir. Yani tüm talebelerden sorumlu il talebe sorumlu imamları da bulunmaktadır.

Serrehberler: Serrehberlik yapılanması örgüt için çok önemli bir birimdir. Fetullah Gülen'in etrafında bulunan mollalardan beslenen ve görevli oldukları birimler içindeki dini yapılanmayı gerçekleştiren bir yapıdır.

Serrehberler özel yetiştirilen örgüt mensuplarından oluşmaktadır. Örgüt yapısının oluşturulması, örgüt mensuplarının bağlılıkla faaliyetlerine devam etmeleri, örgütsel motivasyonun devamlılığının sağlanması serrehberlerin görevidir. Aynı zamanda cemaate gelen gençlerin beyinlerini yıkayarak en kabiliyetli olanları seçmektedirler.

Fetullah Gülen'in yanında bulunan mollalar grubu ve örgüt liderinden aldıkları günlük, haftalık, aylık programları, örgütsel okumalar ile dua, namaz, ev sohbetleri gibi günlük programlar ve kamp gibi faaliyetlerin yürütülmesinden sorumludurlar.

Serrehberlik yapılanması kendi içinde örgütlenmiştir. Kendi aralarında toplantılar yapıp, imamların yaptığı toplantılara katılmamaktadırlar. Örgütsel faaliyetlerin gösterildiği birimlerde serrehberlik olarak görev alınmaktadır.

Serrehberlerin seçiminde görev alacak birim, ülkenin karekteri ve durumuna göre değişmektedir. Örneğin hizmet ettiği ülke Müslüman ise ilahiyat ağırlıklı kişiler görevlendirilmektedir. Serrehber bir yere tayin edilirken karekteri, örgüt ile olan uyumu da göz önünde bulundurulmaktadır.

Belletmenler: Örgüte ait yurtlarda kalan talebelere abilik yapmaktadırlar. Belletmenlerin başında da yurt serrehberleri bulunmaktadır. Belletmenler yurtlarda çok özel bir görev yapmaktadır. Bir öğrenci için öğretmen baba ise belletmeni de annesi demektir.

Her akşam okul bitiminden ertesi gün ders başlayana kadar öğrenci bütün zamanını ve hafta sonlarını belletmeni ile birlikte geçirmektedir. Belletmeni öğrenciyi herkesten anne babasından bile daha iyi tanıyan bir kimse olarak tanımlanmaktadır.

Örgüt, öğrencinin ailesi ile doğal aidiyet bağını çözerek örgüte transfer edip yeni bir bağ oluşturmaktadır. Belletmen öğrenciyi tanıdıktan sonra ailesinin meziyet ve zafiyetlerini de bilmekte, öğrencinin aile bağlarının giderek zayıflatılıp örgüte transfer etmektedir.

Aileden kopan gencin grup aidiyeti bir müddet sonra da cemaat kimliğinin ayrılmaz bir parçası haline gelmektedir. Cemaate kişilerin transfer edilmesinde kilit rolü belletmenler oynamaktadır.

Rehber Talebeler: FETÖ/PDY'nin belletmen ve serrehber yapılanması, öğrenciler arasında rehber talebe seçerek öğrencilerin nabzını tutmaktadır.

Rehber talebeler üzerinden öğrencilere nüfuz edilmeye çalışılmaktadır. Bütün okullarda, sınıf rehber talebesi uygulaması bulunmaktadır. Rehber talebe sır tutma ve saklanmada maharet kazanmıştır. Bu öğrenci kendisini ayrıcalıklı ve önemli hissetmekte olduğundan cemaate koşulsuz bağlanmaktadır.

FETÖ/PDY böylece öğrenciler üzerinden her okulun her sınıfında yer alan öğrencileri bilip ona göre strateji geliştirmekte, bir başka yönden ise eğitim çağındaki bütün öğrencileri fişlemektedir.

Yatay İmamlıklar: Örgüt, ihtiyaç duyduğu alanlarda Türkiye imamlığına bağlı olarak toplumun değişik kesimlerinde örgütlenmek için imamlıklar oluşturmuştur. Ehlibeyt İmamlığı, Roman İmamı, Varoş Bölgeler imamlığı gibi yatay imamlıklar oluşturup toplumun her kesimine ulaşmak ve içine almak için örgütlü bir yapılanma kurmuştur.

1.3.1.5. Mesleki Yapılanma (Üyelerin Meslekleri)

Fetullah Gülen'in başlangıçta dini bir cemaat olarak kurduğu ve sonradan terör örgütüne dönüşen yapılanmanın içinde yer alanlar çeşitlilik göstermektedir.

Örgüte üyelik için kesin bir kriter yoktur. Toplumun her inanç kesiminden örgütün üyeleri vardır. Türk, Müslüman, Sünni, dini bütün, ibadet aşkıyla dolu, dindar insanlar olduğu gibi, örgüt işine gelen kullanılması mümkün herkesi bünyesine katmaktadır. Alevi, ateist gibi yapıya uzak gibi duran gruplardan, Yahudi, Hristiyan dinine inananlardan da paralel yapılanma içerisinde yer alanlar bulunmaktadır.

Bir başka ifade ile FETÖ/PDY'ye üyelik için dindar olmak veya inançlı olmak şartı aramadığı gibi Müslüman olmakta gerekli değildir. Bu örgütün içerisinde her türlü suça bulaşmış kişiler olduğu gibi içki içen, zina eden, kumarbaz, tefeci türünden işleri yapanlarda vardır.

Bu örgüte göre, eğer kişi himmetini veriyorsa işlediği suçun veya günahın bir önemi yoktur. Meşru olmayan yollardan elde edilen kazançtan örgüte istenen pay verilmişse işlenen günahın veya suçun üzeri örgüt tarafından organize olarak örtülmektedir.

Özel Hizmet Birimi İmamları: Örgütün ve bizzat Fetullah Gülen'in en çok önemsediği ve değer verdiği birim özel hizmet birimleridir. Örgütün bir nevi omurgasını oluşturan ve günümüz itibarı ile elde ettiği konumu kazandıran birimdir.

Bu birim en geniş şekilde "yargı, emniyet, mülkiye, TSK, MİT ve Milli Eğitim" imamlarından oluşmaktadır.

Örgüt, zamanla yeterli çoğunluğa ulaştığı için mülkiye ve milli eğitimi özel hizmet biriminden çıkarmıştır.

Örgüt asıl gücünü özel hizmet birimlerden almaktadır. Ülkede yürütülen operasyonlar başta olmak üzere hemen hemen tüm faaliyetler bu birimler aracılığı ile yapılmaktadır.

Örgütün büyük önem verdiği bu birim, mahrem hizmetler birimi olarak da bilinmektedir. Özel hizmet birimlerinin yaptığı bütün işler son derece gizlilik içerisinde yürütülmektedir Bu birim içerisinde faaliyet gösteren tüm örgüt mensupları kod isim kullanarak, gerçek kimliklerini saklamaktadır.

Özel hizmet birimlerinin deşifre olmaması için geliştirilen bir tedbir de hücresel yapılanmadır. Her birim kendi içerisinde hücresel bir yapılanmaya sahiptir. Bir örgüt mensubu en fazla bir üst sorumlusunu ve bir altında bulunan örgüt mensubunu tanımaktadır. Bu uygulama örgüt adına faaliyet gösteren sorumlu düzeydeki örgüt mensuplarının deşifre edilmesini engellemek amacıyla yapılmıştır.

Yargı İmamı: Örgütün yargı imamı doğrudan Türkiye İmamına bağlı olarak faaliyet yürütmekte, gerektiğinde doğrudan Fetullah Gülen ile irtibat kurabilmektedir. Yargı imamı yargı içerisinde söz sahibi olabilecek şahıslar arasından seçilmektedir. Örgüt, kendi yetiştirdiği elemanları hakim-savcı olarak yargı içerisine yerleştirerek adli yargı yapılanmasını gerçekleştirmiştir.

Yargıya çok önem veren örgüt, Yargıtay ve HSYK Üyelikleri seçimlerine bire bir müdahalede bulunacak kadar kadrolaşmış, yargıdaki mensupları sayesinde birçok davayı kendi lehlerine çevirerek kazanmış ve hatta emniyet birimleri ve yargıyı aynı anda kullanarak siyasiler, bürokratlar, kamu personeli, Sivil Topum Kuruluşları ve Türk Silahlı Kuvvetlerine yönelik büyük operasyonlar gerçekleştirmiştir.

Emniyet İmamı: Emniyet içerisindeki yapılanmadan sivil bir kişi sorumludur. Emniyet İmamı aynı zamanda ülke genelindeki tüm emniyet birimlerinin de imamıdır. Türkiye İmamına bağlı olarak faaliyet yürüten bu imam aynı zamanda özel konularda bizzat Fetullah Gülen ile görüşerek doğrudan talimat alabilmektedir.

Emniyetin polis memuru, rütbeli amirler ve müdürler imamı ayrı ayrı olup emniyet imamına bağlı olarak faaliyet yürütmektedirler.

Emniyet biriminin de kendi içerisinde küçük üniteler şeklinde yapılanması bulunmaktadır. Her şubenin, her büronun emniyet personeli olan sorumlu abileri vardır. Bu abiler de sorumlu sivil imamlara bağlı olarak faaliyet yürütmektedirler.

Emniyet Genel Müdürlüğünün de kendi içinde ayrı bir yapılanması bulunmaktadır. Polis Akademisi, Polis Koleji ayrı ayrı, İstihbarat Dairesi Başkanlığı, Terörle Mücadele Dairesi Başkanlığı, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı gibi önemli daire başkanlıkları da ayrı ayrı çok titiz ve gizlilik içerisinde yapılanmıştır.

Polis Akademisi ve Polis Koleji içerisinde emniyet hizmetleri sınıfı, personel ve öğretim kadrosundaki öğretmenler ayrı bir birimdir.

Örgüt, Polis Akademileri ve Polis Kolejlerinde öğrenim gören özellikle başarılı öğrenciler üzerinde örgütsel olarak büyük bir çalışma yapmıştır. Örgütün yetiştirdiği bu öğrenciler makam ve mevki sahibi olduklarında devlet yerine örgütün emir ve talimatlarını yerine getirmeye başlamıştır. Bu öğrenciler Emniyet Müdürü seviyesine geldiklerinde ise örgütün her istediği operasyonu yapacak kıvama ulaşmışlardır.

Türk Silahlı Kuvvetleri (Askeriye) İmamı: TSK içerisindeki FETÖ/PDY mensupları sivil bir imama bağlıdır. TSK imamı doğrudan Türkiye İmamına bağlı olarak faaliyet yürütmektedir.

FETÖ/PDY'nin özel birimler içinde en önem verdiği yer TSK olduğundan buraya tayin edilen üst sorumlu imam da çok önemlidir. Örgüt, 1980'li yıllardan sonra TSK'da kadrolaşma çalışmalarına başlamıştır. Ülkedeki her askeri darbeden sonra Fetullah Gülen TSK hakkında övgü dolu makaleler yazarak askerin yanında olduğunu belirtmiştir.

Zeki ve fakir öğrencileri tespit eden örgüt, bu öğrencileri örgüte kazandırmış ve askeri liselere yerleştirmiştir. Hava harp okullarına askeri liselerden gelen öğrencilerden çok örgütün yetiştirdiği sivil liselerden gelen öğrencilerin olduğu tespit edilmiştir. Örgüt, Deniz, Kara ve Hava Harp Okullarına eşit bir şekilde öğrenci yerleştirmeye çalışmıştır.

Örgüt, askeri lise veya harp okuluna yerleştirmeyi planladığı öğrencilerde herhangi bir sağlık problemi ile karşılaştığında GATA'daki mensuplarını devreye sokarak bu durumu da aşmıştır ve hatta kendinden olmayan veya örgüt aleyhine çalışma yürüttüğü tespit edilen öğrencilerin ise harp okullarından sözde sağlık problemleri nedeniyle atılmasını sağlamıştır.

MİT İmamı: MİT sorumlusu sivil imam, doğrudan Türkiye İmamına bağlı olarak faaliyet yürütmektedir. Fetullah Gülen, ülke genelinde tüm kontrolü elinde tutabilmek için MİT'ten gelecek bilgilerin çok önemli olduğu bilmektedir. Bu nedenle MİT gibi kritik konumlarda kadrolaşmaya örgüt çok önem vermektedir.

Milli Eğitim İmamı: Bakana muadil örgüt üst sorumlusudur. Milli Eğitim İmamı doğrudan Türkiye İmamına bağlı olarak faaliyet yürütmektedir. Ancak her ilin milli eğitim imamları zaman zaman il imamları ile görüşerek istişare yapmaktadırlar.

Örgüt için, kadrolaşmada ve nihai amaca ulaşmada Milli Eğitim önemli bir yer tutmaktadır. Örgüt, eleman kazanmak için en iyi yolun eğitimden geçtiğini bilmektedir.

Fetullah Gülen'in "milli eğitime girin de nasıl girerseniz girin" talimatından yola çıkan örgüt, talebe evlerinde yetişen zeki ve başarılı öğrencileri eğitim fakültelerine yerleştirmiştir. Örgüt bu öğrencileri sürekli kontrol altında tutmuş ve örgüt propagandası yapmak için bire bir irtibat kurmuştur.

Mülkiye İmamı: İçişleri Bakanına muadil örgüt üst sorumlusu mülkiye imamı doğrudan Türkiye İmamına bağlı olarak faaliyet yürütmektedir. Ülke genelindeki vali ve kaymakam atamaları ile ilgili bakanlıklar seviyesinde kadrolaşma çalışmaları mülkiye imamı aracılığı ile yapılmaktadır.

Örgüt faaliyetlerin yoğun olarak yürütüldüğü büyük illere ve finansal getirisi yüksek il ve ilçelere kamu personeli atamaya çalışmaktadır. Buralara yerleştirilecek üst düzey bürokratlar sayesinde her türlü illegal faaliyetler rahatlıkla yapılmaktadır.

İçişleri Bakanı üzerinde nüfuz kullanan örgüt, kaymakam seçimi ve tayinleri ile valiler kararnamelerinde de özellikle etkili olmuştur. Ancak mülkiyede uzun zamandır örgütlenme tamamlandığı için mülkiye imamlığı mahrem hizmetler sınıfından çıkarılmıştır.

Akademik Kadro İmamları: Akademik kadro örgütün sonradan oluşturduğu bir birimdir. Üniversiteler üzerindeki çalışmalar akademik kadro imamları aracılığı ile yürütülmektedir.

Örgüt bu tür çalışmalarla tüm üniversitelerin işleyişi hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Örgüt Akademik kadrodaki imamları aracılığı ile örgüte müzahir şahısların üniversitelere

personel olarak yerleştirilmesi ve öğrencilere yönelik propaganda çalışmaları organize edilmektedir. Ayrıca üniversitelerde teknokent adı altında faaliyet yürüten ve büyük ihalelerle iş yapan şirketleri de bu kadro ile kontrol altında tutmak ve takip etmek mümkün olmaktadır.

Her üniversitede bir akademik sorumlu imam ile Türkiye genelindeki bütün akademik faaliyetleri örgüt adına organize eden sorumlu bir imam bulunmaktadır.

Kritik Birim İmamları: Örgüt, kitlesel kadrolaşmayı sağlamak için ÖSYM'de, usulsüz dinlemeleri gerçekleştirip toplum hakkında bilgi toplamak için TİB'de, bilimsel ve teknolojik araştırmaları kontrol edebilmek için TÜBİTAK'da özel birim imamları oluşturup mahrem hizmetler içerisinde faaliyet yürütmüştür.

Diğer Kurum İmamları: Türkiye'deki devletin teşkilatlanmasına paralel olarak her bir kamu idaresine örgütün de bir kurum imamı atadığı, bu kurum imamına bağlı olarak faaliyetini sürdürdüğü görülmektedir.

Her bir bakanlıktan sorumlu imam olduğu gibi örgütün o kurum içindeki etkinliği ve gücüne göre bir imam tayin edilip sorumluluğunda organizasyonlar yürütülmektedir.

Diğer kurum imamları özel hizmet birimlerini gölgelemek için örgütün illegal faaliyetlerini kamuoyunun bilmemesi amacıyla faaliyet yürüttüklerinden özel hizmet birimleri kadar etkin değildirler.

1.3.1.6. Mali Yapılanma (Himmet Sistemi)

FETÖ/PDY, 1980'ler boyunca baskıyla karşılaşmadıkları için fikren, iş yaşamında da adeta masonik bir ekonomik örgütlenme modeliyle kendilerine yer buldukları için "küçük hayırlarla" ekonomik olarak hayli yol kat edip "büyük finanslar" elde etmeyi başarmıştır.

Finans ve banka sektöründen tutun da metalürjiden otomotiv sanayisine, enerji üretiminden kimya sanayine, gıda sanayisinden hizmet sektörüne kadar birçok alanda faaliyet yürüten örgüt mensupları, 1990'lardan itibaren de azımsanmayacak bir parasal güce hükmetmeye başlamışlardır.

Fetullah Gülen'in 1966 yılında İzmir Kestanepazarı'nda Diyanet görevlisi bir imamken başlattığı hareketin günümüzde özellikle finansal hacmi konusunda net bir bilgi

bulunmamaktadır ve bunda örgütün finansal kaynaklarının şeffaf olmaması çok büyük bir etkendir.

Belli bir hiyerarşi içinde hareket eden örgüt, mahalleler bazında bile Türkiye'nin hemen her yerinde örgütlüdür.

Bu örgütü oluşturan en küçüğünden en büyüğüne dek her birimin en becerikli ve eğitimli olanlarının arasından seçilen "imam" diye adlandırılan sorumluları ve yörenin esnaflarından oluşan mütevelli heyetleri bulunmaktadır.

Zaten örgütün ilk ortaya çıktığı günden bu yana finans kaynaklarının bel kemiğini de **"himmet"**[151] adı altında yapılan esnaf bağışları oluşturmaktadır.

Artık, "alaylı" diyeceğimiz bir kuşağı geride bırakan örgütün şu anki görünen yüzünü temsil eden "eğitimli" kuşağın son yıllarda birbiri ardına açtığı şirketler ve holdinglerle bağlı bulundukları bu hareketi artık kâr eden bir yapıya dönüştürdüğü de kesin olarak söylenebilecektir.

Adını koymak gerekirse FETÖ/PDY, milyonlarca ortağı bulunan, finansal büyüklüğünü kimsenin söyleyemediği ulus ötesi bir "örgüt holdingi" haline gelmiştir.

Öyle ki güçlü finans kaynakları ve sermaye birikimleriyle Türkiye ekonomisi üzerinde ciddi bir ağırlığa sahip olan İslamcı sermaye gruplarının içinde özellikle söz konusu yapı mensupları ekonomik olarak İslamcı tekel haline gelmiştir.

Günümüzde, örgüt bağlantılı şirketlerin zenginliği sadece tahmin edilebilmektedir.

---

[151] **Himmet:** Arapçadan dilimize giren kelimenin Türkçe'deki kelime anlamı, "kayırma, yardım" ve "çalışma, emek, gayret"tir. Himmet konusunu maddiyattan ziyade manevi anlamlar çerçevesinde değerlendiren dini tasavvufi yaklaşımlarda himmet, kast, maksat, irade, dua, kuvvetli istek ve yardım talebi, Allah'ın salih kullarından maddi ve manevi konularda yardım istemek, daha çok onların dualarını talep etmek anlamlarında kullanılmıştır.

FETÖ/PDY literatüründe ise himmet; cemaat mensuplarının mutat zamanlarda bir araya gelerek günün ve yapılacak hayırların öneminin vurgulanmasının ardından "metafizik gerilim etkisi ortamında" yarı açık arttırma düzeninde, genellikle maddi ve bazen manevi vaatlerde bulunmadır. Bu örgüt dilinde himmet, herkesten tahsil edilen bir tür vergidir. Himmet vermeyen fişlenip durumu görüşüldükten sonra şefkat tokadına (cemaatin hışmına) maruz kaldığından zorla alınan bir ödemedir. Himmet örgüt hiyerarşisinde yükselmek için de bir ölçüt olarak kullanılmaktadır. Tabaka atlatmak için kişinin topladığı veya verdiği himmet tutarına da bakılmaktadır.

Dünyanın birçok ülkesine yayılan okullar üzerinden yürütülen misyonerlik faaliyetleri ve gönüllülük çalışmaları eliyle örgüt, küresel ölçekte ciddi bir toplumsal ve siyasal güç haline gelmiştir.

Türkiye ile en çok ilgilenen ve Türkiye'nin de en çok ilgilendiği iki başkentte Washington ve AB'nin kalbi Brüksel'de lobi çalışmaları yürüten ekonomik ve siyasi grupları bulunan örgütün; dünyanın birçok yerinde televizyon, gazeteler ve dergilerden oluşan medya organları, finans kuruluşları, üniversiteler de dâhil olmak üzere çoğu burslu olmak üzere 2 milyondan fazla öğrencisi bulunan okul, yurt ve dershaneleriyle küçük bir devlet gibi çalıştığı görülmektedir.

Söz konusu örgütün mali gücünün halkı etkilediği kadar, pek çok okumuş yazmış insanı, entelektüeli, muhalifi vb. etkilemesinde bu iktisadî gücün rolü olduğunu da, akılda tutulması gereken bir anekdot olarak kaydetmekte fayda bulunmaktadır.[152]

Bu çerçevede, örgütün **himmet yolu ile sağladığı gelirler** genel olarak mütevelli heyetleri vasıtası ile toplanmaktadır.

Örgütün sohbet gruplarında yer alan kişilerden; sohbet toplantılarına düzenli olarak katılıp verilen görevleri yerine getiren, örgütün verdiği talimatlara sorgusuz itaat eden ve maddi gücü yerinde olan kimseler seçilerek mütevelli heyeti üyesi yapılmaktadır.

Sohbet gruplarında zekat, burs, kurban ve himmet adı altında paralar toplanırken, mütevelli heyeti üyesi kişiler ayrıca bir ışık evinin maddi ihtiyaçlarından sorumlu tutulmaktadır.

Mütevelliler topladıkları parayı sohbet hocasının yanında getirdiği muhasebecilere vermektedir. Örgütün, mali kayıtlarını bu muhasebeciler tutmaktadır. İl imamının da bir muhasebecisi bulunmakta ve bu kişi il genelindeki mali kayıtları tutmaktadır.

İl imamının koordinesinde yılda en az bir kez mütevelli heyeti üyelerinin katılımı ile kamp düzenlenmektedir.

---

[152] Ahmet ŞIK, İmamın Ordusu (Dokunan Yanar) e kitap, Syf 32-34.

Kamplar esnasında dini duygular istismar edilerek himmet, zekat, kurban ve öğrenci bursu adı altında toplanan paraların artırılması sağlanmakta, toplanan paraların karşılığının cennet ile mükafatlandırılma olacağı vurgulanmaktadır.

Mütevelli heyeti mensupları, iş adamlarının kurduğu sivil toplum kuruluşlarına üye yapı1makta, kimin hangi sivil toplum kuruluşuna üye olacağı sohbet abisi tarafından belirlenmektedir.

Örgüt, bu kuruluşların başkan ve üye seçimlerinde söz sahibi olmayı böylelikle de hükümete baskı yapabilmeyi amaçlamaktadır.

Örgütün Gelir Kaynakları;

a. Kamu Kaynaklarından Elde Edilen Gelirler;

1. Kamu ihalelerinin örgütle bağlantılı firmalara verilmesi,

2. Örgütle ilişkili firmaların rakipleri hakkında adli ve idari işlemler yaparak piyasanın örgüt firmalarına teslim edilmesi,

3. Kurumların gizli kalması gereken finansal ve yatırım planlama bilgilerinin ilişkili firmalara sızdırılması,

4. Kamu arazi tahsislerinin örgütle ilişkili vakıf, dernek veya eğitim kurumlarına bedelsiz devredilmesi,

5. Belediyelerce yapılan imar değişikliklerinin, örgütle ilişkili vakıf, dernek veya şirketler lehine yapı1ması,

6. Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı'nda görevli adamları vasıtasıyla iş adamlarının yurt dışı iş bağlantılarını sağlama karşılığında örgüt adına kendilerinden para alınması,

7. Kamu hibe, destekleme ve teşviklerinin takibi ve proje kabullerinde FETÖ/PDY firmalarının kayrılması.

b. İş Adamlarından Sağlanan Gelirler;

1. İş adamlarından, adli ve idari süreçlerdeki işlemlerini iş adamları lehine sonuçlandırma karşılığı alınan paralar,

2. İş adamlarının özel hayatları ile ilgili zafiyetlerini "ses ve görüntü" kaydına aldırarak tehdit ve şantaj yoluyla alınan paralar,

3. İş adamlarından, iş bağlantılarını sağlama karşılığı alınan paralar,

c. STK'lardan Sağlanan Gelirler;

1. TUSKON ve bağlı federasyon, dernek, şirket ile vakıflardan toplanan aidatlar,

1. Yazılı ve görsel medya sektöründen sağlanan gelirler,

2. Kimse Yok Mu? benzeri örgüte müzahir STK'lar aracılığı ile yardım adı altında vatandaşlardan toplanan paralar,

3. Ticaret Odası yönetimlerinin ele geçirilerek, kamu hizmet alımlarındaki rayiç bedel belirlemelerinde örgütle ilişkili vakıf, dernek ve firmalar lehine hareket edilmesi yoluyla sağlanan menfaatler,

d. Gönüllülük Esaslı Sağlanan Gelirler;

1. Kurban Bayramı öncesi iş adamlarından firmalardan ve esnaftan, adlarına kurban kesileceğini belirterek "Kurban" adı altında toplanan paralar,

2. İl ve ilçelerde iş adamlarının katıldığı mütevelli heyetleri oluşturarak zekat ve burs adı altında toplanan paralar,

3. Memur maaş ve ödüllendirmelerinden "Himmet" adı altında yapılan kesintilerden toplanan paralar,

4. Devlet kurumlarına yerleştirilen örgüt mensuplarının ilk maaşlarını örgüte vermeleri ile elde edilen paralar,

e. Eğitim Faaliyetleri Gelirleri;

1. 154 ülkede bulunan örgütle ilişkili eğitim kurumlarında okuyan öğrencilerden alınan paralar,

2. Yurt içinde faaliyet gösteren örgütle ilişkili eğitim kurumlarında okuyan öğrencilerden alınan paralar,

3. Eğitim kurumlarında okutulan öğrencilerden ücret alındığı halde, fakir öğrencilerin okutulacağından bahisle "burs" adı altında toplanan paralar, şeklinde ifade edilebilecektir.[153]

1.3.1.7. Teşkilat Şeması

[153] HSYK Genel Kurul Kararı, Karar No: 2016/430, Tutanak No: 20, Tarih: 04/10/2016, Syf: 15-16.

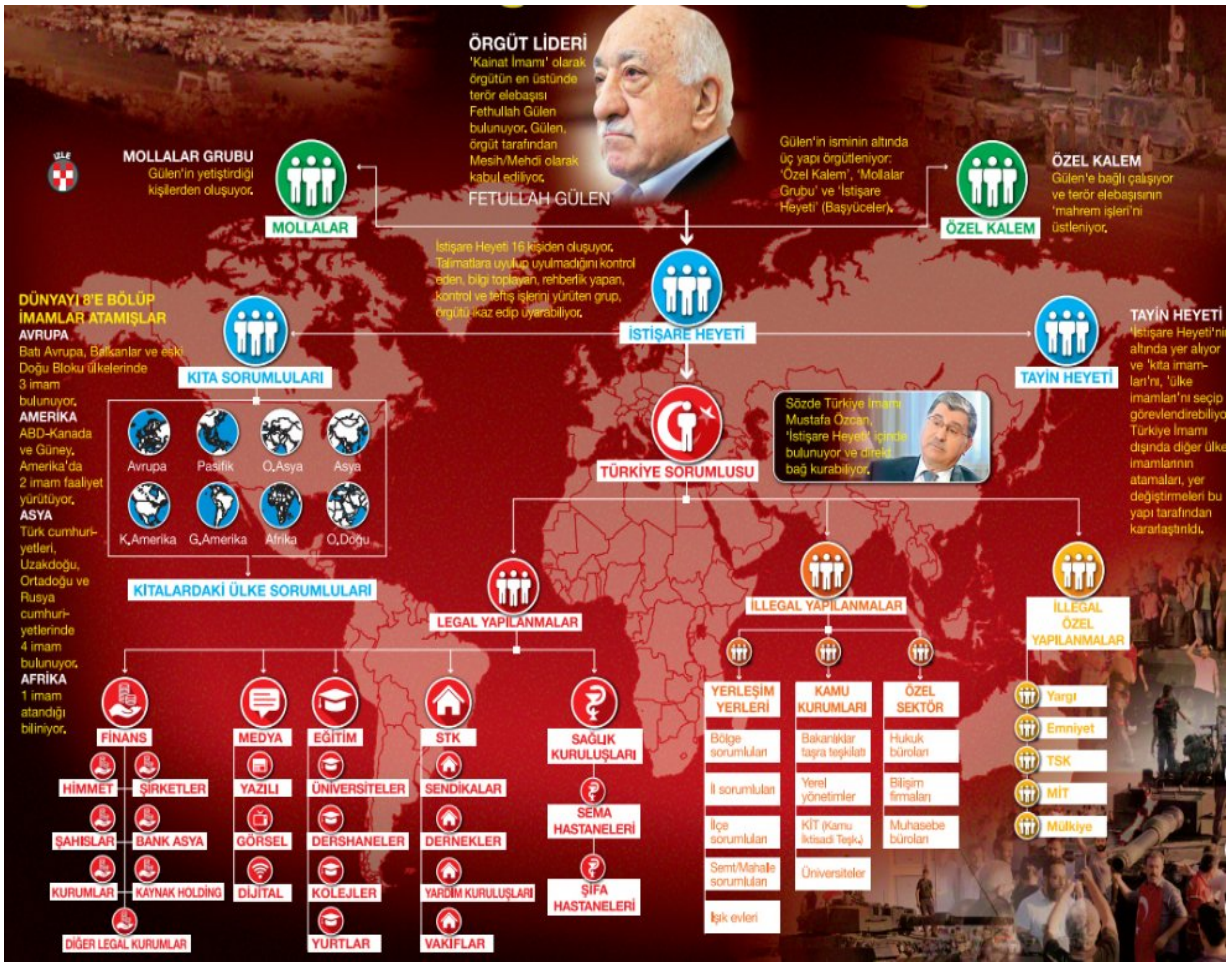

Yeni Üst Yönetim ve Yurt Dışı Yapılanması:

FETÖ/PDY üst yönetimi ve yurt dışı yapılanmasının deşifre olması üzerine oluşturulan yeni yönetim, isim bazında aşağıda yer almaktadır.[154]

Üst Düzey Yapılanma:

Fetullah Gülen (Örgüt Lideri), Mustafa Özcan (Örgütün 2 numaralı ismi), İsmet Aksoy, Naci Tosun, Şerif Ali Tekalan, Reşit Haylamaz, Mehmet Erdoğan Tüzün, Mustafa Yeşil, Sadık Kesmeci, Mehmet Ali Şengül, Abdullah Aymaz, İrfan Yılmaz.

Asya Pasifik Ülkeleri Sorumluları:

Yılmaz Arı (Laos), Murat Küçükdüğenci (Vietnam), Yakup Ustaömer (Hong Kong-Tayvan), Malik Gençer (Filipinler), Alettin Duman (Malezya), Şafak Deliismail (Papua Yeni

[154] http://aa.com.tr/tr/info/infografik/2624

Gine), Yalçın Solak (Yeni Zelanda), Kenan Avşar (Sri Lanka), Necmettin Eskici (Singapur), Ahmet Tahsin Çiçek (Endonezya), Mesut Lelik (Avustralya).

Afrika Ülkeleri Sorumluları:

Hamit Olgun (Cezayir), Ali Kökten (Tunus), Nurettin Kaya (Libya), Orhan Keskin (Mısır), Hüseyin Kocacenk (Sudan), Mahmut Şağban (Cibuti), Murat Yıldırım (Etiyopya), Atnan Alkış (Ruanda), Atilla Ün (Tanzanya), Ahmet Işık (Malavi), Ahmet Uysal (Mozambik), Süleyman Deşdemir (Güney Afrika), Ercan Yılmaz (Gabon), Osman Yıldırım (Angola), Hamit Çınar (Nijer), Oğuzhan Dirican (Nijerya), Yusuf Temizkan (Gana), Abdullah Yüca (Benin), Adnan Hoşoğlu (Senegal), İbrahim Aktaş (Fas).

Asya Ülkeleri Sorumluları:

Adem Önal (Gürcistan), Enver Özeren (Azerbaycan), Sebahattin Günay (Tacikistan), Orhan İnandı (Kırgızistan), Turgay Karabulut (Moğolistan), Levent Oğuz (Çin), Mustafa Arslan (Japonya), Eşref Sağlam (Güney Kore), Halil Çınar (Nepal), Bedrettin Suata (Bangladeş), Ünal Toşur (Pakistan), Numan Erdoğan (Afganistan), Süleyman Akdemir (Umman), Mehmet Yılmaz (Yemen), Atilla Yusuf Gülekler (Katar), M. Mevlüt Boztaş (S.Arabistan), Halil Hardal (Kuveyt), Mehmet Nuri Aydın (Ürdün), Harun Tokak (İsrail), Halit Aydın (Lübnan).

Avrupa Ülkeleri Sorumluları:

Abdullah Aymaz (Avrupa Sorumlusu), Süleyman Tiftik (Batı Avrupa Sorumlusu), Naci Güven (Batı Avrupa Sorumlusu Yardımcısı), Mustafa Kemal Şirin (İsveç), Fatih Güllü (Estonya), Davut Yalçın (Belçika), Hüseyin Yazır (Hollanda), Mustafa Gezen (Danimarka), Fahrettin Çalışkan (Finlandiya), Mehmet Ali Savran (Belarus-Letonya), İshak Akay (Litvanya), Arif Erkol (Polonya), Fatih Gürsoy (Romanya), Turgay Şen (Moldova), Hasan Hüseyin Kes (Ukrayna), Feyzullah Durna (Slovakya), Murat Koç (Sırbistan), Bayram Pınarbaşı (Makedonya), Talip Aktaş (Kosova), Mustafa Karacan (Slovenya), İsmail Korkmaz (Hırvatistan), Mehmet Mutlu Karaosman (Bosna Hersek), Mustafa Pehlivan (Macaristan), Nöman Gülen (Avusturya), Hasan Demirbaş (İtalya), Yasir Adil Eldem (Çek Cum), İsmet Macit (İsviçre), Hayrettin Özkul (Almanya), Halit Şahin (İspanya), Osman Ergenekon Koç (Portekiz), Hüseyin Karakuş (Fransa), Adnan Azak (İngiltere), İsmail Yılmaz (İrlanda).

Kuzey ve Güney Amerika Ülkeleri Sorumluları:

İsmail Nazlı (Kanada), İsmail Büyükçelebi (ABD), Osman Karaca (Meksika), Yunus Yaman (Kolombiya), Sadi Şen (Şili), Mehmet Ünalan (Dominik Cumhuriyeti), Eyyup Mahmut Günel (Venezuela), Hamdullah Bayram Öztürk (Brezilya), Mustafa Eker (Arjantin).

1.3.2. Amaçları

FETÖ/PDY lideri F.Gülen, sahip olduğu finansal ve siyasi gücü örgütsel menfaat ve ideolojisi çerçevesinde kullanırken, görünen ve örtülü olmak üzere iki temel amaç doğrultusunda hareket etmiştir.

1.3.2.1. Görünen Amaçları

FETÖ/PDY, toplumda oluşturulan algı itibarıyla; İslam Dininin yayılmasına hizmet eden, dindar bir gençlik yetiştirilmesine, ülkesine, devletine bağlı çalışkan ve disiplinli, hayırsever bir topluluk oluşturulmasına, yabancı dilleri ile ülke dışında yabancı devletlerde ülkesinin temsilcisi gibi çalışan, dünyanın her yerine yayılmış gönüllülerden oluşan, basın yayın organları ve televizyonlarında ülkeyi barışa, huzura ulaştırmak için çalışan, Türkiye'nin en ücra köşesine kadar okul ve yurtlar açarak gençlerin okuması ve ülkenin kalkınmasına adayan, her yerde, her zaman örnek insan gibi davranıp saygın bir konumda bulunan ilim irfan sahibi, sözü sohbeti dinlenen, modern insan tipi, yalanı olmayan, dürüst, ahlaki her erdemi her güzelliği üzerinde toplayan, ülkenin temel meselelerine derinlemesine ve hak yönüyle bakan, dengeli, sağduyulu, duyarlı insanlardan oluşan, komşusu açken tok yatmayan, hayır ve hasenatta yarışan, üçüncü dünyada gariban ülkelere ilim irfan götüren, ülkemizin milli marşını, dilini, kültürünü öğretmek için çabalayan, bu ülkeye gelen herkese sahip çıkan, bulunduğu devlet ile Türkiye arasındaki irtibatı sağlayan kişilerden oluşan seçkin bir topluluk şeklinde ifade edilmekte ve belirtilen hususlar, toplumda bilinen ve kabul gören amaç olarak da benimsenmiş bulunmaktadır.

1.3.2.2. Gizli Amaçları

Topluma algılatılanın aksine ise bu örgütün temelde iki amacı vardır; ilk olarak Türkiye başta olmak üzere bütün yeryüzünde yayıldığı ülkelerde perde gerisinden devletleri yönetebilecek evrensel emperyal bir güç olmaktır.

Bu güce ulaşmak için Türkiye Devletinin anayasal kurumlarının örgüt tarafından ele geçirilip örgüt ve yöneticilerinin emrine sokmak ilk hedeftir. Bundan sonra diğer ülkelerde benzer şekilde bu güce teslim olmak zorunda bırakılacaktır.

Söz konusu siyasi gücü elde edebilmek için de güçlü bir ekonomik yapı kurmak ikinci amaçtır.

Bu siyasi ve ekonomik amacını dine dayandıran örgüt, her yerde ve her teşkilatın içinde olmayı kendine hedef haline getirmiş, yapılan bu faaliyetin dini bir gereklilik olduğuna mensuplarını inandırmıştır. Örgütün kamu kurumları ve devlette kitlesel kadrolaşması, toplumda hegemonik bir ekonomik ve siyasi güç haline gelme amacını gerçekleştirmeye yöneliktir.

Bu kapsamda örgütün nihai hedefi;"kainatı yönetmek"tir.

Bu örgüte göre, her kurum veya kuruluşa sızarak bir süre sonra onu ele geçirip örgütün amaçlarına ve emellerine hizmet edecek şekilde kullanmakla bu hedef gerçekleştirilecektir.

Başta Türkiye olmak üzere "dünya üzerinde hegemonik bir güç haline gelerek devletleri perde gerisinden yönetmek" dünya ve Türkiye üzerinde egemen tek güç haline gelebilmektir. Örgütün bunu başarmak için temel yöntemi, devlet kurumlarını yerleştirdiği mensupları ile ele geçirip perde gerisinden devleti örgüt amacı yönünde yönlendirip yönetebilmektir.

Belirtilen hususları yeryüzünde başarabilmek için önce Türkiye Devletinden işe başlamıştır. Türkiye ele geçirildikten sonra sırasıyla Müslüman nüfusu olan ülkelerle devam ederek nihayetinde bütün dünya devletlerini idare edebilecek kudreti haiz bir oluşuma dönüşmek istenmektedir.

Örgütün temel hedefi devlet kurumlarını ele geçirip egemenliği perde arkasından gizlice kullanmaktır.

Bu çerçevede örgüt, ütopik bir cemaat egemenliği diktası kurmak istemektedir. Ütopik bir amaca yönelik, uğrunda sayısız fedakârlık yapılan projeye, tehlikeli bir dogmatizmle bağlanma sorunu vardır. Ütopya, devleti el altından örgütün/cemaatin ve en başta kâinat imamının yönettiği bir projedir. Bir başka ifade ile önce Türkiye Devleti anayasal kurumları

birer birer ele geçirilecek ve devleti perde arkasından örgütün kurucusu ve yöneticisi Fetullah Gülen ve emrindeki "baş yüceler" idare edecektir.

Devletin başındaki siyasi parti ve seçimle işbaşına gelen hükümet onun emrinde ve kontrolünde kukla olacak, örgütü ve başındakileri üst kabul edecek, örgüt devletin siyasetini belirleyecek hükümet bu siyaseti uygulayacaktır. İlerde yeryüzünde bu tür devletler türeterek bir dünya hâkimiyeti oluşturmak amaçlanmaktadır.

Siyasi hiç bir sorumluluk üstlenmeyen Fetullah Gülen nihayetinde kainat imamı olacaktır.

Paralel yapının en mahir olduğu konu, kutsal amacın gizlenmesidir. Bu örgüt nihai amacını kamuoyuna hiçbir zaman içtenlikle açıklamamıştır.

Örgütün istediği devlet modeli, örgütlenme şekline göre; bir kâinat imamı (mehdisi, mesihi) çevresinde ona tapan abi-imam ve ölümüne bağlı (Haşhaşi-Hasan Sabbah benzeri) müritlerden oluşan ve imama tapınmayı gerektiren, kendi içinde ritüelleri ve inanışları bulunan, grubun dışındaki herkesi düşman sayan (diğer tarikat, cemaat ve Müslümanlar) ve savaşan totaliter otoriter ama dışta güçlü devletlere (ABD-İsrail vb.) boyun eğen bir radikal, baskıcı, faşizme benzeyen düşüncedir.

Fetullah Gülen stratejisini ve amacını gizlemeyi özenle korumuştur. Eğitime öncelik vererek din ve milli değerlere göre eğitim veren bir cemaat görüntüsü vermiştir.

Yurt içi ve dışında birçok okul açan örgüt, eğitim hizmeti verdiklerini ileri sürerek gerçek maksadı gizlemişlerdir. Dünyanın en ücra yerlerinde sözde Türkçe öğretilmiş, hükümetin desteği ve devletin himayesinde bu okullar Türkçe Olimpiyatları bile düzenleyecek dereceye yükselebilmiştir.

Bir dönem özellikle yurt dışı okullarının hizmetleri her Türk Vatandaşını duygulandırmış ve gururlandırmış, ama gerçeklerin öyle olmadığı geç de olsa fark edilebilmiş ve bu okulların ülkeye katkısı olmadığı tespit edilmiştir.

Örgüt imamları, gizli emellerini gerçekleştirmek yani devleti tamamen ele geçirerek istedikleri siyasal sistemi kurabilmek için faaliyete geçerek darbe senaryosunu ortaya koymuşlardır.

Örgüt yeterli ekonomik kaynağa hükmeder hale geldiği ve kadrolaşmasını tamamlayıp insan kaynağını belli yeterliliğe ulaştırdığında, devleti **"altın vuruşla"** kıyama kalkıp Huruç harekatı ile ele geçirmeyi istemektedir.

Devleti örgütün ele geçirmesine hiç kimse ses çıkaramayacak el birliği ile devlet içerisindeki bütün kamu kurumları, sivil toplum örgütleri, ticaret şirketleri, her türlü kurum örgüt emrine girecektir. Bu örgüt muhalefetini de kendi emrinde tutacak tek sesli, karşısında hiç kimsenin olmadığı bir devlet düzeni oluşturacaktır.

Fetullah Gülen'in devleti ele geçirme modeli, Mussolini ve Hitler'den çok Humeyni'ye benzemektedir. **Fetullah Gülen, bir siyasi parti olmadan, seçime girmeden, yetiştirdiği kamu görevlilerini kendine bağlayıp itaat ettirerek fedakarlık kültürü altında seçilmişlik duygusuna dayanarak devleti teslim almayı ve dışardan alternatif hiyerarşi üzerinden yönetmeyi amaçlamaktadır.**

1.3.2.3. Kripto Örgütlenmesi

FETÖ/PDY'nin en önemli özelliği, TSK gibi kurumlarda çok daha fazla titizlik gösterilen **kriptolaşma** yeteneğidir.

Bu yeteneğin ve buna bağlı olarak geliştirilen yöntemlerin sonucunda bu örgütün üyeleri, zaman zaman Fetullah Gülen karşıtı olarak bile görünebilmektedirler.

Çok yüzlü, çok kimlikli ve son derece değişken pozisyon ve yaklaşım sergileyebilme karakterinde bir yapılanma olduğu bilinerek, kriptolaşma becerilerinin deşifre edilmesi, kimilerinin bugüne değin nasıl başka siyasi anlayışlar ve kimlikler altında bu örgütün içinde yer aldığının ortaya çıkartılması son derece önemlidir.

Bu manada, FETÖ/PDY'nin önemli bir diğer özelliği; hem network sisteminin olduğu hem de kimi kurumlar ve dönemler içinde hücresel kümelenme niteliğine de sahip olduğudur.

Esasen örgütün uluslararası bağının olması networkünün olmasını da zorunlu kılmaktadır. Zira bu networkün içinden **başka ülkelerin istihbarat networkünün geçmesi** için bu şarttır.

Ayrıca gizli devlet yapılanması hedeflendiği için devlet kurumları arasında irtibatlı olma zorunluluğu bu networkün varlığını zorunlu kılar.

Ancak TSK içindeki yapılamanın ayrıca bir networkü olduğu ve gizlilik filtrasyonunun çok güçlü tutulduğu, bazı kişilerin eşlerinden bile mahrem tutulan ve esasen Fetullah Gülen ile ilişkilendiremeyecek nitelikte siyasi anlayışlar içinde kimliklendiği bir sistemin varlığı söz konusudur.

Bu örgütün, **kadrolarını halkalar şeklinde konumlandırmış olması sayesinde, çeşitli sebeplerle kadrolar deşifre oldukça, ikinci halka kadroların, deşifre olan kadroların yerine geçmesine çalışılmaktadır.** [155]

Konuya ilişkin olarak, örgüt lideri Fetullah Gülen'in 1999'da yayınlanan ancak daha önceki yıllarda hazırlandığı düşünülen video konuşmasında; **"Mevcudiyetimizi hissettirmeden çok ileri gitme, ta ilerilere gitme, böyle can damarları içinde dolaşma ve sonra eğer dönülüp gelinecekse yara alınmadan, hissedilmeden dönüp geriye gelme meselesi"**[156] şeklindeki konuşmalarının, söz konusu kripto esaslı yapılanmanın anlaşılması ve açıklanmasında son derece önemli olduğu söylenebilecektir.

15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişimi sonrasında yürüyen idari ve adli süreçler kapsamında, kripto yapılanmanın tespitine yönelik olarak;

- Ön incelemelerde tespit edilemeyen isimlerin eşi ve yakın akrabalarının da araştırmaya tabi tutulması,
- Kişinin eşinin ve yakın akrabalarının geçmişteki sosyal güvenlik kayıtları ile sendika bilgilerine başvurularak kendisinin herhangi bir bağlantısı olmasa da yakın akrabalarından birinin FETÖ/PDY yapılanmasına mensup olup olmadığının çapraz olarak denetiminin yapılması,
- Üniversitedeki arkadaşlarına ulaşılarak cemaat evinde kalıp kalmadığının tespitine çalışılması,
- Yakın akrabalar ile görüşülerek kanaatlerinin sorulması,
- İlgilinin oturduğu bina veya mahalledeki komşuların düşüncelerinin sorulması bağlamında, cemaatin haftalık sohbetlerine katılıp katılmadığının belirlenmesi,
- Mesai arkadaşlarının verdiği bilgiler,
- Bank Asya hesabının olup olmadığı,
- İnternette takip ettiği siteler,

[155] http://www.aksam.com.tr/yazarlar/fetonun kriptolari-e2-80-a6-c2/haber-541855
[156] http://www.dha.com.tr/fetonun-amaci-devletin-kilcal-damarlarina-sizmak_1290498.html

- Kriptolu mesaj içeren yazılım kullanılması,
- Kimse Yok Mu Derneği'ne bağış yapılması,

MİT ve Emniyet istihbarat raporları ile ihbarlar şeklindeki hususların, söz konusu yapının ortaya çıkartılmasında önemli bir faktör oluşturacağı düşünülmektedir.[157]

Diğer taraftan, kripto kavramı anlamında belli bir süredir örgüt içinde yaşanmakta olan ve bilinçli olarak başka cemaatlere ayrılma veya ayrışma şeklinde ifade edilen durumun ise bilinenin aksine bir ayrışma yada ayrılma değil bilakis kaydırılma olduğu ve söz konusu durumunda kripto yapılanması[158] şeklinde ifadesinin mümkün olduğu belirtilebilecektir.

1.3.3. Stratejisi

FETÖ/PDY, tek kişinin mutlak hakimiyetine dayanan bir cemaat sınıf diktatörlüğü iktidarı yaratmak için mücadele verirken, kuşkusuz belirli bir stratejik plan ve buna uygun düşen taktik planlar bütünlüğü oluşturarak hareket etmektedir.

Örgüt siyasal mücadeleyi çeşitli stratejik aşamalara bölmektedir ve her stratejik aşamaya uygun olarak da örgütlenme ve taktik anlayış geliştirmektedir.

Fetullah Gülen kendi hareketinin iktidar mücadelesini **üç stratejik aşamaya bölmüş ve her aşamaya uygun olarak bir taktik tarz geliştirmiş** ve mevcut stratejik aşamaya uymayan taktik ve yöntemleri yasaklamıştır.

Bu noktada kendi hareketi içerisinde bir bilinç oluşturmuştur. Bu stratejik aşamalar **"stratejik savunma, stratejik denge ve stratejik saldırı"** aşamalarıdır ve iktidardan önceki aşamaya denk düşerler.

Fetullah Gülen kendi hareketinin doğasına uygun olarak savaş sanatının bütün inceliklerini kullanmaktadır.

FETÖ/PDY için stratejik aşamalar şu anlama gelmektedir;

---

[157] http://www.milliyet.com.tr/kripto-fetocu-burokratlari-gundem-2294736/
[158] Komisyonun 08.12.2016 tarihli toplantı tutanakları.

Stratejik Savunma: Bu stratejik aşamaya göre örgüt, açık siyasetten yani legal bir parti aracılığı ile iktidar mücadelesinden uzak durmalıdır. Bu zaman zarfında devlet içerisine sızmalı ve onun stratejik kurumlarında sökülüp atılamaz bir düzeye ulaşılmalıdır.

Bu kadrolaşmayı da kendi özel okullarında, yurtlarında ve dershanelerinde örgütledikleri gençleri belirli bir strateji doğrultusunda devlet içerisine yerleştirerek/kadrolaşarak yapmaktadır.

Öncelikle polis ve yargı içerisine sızıp ve güçlenmeli ve eğer mümkünse bu kurumlar tamamen ele geçirilmeli, bir tür fethedilmelidir.[159] Çünkü böyle bir durum örgütün kovuşturulmasını ve bastırılmasını önleyeceği gibi düşmanlarını da baskı altına alacaktır.

Yine bu stratejik dönem boyunca, orta ölçekli hizmet üreten işletmeler kurmak ve bunları güçlendirmek mali yapılanma ve de önemli bir medya gücüne sahip olmak algıyı yönetebilmek için gerekmektedir.

Bu stratejik dönem boyunca örgüt herhangi bir parti ile stratejik bir ilişkiye girmemelidir[160] ve ilişkilerini her zaman taktik bir düzeyde tutmalıdır. Bütün partilere karşı aynı mesafede kalarak hepsinden taviz koparma politikası izlemelidir.

Stratejik Denge: Devlet içerisine sızmalar belirli bir düzeye geldiği ve polis ve yargı içerisinde tamamen güçlenildiği andan itibaren mücadeleyi denge aşamasına taşımak gerekir ki bu dengeyi elde etmek için ordu içerisinde güçlenmek ve açık siyaset yapan bir parti ile güçlü bir ittifak oluşturmak gerekir.

Stratejik denge ancak emniyet, yargı ve ordu içerisindeki yok edilemez kadrolaşma ve siyasal alandaki müttefikle ilişkiler birbirine bağlandığı zaman ortaya çıkabilir. Böylece yürütmenin etrafı tamamen çevrilmiş olacaktır.

Bu stratejik aşamada, siyasal alandaki müttefik ile ilişkiler pasif değil aktiftir yani söz konusu müttefikin örgüt lehine zayıflatılması ve ona tam bağlanma çabası ile karakterizedir.

Örgüt darbenin ana doğrultusunu orduya yöneltirken aynı anda müttefikini zayıflatan ve kendisini güçlendiren politikaları da uygulamaktadır.

---

[159] Komisyonun 01 Kasım 2016 tarihli toplantı tutanağı.
[160] Cebrail siyasi parti kursa bile uzak durma talimatı.

Stratejik Saldırı: Emniyet, yargı ve orduyu ele geçiren ve legal bir parti ile ittifak kuran örgütün son stratejik hamlesi, yürütmeyi ele geçirmek olacaktır. Bunu da ya bir parti ile ittifak yaparak ya küçük bir partiyi ele geçirerek ve güçlendirerek ya da yeni bir parti kurarak yapmaya çalışacaktır.

Yürütmenin ele geçirilmesinden sonra, bütün devlete ve uzun yıllardan beri yaratılan **"Altın Nesil"e** dayanılarak hedeflenen toplum yaratılacaktır.

Böyle bir toplumun baskı ve zulme dayanılarak yaratılacağı açık ve net olarak söylenebilecektir.

Görüldüğü gibi FETÖ/PDY'nin iktidara yürüme stratejisi, var olan siyasal partilerin izlemiş olduğu yöntemin tersidir ama kendi içerisinde etkili bir stratejidir.

Fetullah Gülen bu stratejiyi çok güçlü bir taktik anlayışla da birleştirmiştir. Bu taktik anlayışın başında örgütün hiçbir partiye stratejik olarak bağlanmaması bulunmaktadır.

Örgütün bütün partilere karşı aynı mesafede kalmakla birlikte, içlerine sızarak açık siyasete girmeme taktiği, aslında çok geniş bir manevra alanına sahip olma ve sistemin bütün partilerini kendilerine daha fazla taviz vermeleri için kendi aralarında rekabete sokmak anlamına gelmektedir. Herkesi rekabete sokan örgüt, kendi stratejik konumunu güçlendiren etkili bir taktik anlayışa sahiptir.

Örgüt için açık siyasete girmeme; iktidarı ele geçirme yolunda devlet içerisinde ve yine genel olarak siyasal anlamda güç biriktirme dönemidir. Bu güç birikimi yeterli bir düzeye ulaşmadan açıktan siyasete girme, var olan bütün mevzileri kaybetme ile sonuçlanabilir.

FETÖ/PDY, siyasal iktidarın ele geçirilmesi için özellikle taktik yapısını ve bu taktiği gerçekleştirecek insan unsurunu maddi ve manevi olarak belirli bir yeterlilik düzeyine getirmeye, savaşçı olarak eğitmeye büyük bir önem vermiştir.

Bu noktadaki taktik yapı da ikiye ayrılmaktadır. Bunlarda ilki, **savunma amaçlı taktik organizasyon** diğeri ise **saldırı amaçlı taktik organizasyondur**. Örgüt bugüne kadar bu iki noktada oldukça etkili olduğunu göstermiştir.

Örgütün Taktik Yapısı:

Örgüt, 1970'li yıllardan itibaren devlet kurumları içerisine sızarak, özellikle, "mülkiye, adliye, emniyet, eğitim ve ordu" içerisinde kendi özel hiyerarşisi ile illegal kadrolaşmaya gitmiştir.

Fetullah Gülen'in örgütüne verdiği talimat ve stratejinin tespit edilebilenlerinden bazıları aşağıda yer almaktadır:

"Esnek olun, sivrilmeden can damarları içinde dolanın!"; "bütün güç merkezlerine ulaşıncaya kadar hiç kimse varlığınızı fark etmeden sistemin ana damarlarında ilerleyin!"

"Türkiye'deki güç ve kuvveti cephenize çekeceğiniz ana kadar her adım, erken sayılır."

"Adliye, mülkiye veya başka hayati bir müessesede bizim arkadaşlarımızın mevcudiyeti öyle ferdi mevcudiyetler şeklinde ele alınıp değerlendirilmemelidir. Yani bunlar gelecek adına bizim o ünitelerde garantimizdir. Bir ölçüde onlar bizim varlığımızın teminatıdır."

"Arkadaşlarımız o sahada kabiliyetlerini geliştirmeli, müktesebatlarını geliştirmeli esas ve zannediyorum iki yanlı olmaları itibariyle de sergileyecekleri performansta da daima takdir toplayacaklardır. Yani bu bizim cepheyi öğrenmeleri lazım arkadaşların. Yani bizim hukuk sistemimizi didik didik etmelidirler, biz bir taraftan çalışıp onların istifade edecekleri şekle getirmeliyiz, onu öyle formüle etmeliyiz, öyle tertip ve temkide tabı tutmalıyız."

"Allah'ın Resulü kuvvet dengesinin olmadığı bir yerde ortaya atılmasının hezimet ve mağlubiyetle neticeleneceğini herkesten iyi değerlendirdi ve bu sebeple de stratejisini hep temkin ve tedbirle örgütledi. Denge gözetilmediğinde hezimet ve mağlubiyetin kaçınılmaz olduğu şartlarda kahramanlık gösterisi ihanettir."

"Yani siz hakim değilsiniz başka kuvvetler var. Bu ülkede değişik kuvvetleri hesap edecek dengeli, dikkatli, tedbirli, temkinli yürümekte yarar var ki geriye adım atmayalım… yani her şey bir oyundur. Kungfu gibi oyun, tekvando gibi bir oyun, judo gibi bir oyun, her zaman insan hasmını yenmesi öyle yumruk vurup yere sermesi gibi bir şey değildir, Bazen hasımdan kaçmak bile çok önemli bir manevra, çok iyi bilecek,

çok iyi planlayacak ona göre yürüyeceksiniz. Kuvvet dengesi, olmadığı bir yerde kuvvete başvurmayacaksınız, teknik, taktik, yerine sizin kalbiniz önemlidir."

"Ben yine kuvvet dengesinin olmadığı için şahsen o yol yerine kendi düşüncemi yayma, kendi düşünce sistemim adına varlığı her tarafı fethetme, ele geçirme yolunu şahsen tercih ederim."

"Zaman henüz uygun değil. Bütün dünyayı omuzlayıp taşıyabileceğimiz zamana dek, tamam olacağınız ve koşulların uygun olacağı zamana dek beklemelisiniz! Bilhassa, haber alma hususunda her zaman hasım cephenin çok önünde olunmalıdır"

"Toplumun büyük kesimlerine, büyük kısımlarına, bu duygu ve düşünceyle ulaşma açısından, belli bir noktaya, belli bir kıvama gelecekleri ana kadar, bu şekilde hizmet etmeleri şart, zaruri, lüzumlu yanlışı telafi edemeyiz"

"Türkiye'deki devlet yapısı ölçüsüne göre bütün anayasal müesseselerdeki güç ve kuvveti cephemize çekeceğimiz ana kadar her adım erken sayılır. (...) bunca kalabalık içinde ben bu dünyayı ve düşüncemi sözde mahremiyet içinde anlattım. (...) sırrınız sizin sırrınızdır. Söylerseniz siz esir olursunuz."

"Yüzlerce arkadaşlar, yüzlerce diyorum tabi. Türkiye'nin içinde binlerce yurt dışında burs veriyorlar. Amerika'da otuz küsur değişik üniversitelerde kariyer yapıyorlar. Kariyerin yapılmasının yanında kariyer yapmanın yanında aynı zamanda bu arkadaşlarımız orada hizmette yapıyorlar ve bu iki üç senelik ömrü olan bir şey. Daha öncede vardı üç beş arkadaş ama fakat bunlar Allah'a çok şükür organize edildi. Himmetler belli bir noktada…..edildi. Ve şimdi orada çok iyi güdülüyorlar Allah'ın İnayet ve keremiyle her sene de besleniyorlar. İngiltere'den Almanya'ya oradan Avusturalya'ya oradan Amerika'ya kadar her yerde kariyer yapan arkadaşlarımız besleniyorlar. Ve bu arkadaşlar bizim gayeyi hayalimize göre gelecekte o dünyalarda ki üniversitelerde ki bizim tebliğcilerimiz olacaklar. Türkiye'ye döndükleri zaman da burada el üstünde üniversitelerde ki hocalarım olacaklar."

"Dünyada satın alınmayacak adam yoktur. Sadece fiyatları farklıdır. Birini az fiyata birini çok fiyata alırsın."

Bu sözler, kasetlerdeki vaazları ve röportajları ile kitaplarda yer alan taktik ve stratejiyi ihtiva etmektedir.

FETÖ/PDY'nin strateji ve hedeflerini özetleyen bu fetva tarzı ifadeler ile **"tedbir", "istihbarat", "örgüt eğitimi,"** ilkelerine göre yetiştirilen örgüt mensupları, **amaçlarına giden yolda hasım olarak gördüğü herkesi etkisiz kılarak,** devlet üzerinde egemen bir duruma gelmeyi hedeflemektedir.

Bu kapsamda;

Kuvvet ya da güç dengesi uygun değilse, örgüte göre, saldırı taktiklerine başvurulmamalıdır. Düşmanın saldırılarının arttığı dönemde uygun bir şekilde geri çekilmek gerekir. Provokasyona gelinmemeli, korkaklık gibi ithamlardan etkilenilmemelidir.

Harekete geçmeden önce planlama yapılmalı, plansız hiçbir iş yapılmamalıdır.

Gerekli büyüklüğe, olgunluğa ve uygun şartlara ulaşmadan saldırıya geçilmemelidir.

Örgüt, yeterli güce ulaşana kadar ılımlı gözükmeli ve alttan almalıdır.

İnisiyatifi sürekli elde bulunduracak anlayışa, örgütlülüğe ve yeteneğe sahip olmak gerekir. Gündemi belirleyen ve olayların nabzını tutan sürekli örgüt olmalıdır.

Biçimsel olarak cemaatin kadroları ve tabanı asker değildir ama ruhen asker olmak ve böyle bir disipline sahip olmak gerekir.

Strateji ve taktikler kimseye söylenmemelidir. Hatta bazı strateji ve taktikleri işin başında bulunan tek insan bilmelidir.

Nihai hedefe ulaşmak için her yol mubahtır.[161] Bunun içerisine yalan söylemek, aldatmak, hile, iftira gibi her şey geçerlidir. Yeter ki bunlar cemaatin içine değil dışına yapılsın. Din ve dini her türlü düşünce örgüte göre amacı gerçekleştirmek için yalnızca bir araçtır. Bu amaca ulaşmak için örgüt, etkin, yaygaracı, kurnaz ve başkaldırır bir taktik izlemektedir.

---

[161] **Makyavelizm:** "Siyasette her türlü ahlak yasasını hiçe sayan, dürüstlükten yoksun siyaseti savunan" bir siyasi sistemdir. Siyasette başarıya ulaşmak için her yola, her araca başvurmayı siyasetin gerçeği olarak benimser. "Amaca ulaşmak için her türlü araca başvurmanın meşru ve mübah olduğunu" kabul eder.

Gerektiği yerde adam öldürmek kaçınılmazdır. Örgütün bazı cinayetlerde adı sıkça geçmiştir.

Düşmanlardan bir adım önde olmak için "istihbarat" en önemli unsurdur. Onun için ilk önce askeri ve emniyet istihbarat ve MİT ele geçirilecek yerler arasındadır.

Örgüt istihbaratçılarının kullandığı yöntemler ise genellikle şunlardır: Yasadışı telefon dinleme, tehdit, sahte belge üretimi ve montaj, düzmece ve iftira kampanyaları, hırsızlık, kundakçılık, şantaj amaçlı kadın pazarlama ve görüntü kaydı, her türlü yasadışı dinleme ve kayıt (böcek, gizli kamera vs.), gasp, darp, bilgisayar sahtekarlıkları, ev ve işyeri kurşunlama, savcı-hakim kiralama, kiralık katil tutma vs. Bazı yöntemleri bizzat Fetullah Gülen sohbetlerinde talimat olarak örgüte anlatmıştır.

Strateji ve Taktiğin Nihai Hedefi:

Örgüt, ilk etapta büyümeyi hedeflemiştir. Bunun için de **çocuk ve gençleri "insan kaynağı", esnafları ise "para ve lojistik kaynak"** olarak ele almıştır.

Söz konusu örgüt, dini-duygusal sebeplerle sempati duyan ya da müzahir şahısların evlerinde yapılan toplantılarda, kişilerin dini duyguları suiistimal edilerek 'himmet' adı altında topladığı paralar ile amacı gerçekleştirmede kullanacağı finansal kaynağı temin etmiştir.

Yurt içi ve yurt dışında faaliyete geçirdiği okullar, dershaneler, öğrenci yurtları gibi eğitim müesseseleri üzerinden amaç ve ilkeleri doğrultusunda yetiştirdiği öğrenciler ile örgüt amacına uygun insan kaynağını oluşturmuştur.

Örgüt, idealizmin en güçlü olduğu 13-18 yaş aralığını öncelikli olarak hedef almış olmakla birlikte, ilerleyen süreçte dini duyguların yeni geliştiği 3-5 yaş aralığına yönelik olarak anaokulları açıp çocukları da insan kaynağı içine dahil etmiştir. Böylece çocukluk ve gençlik dönemlerini de içine alacak şekilde örgütlenmeye gitmiştir.

Fetullah Gülen, yurt içi ve yurt dışında faaliyet gösteren eğitim kurumları vasıtası ile toplumda genel bir kabul görmüş, her türlü illegal faaliyetlerini bu sayede meşrulaştırmış, daha iyi gizlenmiş, örgütünün maksadının fark edilmesini engellemiştir.

Ilımlı İslam görüntüsünde dikkat çekmeden bilgi, finans, istihbarat kaynağı ile güçlü ve etkin devlet harici hiyerarşisi bulunan bir paralel devlet yapılanması oluşturmuştur.

Örgütün nihai gizli hedefleri:

Uluslararası büyük güçlerle işbirliğine girip iyi geçinerek evrensel düzeyde etkili büyük bir güç olmak,

Ekonomik bakımdan Türkiye'de ve dünyada devletlerin ve uluslararası teşkilatların vazgeçemeyeceği büyük bir mali güce ulaşmak,

Toplumu örgüt amacına göre eğitimden geçirip bu örgütün eğitim metotlarını uygulayarak dönüştürmek ve itaate alışmış yeni bir toplum inşa etmek,

Örgütün başta Türkiye olmak üzere yerleştiği devletleri gizli olarak yönetecek güce ulaşıp sonuçta dünyayı yöneten bir büyük güç haline gelmektir.

Örgütün, kuruluşundan günümüze kadar uyguladığı "örgütlenme yöntemleri, taktik ve stratejiler" bütüncül bir bakış açısıyla incelendiğinde, uygulanan yöntemler değişse de amacı değişmemiştir. **Temel hedef, Türkiye'de devletin bütün anayasal kurumlarını kadrolaşarak ele geçirmek ve örgütün devlet üzerinde hakimiyetini tesis etmektir.**

Bu amaç için FETÖ/PDY;

"Tabanında bulunan insanları istismar ederek kaynak ve meşruiyet sağlama,

Öğrenci seçme ekipleri ile topladığı gençleri, bünyesindeki vakıf, ışık evleri, okul ve dershaneleri marifetiyle ideolojisi doğrultusunda yetiştirerek insan gücü elde etme,

Devlet modeline uygun bir paralel örgütlenme ile gizlice başta siyaset, mülkiye, adliye, maliye, askeriye ve emniyet olmak üzere devletin tüm kılcal damarlarına sızma,

Yurt, okul, dershane ve ışık evlerinde, beyin yıkama metotları ile sorgulamayan, düşünmeyen, mutlak itaati esas alan yapıya bağlı insan tipi yetiştirme,

Dinler arası diyalog çerçevesinde, semavi dinlerin temsilcileri ile görüşerek, kendisini İslam adına muhatap göstermeye çalışma,

Devlet dışında kendisine bağlı bir ekonomik sistem kurma, şirket birlikleri ve konfederasyonlar kurarak zenginler kulübü oluşturma böylelikle ulusal ve uluslararası ticarette söz sahibi olma,

Kamu kurumları veya akademik kadrolara geçmek için yapılan çok sayıda sınavda soruları hukuka aykırı yollarla ele geçirip, kendi mensuplarının sınavlarda başarılı olarak kamu kurumlarına ve etkin okullara girmesini sağlama,

Sahte belge ve delillerle, örgüt mensubu olmayan kişiler hakkında adli ve idari soruşturmaların açılmasını sağlama, devlet kadrolarından tasfiye etme ve bu kadrolara kendi örgüt elemanlarını yerleştirme,

Örgütten olsun olmasın herkes hakkında bilgi toplayıp geniş bir bilgi havuzu oluşturma,

İktidar partisine yakın durup örgüte karşı herhangi bir hareketin engellenmesini sağlama ve en güçlü siyasi partiyi destekliyor görünme yöntemlerini kullanmaktadır.

Örgüt polis istihbarattaki konumunu yalnızca politik hasımları için kullanmamakta, özellikle kendi şirketlerinin gelişip palazlanması için de kullanmaktadır.

Örgüte müzahir şirketlerin rakiplerinin zayıf yanlarını belirleyerek ve onlar üzerinde yoğunlaşarak kendi şirketlerinin önünü de açmaktadır.

Örgüt, polisteki istihbarat ve kaçakçılık ve organize suçlar birimleri aracılığıyla mafyalar ile de ilişki içerisindedir. Birçok emare, örgütün Türkiye üzerinden geçen yasak eşyadan pay aldığını ve yine kendi siyasal hedefleri doğrultusunda bu ilişkileri kullandığını göstermektedir.

Yeteri kadar kamu kurumlarında kadrolaşmasıyla birlikte FETÖ/PDY, artık siyasi ortamın hazır olduğunu görerek stratejik savunmadan stratejik dengeye geçmenin, ordunun dengesini bozmadan ve onu bastırmadan geçtiğini bildiği için, stratejik saldırı hazırlıklarına başlamıştır.

Orduyu bastırmak için içeride liberaller ile ittifak geliştirilirken, AB'ye üyelik görünümü altında da ABD ve AB tarafsız hale getirilmiştir. Özellikle ABD ve AB nezdindeki

birçok girişimde, demokratik reformların önündeki engellerin ordu olduğu algısı/kanısı geliştirilerek "Ergenekon Davaları"na politik temel hazırlanmıştır.

Örgüt önce içte ve dışta orduyu politik olarak kuşatmış daha sonra savaş sanatının çok önemli bir stratejisi olan "aldatma ve baskın" metodunu kullanarak orduya stratejik darbeler indirmiştir.

FETÖ/PDY devleti ele geçirmek için, orduyu sindirmiş, devlette ve her alanda kadrolaşmayı tamamlamış, yurt dışında yeterli destek elde etmiş, ülke içinde etkili bir ekonomik güce ulaşmış, her siyasi meselede örgütün direktifleri toplumda yankı bulmaya başlamış, siyasi partiler ve ülke yönetimi örgüt tarafından artık kontrol edilir hale gelmiştir.

Gelinen son nokta itibarıyla örgüt, nihai aşamaya geçiş şartlarının hazır olduğunu düşünmüştür. **Son hedef, bir cemaat sınıfı egemenliğine geçiş için yürütme ve siyasal iktidarın devrilip yönetime fiilen el koymaktır. Yolsuzluk soruşturmaları bahane edilerek bu yola başvurulmuşsa da netice başarılı olamamış, 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe girişimi ise devlet-millet elbirliği ile akamete uğratılmış ve örgüt nihai (final) hedefini Türkiye'de gerçekleştirememiştir.**

1.3.4. Fetullah Gülen'in Örgütü Yönetme Teknikleri, İç Hiyerarşi vs.

Örgütün bütünlüğü üzerinde tek hakim ve önder Fetullah Gülen olup, örgüt içerisinde **kainat imamı** olarak görülmektedir.

Örgüt sistematiğinde yönetici, ilahi kıymet, muhterem, önder olarak nitelendirilen Fetullah Gülen, söyledikleri ve yazdıklarıyla bağlı değildir.

Fetullah Gülen ilahi bir emir olarak kendini din, ahlak, hukuk kurallarıyla bağlı saymamaktadır. O, örgütünü ve kendini, devlet düzeninin içinde değil önünde ve üstünde görmektedir. Söylediklerine aykırı hareket edebilir, onları değiştirebilir, her türlü yasağı kaldırabilir, yepyeni bir yasak getirebilir, daha da önemlisi **kendini dini hükümleri değiştirebilir otorite olarak** görmektedir.

Örgütü bilfiil ve bizzat idare eden Fetullah Gülen'dir. Diğer yöneticiler onun verdiği yetki ile onun adına görev yaparlar. Örgüt yukarıdan aşağıya doğru tekçi (monist) yapıda

örgütlenmiştir. Örgütün **kurucu ve baş önderi, "kainat imamı" "kutsal insan", "büyük efendi", "metafizik alemle ve öbür tarafla istişare etme özelliği olan", "Mehdi", "Mesih", "kutsal kişi", "muhterem", "hoca efendi",** sıfatlarıyla ifade edilen Fetullah Gülen'dir.

Fetullah Gülen'in terör örgütü kurup bilfiil yöneterek devletin anayasal düzeninin üzerinde bir cemaat vesayeti kurmak, demokratik devlet özelliğinin ortadan kaldırılması suretiyle gizli bir güç olarak perde arkasından devleti yönetmek üzere faaliyet yürütmekte olduğu tartışılmaz bir gerçektir.

Fetullah Gülen, ortaya çıkan vahim olaylar ve sabotajlar, hükümeti devirmek için başlatılan sistemli devamlı hareketler, devlet organlarının birbirine düşürülmesi, casusluk, usulsüz dinleme ve izleme, hukuka aykırı fişleme, gibi binlerce suçu işleyen örgütü yöneten kişidir.

Bütün bu suçlar ve haksızlıklar onun şahsi kaprisi, kibri, kendini ve örgütünü üst bir seviyede seçilmiş ve ilahi bir vazifeli olarak görmesi, hırsı ve iktidarı ele geçirme ve yönetme arzusundan dolayı işlenmiştir.

Kainat imamlığı, örgütün her türlü işi ile ilgilenip üst karar veren temel ideolojik ve doktriner birimidir.

Örgütte bütün işler kainat imamının talimatıyla yürümekte ve kainat imamı her hafta sesini internet üzerinden duyurmaktadır. Örgüt kadrolarının topladığı bütün bilgi ve belgeler örgütü yöneten kişide toplanmaktadır.

Fetullah Gülen'in yurt dışına çıkış yaparak ABD Pensilvanya'daki çiftliğe yerleşmesine rağmen, örgütün Türkiye'deki ve dünyanın diğer ülkelerindeki tüm faaliyetleri son derece katı bir merkeziyetçilikle, yine anılan tarafından yönetilmektedir.

Fetullah Gülen kurduğu paralel devlet yapılanmasını yurt dışından gönderdiği talimatlar ile sevk ve idare etmektedir. Aciz, fakir ve sembolik ifadesi ile kendisini kıtmir şeklinde ifade etse de gerçekte bütün ülkelerdeki yatırımları, rafineri işlerini, ihaleleri, finans ve bankacılık sektöründeki para trafiğini, medyada kimin ne yazıp çizdiğini bilip yönlendiren kişidir.

Fetullah Gülen, gazete ve televizyon yayınlarının politikasından ziyarete gelen iş adamlarına verilecek hediyeye, ölen işadamına taziye mesajı yayınlamadan, Afrika'da seçilen ve göreve gelen devlet başkanına gönderilecek kutlama mesajına, bankanın kurtarılması için örgüte yapılacak çağrıya, işledikleri suçtan tutuklanan polislere cesaret vermeden ülkenin siyasi tercihlerine, oyların seçimde hangi partiye hangi şartlarda verileceğinden televizyon film senaryosuna kadar örgütün her alanına hakimdir ve fiilen yönetmektedir.

Örgüt ondan emir almadan hareket etmemektedir. O istemeden ona rağmen örgütün hükümeti ve devleti hedef alması disiplin, organizasyon, hiyerarşi ve ideoloji bakımından mümkün değildir.

Diğer yandan Fetullah Gülen istediği zaman aradan geçen sürede hatasını kabul edip eğitim dışındaki örgütün bütün faaliyetlerine bir son verip bu yoldan dönebilmesi mümkün iken bu yolu kullanmamıştır. Örgütünü devlete karşı kışkırtmaya devam etmiş, siyaseten taraf olmuştur. Örgütün daha fazla suça karışmasını önlemek yerine açıklamalarıyla örgütü daha da terörize edip devlet ve siyasal iktidar düşmanı haline getirmiş, gizlediği amacını gerçekleştirecek ordu olarak örgütünü görmüştür.

Saygın bir din adamı görüntüsü vermeye çalışmasına rağmen anılan, konuşmalarında dini ifadelere ve insanları kolayca etkileyebilen duygusal yaklaşımlara (çoğu konuşmasında ağlaması gibi) yer vermekle birlikte, siyasetten ekonomiye, kurum atamalarından Türkiye'deki misyon temsilciliklerine yapılacak ziyaretlere kadar her konuda talimatlar verip, bilgi alan bir şahıstır.

Örgütte tek adam konumundaki Fetullah Gülen, kişisel özelliklerinin de etkisiyle kendisinden sonra gelecek ikinci adamı belirlememiştir. Onun yerine kimin geçeceği örgüt içerisinde belirsizdir.

Fetullah Gülen'in tek adam, tek lider olma arzusu ve kendisine rakip gördüğü herkesi pasifize etmesi nedeniyle yerine kimin geçeceği hakkında net bir bilgi bulunmamaktadır.

Örgütün önderi yerine kendinden sonra geçecek olan imamı seçmemiş, nasıl işbaşına geleceğini de göstermemiş olmakla birlikte, yerine gelecek kişiyi kendisini öldürür diye seçmediği de iddia edilmektedir. Güçleri ya da ilişkileri itibarıyla ileriki dönemde kendisine karşı çıkabileceklerini düşündüğü bir takım kişileri süreç içerisinde önce pasifize etmiş sonra da çeşitli mülahazalarla ya da suçlamalarla örgütten uzaklaştırmıştır.

Fetullah Gülen'den sonra gelen ve anılanın hemen altında tüm yapılanmayı idare eden başka bir şahsın bulunmaması nedeniyle, FETÖ/PDY'nin "büyük abileri" başta olmak üzere, medya, eğitim, sağlık, finans, STK, işadamı, bölge temsilcileri vb. alanlarda sorumlu düzeyde olan şahıslar, bilgi vermek ve talimatlar almak amacıyla doğrudan ABD Pensilvanya ile irtibat kurmaktadırlar.

Fethullah Gülen, inzivada bir hayat sürdüğünü, sürgünde olduğunu iddia etse de gerçekte hükümete ayar veren, siyaset yapan, ihale takibi yapan, sponsor arayan, devlet adamı gibi diğer devlet temsilcileriyle görüşen, elçi gönderen, Türkiye'deki ekonomik gücü kontrol eden devlet adamlarına hediye gönderip, tebrik mesajları yayınlayan, ABD'deki siyaset ile ilgilenip vali, milletvekili, senatör ve başkanlık seçimlerinde cömert bağışlarda bulunan, dünya çapındaki okullarına atama ve tayinler yapan, Türkiye'deki bütün olaylar karşısında siyasi tavır belirleyen, çeşitli siyasi partilerle işbirliği yapan, yargı ve emniyet üzerinde yapılacak operasyonların ve bu operasyonların hedefini tayin eden, istihbarat toplayan, kişilerin özel görüntülerine meraklı, dikkat çekmeyi ve güç gösterisini seven, din adamlığı dışında dünyevi işlerle ilgilenip kendisine ulaşan raporları değerlendirerek, emir ve talimatla dönüştüren gerçek bir örgüt yöneticisidir.

1.4. FETÖ/PDY'NİN LEGAL GÖRÜNÜMLÜ FAALİYET ALANLARI

1.4.1. Eğitim MEB TEMSİLCİSİ

1.4.2. Finans ve İş Dünyası

FETÖ/PDY'nin finans ve iş dünyasında boy göstermesi için iktisatta yer alan "*yatay büyüme teorisi*" açıklayıcı olacaktır. Yatay büyüme, bir işletmenin ürettiği mal veya hizmetin, ara mallarını veya parçalarını da üretmek üzere genişlemesidir.

Fetullahçı terör örgütlenmesi, eğitim sektörü ile işe başlamıştır. Eğitim sektöründe okullar ve yurtlarla teşkilatlanıp evler açmıştır. Eğitim işiyle uğraşan şirketler kurup okulları şirketler üzerinden yönetmiştir. Bir süre sonra eğitim sektörüne basım işlerini yapacak matbaa kurmuş, matbaa için kâğıt gerektiği için kâğıt işletmesine girmiştir. Üretilen malzemelerin satışı için kitap satış büroları açmış, okullar için kılık kıyafet tefrişat lazım olduğundan bu alanlarda faaliyet yürüten şirketler kurmuştur. Matbaa, kâğıt, basılı eserler ve kitabın ulaştırılabilmesi için kargo şirketi kuran örgüt, ihtiyaca göre dış alım yapmamak için hangi alanda gereklilik varsa o alana şirket kurarak genişlemiştir. Örgüt, dış alım yerine iç alım satıma önem vermiş, bir süre sonra kendi mensuplarının eğitim, basın, ticaret, sağlık,

taşımacılık, tekstil, gıda gibi sektörlerini finanse edebilmek için Bankasya'yı kurmuştur. Örgüt, üyelerinin başka yerlerden sağlık hizmeti almamaları ve ihtiyacını iç alım yoluyla karşılaması için sağlık sektörüne girmiştir. Örgütün, eğitim sektörü dışında genişlemesi zorunlu olarak daha fazla finans toplanmasını gerektirmiştir. Bu sebeple gelişen ve genişleyen örgütlenme, eğitim sektöründeki temel amaç ve hizmetini unutup basın-yayın kuruluşları, matbaa, gıda, tekstil, kargo, sigorta şirketleri, banka gibi birçok alana yayılmıştır. Başlangıçta bu genişleme ve gelişme düşünülerek gerçekleştirilmemiştir. Ancak yurt dışına eğitim sektörünün açılması ile birlikte 1990'lı yılların ortalarından itibaren sistemli, programlı bir gelişme ve genişleme dönemi başlamıştır. Bu tarihten itibaren en ince ayrıntısına kadar düşünülen önceden programlanan kişi ve bazı sektörler, hedef olarak seçilip bu alanlara örgüt gücü kaydırılarak büyüme sağlanmıştır.[162]

FETÖ/PDY ilk etapta büyümeyi hedeflemiştir. Bu amaca yönelik olarak "*himmet*" adı altında toplanan paralar, örgüt mensuplarına ve örgüte ait okul, yurt, dershane, basın-yayın kuruluşları, vakıf ve kitapevleri açmak için kaynak olarak kullanılmıştır. Himmet miktarı artıp bol para girişi başladıktan sonra ise örgütün hedeflerine yönelik her türlü gider buradan karşılanmıştır.

FETÖ/PDY'nin sistematik bir biçimde, alışveriş yapılan ve yemek yenilen mekânlardan alınan ürünlerin ve yenilen yemeklerde kullanılan malzemelerin caiz olmasına dikkat edilmesi gerektiğini belirttiği, Örgütün bu hususlarda üyelerine hassasiyet kazandırmasındaki asıl amacın, örgüt tabanının ticari bir güç ve Pazar payı olmasından maddi gelir sağlamak istemesi olduğu, kendisine hedef olarak belirlediği, maddi durumu güçlü ve zengin kişileri örgüt bünyesine katabilmek için bu şahıslarla irtibata geçilmesinden sonra örgüt tabanına örgütün bünyesine katılan veya maddi destek sağlayan firmaların ürünlerinin caiz olduğu, rakip olan firmaların ürünlerinin caiz olmadığı bilgilerinin empoze edildiği, dolayısıyla örgütün, sahip olduğu taban kitlesini bir Pazar gücü olarak kullanarak maddi gelir ve bağış hedeflediği[163] öğrenilmiştir.

Örgütün finans ve iş dünyasında boy gösteren şirketleri 3 başlıkta sınıflandırılabilmektedir:

a) Örgüt Şirketleri

[162] Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan FETÖ/PDY Çatı İddianamesi.
[163] Eren URAL, **FETO Sıfırı Tüketiyor**, İstanbul, Temmuz 2015, s.97.

b) Bağlantılı Şirketler

c) Finansman Sağlayan Şirketler

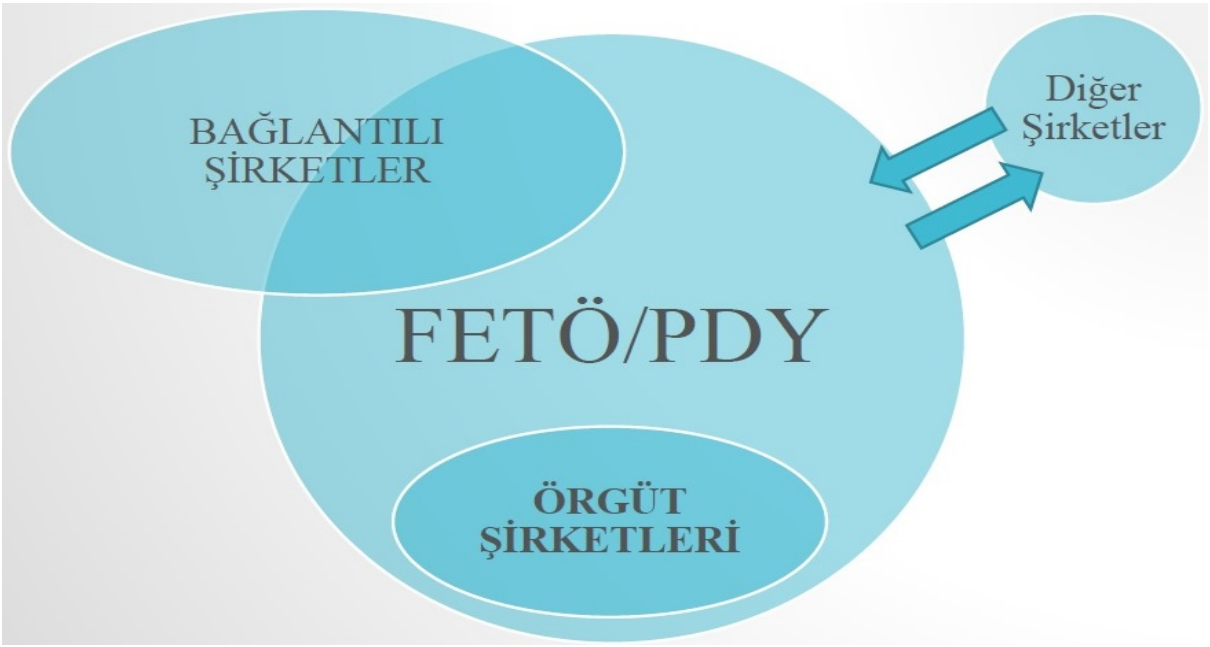

Örgüt Şirketleri; örgüt geliriyle kurulup işletilen, örgütün sermayesini kullanarak büyüyen ve örgüte doğrudan devamlı aktif maddi destek sağlayan şirketlerdir. Bankasya, Kaynak Holding, örgüt şirketlerine verilebilecek örneklerdir.

Bağlantılı Şirketler; örgüt emrinde hareket etmekle birlikte, bir kısmı örgütün sermayesiyle kurulmuş, bir kısmı kuruluş sermayesi örgüte ait olmamakla birlikte örgüt kontrolüne girmiş, bir kısmı da sonradan örgüte maddi kaynak ve destek sağlamış şirketlerdir. Koza İpek Holding, örgütle bağlantılı şirketlere verilebilecek örneklerdendir.

Finansman Sağlayan Şirketler; örgüt şirketleri veya bağlantılı şirketler gibi doğrudan ilişkisi henüz tespit edilmemekle birlikte, örgüte maddi kaynak ve destek sağlayan şirketlerdir. Akfa Holding, Boydak Holding ve Naksan Holding örgüte maddi destek sağlayan şirketlere verilebilecek örneklerdir.

Örgütün finans ve iş dünyasında boy gösteren şirketlerin genel özellikleri şunlardır:

Şirketlerin ortaklık yapısı karmaşık ve belirsizdir.

Şirketlerde, Soruşturma birimlerince "*şüpheli*" bulunan hisse devirlerinin sıklıkla gerçekleştirildiği gözlemlenmiştir.

Şirketlerde, Soruşturma birimlerince "*Emanetçi ortaklar*" olarak ifade edilen, gerçekte Şirketin ortağı olmayan ancak kâğıt üstünde Şirketin sahibi görünen kişilerin ortaklık ilişkileri gözlemlenmiştir.

Şirketlerin günlük ticari iş ve işlemlerinde Yapıya dâhil, bağlantılı ya da finansör şirketlerin tercih edildiği, mal ve hizmet alışlarının hep Yapıya mensup şirketlerden gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Şirketlerin birbirleri arasındaki ticaretinde transfer fiyatlandırması[164] yoluyla kaynak aktarımı gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir.

Şirketlerin, Yapıya dâhil dernek, vakıf ve vakıf üniversitelerine resmi yollarla bağış ve sponsorluklar gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir.

Yapıya dâhil Holdinglerin kar dağıtımı yapmadıkları tespit edilmiştir.

Şirketlerin, elde ettikleri gelirlerden Yapıya ait yurtdışı okullara bağış olarak yüklü para transferleri gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir.

Şirketlerin, maaş olarak personellerine ödedikleri ve bilançolarında gider olarak gösterdikleri paraları, tekrar geri alarak oluşan kaynağı FETÖ'nün finansmanında kullandıkları tespit edilmiştir.

Şirketlerin faaliyet konusuyla ilişkilendirilerek toplanan paraların gazete-dergi aboneliği v.b. şekillerde Örgüte aktarıldığı tespit edilmiştir.

Şirketlerin çalışanları ile yürütülen soruşturmalarda tespit edilen örgüt üyelerinin çok büyük ölçüde kesiştiği tespit edilmiştir.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan Çatı İddianamesi'nde FETÖ/PDY'nin, "*Türkiye'de ve dünyada toplam yüz elli milyar dolar*" ekonomik değeri bulunan banka, üniversiteler, okullar, yurtlar, dershaneler, medya kuruluşları, matbaalar, yayınevleri, kargo şirketleri ve diğer ticari şirketler, holdingleri bünyesinde barındıran kompleks bir yapıdan oluştuğu belirtilmiştir. Merhum Necip HABLEMİTOĞLU, 2002

[164] Transfer fiyatlandırması, ilişkili şirketlerin kendi aralarındaki mal veya hizmet transferlerinde ürün veya hizmetler için belirledikleri fiyatlandırmadır. Bu yöntemle birbirleriyle ilişkili şirketler birbirlerine fon transferini gerçekleştirme şansını yakalarlar ve bu şirketler daha az vergi yüküne sahip olan bölümüne aktarılan fonlarla birlikte toplamda daha az vergi yükü altında kalmış olurlar.

yılında katledilmesi nedeniyle tamamlayamadığı "***Köstebek***" isimli araştırma kitabında Gülen hareketinin örgütlenmesini ele almış olup, HABLEMİTOĞLU'nun vefatından sonra 2003 yılında bitirilememiş haliyle yayınlanan kitapta, Yapılanmanın "*en az 25 milyar dolarlık bir mal varlığına sahip bulunduğu*" [165] iddia edilmektedir.

FETÖ/PDY'nin, kuruluşundan güçlenmesine kadar en büyük mali kaynağı, üyeleri ve sempatizanlarından "***himmet***" adı altında toplamış olduğu paralar olup, Örgütün günümüzde oldukça karmaşık hale gelmiş olan mali yapılanmasının temeli de "***himmet toplantıları***"dır.

FETÖ'ye haraç veya rüşvetini ödemeden hiç kimse ülke içinde veya dışında bir dönem iş yapamamıştır. Bu durum bağış veya benzer açıklamalarla masumlaştırmaya çalışılsa da verilen himmet, iş dünyasında karşılıksız kazanma olduğu için açık bir haraç ve rüşvettir. Bu, cemaatin örgütlü gücünden duyulan korku nedeniyle verilen haksız bir paradır. Devletin kanunla aldığı vergi dışında, devlete paralel bir örgütün toplumu korkutarak iş dünyasının başına çöküp bağış veya himmet toplaması açıkça haraç almaktır. Devlet ve kamu idaresinde herhangi bir işinin görülmesi veya en azından başına yargı ve emniyet eliyle bir bela açılmaması için korkan iş dünyasının bağış yapmaya mecbur edilmesi, hayır yapmak adıyla himmete bağlanması örgüt gücü nedeniyle bunun başarılması cebir ve şiddet ile işlenmiş vahim bir yağmadır.

Örgüt, kamu kurumlarındaki kadrolaşmasını tamamladıktan sonra elinde bulundurduğu yaptırım gücünü nakde çevirmeye başlamıştır. Örgüte himmet vermeyi reddeden iş adamlarını olağan dışı denetimler, gerçeğe aykırı raporlar, adli veya idari soruşturmalar ile cezalandırmıştır. Örgüt; adliye ve emniyet içerisinde yer alan mensupları aracılığıyla haklarında soruşturma bulunan iş adamlarından himmet talep etmiş, karşılığında ise soruşturmaların kapatılması vadedilmiştir. Gayrimeşru işlerden gelir elde eden kişiler, "himmet" adı altında adeta haraca bağlanmıştır. Himmet uygulaması öyle yaygın hale gelmiştir ki; birçok işadamı ticaretini sağlıklı şekilde sürdürebilmek için FETÖ'ye para vermesi gerektiğine inanır hale gelmiştir. Himmet konusunda eli açık olan işadamları örgüt tarafından kamu ihaleleri ve başkaca imtiyazlarla mükâfatlandırılmıştır.[166]

---

[165] Necip HABLEMİTOĞLU, **Köstebek**, İstanbul, Pozitif Yayınları, 2016, s.84
[166] Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan FETÖ/PDY Çatı İddianamesi.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan FETÖ/PDY Çatı İddianamesi'nde Örgütün mali yapılanmasının daha iyi anlaşılabilmesi için örnek olarak seçilen ve isimleri zikredilen bazı şirketler ve kuruluşlar şunlardır:

- **Holdingler:** Kaynak Holding, Koza-İpek Holding, Naksan Holding, Akfa Holding, Boydak Holding.
- **Şirketler:** Mizan Eğitim İşletmeleri, Feza Gazetecilik, Çağ Öğretim İşletmeleri, Sema, Fırat, Anadolu Fen, Doruk, Ufuk Nil, Bedir, Sultan Murat, Asır, Elmas, Galaxy, Firdevs, Gonca, Başkent, Özel Şelale, Atlantik, Zümrüt, Özel Söğüt, Gökkuşağı, Toros, Zafer Özel, Memba Eğitim, Şahika Danışmanlık ve İnsan Kaynakları, Paralel Yapı, Işık Sigorta, Mavera Ltd, Gökkuşağı Dağıtım Pazarlama Ltd…
- **Banka:** Asya Katılım Bankası A.Ş. (Bankasya).
- **Dershaneler:** Fem, Anafen, Coşku, Değer, Dijital, Dilfem, Güvender, Körfez, Analitik, İhtiyaç, Maltepe, Sürat, Zambak, Zirve… Bir dönem Türkiye'deki dershanelerden ¼'ü Fetullah Gülen Örgütüne aittir. FEM 280 şube, Anafen 213 şube, Körfez 126 şube ile faaliyet gösteriyordu.
- **Okullar:** Samanyolu Koleji, Fatih Koleji, Atlantik Okulları, Yamanlar Koleji,… Dershane, okul ve yurt olmak üzere toplam 1350 kuruluş bu örgüte aittir ve 389 şirket üzerinde kayıtlıdır. Bu şirketlerden 222'si hakkında çeşitli soruşturmalar yürütülmektedir. Bu şirketlerin, okul ve vakıfların ve üniversitelerin örgüte ait kaynak Holding, Kimse Yok Mu Derneği, TUSKON, Bankasya ve örgütün yurt dışındaki kuruluşlarıyla organik, mali ve bilgi ilişkisi tespit edilmiştir.
- **Medya Kuruluşları:** Samanyolu, S Haber, Irmak, Mehtap, Canerzincan, Kanaltürk, Bugün ve Yumurcak Televizyon kanalları, Burç Fm,…
- **Gazete-Dergi:** Zaman, Bugün, Millet, Taraf, Sızıntı, Aksiyon, Yeniümit, Fountain,..
- **Matbaalar:** Çağlayan Matbaacılık (1983 İzmir) …
- **Yayınevleri:** Coşku, Güvender, Zambak,…
- **Haber Ajansı:** Cihan Haber Ajansı (CHA).
- **Vakıflar:** Örgüt 96 vakıf ile faaliyet yürütmektedir. Koza İpek, Uludağ Kültür ve Eğitim, İpek Kültür ve Eğitim, Turgut Özal Düşünce ve Hamle, Sistem Eğitim ve Kültür, Başarı, Tanrıverdi, Gevher Sultan, Sipahi Eğitim

Sağlık ve Spor Vakfı, Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı, Akyazılı Eğitim Vakfı, Anadolu Eğitim Vakfı, Türkiye Öğretmenler Vakfı, Türkiye Tabipler Vakfı, Serhat Eğitim Vakfı, Merve Vakfı, Memurlar vakfı, Burç Eğitim Vakfı, Çukurova Eğitim ve Kültür Vakfı, Güvenilir Gıdalar Vakfı gibi, içinde sağlık kültür ve eğitim geçen vakıflar genellikle bu yapının kurduğu vakıflardır.

- **Dernekler:** Türkiye'de FETÖ, toplam 902 tane derneğin sahibidir. Uluslararası Türkçe Öğretim Derneği (Türkçeder), Kimse Yok Mu, TUSKON ve bağlı dernekleri bilinen en meşhurlarıdır.
- **Üniversiteler:** Yapılanmanın elinde on yedi üniversite faaliyet göstermektedir. Bunlar Kanuni (Adana), Hamdullah Emin Paşa (Alanya), Uluslararası Antalya, Canik Başarı (Samsun), Orhangazi (Bursa), Melikşah (Kayseri), Zirve (Gaziantep), İpek ve Turgut Özal (Ankara), İzmir, Şifa ve Gediz (İzmir), Mevlana (Konya), Murat Hüdavendigar, Fatih, Süleymanşah (İstanbul), Selahaddin Eyyubi (Diyarbakır) Üniversiteleri.

Kaynak Holding, içerisinde N-T ve Alfa Mağazaları, Kaynak Kağıt, Sürat Kargo, Sürat Eğitim gibi yaklaşık yüze yakın sayıda şirket yer almaktadır. Savcılık Makamlarınca yürütülen Soruşturmalar kapsamında Kaynak Holding ile ilgili yürütülen çalışmalarda,

1. Holding bünyesindeki şirketlerin, eğitim kurumlarının bütünleyicisi pozisyonunda olduğu gözlemlenmiştir.
2. Holding bünyesindeki şirketler, Eğitim kurumlarına yönelik basım-yayım ve dağıtım hizmetleri, teknolojik alt yapı desteği v.b. sağlamaktadır.
3. Holdingin, serbest reel piyasa oyuncusu gibi hareket etmeyip amacının bir yapılanmayı parasal olarak desteklemek olarak faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır.
4. Holdingin, ortaklarına kar dağıtımını çok az yaptığı veya hiç yapmadığı, elde ettiği karı dağıtmak yerine dernek vakıf gibi hayır kurumlarına bağış olarak aktardığı, yurt dışındaki FETÖ okulları ve kuruluşlarına gönderdiği tespit edilmiştir.
5. Holding bünyesindeki şirketlerin ortak ve yöneticilerinin, Örgütün kurucusu ya da üst düzey yöneticisi oldukları tespit edilmiştir.

6. Holding bünyesindeki şirketler nezdinde POS cihazlarının yaygın olarak kullanıldığı, dergi aboneliği adı altında "himmet" gelirlerinin Holding bünyesine hasılat olarak dâhil edildiği anlaşılmıştır.
7. Holding bünyesinde bulunan şirketlerin Kamuya yüklü miktarlarda mal ve hizmet satışları (*Sürat Teknoloji vb.*) gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir.

Mali Yapılanma içerisinde yer alan **Şirketler**; Örgüt Şirketleri, Bağlantılı Şirketler ve Finansman Sağlayan Şirketler olarak sınıflandırılmaktadır. FETÖ'nün Örgüt Şirketleri ve Bağlantılı Şirketleri olarak, paralel yapılanma içinde faaliyet gösteren yaklaşık 10.000 şirkete sahip olduğu belirtilmektedir. Savcılık Makamlarınca yürütülen Soruşturmalar kapsamında Şirketler ile ilgili yürütülen çalışmalarda;

1. Şirketlerin, sık isim değiştirerek, ortak ve pay devirleriyle sahip bilgilerinin gizlenmeye çalışıldığı, şirketlerin çoğunda gerçek sahibinin resmi kayıtlarda gösterilen kişi olmadığı, fiilen sahip olanla kağıt üstündeki görünüşte sahibin başka başka kimseler olduğu tespit edilmektedir. 17/25 Aralık sonrası Örgüt yer altına çekilebilmek, görünürlüğünü azaltmak ve dikkat çekmemek için gerçek sahibi cemaat olan şirketler hızla kısa sürelerle el değiştirip aynı Örgütten deşifre olmamış başka kişilere devredilmiştir.
2. Şirketin sermayedarı FETÖ olmasına rağmen resmiyette biri o sermayenin sahibi gösterilmekte, Şirketlerin yönetiminde resmen gözükmeyen ama şirketi perde arkasından yöneten paralel yapı "abi"leri bulunmaktadır. Kişilerden hayır amacıyla toplanan para, şirket sermayesi yapılıp perde gerisinde "abi"ler üzerinden Fetullah Gülen tarafından doğrudan yönetilmiştir.
3. Örgütün okul veya dershane olarak faaliyet gösteren Eğitim kurumları olarak faaliyet gösteren Şirketlerde, eşit paya sahip çok sayıda ortak bulunduğu, söz konusu ortakların asıl faaliyet alanıyla ilgisiz ortaklar olduğu, ortakların farklı illerde Savcılıklarca yürütülen FETÖ/PDY soruşturmalarının şüphelileri oldukları, 17/25 Aralık sonrası ortaklıkların bağlantısız/ilgisiz şahıslara devri konusunda genel bir faaliyet gözlemlendiği, bu süreçte Şirketlerin unvan değişikliklerine de gittikleri tespit edilmektedir.
4. Örgütün okul veya dershane olarak faaliyet gösteren Eğitim kurumları olarak faaliyet gösteren Şirketlerin, Örgütün beşeri kaynağını oluşturma amaçlı faaliyet gösterdikleri, Şirketlerde Kamuya benzer yurtiçi ve yurtdışı rotasyon uygulaması

gerçekleştirildiği, Özellikle 1995-2000 dönemi önemli eğitim kurumlarında çalışanların (Altunizade FEM; Yamanlar Koleji) günümüzde Örgütün ve şirketlerinin üst düzey yöneticisi oldukları, Şirketlerden Örgüt tarafından kurulan vakıf üniversitelerine ve kamu kurumlarına geçişin sıklıkla görüldüğü, Şirket muhasebecilerinin eğitim kurumlarından ayrılarak YMM/SMMM ofisleri kurdukları, muhasebecilerin kiralık kasa kullanımı ile olağanüstü ziyaret sayılarının Soruşturmalarda ele alındığı anlaşılmıştır.

5. Örgütün medya şirketleri, propaganda faaliyetleri ve bağlantılı faaliyetler icra etmişlerdir.
6. Örgütün gazete ve dergileri, mal ve hizmet alım/satımlarını örgüte bağlı şirketlerle yapmışlardır.
7. Örgütün himmet adı altında topladığı paralar, bir havuzda toplandıktan sonra kayıt dışı elde edilen bu paranın meşrulaştırılması için her yol denenmekte, iş adamları üzerinden transfer edildiği gibi önce çekilen kredi borcuna karşılık ödemede kullanılmakta, Şirket veya holding karı gibi gösterilip sisteme sokulmaktadır. Kişilerin iyi niyeti suiistimal edilerek hayır amacıyla toplanan para, örgüte ait ticari şirketlerin geliri gibi gösterilmektedir.
8. Örgüt, ülkedeki eğitim kurumlarını ve yurt dışındaki eğitim faaliyetlerini gerekçe göstererek bu faaliyetlerine devam edebilmek için ekonomik kaynağa ihtiyacı olduğunu ileri sürmüş ve toplumun her kesiminden örgüt gücünü kullanarak himmet toplamıştır. Örgüt, himmet olarak topladığı para karşılığı hiç bir mal ve hizmet üretmemiş, şirketlerine ve finans kurumlarına haksız zenginleşme yoluyla ekonomik kaynak sağlamıştır.
9. Şirketler, rasyonel piyasa oyuncusu gibi davranmak yerine örgüt "abi"sinin emrine göre davranan, reel piyasa oyuncusu olmaktan uzak sermaye yapılanmalarıdır.

Örgüt tarafından, kendisine bağlı iş adamlarını bir araya getirmek ve TÜSİAD ve MÜSİAD dışında bir çatı altında toplamak ve ayrı bir güç olarak ortaya çıkmak amacıyla 2005 yılında Türkiye İşadamları ve Sanayiciler Konfederasyonu (**TUSKON**) kurulmuştur. TUSKON, kendisine bağlı yedi (7) federasyon ve bunlara bağlı iki yüz on bir (211) üye dernekle faaliyet göstermiştir. Üye iş adamı ve girişimci sayısı 2014 yılı itibarıyla 55.000 civarındadır. TUSKON bünyesinde yer alan 55.000 şirketin çok büyük bir bölümü örgütün devasa ekonomik gücünü oluşturmaktadır.

Hayır sahiplerinden toplanan zekat, sadaka, fitre ve kurban bedelleri bir havuzda biriktirilmekte fakat para, hayır amacı dışında ticari şirketlere, holdinglere, bankaya aktarılmakta, şirketin veya kişinin kendi parası gibi sisteme sokulmaktadır. Örgütün kuruluşları TUSKON ve **Genç İşadamları Dernekleri** üyesi kişiler üzerinden bu paralar sisteme sokulup örgütün finans kaynağını oluşturmaktadır.

TUSKON ve Genç İşadamları Dernekleri üyesi olan, bağlantılı ve finansal destek sağlayan şirketlerin genel özellikleri ise şunlardır:

1. Şirketlerin genellikle aile şirketi olması,
2. Ailenin bir bölümü ya da tamamının örgüt ile bağlantılı / iltisaklı olması,
3. Şirketlerin ana faaliyet konularıyla ilgisiz olarak eğitim/danışmanlık alanında da faaliyet göstermeye başlaması,
4. Şirketlerin ve ortaklarının örgüte ciddi finansal destek sağlaması,
5. Örgütün, şirketlerin ulusal ve uluslararası alanda gelişimine destek vermesi,
6. Şirketlerin, dernek, vakıf ve vakıf üniversitelerine resmi yollarla bağış yapmaları ve sponsorluklar üstlenmeleri, kurulan Vakıf üniversitelerine kaynak aktarımı gerçekleştirmeleri,
7. Şirket çalışanlarının farklı illerde Savcılıklarca yürütülen FETÖ/PDY soruşturmalarının şüphelileri olmaları,
8. Şirket çalışanlarının FETÖ/PDY'ye ait yurt dışı kuruluşlara para transferi gerçekleştirmeleri.

Himmet olarak toplanan paraların nereye kullanılacağına örgütün mali işlerinden sorumlu "*imam*"ı karar vermektedir. İhtiyaç fazlası eldeki para ise, Bank Asya, Kaynak Holding, İpek-Koza gibi örgüt kontrolündeki sermaye şirketlerinde örgüt emrine sokulmaktadır.

FETÖ/PDY'nin "*himmet*" toplama işini organize eden "**Mütevelli Heyeti**" mensupları, iş adamlarının kurduğu sivil toplum kuruluşlarına üye yapılmakta, kimin hangi sivil toplum kuruluşuna üye olacağı sohbet "*abi*"si tarafından belirlenmektedir. Örgüt, bu kuruluşların başkan ve üye seçimlerinde söz sahibi olmayı, iş hayatında topyekûn söz sahibi olmayı böylelikle de hükümete baskı yapabilmeyi amaçlamıştır.

Örgütün topladığı para eğer **Koza-İpek Holding**'e aktarılacaksa "altın"a dönüştürülmektedir. Örgüt parça parça altın satın almakta, sonra şirket sermayesine altın mal olarak aktarılmaktadır. Şirket, altını yer altından maden ocağından çıkarmış gibi külçe altına çevirmektedir. Koza-İpek Şirketleri zarar edip iflas etmek üzere iken 2004 yılı sonrası kara geçip her yıl büyümüştür. Grubun her yıl büyümesinin ve artan öz kaynaklarının mantıklı bir açıklaması yoktur. Şirketlere her yıl kaynağı tespit edilmeyen para girişi yapılmıştır. Bu para girişinin kaynağı sonradan FETÖ'nün topladığı paranın şirketlere aktarılması olarak tespit edilmiştir. Koza-İpek Grubu içindeki bütün şirketler, kaynağı açıklanamayan yüksek karlar elde ettiklerini beyan etmişlerdir. Her yıl büyüme ve sermayenin katlanması esas alındığında belirsiz bir kaynaktan şirketlerin beslendiği anlaşılmaktadır. Bu kaynak örgütün topladığı paradır.[167] Koza-İpek Holding'in ani yükselişi oldukça dikkat çekici ve şüphe uyandırıcıdır. Koza-İpek Holding'in ana faaliyet konusuyla ilgisiz olarak madencilik sektörüne girmesi, bünyesine medya şirketlerini dâhil etmesi ve derhal Örgüt propagandasına dâhil olması şüphe uyandırıcıdır.

Komisyonumuza intikal eden, Hazine Müsteşarlığı tarafından "*Koza Altın İşletmeleri A.Ş.'nin yurtiçinde cevherden ürettiği kıymetli madenleri, İstanbul Altın Borsası'nda alım satımını yapmaksızın ihraç ettiği iddialarıyla ilgili anılan Şirketin söz konusu işlemlerinin Kambiyo Mevzuatı çerçevesinde incelenmesi*" konusunda düzenlenen İnceleme Raporu'nda "*Koza Altın İşletmeleri A.Ş.'nin, 2001-2006 döneminde ürettiği dore külçe altın madenini, Darphane tarafından ayar tespiti konusunda kendilerine herhangi bir yetki verilmeyen kuruluşlarda analiz ettirdikten sonra, söz konusu dore külçelerin Darphane'ce ayarı tespit edilmeden ve Borsada işlem görmeden yurtdışına ihracını gerçekleştirdiği, Şirketin 2001-2006 döneminde ürettiği toplam yaklaşık 46 ton dore külçe altından toplam yaklaşık 11,7 ton dore külçeyi İstanbul Altın Borsası'nda sattığı geri kalan yaklaşık 34 ton dore külçeyi Borsa'da işlem yapmaksızın ihraç ettiği*" belirtilmektedir.

Söz konusu Raporun düzenlendiği 2008 yılı itibariyle net olarak ifade edilmese de söz konusu Raporun anlatmak istediği husus, Koza Altın İşletmeleri A.Ş. tarafından üretilen altın miktarı ile İstanbul Altın Borsası'na bildirilen ve alım satım yapılan dore külçe miktarında tutarsızlıklar bulunduğu, **bu tutarsızlığın da fiziki olarak çıkarttığı altın miktarından daha fazlasını çıkardığını iddia ederek söz konusu altın bedellerini bilançosuna gelir kaydettiğidir**.

[167] Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan FETÖ/PDY Çatı İddianamesi.

Bu çerçevede, bugünün bakış açısıyla net olarak anladığımız husus, FETÖ/PDY tarafından elde edilen himmet v.b. gelirlerin çıkarılmış altın geliri olarak Koza Altın İşletmeleri A.Ş. bilançosuna aktarıldığıdır. Bu durum, İpek-Koza Holding ile FETÖ/PDY'nin bağlantısını ve İpek-Koza Holding'in malvarlıklarının FETÖ/PDY'nin malvarlığı olduğunu ortaya koymakta, günümüzde uygulanan kayyum tayin etme / elkoyma / olası müsadere tedbirlerine esas teşkil etmektedir.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2014/119687 sayılı Soruşturmasında, FETÖ/PDY'nin topladığı himmetin örgüt emrindeki şirketlere sermaye olarak aktarılması araştırılmış, Hamdi Akın İpek tarafından yönetilen Koza-İpek Holding bünyesindeki şirketlerin on yıllık döneminde örgüt tarafından işlenen suçlarla büyüdüğü iddiaları incelenmiştir. Soruşturma kapsamında düzenlenen MASAK Raporunda; "*Koza-İpek Holding ve bağlı şirketlerinin, toplanan himmet paralarını altın olarak yer altından çıkarmış gibi gösterip şirket geliri halinde sisteme soktuğu, Eti Madenlerinin çok ucuza özelleştirilip Koza-İpek tarafından satın alındığı, Kanaltürk Televizyonunun sahibinin örgüt tarafından soruşturma ve dava ile sıkıştırılıp kanalın Koza-İpek Grubuna satışının sağlandığı, şüpheli Hamdi Akın İpek'in yönettiği şirketler grubu üzerinden yurtdışına kaynağı belli olmayan para gönderildiği, şirinler yöntemiyle örgütün parasının yurt dışına aktarıldığı, şüpheli Akın İpek'in halka açık şirketlerin gelirlerini bağış gösterip örgüte aktardığı, Bugün ve Yaşam televizyonu adıyla kurulan televizyonlar ile gazetelerin örgütün dışından destekçi basın yayın organları olduğu, tamamen örgüt tarafından yönetilip yayın yaptıkları, örgütün parasını şirketlerinin geliri gibi yedinde tutan şüpheli H. Akın İpek'in kurduğu üniversiteyi de bu örgüte tahsis ederek onların bir birim yöneticisi olarak faaliyet yürüttüğü*" iddia edilmiştir.

Asya Katılım Bankası Anonim Şirketi, Fetullahçı Terör Örgütünün, Türkiye'de finans sektöründe kendi sermaye şirketlerini desteklemek üzere kurulan bankasıdır. Emniyet Genel Müdürlüğü KOM Daire Başkanlığı tarafından "*FETÖ/PDY'nin elde ettiği suç gelirlerinin aklanması*" ile ilgili olarak düzenlenen Raporda, "*Asya Katılım Bankasının örgütün bir kurumu olduğu, örgütsel amaç ve hedefler için kullanıldığı, çok sayıda farklı hesaba suç gelirlerinin yatırılıp sisteme sokulduğu, yüksek miktarda örgüt emrindeki kuruluşlara kredi kullandırıldığı, kredilerin suç geliri olan himmet ve bağışlarla ödendiği tespitlerine yer verilmiş; Asya Katılım Bankası A.Ş.'nin örgüte ait İspanya'da Colegios De Educaion, Letonya'da Rimsriga İnternational Meridian School, Fransa'da Association Educactive, İskoçya'da Axis Educational Trust, Irak Erbil'de Fezalar Educational Company,*

Almanya'da Gesellschaft Für Freie Schulen Und. Bil. Rh. - Ma. Gemein. Gmbh, Belçika'da Het Hart Voor Lucerna Vzw, America'da Milkway Education (Pioneer Academy), Lehiggh Dialogue Center, North American Univercity (Texas Gulf Foundation), Brooklyn Amity School, Litvanya'da Vims İnternational Meridion School, İngiltere'de Wisdon School, Kanada Toronto'da Canadian Turkish Friendship Community, Danimarka'da Horisont Fonden isimli kuruluşlara vergi kimlik numarası alıp kredi verdiği, Kredi geri ödemelerinin genellikle üçüncü kişilerce kasadan nakit yatan yüksek tutar paralarla ödendiği, ödemeyi yapan kişilerin kuruluşlarla ortaklık veya yönetim ilişkisi bulunmadığı, Bankanın geri ödemeyi kimin yapacağına dair bilgi sahibi olmadan kredi kullandırdığı ve toplumun belli bir kesiminin yapacağı bağış karşılığı kredi taksitinin geri ödeneceğini beklediği, Bu kuruluşlara Bankanın toplam 115.136.829,07-TL kredi kullandırıp finansman desteği sağladığı, Bankanın mali durumu hakkında hiçbir kanaat oluşturmayan bir firmaya dört yılı ödemesiz, on dokuz yıl vadeli kredi kullandırması gibi örneklerin bankacılık teamüllerine aykırılık teşkil ettiği" tespit edilmiştir.

1.4.3. Medya

1.4.3.1. Gazeteler

Zaman Gazetesi

FETÖ'nün ilk gazetesi Zaman gazetesidir. 3 Kasım 1986 târihinde Ankara'da Fehmi Koru yönetiminde yayın hayatına başlayan Zaman, 1987'de Gülen cemaatinin kontrolüne geçerek İstanbul'da yayın hayatına devam etmiştir.

Zaman gazetesi, Türkiye ile birlikte 11 ülkede basılmış ve 35 ülkede dağıtılmıştır. İnternetin ilk Türk gazetesidir. Gazete satış adedi 2001 yılında 200 binlerde iken, 2006 yılında ortalama 630 binlere 2012 yılında günlük ortalama 1 milyonun üzerine çıkarak Türkiye'nin en çok okunan gazetesi olmuş; 2013 ve 2014 yıllarından itibaren gazete okunma oranlarında büyük düşüş yaşanmıştır.

Gazete, 35 ülkede 10 farklı dilde, 2 farklı alfabede yayınlanmış ve 10 ülkede basılmıştır. Aynı zamanda Türkiye'nin ilk internet sitesine sahip gazetesidir. Görselliği ile çeşitli konularda defalarca SND tasarım ödülü almıştır.

4 Mart 2016 tarihinde devlet tarafından el konularak kayyuma devredilen Zaman gazetesinden kayyım kararıyla çıkarılan editör, gazeteci ve yazarların bir kısmı 6 Mart

2016'da Yarına Bakış, 20 Nisan 2016'da ise 20 Nisan 2016'da ise Yeni Hayat isminde iki ulusal gazete çıkarmışlardır.

Zaman, Yarına Bakış ve Yeni Hayat gazeteleri, 27 Temmuz 2016 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 668 Sayılı KHK ile gazete kapatılmıştır.

Zaman Gazetesi Reklamlarında Darbe Konulu Mesaj Ve Subliminal Mesajlar

Zaman gazetesi, 7 Şubat 2012 MİT krizi sonrasında 5 Kasım 2012'de yayınladığı reklam filmiyle kardeşlik çağrısı yapmıştır. 2013 yılında Hükûmetin dershanelerin kaldırılması hakkında bir kanun tasarısı hazırladığını açıklaması üzerine Zaman gazetesi, Ak Parti Hükûmeti'ni bu kararından vazgeçirmek için bir kampanya başlatmıştır. Bu kampanya çerçevesinde hazırlanarak 5 Kasım 2013 tarihinde yayınlanan "Zaman Kardeşlik zamanı" reklam filminde gizlenen subliminal mesaj üzerinde durmak gerekmektedir. Görünüşte barış, kardeşlik mesajı veren ve "Bir ihtimâl daha var" cümlesinin arkasından "Bu dünya kimseye kalmaz, zaman kardeşlik zamanı" melodisiyle biten reklam dikkatli incelendiğinde, haksız ve saldırgan olan tarafı temsil eden kişinin kavga esnasındaki görüntüsü ile dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın o günlerde ısrarla basında yer verilen sinirli bir anına ait fotoğrafın benzerliği dikkat çekicidir.

Aynı günlerde billboardlar için hazırlanan reklamda, bir asker ve bir sivil Zaman gazetesini birlikte tutmaktadır. Askerin tuttuğu sayfada "Bir ihtimal daha var", sivil vatandaşın tuttuğu sayfada ise "Ne gerek var kavgaya" yazmaktadır. Bu sayfayı tutan kişinin Fethullah Gülen'e benzerliği dikkat çekicidir.

22 Ekim 2014 tarihli, "Basın yazmazsa kim yazar" cümlesiyle başlayan "Zaman Özgürlük Zamanı" reklam filminde ise Türkiye bir felâketler ülkesi olarak gösterilmektedir.

1 Eylül 2015 tarihinde Zaman gazetesi genel yayın yönetmeni Ekrem Dumanlı, cemaate ait Kanaltürk televizyonunda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hakkında "Ya adam gibi gider veya gitmek zorunda kalır." ifadesini kullanmıştır.

5 Ekim 2015 tarihli "Sükûtun Çığlığı" isimli reklam filminde, gri tonlu bir kentin kuşbakışı görüntüleri verilirken sirenler çalmaktadır. Arkasından, gülen bir bebek görülmektedir. Bu reklamın 15 Temmuz darbesinden 9 ay on gün önce, yani bir bebeğin anne

karnında bekleme süresi kadar evvel yayınlanması, reklam filminin bir doğum sancısına işaret ettiği yorumunun yapılmasına sebep olmuştur.

Diğer Gazeteler

FETÖ'nün muhtelif yıllarda yayın hayatına başlayan ve KHK ile kapatılan diğer gazeteleri şunlardır:

Today's Zaman: 16 Ocak 2007 günü ilk baskısı yayın hayatına giren gazete, İngilizce olarak Zaman gazetesi bünyesinde Zaman gazetesi bünyesinde basılmıştır. Pazar günleri Sunday's Zaman adıyla yayımlanmıştır.

Millet: 29 Ekim 2014'de yayına başlayan ulusal günlük gazetedir. 28 Ekim 2015'te yönetimine kayyım atanmasından sonra mizanpaj ve yazar kadrosu değişmiştir. 29 Şubat 2016'da yönetime atanan kayyımlar tarafından yayınına son verilmiştir.

Bugün: Bugün gazetesi, işadamı Akın İpek'in 2005'de satın almasıyla cemaat medyasına dahil olmuştur.

26 Ekim 2015'te Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebi ile cemaatten olması sebebiyle Koza İpek Holding ve bünyesindeki şirketlere kayyım atanmasına karar verilmiştir. Karar kapsamında Bugün gazetesine de kayyım atanmıştır. 20 Temmuz 2019 tarihindeki KHK kararıyla kapatılmıştır.

Özgür Düşünce: 26 Ekim 2015'te Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebiyle Koza İpek Holding'e ait Bugün gazetesine de kayyum atanmıştır. Karar kapsamında Bugün gazetesine de kayyım atanmıştır. Kayyum kararıyla işten çıkarılan editör, gazeteci ve yazarların bir kısmı, 17 Kasım 2015'de Özgür Düşünce adında yeni bir ulusal gazetenin yayınına başlamışlardır.

Meydan: Meydan gazetesi ilk olarak Milliyet Gazetesi'nin bünyesinde 11 Aralık 1990 tarihinde çıkmıştır.

2001 yılında kapanan gazete 2008 yılında yeniden yayına başlamış; ancak kısa süre sonra tekrar kapanmıştır. Doğan Holding, 2009 yılında Meydan gazetesinin isim hakkından mahkeme kararıyla vazgeçmiştir.

Meydan gazetesi,6 Nisan 2015 tarihinde Feza Gazetecilik A.Ş. çatısı altında yeniden yayın hayatına başlamıştır.

27 Temmuz 2016'daki KHK ile kapatılan FETÖ yerel gazeteleri şunlardır:

Adana Haber (Adana), Adana Medya (Adana), Akdeniz Türk (Adana), Şuhut'un Sesi (Afyonkarahisar), Kurtuluş (Afyonkarahisar), Lider (Afyonkarahisar), İscehisar Durum (Afyonkarahisar), Türkeli (Afyonkarahisar), Antalya (Antalya), Yerelbakış (Aydın), Nazar (Aydın), Batman (Batman), (Batman Postası), Batman Doğuş (Batman), Bingöl Olay (Bingöl), İrade (Hatay), İskenderun Olay (Hatay), Ekonomi (İstanbul), Ege'de Son Söz (İzmir), Demokrat Gebze (Kocaeli), Kocaeli Manşet (Kocaeli), Bizim Kocaeli (Kocaeli), Haber Kütahya (Kütahya), Gediz (Kütahya), Zafer (Kütahya), Hisar (Kütahya), Turgutlu Havadis (Manisa), Milas Feza (Muğla), Türkiye'de Yeni Yıldız (Niğde), Hakikat (Sivas), Urfa Haber Ajansı (Şanlıurfa), Ajans 11 (Şanlıurfa), Yeni Emek (Tekirdağ), Banaz Postası (Uşak), Son Nokta (Uşak), Merkür Haber (Van)

1.4.3.2. Dergiler

Sızıntı: 1970'li yıllar Fethullah Gülen'in etrafındaki insanların arttığı ve cemaatin giderek büyüdüğü yıllar olmuştur. Bu yıllarda İzmir ve İstanbul'da faaliyetlerini artıran Gülen, varlıklı Müslümanların desteğini almış ve maddî olarak büyümeye başlamıştır. Şehir şehir gezerek anti-komünist ve anti-Darwinist vaazlar veren Gülen, aynı içerikteki "Sızıntı" dergisini Şubat 1979'da aylık olarak yayın hayatına sokmuştur. Kapağında ağlayan çocuk fotoğrafı ve Mehmet Âkif Ersoy'un "Uyan Uyan" şiirinden alıntı yapılarak "Merhametin yok diyelim nefsine, merhamet etmez misin evladına" sloganıyla ortaya çıkan Sızıntı, Temmuz 2016'ya kadar aralıksız olarak yayın hayatına devam etmiştir.

15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında Sızıntı dergisinin Mayıs ve Haziran 2016 sayılarında darbe hakkında mesaj verildiği yorumları basında yer almıştır.

Aksiyon: FETÖ'nün tirajı yüksek dergilerinden bir diğeri, 14 Aralık 1994'de yayın hayatına başlayan ve haftalık olarak çıkan Aksiyon dergisidir. Haber dergisi olan Aksiyon, OHAL yasası kapsamında kapatılmıştır.

Nokta: 1 Nisan 1982'de Ercan Arıklı tarafından çıkarılan ve 20 Nisan 2007 yılında derginin son sahibi Ayhan Durgun'un kararıyla kapatılan Nokta dergisi, 8 yıl aradan sonra 18

Mayıs 2015 yılında derginin yeni sahibi Ramazan Köse'nin kararıyla yeniden açılmıştır. Bu tarihten itibaren Gülen cemaatine yakın bir yayın çizgisi ortaya koymuştur.

Dialog Avrasya: 1998 yılında kurulan Diyalog Avrasya (da), Türkiye'de ve tüm Avrasya'da Türkçe ve Rusça yayınlanmıştır. Türkiye menşeli olan derginin da kısaltması, Rusçada "evet" anlamına gelmektedir. Dialog Avrasya Platformu'na ait bir yayın organıdır.

Türkçe ve Rusçanın dışında Kazakça, Kırgızca ve Ukraynaca basılmıştır. Rusya ve Türkiye dahil, Avrasya'nın bütün cumhuriyetlerinde resmî temsilcilikleri açılmıştır. Her cumhuriyette oluşturulmuş ayrı ayrı danışma kurulu olan Da dergisi sanat, tarih, arkeoloji, edebiyat, yaşam, küresel düşünce, siyaset, din ve fikir alanlarında yaptığı yayınlarla bölgeye referans olmaya çalışmıştır.

Orta Asya hakkında yayın yapan diğer FETÖ dergileri, Akademik Araştırmalar ve Asya Pasifik dergileridir.

Gonca: İzmir merkezli ayda bir yayınlanan çocuk, aile ve kültür dergisidir. Derginin içerisinde çocuklara yönelik fıkra, hikâye, masal ve bilmeceler yer almıştır. Bisiklet Çocuk ve Gül Yaprağı da FETÖ'nün çocuklara yönelik çıkardığı dergilerdendir.

Yeni Ümit: 1988 tarihinde yayın hayatına başlayan Yeni Ümit dergisi, 3 aylık periyotlarla yayınlanmıştır. Dinî ilimler ve kültür dergisidir. Ağırlıklı olarak, Kur'an araştırmaları, Fıkıh, Kelam, Hadis, Siyer-i Nebi, Risale-i Nur, kitap tanıtımı vb. konular işlenmesinin yanı sıra, her baskıda bir dosya konusu yer almıştır

Ekolife: Azeri Türkçesi ve Rusça yayınlanan ekonomi dergisidir.

Yağmur: İki ayda bir yayınlanmış edebiyat dergisidir

The Fountain: Sızıntı dergisinin İngilizce versiyonudur. 1993'de iki aylık olarak yayın hayatına girmiştir. Dinler arası diyalog, bilim, teknoloji, sanat, kültür konularına yer vermiş olan dergi, 2008'de üç aylık periyotla yayın hayatına devam etmiştir.

Zirve: ÖSS'ye hazırlık dergisidir.

1.4.3.3. Sinema Filmleri

Gülen cemaati, sinemada kendini göstermeye 2009 yılında başlamıştır. Sırasıyla Kelebek (2009), Eşrefpaşalılar (2010), Allah'ın Sadık Kulu: Barla (2011), Selam (2013), Birleşen Gönüller ve Selam: Bahara Yolculuk (2015) filmleri gösterime girmiştir. Altı film için yaklaşık yedi milyon bilet satılmıştır. Türkiye'de film başına düşen ortalama izleyici 100 bin civarındayken, bu 6 filmin gişe ortalamasının 1 milyonu aşması ve sinemaya mesafeli bir cemaatin bu rakamları yakalamış olması dikkat çekicidir.

Cemaatin para sıkıntısı olmadığı için sinemanın iki temel sorunundan birisi olan kaynak sorununu aşmış olması normal karşılanabilir. Ancak dağıtım meselesini çözmüş olması, film piyasası için gerçek bir başarı olarak görmek mümkündür. Mezkûr filmler, Türkiye'de yüzlerce salonda gösterilmiştir ki bunun bir film için kolay bir şey olmadığı sinema eleştirmenleri tarafından ifade edilmiştir.

Gülen cemaatinin sinema filmlerinde temel hikâye, hizmet hareketidir. Genellikle uzak illere veya ülkelere giden öğretmen, doktor veya imam üzerinden sıla özlemi, gurbet vurgusu, hizmet aşkı ve cemaat olabilmenin önemi vurgulanmıştır. Ancak bazı filmlerde bu hikâyeler üzerinden subliminal mesajlar verilmiştir.

İlk film Kelebek'de, Mevlânâ'nın görüşlerinden etkilenmiş bir cemaatin yurt dışı faaliyetleri anlatılmıştır. Cemaat üyeleri Afganistan'da eğitim ve sağlık hizmetleri vermektedirler. ABD'yle yakın ilişkisi olan cemaatin, önemli hizmetlerinden biri de ABD'ye öğrenci göndermektir.

Filmin ilginç yanlarından birisi, cemaat/tarikat üyelerinin terör konusunda eski ABD başkanı Bush ile aynı fikirde olmalarıdır. Tek suçlu, El Kaide ve Taliban gibi örgütlerdir. ABD, masum ve mazlûmdur. Bu yönüyle film, Amerikancı ılımlı İslâm propagandası yapmaktadır.

Eşrefpaşalılar'da ise hikâyenin kahramanı, idealist bir imamdır. Film boyunca "hoca" olarak anılır. Söz konusu "Hoca" camiye uğramayan mahalleliyi değiştirmeye çalışır. Filmdeki hocanın Fethullah Gülen'i temsil ettiğine dair ipuçları vardır. Filmin bir sahnesinde, "Başkalarının Günahına Ağlayan Adam" kitabı gösterilir. Filmin sonundaki "Teşekkürler" listesinin en başında yer alan "O'na" ibaresinin Gülen'e bir atıf olduğu basında iddia edilmiştir.

Kelebek ve Eşrefpaşalılar filmlerinde Hz. Muhammed'den (SAV) hiç bahsedilmemesi dikkat çekicidir.

Bir hizmet hikâyesinden yola çıkan "Selam" filminde, kilise, haç, Hristiyan cenâzesi görüntüleriyle dialog mesajı verilmiştir.

İrina Radovic'in cenâze törenine katılan Adem Hoca'nın şu sözleri filmin mesajını yeterince açıklamaktadır:

"Çağrı filminde çok içli bir yer vardır hocam. Habeş kıralı asası ile yeri çizerde, işte sizinle bizim aramızda ki fark bu çizgi kadar der ya İrina Radovic'le bizim aramızda ki fark işte o çizgi kadar hocam. Ben o çizgiyi geçip gidemem."

Bu sözler söylenirken haç ve hilâl yan yana gösterilmiştir.

"Selam: Bahara Yolculuk" filmi, hizmet için yurt dışına giden öğretmenleri konu almıştır.

"Allah'ın Sadık Kulu: Barla" filmi, Said-i Nursî'nin Barla'da geçen sürgün hayatını animasyon olarak anlatmıştır.

Yine bir hizmet hikâyesiyle yola çıkan "Birleşen Gönüller" filminde Ahıska Türklerine ait olan ve Niyazi Sanlı'nın "Aşka Son Bakış" romanından uyarlanan gerçek bir aşk hikâyesi anlatılmıştır.

Hikâyenin aslında Ruslar yüzünden ayrı düşen Niyaz ve Cennet, filmde Almanlar yüzünden ayrı düşmektedirler. Cennetin esir olduğu kamptaki sahneler, holokost filmi sahneleri ile aynıdır. Cennet, Kırgızistan'da bulunma sebebini, "Şartlar mecbur etti, sürüklendik buraya." şeklinde açıklamaktadır. Ahıskalılar, 14 Kasım 1944'de Stalin'in emriyle Kırgızistan'a sürüldükleri hâlde filmde bundan bahsedilmemiştir.

1944'de Batum'da başlayan ve Ahıska Türklerine âit olan bir hikâyenin, 1942'de Kuzey Kafkasya'da yaşanmış olarak anlatılması dikkat çekicidir.

Ahıska Türklerine yapılan zulmün holokost filmine çevrilmesi ve Rus zulmünden bahsedilmemesini, hem İsrail'e hem Rusya'ya uzatılan zeytin dalı olarak görmek mümkündür.

Film hakkında Zaman gazetesinde çıkan bir yazıda, çalışma kampı sahnelerinin, Piyanist ve Hayat Güzeldir gibi holokost filmleri sahnelerine benzemesi övülmüştür.

1.4.3.4. Televizyon ve Radyolar

Türkiye'de özel televizyon kanalı, 1990'da kurulmuştur. Gülen Hareketi, 13 Ocak 1993 yılında Samanyolu TV'yi kurarak ilk özel televizyon yayınına başlamıştır. Zamanla yayınları, uydu üzerinden Orta Asya Türk Cumhuriyetlerine, Avrupa ve Amerika'ya ulaşmıştır. Kültür ve din üzerine yayın yapan Mehtap TV, habercilik ve kültür üzerine yayın yapan Samanyolu Haber TV, İngilizce yayın yapan Ebru TV, çocuklar için Yumurcak TV ve genel bir içerik üzerine yayın yapan Samanyolu Avrupa TV, Samanyolu US de bu yayın grubuna âit diğer tv kanallarıdır.

Samanyolu TV, en büyük başarısını Sır Kapısı, Büyük Buluşma, Beşinci Boyut, Tek Türkiye, Kollama, Şefkat Tepe, Küçük Gelin, Çınarın Gölgesinde, Nizama Adanmış Ruhlar Ekip-1 ve Sungurlar, Ötesiz İnsanlar dizileriyle yakalamıştır.

Samanyolu grubunun Türksat ile 2024 yılına kadar anlaşması bulunmasına rağmen Samanyolu grubuna ait Samanyolu TV, Samanyolu Haber TV, Mehtap TV, Yumurcak TV ve Dünya TV'nin de aralarında bulunduğu 13 televizyon ve radyo kanalının yayını, FETÖ propagandası yaptığı gerekçesiyle 15 Kasım 2015 tarihinde kesilmiştir. İnternet üzerinden yayına devam eden kanal, 30 Nisan 2016 gecesi yayın hayatına tamamen son vermiştir.

Samanyolu TV'nin dizilerine yöneltilen eleştiriler:

Sır Kapısı, yüksek reytingi ve kitleler üzerinde bıraktığı tesir sebebiyle dikkat çekmiştir. Reha Yeprem'in sunumuyla sırlı ve esrarengiz olayları anlatan dizi, 1996'da yayın hayatına başlamıştır. Hristiyan misyonerlerin yaptığı Miracles and the Other Wonders isimli yabancı bir programdan isim hakkını alarak izleyici mektuplarında anlatılan yaşanmış hayat hikâyelerini ekrana yansıtmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı Dini Yayınlar Dairesi Başkanı Dr. Ahmet Onay, 2004 yılında bu tür dizilerin insanlarda takıntılı kişilik bozukluğu geliştirebileceğini, onay risk grubunda bulunanlar için de paranoyaya neden olabileceğini açıklamıştır. Bu tür dizilerin İslâmiyetle bir ilgisi olmadığını ifâde eden Onay, iddiâsını şöyle izah etmiştir:

“Bu tür yapımların hemen tamamında sakal, sarık, veya külah, aba, asa, dece veya eşek gibi binekler çöl veya kır temaları ortak bir anlatım dili oluşturmaktadır. Konuşma ve davranışlardaki ritim ağırdır. Böylece film içerisinde verilen İslam mesajın doğruluğu da tartışmalı hâle gelebilmektedir.”

2004’de Sırlar Dünyası adıyla yayınlanan dizi, Şanlıurfa'da yaşayan 12 yaşındaki Hatice'nin dizideki bir sahneden esinlenerek intihar etmesi sebebiyle 2007 yılında RTÜK tarafından yayından kaldırılmıştır.

18 Ekim 2007’de yayınlanmaya başlayan ve Güneydoğu bölgesinde görev yapan bir doktorun hayatının anlatıldığı Tek Türkiye dizisi, Çözüm Süreci’ne katkı iddiasıyla çekilmiştir. Dizi, 12 Haziran 2011 genel seçimlerinden sonra final yapmıştır. Daha sonraki yıllarda cemaatin Çözüm Süreci’ne verdiği desteği, bu seçimden sonra çektiği yorumları yapılmıştır.

Dizi yapımcısı ve senaristleri, dizide Tahşiyeciler hakkında suç ve delil uydurarak Tahşiyeciler Kumpası’na destek oldukları gerekçesiyle 14 Aralık 2014 operasyonunda gözaltına alınmışlardır.

Yine bu televizyonda yayınlanan Şefkat Tepe dizisinde, Peygamber Efendimizin bir ışık huzmesi hâlinde kamyon kasasına oturtulması, toplumda infial uyandırmıştır.

MHP’ye yapılan kaset operasyonunu (120. Bölüm) ve Ergenekon savcısı Zekeriya Öz’ün elinden yetkilerinin alınması (121. Bölüm), Ergenekon davasını “Erkenkondu” adıyla işleyen Kollama dizi filminde, bu hâdiselerin vukuundan önce konu edinilmiştir.

15 Temmuz Darbe Girişiminden sonra FETÖ bağlantısı tespit edilerek OHAL Kararnamesi’yle kapatılan televizyon, radyo ve haber ajansları şunlardır:

Haber Ajansları: Cihan Haber, Muhabir Haber, SEM Haber

Televizyonlar: Barış TV, Bugün TV, Can Erzincan TV, Dünya TV, Hira TV, Irmak TV, Kanal124, Kanaltürk, MVTV, Mahtap TV, Merkür TV, Samanyolu Haber, Samanyolu TV, SRT Televizyonu, Tunashopping TV, Yumurcak TV

Radyolar: Aksaray Mavi Radyo, Berfin FM, Burç FM, Cihan Radyo, Dünya Radyo, Esra Radyo, Haver Radyo Ege, Herkül FM, Jest FM, Kanaltürk Radyo, Radyo 59, Radyo Aile

Rehberi, Radyo Bamteli, Radyo Cihan, Radyo Fıkıh, Radyo Küre, Radyo Mehtap, Radyo Nur, Radyo Şimşek, Samanyolu Haber Radyosu, Umut FM, Yağmur FM

1.4.3.5. Sosyal Medyada FETÖ

İnternet süreciyle başlayan küresel ölçekte enformasyon akışının son noktalarından biri olan toplumsal paylaşım ağları, diğer adıyla sosyal medya, zaman ve mekân kavramlarını yapıbozumuna uğratarak bireysel ve toplumsal hayatın yeniden yorumlanmasını sağlamışlardır. Bu nedenle küresel bir ağ döngüsü içerisinde gerçekleşen bu yeni sürecin tanımlanması ve anlaşılmasına denk düşen en anlamlı toplum tanımlaması ‘ağ toplumu’dur.

Toplumsal paylaşım ağları ile daha hızlı ve daha az maliyetle birbirleriyle iletişim kurabilen birey ya da topluluklar, ihtiyaç durumunda söz konusu ağları son derece etkin kullanabilmektedirler.

Türkiye’de sosyal medyanın 5. güç hâline gelmesiyle birlikte PDY, bu alanı boş bırakmamak için cemaat tabanına sürekli sosyal medya hesapları açması konusunda propoganda yapmaya başlamıştır.17-25 Aralık başarısız darbe girişiminden seneler önce açılan sosyal medya hesapları, ve girişimden hemen sonra aktif hâle geçirilmiştir.

30 Ocak 2014’de, Fethullah Gülen’e ait olduğu iddiâ edilen ve “twitleri ikiye katlayın” ifâdesinin yer aldığı ses kayıtları youtube’a yüklenmiştir.

Twitter istatistikleri incelendiğinde PYD mensuplarının twit atma meselesini son derece önemsedikleri ve âdeta bir ibadet şuuruyla her akşam en az iki saatlerini bu işe ayırdıkları tespit edilmiştir.

1.4.4. Siyaset

1.4.5. Sivil Toplum Kuruluşları (Vakıf, Dernek vs.)

FETÖ lideri ve örgütü yıllarca dini görünümlü, hayırsever bir görünüm altında toplum içerisinde ve kurumlarda yayılıp büyüyebilmek için vakıf, dernek, sendika gibi legal görünümlü yapılanmalara giderek bu alanı da istismar etmekten çekinmemiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız bu yapıdan şöyle bahsetmiştir; "Fetullahçı Terör Örgütü’nün özelliği, kendisini bir dinî yapı, bir cemaat, bir eğitim-öğretim hizmetinde bulunan kuruluş olarak gösteriyor olmasıydı.

Esasen bu hain yapının 40 yıldır toplumumuz içinde kanserli bir hücre gibi, bulaşıcı bir virüs gibi yaşayabilmesi ve sürekli büyümesi, işte bu dinî değerleri öne çıkartan kimliği sayesinde mümkün olmuştur.

Milletimiz, meşrebi ne olursa olsun, “Allah” diyen, “Peygamber” diyen, ibadetlerini yerine getiren, hayır-hasenat için çalışan, en azından böyle gözüken herkese, her gruba olduğu gibi, bu yapıya, da hüsnü niyetle yaklaşmış, mensuplarını da korumuş, kollamış, desteklemiştir." [168]

DİB Sayın Mehmet Görmez de bu yapı ve yapının başı için "Gizli ve karanlık emellerine ulaşmak için her türlü yolu mübah gören, dini ve dinî duyguları istismar eden; milletimizin zekâtını, sadakasını, kurbanını çalan, evladını elinden alıp yanlış yönlendiren, dinimizin temel değerlerini, kavramlarını tahrif ve tahrip eden, gayr-i İslamî ve gayr-i ahlakî tutum ve davranışlarla fitne, fesat, yalan ve desiselerle kendine insan ve imkân devşiren, devletin tüm organlarına sızarak, milletin geleceğini ipotek altına almaya çalışan ve son darbe girişimiyle millet tarafından suçüstü yakalanan Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ/PDY) dinî bir oluşum olarak nitelenemez. Bu örgütün elebaşı “din âlimi” ya da “hocaefendi” olarak kabul edilemez." demiştir. [169]

FETÖ/PDY'nin "Toplumda görünen yapısı, dernek, vakıf, okullar ve şirketler şeklinde örgütlenmiştir. Yapının görünen üyeleri dernek, vakıf, okul ve şirketler olarak adam toplama, finans toplama işini yürütürler." [170]

FETÖ lideri "Erzurum’da kaldığı 1962-1963 yıllarında, Erzurum Komünizmle Mücadele Derneği’nin kurucuları arasında yer almış ve dernekte aktif olarak görev yapmıştır." [171]

FETÖ yapılanmasında vakıf görevlileri Okul, dershane, yurt, banka, gazete, resmi kurum görevlileri gibi "örgüte sadık grup" olarak tanımlanmaktadır. "Bunlar örgüt sohbetlerine katılan düzenli aidat ödeyen ve az çok örgüt ideolojisini bilen kişilerdir. Bu tabakaya girebilmek için örgüt üyesi olmak gereklidir." [172]

---

[168] Cumhurbaşkanı R:T:Erdoğan, Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY Olağanüstü Din Şûrası, Ağustos 2016.
[169] Dini İstismar Hareketi FETÖ/PDY Olağanüstü Din Şûrası Kararları, Ağustos 2016.
[170] FETÖ Çatı İddianamesi,İdeoloji sf.2.
[171] FETÖ Çatı İddianamesi,FETÖ Teşkilat yapısı sf.7.
[172] FETÖ Çatı İddianamesi, FETÖ Teşkilat yapısı sf.4.

FETÖ'nün, "1966 ile 2014 yılları arasında küçük cami derneğinden, dernekler zincirine döndüğünü" ifade edilmektedir. [173]

FETÖ'nün ana yapısını "eğitim sektörü" oluşturmaktadır. Bunlar, özel okullar, yurtlar, dershaneler ve üniversitelerden oluşmaktadır. Öğrenci evleri de örgütün eğitim alanındaki faaliyet yerlerinden bir diğeridir. Örgüt, hemen herkes tarafından bilinen yüzlerce eğitim kurumu (dershaneler, okullar, üniversiteler vb), sivil toplum kuruluşları (dernekler, vakıflar, sendikalar, vb.), ekonomik kuruluşları (İpek-Koza, Kaynak Holding, Bank Asya vb.), medya organları (gazeteler, dergiler, televizyon kanalları, radyolar, internet siteleri vb.), sağlık kuruluşları (Şifa, Sema Hastaneleri, Üniversite Hastaneleri vb.) legal yapı içerisinde yer almaktadır. Bunlar yapının görünen yüzüdürler. [174]

FETÖ, "Türk ve Türkiye" ifadelerini vakıf ve derneklerde kullanarak yanıltma yapılmakta resmi bir sıfat takınmaktadır. [175]

Yapılanma, zaman geçtikçe çok büyük kitlelere hitap eder hale gelmiş, katlanarak genişlemesine devam etmiş, yurt içinde ve dışında yüzlerce eğitim kurumu, yazılı ve görsel medya organları, bankası, sivil toplum kuruluşları (dernekler, vakıflar, sendikalar vb), ekonomik kuruluşları ve kendisine gönül vermiş binlerce işçi, memur, esnaf ve iş adamıyla, dev bir organizasyon haline gelmiştir. Ancak, bu süreç içerisinde çok akıllıca bir strateji izleyen yapılanma, yakın zamana kadar siyasi iktidarlarla herhangi bir rekabet ve husumete girmemiş, hangi görüşten olursa olsun menfaatinin olduğu yurt içinden ve yurt dışından her kesimle ilişki geliştirmekten kaçınmamıştır. Bu şekilde aslında en iyi siyaseti kendisi gerçekleştirmiş, herhangi bir siyasi kitleye bağlı olup sorumluluk ya da denetlemeye tabi olmadan, istediğini gerçekleştirmiştir. [176]

FETÖ Çatı İddianamesinde "FETÖ'ye bağlı Türkiye İş Adamları ve Sanayiciler Konfederasyonu (TUSKON) bünyesindeki iş adamlarından, gelir durumlarına göre her yıl düzenli olarak alınan paralar himmet geliridir. Bu paralar, bulundukları illerin büyüklüğüne ve ekonomik potansiyeline göre oradaki ilçe veya il sorumlularına bağlı muhasipler tarafından toplanmaktadır. Sanayinin yoğun olduğu yerlerde, iş adamlarının bağlı olduğu TUSKON

[173] FETÖ Çatı İddianamesi,müşteki ve tanık ifadeleri, Nurettin veren sf.3.
[174] FETÖ Çatı İddianamesi, FETÖ teşkilat Yapısı sf.2.
[175] FETÖ Çatı İddianamesi,Mali Yapı Örgütün Gelir Kaynakları sf.20.
[176] FETÖ Çatı İddianamesi, Genel Örgüt Bilgileri sf.5.

üyesi derneklerden sorumlu ayrı bir imam da duruma göre tayin edilebilmektedir." Denilmektedir. [177]

Himmet olarak toplanan paranın %15'i Fetullah Gülen'in kutsal payı olarak ona yollanmaktadır. ABD ülkesindeki ona bağlı bir okul kuruluş vakıf parayı alıp örgütün merkez giderlerine harcamakta, kalanı ise Fetullah Gülen'in ve imamların şahsi servetine dönüşmektedir. [178]

Örgütün ekonomik yapılanması, yatay olarak üç türlüdür. Örgüt geliriyle kurulup işletilen, örgütün sermayesini kullanarak büyüyen ve örgüte doğrudan devamlı aktif maddi destek sağlayan yapılar bulunmaktadır. Örgüt emrindeki ticari şirketler, dernekler vakıflar ve diğer tüzel kişilerden bir kısmı cemaatin sermayesiyle kurulmuş, bir kısmı kuruluş sermayesi cemaate ait olmamakla birlikte cemaat kontrolüne girmiş, bir kısmı da sonradan cemaate maddi kaynak ve destek sağlamıştır. [179]

Kaynak Holding ile ilgili yürütülen çalışmalarda, ortaklarına kar dağıtımını çok az yaptığı, elde ettiği karı dağıtmak yerine dernek vakıf gibi hayır kurumlarına bağış olarak aktardığı, yurt dışındaki FETÖ okulları ve kuruluşlarına gönderdiği tespit edilmiştir. [180]

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı**,** Türkiye'de 71 ilde, Fetullahçı Terör Örgütünün toplam 3257 dernek, vakıf ve şirket olmak üzere faaliyet yürüttüğünü, ekonominin her alanında güç oluşturmak, devlet içerisine sızıp yerleşmek, bankada usulsüzlük ve uluslararası para aklama organizasyonları ile sivil toplum kuruluşlarında girift bir suç organizasyonu ve örgüt gücü bulunduğunu bildirmiştir. [181]

Türkiye'de FETÖ, toplam 902 tane derneğin sahibidir. Uluslararası Türkçe Öğretim Derneği (Türkçeder), Kimse Yok Mu, Tuskon ve bağlı dernekleri bilinen en meşhurlarıdır. Genç İşadamları dernekleri bu yapıya aittir. Dernek adında eğitim, sağlık geçen derneklerin çoğu bu yapınındır. [182]

---

[177] FETÖ Çatı İddianamesi,Mali Yapı sf.4.
[178] FETÖ Çatı İddianamesi, Genel Bilgiler sf.4.
[179] FETÖ Çatı İddianamesi,Mali Yapı sf.15.
[180] FETÖ Çatı İddianamesi, Mali Yapı sf.15.
[181] FETÖ Çatı İddianamesi, Deliller-6 Kls. 3 nolu delil) Mali Yapı sf.7.
[182] FETÖ Çatı İddianamesi, Mali Yapı sf.16-17.

TUSKON, kendisine bağlı yedi (7) federasyon ve bunlara bağlı iki yüz on bir (211) üye dernekle faaliyet göstermektedir. Üye iş adamı ve girişimci sayısı 2014 yılı itibarıyla 55.000 civarındadır. Söz konusu 55.000 üye arasında Boydak Holding, Koza-İpek Holding, gibi çok büyük cirolara sahip işletmeler olduğu gibi, ilçe merkezlerindeki küçük bir hırdavatçı ya da eczacı da vardır. [183]

Tuskon'a bağlı federasyon ve dernek yöneticisi ve üyesi 7595 kişi, Kimse Yok Mu Derneğinin şubelerindeki yönetici ve üyeleri 895 kişi, Aktif Eğitimciler Sendikasının temsilcisi 140 kişi ve örgüte bağlı derneklerin üye ve yöneticisi 1164 kişi olduğu tespit edilmiştir. [184]

Örgütün tüm legal yapılanmalarının her birinin birer sorumlusu olmakla birlikte bunların tamamının bağlı olduğu yapı "Türkiye Mütevellisi'dir. [185]

1986 yılında, getirilen yasal düzenleme ile derneklerin de özel teşebbüs olarak okul açabilmesinin önü açılınca Fetullah Gülen'in İzmir/Bozyaka'da imamlık yaparken Kur'an kursu öğrencileri için 1977'de açtığı yurt, Yamanlar Koleji adıyla okula çevrilmiş ve yıllar sonra tüm dünyaya yayılacak okullar zincirinin de başlangıcı olmuştur. [186]

Fetullah Gülen'e bağlı vakıf ve şirketler 1992'den sonra Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, Kafkasya ve Balkan ülkelerinde kolejler açmışlar, Asya ve Afrika'ya da bu okullar yayılmıştır. ABD, Fetullah Gülen'in okullarının yayılmasına yardımcı olmuş, her ülkenin kapısı cemaat için açtırılmıştır. [187]

Örgütün Almanya'daki faaliyetleri 2014 yılında kurulan, başkanlığını Ercan Karakoyun'un yaptığı "Diyalog ve Eğitim Vakfı" öncülüğünde devam ettirilmektedir. Bu vakfın temel amacı "hizmet hareketinin, Almanya'daki faaliyetleri hakkında kamuoyunu bilgilendirmek ile buradaki basın, siyaset ve bilim alanındaki çevrelerle irtibatını sağlamak olarak" belirtilmektedir. Vakıf eğitimden çok lobi ve imaj yapmak için faaliyet yürütmektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğü Kom Daire Başkanlığı, Fetullahçı Terör Örgütlenmesinin elde ettiği suç gelirlerinin aklanması ile ilgili 07.03.2016 gün ve 40226 sayılı raporunda;

---

[183] FETÖ Çatı İddianamesi, **(Deliller-41 Kls. 4 Nolu Delil)** Mali Yapı sf.4.
[184] FETÖ Çatı İddianamesi, Mali Yapı sf.9.
[185] FETÖ Çatı İddianamesi, Iv-Örgütün Legal Görünümlü Yapısı:,FETÖ Teşkilat yapısı sf.59-60.
[186] FETÖ Çatı İddianamesi, FETÖ Teşkilat yapısı sf.61-62.
[187] FETÖ Çatı İddianamesi,FETÖ Teşkilat yapısı sf.8.

"...Sivil toplum kuruluşları dernek ve vakıfların suç gelirlerini toplayıp aklaması" da yer almaktadır. [188]

FETÖ/PDY Terör Örgütü Bağlantısı Nedeniyle 667 ile 677 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname ile Kapatılan 1310 derneğin 11901i kadın, 57005i erkek olmak üzere toplam 68816 üyesi olduğu, 81 taşıt ve 178 kalem ayrı ayrı arsa va binası bulunduğu tespit edilmiştir. [189]

FETÖ/PDY' ye ait olduğu tespit edilen ve 667 Sayılı KHK ile Kapatılan Vakıfların "Ana Faaliyetleri" Tablo-2 de görüldüğü gibidir.

FETÖ/PDY' ye ait olduğu tespit edilen ve 667 Sayılı KHK ile Kapatılan Vakıfların Malvarlıkları; Nakit Varlıkları- 10.604.643 TL, Emlak vergi değerleri- 648.208.676 TL, Menkul Kıymetleri- 36.821.429 TL, taşınmaz sayısı ise 1531 olarak belirlenmiştir (Tablo-3).

[188] FETÖ Çatı İddianamesi,Mali Yapı sf.12.
[189] 23 Temmuz 2016 tarih ve 667 Sayılı KHK, 22 Kasım 2016 tarih ve 677 Sayılı KHK.